മലയാളനാടു്

വിഷുവിശേഷാൽപ്രതി 1979

ചീഫ്എഡിറ്റർ
എസ്. കെ. നായർ

എഡിറ്റർ
വി.വി.കെ. നായർ

കവിത

പി. കുഞ്ഞിരാമൻ നായർ, പാലാ, ശ്രീകുമാരൻ തമ്പി, മങ്കൊമ്പു് ഗോപാലകൃഷ്ണൻ, പി. ടി. നരേന്ദ്രമേനോൻ, പി. ഭാസ്കരൻ, നാലാങ്കൽ, കടമ്മനിട്ട രാമകൃഷ്ണൻ.

കഥ

തകഴി, വൈകലവ്യൻ, സാറാജോസഫു്, കെ. എൽ. മോഹനവർമ്മ, ചെല്ലമ്മാജോസഫു്, വേളൂർ കൃഷ്ണൻകുട്ടി,

ലേഖനം

പ്രമീളാനായർ, കെ. പി. അപ്പൻ, തായാട്ടു് ശങ്കരൻ, സി. എ. മോഹൻദാസു്, പ്രൊ: എം. അച്യുതൻ, കുഞ്ഞുണ്ണി, ജോർജ്ജു് ഇരുമ്പയം,

സമ്പൂർണ്ണനോവൽ

പി. നരേന്ദ്രനാഥു്,

വൈകാരം

നരേന്ദ്രപ്രസാദു്

സ്ഥിരം പംക്തികൾ

എം. കൃഷ്ണൻനായർ, പമ്മൻ

കാർട്ടൂണുകൾ

അജയഘോഷു്, യേശുദാസു്

പുസ്തകം പത്തു് ലക്കം നാല്പത്തിയൊമ്പതു് 1154 മേടം രണ്ടു്

1979 ഏപ്രിൽ 15

ദൈനംദിന ജോലിയിൽ വീണ്ടും
പ്രവേശിക്കുവാൻ നിങ്ങൾ ഉന്മുകയാണോ?

ഗ്ലാക്സോസ്-ഡി®

നൽക്ഷണശക്തി നൽകി ക്ഷീണത്തെ അകറ്റുന്നു

ഗ്ലാക്സോസ്-ഡി കഴിച്ചാൽ ക്ഷീണം മാറി നിങ്ങൾക്കു വീട്ടു ജോലികൾ എടുക്കുന്നതിനുള്ള ഉന്മേഷം ലഭിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ശരീരത്തിനാവശ്യമായ ശക്തി ഗ്ലാക്സോസ്-ഡി നൽകുന്നു. ഡോക്ടർമാർ ശുപാർശ ചെയ്യുന്ന ഗ്ലാക്സോസ്-ഡി, മേന്മയുള്ള സമ്പന്നത ഗ്ലക്കോസ് തുണ്ട്. ഇതിൽ വിറ്റാമിൻ-ഡി, കാൽഷ്യം, ഫോസ്ഫറസ് എന്നിവയെല്ലാം അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

ഗ്ലാക്സോസ്-ഡി ക്ഷീണത്തെ അകറ്റി വീണ്ടും വീട്ടു ജോലി എടുക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി നൽകുന്നു.

ഗ്ലാക്സോസ്-ഡി®
കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ
നൽക്ഷണ ശക്തി.

dCA/GL/54/ML R

പൂവാങ്കുരുന്നുകൾ

പി. കുഞ്ഞിരാമൻനായർ

കുന്നു

വാനിൽപ്പട്ടൊളി മേലാപ്പുയർത്തി
ആഴിതോറും പൊങ്കുങ്കുമംപാറ്റി
പൂവായ പൂവെല്ലാം പൂന്തേനൊരുക്കി
കാവായകാവെല്ലാം ഗാനമൊഴുക്കി
തെന്നലോളങ്ങളം തള്ളം കടവിൽ
പൊന്നം താമരവഞ്ചികളം നിൽത്തി
പൂപ്പാറ്റപിന്നിടവഴിപാറി
ക്കാട്ടിലെത്തുക പൂക്കാലമേ നീ.

രണ്ടു

ഉത്സവം പാനിന്നമ്പലംതോറും,
ഉത്സവം—എങ്ങുമുത്സവം;
നീലശൈലനിരകൾക്കപ്പീന്നിൽ
പാർവ്വണബിംബം പൊന്തുന്നു.
സംഗീതസാന്ദ്രം സാഗരതീരം
സംഗീതപൂർണ്ണം നിർഝരശൈലം
മീതെ പൊന്നമതിലകത്തെങ്ങും
ലക്ഷദീപങ്ങളം തെളിയുന്നു;

മൂന്നു

ആറ്റിൻകടവുകളംപാറി—
വഴിയമ്പലമാകെച്ചൂഴി
കാട്ടുമല്ലികളംപൂത്ത വഴിയിൽ—
മലമുടികളംതേട്ടം കാറ്റേ
മലകളംകണ്ടോ കടലുകണ്ടോ—
ധനുമാസക്കാറ്റേ
കാവുകളംകേറിക്കണ്ടോ കളിയും—
ധനുമാസക്കാറ്റേ
ഓറ്റയടിപ്പാതയല്ലോ—
പൊന്തക്കാടിൻ പാതയല്ലോ—
കൊട്ടമുടികളം നീ കണ്ടുപറയും—
ധനുമാസക്കാറ്റേ.

[മരിക്കുന്നതിനു് ഏതാനും ആഴ്ചകളുമ്പു് മഹാകവി, ഞങ്ങൾക്കു് നല്കിയ. നാലുകവിതകളിൽ മൂന്നാമത്തേതാണിതു്. നാലമത്തേതു് അടുത്ത ഓണപ്പതിപ്പിൽ ചേർക്കുന്നതാണു്. —പത്രാധിപർ]

ദിവ്യബലി

■

തകഴി

ബ്രിജിത്ത ഒരു നല്ലവൾ. അതൊരു പേരിലുള്ള നല്ലമനസ്സമായിരുന്നു. ഓർക്കുപ്പുറത്തുള്ള ജന്മാന്തരമായ കടപ്പാടുമായിരുന്ന ആ പേരു്.

തൊട്ടിലിൽ തുകിൽ കുരുങ്ങിയ പാവക്കുട്ടിയെ നോക്കി കരച്ചിൽ കയ്യുമിളക്കി, ശബ്ദം ഉണ്ടാക്കി കളിക്കുന്ന കുഞ്ഞിനെ നോക്കിനിൽക്കുമ്പോഴാണു്, ആ ജന്മം നല്കിയതു്. ആ കുഞ്ഞിന്റെ ജനനത്തിനു കാരണക്കാരൻ മനോരാജ്യമാണെന്നു് ജനം പറഞ്ഞുപോകും. അൾത്താരയുടെ മുമ്പിൽവച്ചു് അവളുടെ കഴുത്തിൽ മിന്നുവച്ചു് അവൾക്കു സൗഭാഗ്യം നല്കിയതു് ഈശ്വരനാണു്, ബ്രിജിത്തിനു് സാക്ഷി അമ്മമാത്രമാണു്, ബ്രിജിത്തിനു് എങ്ങനെ അവളുടെ സത്യം തെളിയിക്കുവാൻ സാധിക്കും.

കാൽമുട്ടുകൾ പരസ്പരം കൂട്ടിമുട്ടി, പാദങ്ങൾ വളരെ അകത്തിവച്ചു്, നിതംബത്തിനു് കഴിയുന്നതുവിധം കൈകൾ വീശി, കടയ്ക്കകളിൽകൂടി ഈത്തയും കയറിപ്പിച്ചു കേറ്റിയുടുത്തു്, എന്തൊക്കെയോ പുലമ്പിക്കൊണ്ടു് ഓടിയിരുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിയെ ഓർമ്മയുണ്ടോ? അവൾ പറയുന്നതെന്തെന്നു് ബ്രിജിത്തിനു മനസ്സിലായി. അവൾ പറഞ്ഞു — "അവനെന്നെ കളിക്കുകയാണു്."

പാവക്കുട്ടിയുടെ പിടി അഴഞ്ഞുപോയി. അയാൾ എന്തോ ശബ്ദിച്ചു. പാവക്കുട്ടിയുടെ പിടി മുറുകിയപ്പോൾ അയാൾ കല്ലുപോലെ നിശ്ചലനായിരുന്നിരിക്കാം. ബ്രിജിത്ത ആ സംഭാഷണത്തിന്റെ ഒരു ഖണ്ഡം പിടിച്ചു തിരിച്ചു. ഉണ്ണുണ്ണി എന്തോ കേട്ടതായി ശബ്ദിക്കുന്നുണ്ടു്. കുഞ്ഞിനെ വാത്സല്യത്തോടെ കയറണം". കുഞ്ഞിന്റെ മുഖം തുടച്ചുകൊണ്ടു് പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് അവൾ തിരിച്ചുവിട്ടു. ആ പിതാവു് മുഖം മാടി പിന്നിലേക്കു മാറി.

ബ്രിജിത്ത നനഞ്ഞ ടവ്വൽകൊണ്ടു് കുഞ്ഞിന്റെ മുഖം തുടച്ചു. വാഡ്രോബ് ഇട്ടു. ചീനിനിന്നു് മുഖവടനമായി ഉണ്ണുണ്ണി അല്ല നോക്കിനിന്നു. എന്തൊക്കെയോ സ്പ്രോർ അയാൾ ശബ്ദിച്ചു. ആ ശബ്ദം മരപണത്തിന്റെതായിരുന്നു. ബ്രിജിത്ത പറഞ്ഞു—

"ഒരു സംശയമില്ല."

കണ്ണു കരയാൻ തുടങ്ങി. ഉണ്ണുണ്ണി നാലഞ്ചു കുവട്ടടികൾ വലിഞ്ഞു വലിഞ്ഞു മുന്നിലേക്കുനിന്നു. അയാളുടെ തളർന്ന കൈകൾ തുന്നോട്ടു നീങ്ങി. ബ്രിജിത്ത ഞാനെന്നെ എടുത്തു, ഒരു ഗുരുതരമായ ചോയോടെ അവൾ കഞ്ഞിന്റെ മുഖം അവളുടെ മുഖത്തോടടുപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ ഞാനിന്റെ മുഖം ഈത്തകൊണ്ടു് ഇരുനായി.

സാരമില്ല. അതൊരു വിശ്വാസലോപമാണ്.

ആ മുഖം വീണ്ടും ഈറനിടുങ്ങിക്കൊണ്ടു് ഇടയ്ക്കാൻ ബ്രിജിത്ത മിനക്കെട്ടില്ല. ചുറുപാടും നോക്കിയിട്ടു് ബ്രിജിത്ത ഉണ്ണുണ്ണിയുടെ മുഖത്തു് ഒരു ചുംബനം നടത്തിപ്പോന്നു. ആ കുടുംബത്തിന്റെ ആദായം വർദ്ധിക്കുന്നതേയുള്ളു. പ്രത്യക്ഷത്തിൽ അഭിവൃദ്ധിതന്നെയാണു്. ബ്രിജിത്തു് മുതലാളിയുടെ തകളാണു്. ബ്രിജിത്തു്, എങ്ങനെ കാര്യങ്ങൾ നോക്കിക്കണ്ടു് നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകണമെന്നു് അവൾക്കറിയാം. അവളതു പഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മുതലാളി മക്കൾക്കെല്ലാം പരിശീലനംകൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. അങ്ങിനെ നല്ല പരിശീലനത്തോടുകൂടിത്തന്നെയാണു് ബ്രിജിത്ത മുതലാളിപ്പിള്ളയുടെ നിലമല എസ്റ്റേറ്റിൽ ഉണ്ണുണ്ണിയുടെ ഭാര്യയായി വന്നതു കയറുന്നതു്.

കുഞ്ഞുറങ്ങുകയാണു്. ഉണ്ണുണ്ണിയും ഉറങ്ങുകയാണു്. അപ്പന്റെയും കുഞ്ഞിന്റെയും മുഖങ്ങൾ ഉറക്കത്തിൽ ഒന്നുപോലെ ഇരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, മാലോകരെല്ലാം അതു വിളിച്ചുകാണിക്കുമെന്നാകട്ടെ. എങ്ങിനെ ആ ശ്രദ്ധാസത്യം ലോകത്തെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തും?

എങ്ങനെ കേട്ടുങ്ങൾക്കുമുമ്പു് നിലമല എസ്റ്റേറ്റു് ബംഗ്ലാവിലുവച്ചു "നടന്ന ഒരു വിജ്ഞാനസൽക്കാരം ബ്രിജിത്തയും എല്ലാ ചങ്ങാതികളും, പ്രധാനമോ അപ്രധാനമോ ആകട്ടെ, പരസ്പരം സംബോധിക്കുമ്പോഴെന്ന പന്ത്രണ്ടു് കല്പനകളിലേയും കുഞ്ഞുകുട്ടികളുടെയും അമ്മയായ നിലമല എസ്റ്റേറ്റു് ബംഗ്ലാവിൽ കുളിച്ചുകുടി. പ്രത്യേകിച്ചു് ഒരു വിശേഷദിവസമായിരുന്നില്ല അന്നു്. ഡാഡി അന്നു മമ്മിയോടു പറഞ്ഞതു് ഇപ്രകാരം കാർത്തന്നു.

"കുഞ്ഞായിച്ചേട്ടൻ വീട്ടിലിരിക്കുന്നതു് എന്തോ അത്യാവശ്യക്കാര്യത്തിനാണു്. പോയേ തീരുകയുള്ളൂ."

മമ്മി അന്നു പോകുന്നതിനു് എന്തോ കുഴപ്പം പറഞ്ഞു. ഡാഡി അതു ഗൗനിച്ചതുമില്ല.

അന്നു് ആ പന്ത്രണ്ടു് വൃദ്ധകുടുംബങ്ങളും ഒന്നിച്ചു വന്നിരുന്നു. കെട്ടിച്ചയച്ച മക്കളുടെയും. ബാഗ്ലൂരിലും മറ്റും താമസിച്ചിരുന്ന മക്കളും വന്നിരുന്നു. എന്തോ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു കാര്യം തീരുമാനിക്കാനുണ്ടെന്നു് ബ്രിജിത്തയ്ക്കുതന്നെ തോന്നി. വലിയ സദ്യയായിരുന്നു. എല്ലാ വിഭവങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. സദ്യയുടെ അവസാനമായപ്പോൾ പന്ത്രണ്ടുവീടിനോടും

പ്രധാനികളായവർക്ക് അന്നത്തെ മുഴുവൻ മീൻറെ കാര്യം മനസ്സിലായി, ഗൗരവമായികാര്യമറിഞ്ഞു. പിന്നെ ഒരു കാര്യാലോചനായോഗമായിരുന്നു.

മത്തായിച്ചൻറെ വമ്പിച്ച സ്വത്തിനു് ഏക അവകാശി ഉണ്ണ്യുണ്ണിയാണു്. ഏന്തിങ്കളൻ, ഇത്തായുപ്പോറാറി ഉണ്ണ്യുണ്ണി അവിടെയെല്ലാം ചുറ്റി നടക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഉണ്ണ്യുണ്ണിക്കു് ബുദ്ധിയുണ്ടു്, കാര്യവിവരമുണ്ടു്. പക്ഷേ തള്ളതന്നാണു്, കൊഞ്ചയാണു്. സ്വന്തംശരീരത്തെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഈ നിലയിൽ മത്തായിച്ചൻറെ വമ്പിച്ച സ്വത്തിൻറെ ഭാവി എന്തായിരിക്കും? ഇതാണു് ആലോചനാവിഷയം. ഈട്ടിമല എസ്റ്റേറ്റിലെ ജോണച്ചൻ അദ്ദേഹത്തിൻറെ അധികാരം സ്ഫുരിക്കുന്ന ഖരമായ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു. ബ്രിജിത്ത ഇപ്പോഴും മാർക്കുന്നു.

"മത്തായിച്ചൻറെ സ്വത്തു് അവകാശികളില്ലാതെ തള്ളിത്തുകി പോകാൻ പാടില്ല." എല്ലാവരും അതു സമ്മതിച്ചു. അതിനു പരിഹാരവും ജോണച്ചൻ തന്നെ ചോദ്യത്തിൽക്കൂടി നിർദ്ദേശിച്ചു.

"നമ്മുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഏതു പെണ്ണിനെയാ ഉണ്ണ്യുണ്ണിയെക്കൊണ്ടു് കെട്ടിക്കണ്ടതു്? എങ്ങായാലും നല്ല പിടിപ്പുള്ള വളായിരിക്കണം."

വാതുക്കലും ജനലിങ്കലും നിന്നിരുന്ന അവിവാഹിതരായ പെമ്പിള്ളാർ എല്ലാം മുഖം വലിച്ചു. മൂലയിൽ ഒരു കസേരയിൽ ഇതൊന്നും ഉണ്ണ്യുണ്ണി കൊഞ്ചനം കുത്തുകയായിരുന്നു. പന്ത്രണ്ടു് വീടന്തരത്തിൽ എവരെങ്കിലുമൊരു പെണ്ണു് ആ കഴിശ്ശുമ്മനെ ഒക്കുകയുള്ളൂ. മൂട്ടികത്തിയില്ലെന്നേയുള്ള ബ്രിജിത്ത മുകളിലേക്കു നോക്കി നിശ്ശബ്ദമായി ദൈവത്തോടു ചോദിച്ചു—

"കർത്താവേ അതു ഞാനായിരിക്കുമോ?"

അപ്പോഴേക്കും കാര്യാലോചനായോഗത്തിൽ ബ്രിജിത്തയുടെ പേർ ഒരു കൂട്ടം പോലെ പൊന്തിവന്നു. അവർ പിടിപ്പുള്ളവളാണു്. പന്ത്രണ്ടു വീടന്തരത്തെ വീടുകളിൽ ഒന്നു് ഏറ്റവും കൂടുതൽ പിടിപ്പുള്ള അവിവാഹിത അവളാണു്. ജോണച്ചൻ വിളിച്ചു ചോദിക്കുന്നു—

"എത്ര പറയുന്നു ബാലൻസേ?"

ഒരുനിമിഷത്തേക്കു നിശ്ശബ്ദത. ഡാഡിയുടെ ശബ്ദം ഇപ്പോഴും ബ്രിജിത്തയുടെ ചെവിക്കുള്ളിൽ മുഴങ്ങുന്നു.

"നിങ്ങളെല്ലാം നിശ്ചയിക്കുന്നതു് അങ്ങിനതന്നെയാകട്ടെ." മത്തായിച്ചൻറെ സ്വത്തു് തള്ളിത്തുകി പോകാൻ പാടില്ല." ബ്രിജിത്ത കൂപ്പുകൈകളോടെ കത്തി മുകളിലേക്കു നോക്കി. എന്താണു് പ്രാർത്ഥിച്ചതെന്നു് ഇപ്പോഴും ബ്രിജിത്തയ്ക്കു് നിർണ്ണയമില്ല. കണ്ണിൽനിന്നുമുഖത്തേക്കു നീണ്ടുന്ന അമ്മയുടെ കൈത്തണ്ടയിൽ തൂങ്ങിനിന്നതായി ബ്രിജിത്ത ഓർക്കുന്നുണ്ടു്.

രണ്ടുലക്ഷം രൂപയാണു് ഡാഡി സ്ത്രീധനമായി കൊടുത്തതു്. ഇരുന്നൂറേക്കർ പുരയിടവും. ചേട്ടത്തിമാർക്കുപോലും അതുപോലെ അരുയും സംഖ്യ ഡാഡി സ്ത്രീധനമായി കൊടുത്തിട്ടില്ല.

മനസ്സു് ചോദ്യചിഹ്നം അർത്ഥഗർഭത്തിൽ നിന്നു് അപ്പൻ വിളിച്ചുചോദിക്കുന്നു. ബ്രിജിത്തയുടെ ജീവിതത്തിൽ മാറ്റമുണ്ടാക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. "നീലിമല എസ്റ്റേറ്റ് ബംഗ്ലാവിൽ മത്തായിയുടെ മകൻ ഉണ്ണ്യുണ്ണി എന്നു വിളിക്കുന്ന ജൂനിയറെക്കൊണ്ടു് കെട്ടിക്കാൻ ബ്രിജിത്തയെ നിനക്കു മനസ്സുണ്ടോ?"

ഒരുനിമിഷം ഒന്നും പറയാൻ കഴിയാതെ ബ്രിജിത്ത നിന്നു. ഒന്നു് മുന്നു് നാലു് അഞ്ചു്. അങ്ങനെ നിമിഷങ്ങൾ നീങ്ങി. "ഓച്ചാ" എന്നൊരു ശബ്ദം കേട്ടതായി ബ്രിജിത്തയ്ക്കുതന്നെ തോന്നി. അതു് തൻറെതന്നെ നാവിൽനിന്നു് പുറപ്പെടുവന്നതാണോ എന്നു് ഇന്നും ബ്രിജിത്തയ്ക്കു് സംശയമാണു്.

* * *

സംവത്സരങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. ബ്രിജിത്തയുടെ പ്രായപൂർത്തിവന്നു. ഇപ്പോൾ അയാളാണു് എസ്റ്റേറ്റു് മേൽനോട്ടം. പഴയ റബ്ബർതൈകളെല്ലാം വെട്ടിമാറ്റിയിട്ടു് ബഡ്ഡ്ചെയ്ത തൈകൾ പ്ലാൻറുചെയ്തു. മൂന്നു കൊല്ലത്തിനകം ആ മരങ്ങൾ വെട്ടാറാകും. ദേവകൂടുത്തു് ബ്രിജിത്ത സമ്പാദിച്ച ഏലത്തോട്ടത്തിൽനിന്നു് നല്ല ആദായം ഇപ്പോൾ കിട്ടിവരുന്നുണ്ടു്. അതു ബ്രിജിത്തയുടെതന്നെ നേട്ടമാണു്. കമ്പനി ഓഹരികളുടെ വില പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചു. ഇതുകൂടാതെ ഒരു സാമ്രാജ്യംതന്നെ

ഉണ്ണ്യുണ്ണിയുടെ കൂടുംബം ഒട്ടിപ്പിടിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

കുമാസത്തെ ഇടവപ്പാതിശമ്പളം ബ്രിജിത്ത വീട്ടിൽ കൊടുത്തിയെത്തുകയാണു്. ജീപ്പിൻറെ ശബ്ദംകേട്ടു് ബ്രിജിത്ത ബംഗ്ലാവിൻറെ പുമുഖത്തെത്തി. പുമുഖത്തെ കസേരയിൽ ഉണ്ണ്യുണ്ണി ഇരിക്കുന്നുണ്ടു്. ഡാഡിയായതെ അയാളുടെ വായിൽനിന്നും ഇതുവരെ ഒലിച്ചുവീണുകൊണ്ടിരുന്ന മുണ്ടും ഷർട്ടും ഒരു നാഴികയ്ക്കുമുമ്പു് മാറിയതാണു്. ഇപ്പോഴേയ്ക്കും നനഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ജീപ്പു് മുറ്റത്തുവന്നുനിന്നപ്പോൾ ഉണ്ണ്യുണ്ണി എഴുന്നേൽക്കുവാനൊരു ശ്രമം നടത്തി, എന്തൊക്കെയോ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവന്നു. മുഖം ഒരു നിമിഷത്തിൽ അഞ്ചു് രൂപം പ്രാപിച്ചു. മകനെ കണ്ട സന്തോഷമാണു്. ഒരുപക്ഷേ, ആ ശബ്ദം അയാൾ മകനെ എന്നു വിളിക്കുന്നതാകാം.

ബ്രിജി ആരേയും ഗൗനിക്കാതെ നേരെ അകത്തേക്കുപോയി, പിന്നാലെ ബ്രിജിത്തയും. അപ്പോഴും ഉണ്ണ്യുണ്ണി എഴുന്നേല്ലാൻ ശ്രമിക്കുകയാണു്. പക്ഷേ, എഴുന്നേൽക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. വിചിത്രമായ ഒരു ശബ്ദം പുറപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെയായിരിക്കാം ഇപ്പോൾ അയാൾ ബ്രിജിത്തയെ വിളിക്കുന്നതു്.

അകത്തു് അമ്മ മകനോടു് ചോദിക്കുകയാണു്,

"എന്താ മോനേ അപ്പനെക്കണ്ടിട്ടു്"

(ശേഷം 125-ൽ)

P. Gopinathan Pillai

DEALER

Indian Oil Corporation Limited

Trivandrum Road, PALLIMUKKU, QUILON.

Attached with

COFFEE BAR & MOTEL

BEST RETAIL OUTLET

1st Prize Rolling Shield Holder

phone nos. 4051, 3378. 3337, 2168, 2567, 4045

ആരംഭം

എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ആദ്യ ത്തെ നഷ്ടബോധം ആരംഭിക്കുന്നതു കമ്പ നാം വയസ്സിലാണു്. ഓർമ്മയിലെ ആദ്യ ത്തെ സൌന്ദര്യബോധം ഉണരുന്നതും. കമ്പിത്തൂവെയ്സ്സിൽ ചോറിയ ഒരു ഉടുപ്പിട്ട് തോളറ്റം വെട്ടിയ മുടി അടക്കിയില്ലാതെ പാറിപ്പറന്നു്, പുസ്തകങ്ങൾ മാറോടടക്കി പിടിച്ചു് ധൃതിയിൽ നിരത്തിലൂടെ ഓടി ഇളകിയാടി നടന്നുപോകുന്ന ഒരു കൊച്ചു പെൺകുട്ടിയിലൂടെയാണു്. മാവിലെ മമ്പുതകാലാവുമ്പഴും ധൃതിവെക്കുന്നു കുത്യം സ്പൂരു് ഇപ്പോത്തന്നെ സ്കൂളിൽ പോകുന്നവഴിക്കുള്ള ഒരു നേഴ്സറിയുടെ ഫോമിൽനിന്നേരികിലുള്ള നിലുചായം തേച്ചഗേറിലൂടെ ഇളം നീലനിറത്തിലുള്ള ഒരു കാർ നിരത്തിലേക്കു കയറി വരുന്നതു കാണാം. അതു കാണണം. എന്തിനാ യിരുന്നു? ആ കാർ ഓടിക്കുന്ന ആളെ നന്നു കാണാൻ! കാരണം അ ന്നാൾ അത്രയ്ക്കു സുന്ദരനായിരുന്നു! സാ യ്പിന്റെ നിറവും, കുത്തനെ ചുരുണ്ടുടു യും കോലു പുച്ചക്കണ്ണുമായി, ചുണ്ടിൽ കത്തിച്ച ഒപെപ്പുമായി കാറിൽ പറക്കുന്ന ആ മാന്യനെ വെറുതെയായാലും കാണാൻ. അത്രമാത്രം! എത്രയും ദിവസങ്ങൾ കഴി ച്ചുനോക്കുന്നു എങ്കിലാൽ അവിടെ കാണു നിൽക്കും. ആരുമാരും അറിയില്ല. കാ റിൽ പോകുന്ന ഇതിനു സുന്ദരൻ ഞാറ യില്ല ഒരു കൊച്ചുപെൺകുട്ടി തന്നെ കാണുവാൻ കാണുനിൽക്കുകയായിരുന്നു വെന്നു്! വെറുതെ നന്നു കാണാൻ മാത്രം. അയാൾ അത്രയ്ക്കു സുന്ദരനായിട്ടാണു് എ നിക്കന്നെറ അനുഭവത്തെ കുറിച്ചു മനസ്സിലെ തോന്നലു്. അവധിദിവസങ്ങളിൽ കാ വിലെ അതേനേരത്തു് ദുഃഖം തോന്നും.

ഒരിക്കൽ ഞാനെറ കയ്യും പിടിച്ചു് നടക്കാൻ പോകുമ്പോൾ ഞാൻ ആ വീട്ട്

നാലാങ്കൽ

ചീരിപൊഴിച്ചിളംതെന്നൽ-
വീശിടുകിൽ
ചിറു, വികാരവിലോല തരളിതം
ഗിരിനിരകളനങ്ങാതെ നിൽക്കുന്നു
ത്വരയോടേ ചക്രവാതമടിക്കിലും
മുകളമാശിപ്പു പുഞ്ചിരിക്കാൻ, പൂവി-
ന്നകതളിരിൽക്കൊതി, കായാകുവാൻ
പൊകെപൊകെയുള്ള തേൻകനിതൻ.
മനം
പ്രകടമാക്കുന്നു, വിത്തായ്പ്പിറക്കുവോൻ
'ഗംഹു' രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നൊഴുകുന്ന
ഗർവിയന്നിവിടേയ്ക്കു പൊന്നിൻനദി
ഗദ്ഗദമിതുകണ്ടിട്ടുപൊങ്ങുന്ന
ഗാർഹികബ്ധർ, നിർഭാഗ്യരിൽനിന്നും
മൃത്യുതുല്യം വിലയിടിവാണ്നിന്ന
സത്യസന്ധതയില്ലാ വിപണികം
കൃത്യനിഷ്ഠയും, സ്നേഹസൗഹാർദ്ദവും
ചിത്തപൂസ്സകത്തിന്നസ്ഥിപഞ്ജരം.

കൊമ്പനാനകം കാട്ടകലുക്കി-
ക്കൊണ്ട, നാണ്യവിളനശിപ്പിച്ചു
കൊള്ളരുതായ്മയും, കൈമടക്കം
കൊയ്തിട്ടന്യ, ജനാഭിലാഷങ്ങളം.
അമ്പലത്തിൽക്കൊടിയേറി, നാട്ടിൽ
പൊൻപതക്കവും സ്മേരവും മിന്നി
കമ്പക്കെട്ടുകഴിഞ്ഞിതൊട്ടവിൽ
തമ്പുരാനെത്തൊഴാനില്ലെറമ്പും.
സഞ്ചരിച്ചു, പലേടങ്ങളിലെൻ
പിഞ്ചുകൈ, യാദ്യമേന്തിയ ശ്രവൽ
കാഞ്ചനമയപീഠം കൊതിച്ച്
വഞ്ചിതമായ്, നിശ്ശേഷമേറ്റവാങ്ങു.

ചുണ്ടിക്കാട്ടി ചോദിച്ചു. "അച്ഛൻ ആ വീട്ടിൽ ആരാണ്? താമസിക്കുന്നത്?"

"അ! അതു നമ്മുടെ കുറുപ്പല്ലേ! അയാൾ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് കമ്പനിയിലെ മാനേജരാണു്. അയാളുടെ മകളോ മാഠാ നിൽ കൂടെ പഠിക്കുന്നുണ്ടോ?"

"ഇല്ല! വെറുതെ ചോദിച്ചതാ."

"ആളു മഹാകടിയനാ. വൈകുന്നേരം ഞ്ചുമണി കഴിഞ്ഞാൽ ക്ലബ്ബിൽ. പിന്നെ ബോധം കെട്ടാലുവരെ കുടി. കുടിയനത്രെ!"

എന്റെ വയറിലൊരു കാളൽ. എന്തുകൊണ്ടാണെന്നറിയില്ല. അന്നു ഉടനീളം എനിക്കു മദ്യത്തോടും മദ്യപാനത്തോടും വെറുപ്പായിരുന്നു.

ഏതായാലും എന്റെ പരിപാടി ഉടൻ തന്നെ, വേനൽക്കാല അവധി ഇടണ്ണുന്നതിനു മുൻപേ ഞാൻ ആവേശത്തോടും ദുഃഖത്തോടും കൂടി നേരത്തെ പുറപ്പെട്ട, ആ നിലാഗ്രയിറ്റിൽനിന്നും പുറത്തും പല

ഒരു മികച്ച കലാസൃഷ്ടി മറ്റു സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി നിർവ്വചിക്കപ്പെടുന്നതു് ചില പ്രത്യേകതകൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതും അതിന്റെ സാഹിത്യമല്ല. ഒരുപക്ഷേ അതിന്റെ അർത്ഥതലങ്ങളെക്കുറിച്ചു വിവാദമുണ്ടായില്ലെങ്കിൽപ്പോലും മൂല്യത്തെക്കുറിച്ചു വിവാദങ്ങൾ ഉണ്ടാവുന്നു. സാഹിത്യകൃതിയുടെ പ്രധാന സവിശേഷതയും അതു വിവാദങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു സൗന്ദര്യദർശനങ്ങളുടെ പുതിയ മണ്ഡലങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു എന്നതാണു്. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ ആധുനികകഥാസാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ചു് ഇവിടെ നടന്ന വിവാദങ്ങൾ സ്വഭാവികമായിരുന്നു എന്നു വരുന്നു.

ഇത്തരം വിവാദങ്ങളും അവനവന്റെ തന്നെ ചിന്തയെ കണ്ടെത്തികൊടുക്കുന്ന വിമർശനങ്ങളും പുതിയ ഒന്നിനെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനു പോലെ ക്രോധംനിറഞ്ഞ പ്രത്യുപനനങ്ങളുടെ തലത്തിലെത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എഴുത്തുകാർ നടത്തിയില്ലെങ്കിലും സ്വന്തം സൃഷ്ടികളിലൂടെ ഈ സ്വഭാവം തന്നെയാണു് അവർ പ്രകടിപ്പിച്ചതു്.

എന്നാൽ സൃഷ്ടിയിലൂടെ ഈ കലാശക്തി പ്രകടിപ്പിച്ചവർ തന്നെ പുതിയ യാഥാസ്ഥിതികത്വം സൃഷ്ടിച്ചു നമ്മുടെ കഥാസാഹിത്യത്തിൽ കാലം സ്തംഭിച്ചു നിൽക്കുന്നു എന്ന പ്രതീതി ജനിപ്പിക്കുന്നു. ഒരുതരം മരവിപ്പു് നമ്മുടെ സാഹിത്യസിരകളെ കീഴടക്കിയിരിക്കുന്നു. ആധുനികതയെ അപൂർവ്വത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള നിരന്തരമായ പരിശ്രമമാണെന്ന വിശ്വാസത്തിനു് അതു പുതുമ സംഭാവനചെയ്തിരിക്കുന്നു. പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ ഭാവിയിലെ കലയ്ക്കു നിർദ്ദേശം നൽകാൻ ശ്രമിച്ചവരായിരുന്ന ഇവർ, കാർഫ്യൂവിനപ്പുറത്തെ അവർ പരിസരങ്ങളിൽ ലഹരി സൃഷ്ടിച്ചു. പരീക്ഷണത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള കാല്പനികമായിരുന്ന അവരുടെ വീണ, യവനപുരാണത്തിലെ കവിയും ഗായകനുമായ കഥാപാത്രമാണു് ഓർഫ്യൂസ്. ഓർഫ്യൂസിന്റെ വീണയുടെ സ്വരം സകലതിനെയും വശീകരിച്ചു. ഗാനങ്ങൾ വശീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഗാനത്തിൽ മുഴുകി വൃക്ഷലതാദികൾ ചലിച്ചു. ആർഗോ എന്ന നൗക ഓർഫ്യൂസിന്റെ പാട്ടുകേട്ടു സ്വയം കടലിലിറങ്ങി. യവനപുരാണകഥകളുടെ ലഹരി ചിന്തയിൽ കലർത്തിപ്പറയാം, നമ്മുടെ കാലഘട്ടത്തിലെ എഴുത്തുകാരും ഇങ്ങനെയൊരു ആശയം ഇവിടെ സൃഷ്ടിച്ചുവെന്നു്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ പരീക്ഷണലഹരി എന്ന "വീണ" അവർക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവരുടെ സൃഷ്ടികൾ സൗ

കഥാസാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ചു് ഒരു രൂപപുതുമ വിചാരണ

കെ.വി. അപ്പൻ

ഇല്ലാതാക്കുന്നില്ല. ചരിത്രം ഇങ്ങനെ പുതിയ ആരംഭങ്ങളെ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ ചരിത്രത്തിനു ഇടനേവരെ തെർമ്മപ്പിശകു സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഈ പുതിയ ഉടക്കങ്ങൾ എപ്പോഴും പരിസരങ്ങളിൽ പരിക്രാന്തിയും പ്രതിധ്വനങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്നതുവരെ നാം മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ഈ പ്രതികരണങ്ങൾ നേരിട്ടുകൊണ്ടുതന്നെ തന്റെ കലയായ കുറുപ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുകൊണ്ടു മുൻപോട്ടുപോകാൻ എഴുത്തുകാരൻ ബാധ്യസ്ഥനാണു്. താൻ നോവലുകൾ വായിച്ചു വായനക്കാർ നിരാശപ്പെടുകതന്നെവേണമെന്ന രോഗ്രഗ്രിയേ ശഠിച്ചിരുന്നു. വായനക്കാർ നിരാശരാകയാണെങ്കിൽ താൻ വിജയിച്ചു എന്നാണു് അർത്ഥമെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. രോഗ്രഗ്രിയേ പോലുള്ള

ഇതെഴുതുന്ന ആൾ തെറ്റിക്കൽ പറഞ്ഞതു് വീണ്ടും പറയാറില്ല. എൻറെ ലേഖനങ്ങളിലും പ്രഭാഷണങ്ങളിലും ആവശ്യമെന്നുവന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതു് ഓർമ്മപ്പിശകുകൊണ്ടാണു്. ഞാനൊന്നേ ചുമച്ചുള്ളൂ, ചുമയ്ക്കു വായുവിൽ പോയിയെന്നു വിചാരിക്കയില്ലാതെ ("അയ്യോ എൻറെ ചുമ വായുകാണ്മോപായേ" എന്നു നിലവിളിച്ചു് അതിനെ കയറിപ്പിടിക്കാനായി വായുവിൻറെ പിറകേ ഓടാറില്ല. എൻറെ തിരി ഇതായതുകൊണ്ടു് മനോരമ ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ ശ്രീമതി സുഗതകുമാരിയുടെ "താഴ്വര" എന്ന കാവ്യഗ്രന്ഥത്തെക്കുറിച്ചു് ഒരു ചോദ്യവും അതിനു "പ്രഫ്ളാദ"ൻറെ മറുപടിയും വന്നപ്പോൾ, പ്രഫ്ളാദനെപ്പറ്റിയുള്ള ബഹുമാനക്കുറവു കൊണ്ടു് ലോപം കവിയുടെ ജീവിതമെന്നു വിളിക്കുന്നു". ആ ജീവിതം നിങ്ങൾ ജീവിതത്തിൽനിന്നു വിഭിന്നമാണു". കവിയുടെ ജീവിതത്തിൽ ബീജം വളരുന്ന മഹദ്വൃക്ഷമായി മറുന്നു. മറ്റെന്നത്തെപ്പോലെ ജീവിതത്തിൽ ബീജവുമില്ല, മഹാവൃക്ഷവുമില്ല. ചങ്ങമ്പുഴ, ഷെർലി, ബോദ്ലെർ ഇവരുടെ നിത്യജീവിതങ്ങൾ വിഘടനാത്മകങ്ങളായിരുന്നു. മടിയിൽ കിടക്കുന്നവൻറെയും ആ കവികളുടെയും ജീവിതങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ല. അതല്ല അവരുടെ ആധ്യാത്മികജീവിതങ്ങളുടെ സ്ഥിതി. അവയിലോരോന്നിലും വികാസമെയുള്ളു. വിശേഷിച്ചും ബോദ്ലേറിൻറെ ആധ്യാത്മികജീവിതം, അവിടെ ഹിമാലയങ്ങളുണ്ടു്, എവറസ്റ്റ് കൊടുമുടികളുണ്ടു്. അതാണു ലാണ്ടു് ഒരു നിരൂപകൻ **He is a poet, Therefore he is divine** എന്നു് ബോദ്ലേറിനെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞതു് ഈ വിധത്തിലാണു ആധ്യാത്മികജീവിതം (കവിയുടെ ജീവിതം) ശ്രീമതി സുഗതകുമാരിക്കില്ല. ഒരു മാവേലത്തമാശും പ്രതികരങ്ങൾ മാറി മാറി സ്ഫുടീകരിക്കാനെ അവർക്കു കഴിയൂ. ആ മാവാവിഷ്കരണം **Private interest**—സ്വകീയമായ ഒരു താല്പര്യം—എന്നതിൻറെ കവിതയ്ക്കു് ഒന്നുമാകുന്നില്ല. പിന്നെ ഭാഷയിലൂടെ കാര്യം. വൈലോപ്പിള്ളിയുടെ കാവ്യശൈലിനോക്കു. അതു ചിലപ്പോൾ ചലനാത്മകമാണു", സുകുമാരമാണു", പ്രകാശപൂർണ്ണമാണു". പ്രചോദനപൂർണ്ണമാണു", ഈ ഒരു ഗുണവും സുഗതകുമാരിയുടെ കാവ്യശൈലിക്കില്ല. പക്വപൂർണമായ ഭാഷശൈലി—**adequate style**—എന്നു മാത്രം അതിനെ വിളിക്കാം. പലപ്പോഴും അല്പം പാ

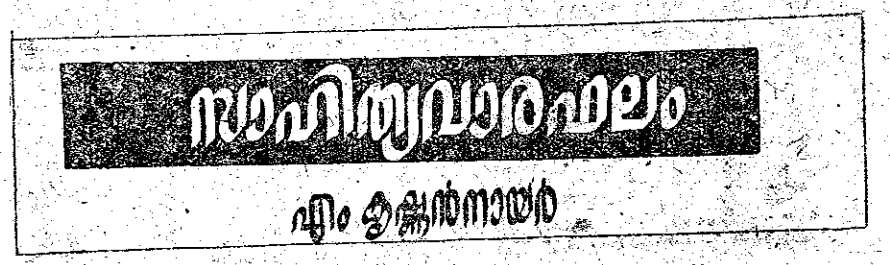

ത്രപരമായ ഭൗതികതകളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. വാക്യനിർമ്മാണകലയിൽ ആധുനികന്മാർ ചില കാലങ്ങളിൽ പ്രകടിപ്പിച്ച കോളകമായ തന്ത്രങ്ങൾ അവർ മണ്ണിൽത്തന്നെ കുഴിച്ചുമൂടിയിരിക്കുന്നു. അവർക്കുശേഷം ആ പ്രവർത്തികമ്പനം നമ്മുടെ യുവകവികൾ, പുതിയ കഥകർ വളരെക്കാലമായി കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന എന്തോ കണ്ണാടിയുടെ അകത്തേക്കെപ്പോലും വായനക്കാരിൽ ഉണ്ടാക്കുന്നു. വിജ്ഞാനത്തിൻറെയും കാക്കനാടൻറെയും സക്കറിയയുടെയും യുക്തിവാദിയും സേതുവിൻറെയും സൂക്ഷ്മമായ കഥകർക്കുപോലും ഇതിനു തെളിവാണു". പറകളിലെന്നപോലെ കലയെ നിഷേധത്തിയുടെ തലങ്ങളിലേക്കു ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ "അമ്പിപാ."കൾ വിജയിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു". എന്നാൽ 'പരീക്ഷ' ദർശനത്തിൻറെ കാര്യത്തിൽ വെറുമൊരു നടുക്കാണെന്നാണു ഞാനിക്ക തോന്നിയിട്ടു്. പാറകളുടേയും 'അമ്പിപാറ'യുടേയും രചനയിൽ ഒരു കലാകാരൻ എന്ന നിലയിൽ വിജയൻ കാണിച്ച സിദ്ധാർത്ഥത 'പരീക്ഷ'യുടെ രചനയിൽ അദ്ദേഹം കാണിച്ചു കാണുന്നില്ലെന്നതെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു. തൻറെ മുടുകാല കഥകളിൽ കാണുന്ന കാല്പനികവിരുദ്ധമായ വാക്യനിർമ്മാണ കല പ്രകടിപ്പിച്ച കാക്കനാടനെ ഇപ്പോൾ കാല്പനികതയുടെ അപചയകാലഘട്ടത്തിലെ പദസംവിധാനരീതിയും കല്പനകളുമായ സ്വാധീനിക്കുന്നു". പുതിയ ആശയങ്ങൾ പഴയതിൻറെ ഭാവനിഷേധങ്ങളുമായി ഇണങ്ങിപ്പോകുകയെന്ന ഭാഗ്യദോഷവും അങ്ങനെ ഇവിടെ സംഭവിച്ചു. ആവേശത്തോടെ വന്നുചേരിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഈ എഴുത്തുകാർ ഒടുവിൽ എഴുതിയ കഥകളിൽ അവരുദ്ദേശിക്കുന്നതു നാം കാണുന്നു. സക്കറിയയ്ക്കു പ്പോലും ഇല്ല കാണാൻ കഴിയും. ഈ എഴുത്തുകാരെ അയാളുടെ പ്രതിഭയുടെ ഉഗ്ര കേന്ദ്രങ്ങളിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ അയാൾ അവരെയുമെന്നപോലെ അനുകരിച്ചു തുടങ്ങുമെന്ന വിഷാദദർശനം നമുടെ എഴുത്തുകാരെയും അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എങ്കിൽ നമ്മൾ വിശ്വാസമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന കുറച്ചുള്ള പ്രതിഭകൾ വരാൻ പോകുന്ന കാലങ്ങളിൽ സൃഷ്ടിപരമായിരിക്കയില്ല എന്നതാണു നിരാശതയുടെ പ്രമാണരേഖ

ള്ളടിനടുക്കു" അംഗികർക്കേണ്ടി വരും. അങ്ങനെ ഒരു അപഗ്രഥനപോലെ നമ്മെ മാനസികമായി റേട്ടയടുക്കയും ചെയ്യും.

വാഥാർത്ഥ്യത്തിൻറെ സൃഷ്ടിനിലൂടെ കർത്തവികാസം നൽകാൻ ശ്രമിച്ചുവർത്തന്നെ ബാഹ്യയാഥാർത്ഥങ്ങളിലേക്കു മടങ്ങി സ്വപ്നം ദർശനത്തിൻറെ പരിമിതികൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നതും നാം കാണുന്നു. വാഥാർത്ഥ്യത്തിൻറെ ഉപരിതലം തുരന്നു നഷ്ടപ്പെട്ട ദിനങ്ങളെച്ചൊല്ലി ഇന്നു വിലപിക്കുന്ന സമീപകാലത്തിലെ എഴുത്തുകാർ കണ്ടെത്തുന്നുള്ള. അന്ന ഇടതുപക്ഷചിന്ത ഗതിയുടെ ആരാധനാക്രമങ്ങളെ അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ടു" എഴുതിയവർക്കു, ഭാഷയിലെ പ്രസംഗങ്ങളിലൂടെയും പത്രവാർത്തകളിലൂടെയും ഗ്രഹിക്കാവുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്കു് ഉപരി ഒന്നും അവതരിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല കലയെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ യാഥാർത്ഥ്യം അത്യന്തം ബാഹ്യമാണെന്ന ഉറച്ച വിശ്വാസിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടാവണം നമ്മുടെ തലമുറയിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട എഴുത്തുകാർ മറ്റു മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്കു തിരിഞ്ഞതു". ഗബ്രിയേൽ മാർസൽ അസ്തിത്വത്തിൽ 'പ്രശ്നം'മെന്നും 'രഹസ്യ'മെന്നും രണ്ടു ഘടകങ്ങളുണ്ടെന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. വസ്തുനിഷ്ഠമായ സമീപനരീതികൊണ്ടും യുക്തികൊണ്ടും അപഗ്രഥിക്കാവുന്നതാണു 'രഹസ്യ'ത്തെ കവിയുടെ മാവണ്ണ തന്ത്രങ്ങൾ മുകളിൽ വിശദീകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചവർ കരുതുന്ന യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിൻറെ അന്യന്തം ബാഹ്യമായ സഞ്ചാരവഴികളിൽ ഇപ്പോൾ അകപ്പെട്ടുപോയതും നാം കാണുന്നു പുതിയ ഇടക്കം പഴയതിൻറെ ഫലങ്ങളെ സഹിക്കുകയുടെ ആശ്വാസിക്കുന്നു എന്നതു് ദർശനത്തിൻറെ കാര്യത്തിലും ശരിയാണെന്നു വരുമ്പോൾ നമ്മുടെകാലഘട്ടത്തിലെ എഴുത്തുകാരുടെ ആദ്യകാലകൃതികൾ സൃഷ്ടികർത്തന്നെയാണെന്ന ശക്തമായ കഥകൾ എന്ന നിഗമനത്തിൽ നാം ഉറച്ചുനിൽക്കേണ്ടിവരും. ഇതു ശരിയായ എഴുത്തുകാരെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വിലാപമല്ല. കഞ്ഞാണ്ടുടെ പരാജയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വേദനിഞ്ഞ വിചാരങ്ങളാണു". എങ്കിലും നമ്മുടെ ആധുനിക കഥകളിൽ പെട്ടെന്നു സംഭവിച്ച ഈ നിശ്ചലത ഒരു അസ്തിത്വവിനെത്തന്നെയാണു മാർക്കിച്ചിക്കുന്നതു". ∧

പാലാ

തീ പിഷജ്വാലയേറെ പാരമയേ്-
ത്തീരുകില്ലേ
കേവലകലാബോധ-
പ്രതിമാനങ്ങൾ?
മക്കളോ, മാത്സര്യത്താലമ്മയെമറന്നിടാം
ഉംക്കളമവംകൊണ്ടു മനുകമ്പാർദ്രം.
മഞ്ഞിനാലുടൽമൂടിക്കുനിയും മഴകൊണ്ടു
കണ്ണുനീരൊലിപ്പിച്ചു,-
കൊട്ടംവെയിലിൽ-
നെഞ്ചകമുരുകിയും ക്ലേശിക്ക-
മെന്നാലെന്തേ
പുഞ്ചിരിതൂകുമമ്മ വസന്തനാളിൽ
നാഡികളാ കോരിത്തരിച്ചുന്നവം-
കോകിലത്തിൽ-
നാവിലൂടുദാത്തമാം ശ്രുതി-
പെഴുക്കേം
പൂത്തമായ് ഗാനമായി മേടത്തിൽ-
സരസ്വതി-
യെത്തിടും രാശിചക്രരഥത്തിലൂടെ.

—o—

"എനിക്കു മോചനംതരു. ഈ അറിവി നേക്കാൾ അജ്ഞതതരണ്ട" എന്നു അരുതു
ഹിക്കു" അരവിന്ദാക്ഷന്റെ ചെറുകഥ
അരുവാചകൻ" പ്രജ്ഞാപരമായ സംശ

പ്പി അളന്നു.
ഈലോകത്തുള്ളഏതും സാഹിത്യത്തിന
വിഷയമല്ലെന്ന്, അങ്ങിനാൽ ബുദ്ധിപ
സിയക്കുറിച്ചോ ചലച്ചിത്രവ്യവസായ

മുപ്പുവുമല്ല. ഇതുയുകാണ്ട് ഞാൻ മുൻപു പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ, "ശ്രീ. കൃഷ്ണൻ നായർക്ക്" അല്ല പണ്ടാരത്തിനും പുസ്തകമായി രുന്നോ. മാറ്റു കുറെ സാഹിത്യകാരന്മാർക്കും പണ്ഡിതന്മാർക്കും അല്ല് കന്നാംതാമായും തോന്നി. അല്ലകൊണ്ട് അതിനു അവാർഡും സിദ്ധിച്ചു. പണ്ഡാരത്തെയായി കത്തായുള്ള കാരണങ്ങൾ കൃഷ്ണൻനായർ അവർകൾ പറഞ്ഞിട്ടില്ല" എന്ന് 'പ്രഹ'ളാദൻ' മറുപടി നൽകിയിരിക്കുന്നു ശ്രദ്ധിച്ചു (മനോരമ, മാർച്ച് 24 പുറം 19) ഞാൻ കാരണങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആ കാരണങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാതിരുന്നതെന്ന് പലരും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതുണ്ട്. "സാഹിത്യകാരന്മാർക്കും പണ്ഡിതന്മാർക്കും" അല്ല കന്നാംതാമായിത്തോന്നി എന്ന പ്രസ്താവത്തിൽ ധ്വനിയുണ്ട്. കൃഷ്ണൻനായർ സാഹിത്യകാരനും പണ്ഡിതനുമല്ല എന്നതാണ് അല്ല. ധ്വനി ശരിതന്നെ. ഞാൻ സാഹിത്യകാരനല്ല, പണ്ഡിതനുല്ല. പക്ഷേ പ്രഹ'ളാദൻറെ സാഹിത്യകാരന്മാർക്കും പണ്ഡിതന്മാർക്കും പലപ്പോഴും ശരിയായി മലയാളമെഴുതാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. അവർ 'സ്വാദ്ധ്യ' എന്നതിനുപകരം 'സ്വാതന്ത്ര്യവ്' എന്നും 'കഴിവു'' എന്ന അർത്ഥത്തിൽ 'പ്രാപ്തി' എന്നും എഴുതുന്നവരാണ്. ഇനി വിമർശനത്തിന്റെ കാര്യം. സുനിശ്ചിതമായ ആധുനികജീവിതം (കവിയുടെ ജീവിതം) ഇല്ലാത്തവർക്കും നല്ല കവിതകളെഴുതാവുന്നു. ആ രീതിയിലുള്ള ഒരു കവിയെയാണ് മാഷ്പോയ്ക്കിണിയിൽ വന്നത്. അല്ല് നല്ലതാണെന്നു ഞാൻ എഴുതുകയും ചെയ്തു. പണിവായിച്ചു കവിത എഴുതുന്ന ആൾക്കു ഇതുപോലുള്ള നല്ല കവിതകൾ ചിലപ്പോഴൊക്കെ എഴുതാൻ സാധിക്കും. എന്നാൽ സഹജാവബോധത്തോടെ അനിവാര്യമായ ഭാവനാശക്തി കൊണ്ടു് 'വിഷൻ' (Vision) ഉപകരിച്ചുകൊണ്ട് 'ജന്മനാ കവികൾ' എന്നു പറയുന്നവർക്കു കഴിയുകയുള്ളു. സുഗതകുമാരി ആ രീതിയിലുള്ള കവിയല്ല.

തിരുവനന്തപുരത്തു് വൃത്തികെട്ട ക്ലിക്കുകളേയുള്ളു. ആ ക്ലിക്കുകളാണ് സ്ഥാനം നിശ്ചയിക്കുന്നതും നിരാകരിക്കുന്നതും. ക്ലിക്കിൽപ്പെടാത്തവർക്ക് ഇവിടെ ഉത്തരവില്ല. ഒ. വി. വിജയനെ കേന്ദ്ര സാഹിത്യ അക്കാഡമിയുടെ സമ്മാനത്തിനർഹനാക്കിയതു് 'പ്രതിഭാധനരായ ശങ്കരനാരായണനും' എഴുതിയ ഫാക്സ് ജോസ് കന്നപ്പള്ളിയെ അവഗണിച്ചതിനെന്നു് എഴുതികൊണ്ടു്? കഴിഞ്ഞ നാല്പതുകൊല്ലമായി ചേതോഹരങ്ങളായ കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പാലാ നാരായണൻ നായരെ പുറകോൽക്കൊണ്ടു് ചവിട്ടിയെഴുന്നേറ്റിട്ടുണ്ടു് ഈ ക്ലിക്കുകൾ? ബാള്ളിനും ഇതിനെക്കുറിച്ചാണു് ആലോചിക്കണം. അവർ ശബ്ദമുണ്ടാക്കുകയും വേണം. ക്ലിക്കുകളുടെ ബാർഗെയിനിംഗ് സെക്രട്ടറിയല്ല അതിൽപ്പെട്ടവർക്കു വരേണ്ടതു കുറെ ആയിരമായിരം കർഷകരിൽപ്പെട്ട ഒന്നുരണ്ടു പേർ മാത്രമാണു്. അവർ ശബ്ദമുണ്ടാക്കുകയും വേണം. ക്ലിക്കുകളുടെ ബാർഗെയിനിംഗ് സെക്രട്ടറിയല്ല അതിൽപ്പെട്ടവർക്കു വരേണ്ടതു കുറെ ആയിരമായിരം കർഷകരിൽപ്പെട്ട ഒന്നുരണ്ടു പേർ മാത്രമാണു്. അവർ ശബ്ദമുണ്ടാക്കുകയും വേണം.

ഏതെങ്കിലും ഒരു കവിയുടെ കവിത നല്ലതല്ലെന്നു് അന്യവാചകർ പറഞ്ഞാൽ അല്ല വിരോധമാകാനുള്ള പരമ്പരാഗത കാരണം. "കവിതയുടെ പുരാതനമായ ക്ലിക്കുകളുടെ രീതിയാണു്". ആ രീതിയിൽ അവർ ഇപ്പോൾ പറയുന്നു. എനിക്കു് ശ്രീമതി സുഗതകുമാരിയോടു് വിരോധമൊന്നുമില്ല; ബഹുമാനമേയുള്ളു. ശത്രുതയും സ്നേഹവും മനുഷ്യനെ അന്ധകരിക്കപ്പെടുത്തിക്കും. എനിക്കു ശത്രുതയില്ല. സ്നേഹമില്ല. അതിനാൽ അന്ധകതിയുമില്ല. വാത്സല്യത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന അന്ധകതയും നമ്മുടെ കുടുംബത്തിലുള്ള ഒരു കവയിത്രിയിൽ കാണുന്നു.

ചെറുകഥകൾ

സൂഫി ഫിലോസഫർ എൽ ഖസാലി പറയുന്നു:—"കട്ടകത്തിനു മനുഷ്യനെക്കാൾ ശക്തിയുണ്ട്; കാരണം ഭിത്തികാരനാണു് അതിനെ സിമന്റിനു മനുഷ്യനെക്കാൾ കൂടുതൽ; കന്നുകാലികൾക്കു മനുഷ്യനെക്കാൾ കേൾവിശക്തിയുണ്ട്; പക്ഷികൾക്കു മനുഷ്യനെക്കാൾ ആയുസ്സുണ്ട്. മനുഷ്യൻ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ജ്ഞാനമാർജ്ജിക്കലിനാണു്." ഈ ജ്ഞാനം കളവുപഴിഞ്ഞാൽ ആചാര്യനായ ഹെമിങ്വേയുടെ ശ്രീ. ഇ യു. ജോവിൻ്റാക്ഷൻ ഒരു കഥയിലൂടെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. (അജ്ഞത എന്ന സുഖം—മലയാളനാടു്). എല്ലാം മുൻകൂട്ടികാണുന്ന ദൈവങ്ങൾ എന്നു സിമന്റ് അച്ചുകൂടാരവും അതുപോലെ മനുഷ്യനെ നേരത്തെ കണ്ടു് അളന്നതും. അതുപോലെ ഈശ്വരനോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു

മദ്യപാനം ഒരു സാമൂഹിക ശാപമാണ്

മദ്യം നിങ്ങളുടെ ആരോഗ്യത്തെയും കുടുംബത്തെയും നശിപ്പിക്കുന്നു.

മനുഷ്യന്റെ മറ്റേതൊരു പ്രവൃത്തിയെയുംകാൾ മദ്യപാനം കൂടുതൽ കുടുംബങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മദ്യം നിങ്ങളെ കൂടുതലായാക്കുന്നു. പിന്നീട് അതു നിങ്ങളുടെ പ്രധാന അവയവങ്ങളെ കാൻസറിനെതിരെ. അതു കൂടുതലായി ഗുരുപ്പിക്കുകയും, എന്തിനെന്നു ഗുരുപ്പിക്കുകയും, കൊലപാതകത്തിനു പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

വെറും രസത്തിനോ സൗഹൃദത്തിനോ വേണ്ടി മദ്യം ഉപയോഗിക്കുന്നയാൾ ഒരു കൊണിയിൽ വീഴുകയാണു ചെയ്യുന്നതു.

മദ്യപാനശീലത്തിനു് ഒരടിമയായിത്തീരുന്നതിനു മുമ്പു് അതിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെടുക.

നിങ്ങൾക്കു് ഇതൊന്നു ചെയ്തുകൂടേ?

തെക്കുറിച്ചോ സാഹിത്യകാരനെ കുറിച്ചോ താൻ ചിത്രകാരനെ പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. ശ്രീ. കെ. എൻ. മോഹനവർമ്മ ബ്യൂറോക്രസിയുടെ ചില മണ്ഡലങ്ങളെക്കുറിച്ചു കഥയെഴുതുമ്പോഴും എന്റെ ചില സുഹൃത്തുക്കൾ വലച്ചിട്ടുള്ള വ്യവസായത്തിലെ മാലിന്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു" ഫാസ്യചിത്രങ്ങൾ വരച്ചപ്പോഴും ഞാൻ ഈ സത്യം മാർമ്മിച്ചു പോകേറുണ്ടു". ഏങ്കിലും അങ്ങിക്കു് അപരിചിതങ്ങളായ മണ്ഡലങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ "ബ്ലൂഫനക്സിസ്" ഉണ്ടാകുന്നു പ്രതികരണം" എന്നായിരിക്കും എനിക്കു കേരുസർക്കിളിലോട്ടു ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ അറിഞ്ഞുകൂടാ, ചലച്ചിത്രം കാണുന്നതു് ചലച്ചിത്രം ഇഷ്ടമാണെങ്കിലും സംവിധായകന്റെ നിത്യജീവിതത്തിലെ കൊള്ളരുതായ്മകളുമായി താൻപരുമില്ല. മോഹനവർമ്മയുടെ "ഡോഗ്"ഷോ" എന്ന ചെറുകഥ സറായർ എന്നനിലയിൽ നന്നായിരിക്കുന്നു. ഫീച്ചർ ഫിലിം എടുക്കാൻ വരുന്നവരെയും അവരുടെ അതിലേക്കു തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഞഢ്കാരികളെയും മോഹനവർമ്മ കളിയാക്കുന്നു, ആ കളിയാക്കൽ അസ്ലീലമായിട്ടൊരുപാടു്. എങ്കിലും എനിക്കു പരിചയമില്ലാത്ത ഒരു സ്ഥലത്തു ചെന്ന പ്രതീതി. ഈ പ്രതീതി ഴിവാക്കേണമെങ്കിൽ "യാഥാർത്ഥ്യചിത്രീകരണത്തിനു് അപ്പുറത്തുപോകാൻ കലാകാരനു കഴിയുണ്ടായിരിക്കണം. യാഥാർത്ഥ്യത്തെ സമാശ്ലേഷിക്കുന്ന ഷോക്"സ്യൻ അനിവാര്യം, അപ്പുറത്തു ചെല്ലുന്നതു നോക്കുക. 'ഹാലറ്റി'ലും 'മക്ബത്തി'ലും പ്രേതങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ അനൗചിത്യം" അപരിചിതത്വത്തിന്റെ പ്രതീതിയില്ല. പ്രതീക്ഷിതത്വത്തിന്റെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണു ചിത്രങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതു കൊണ്ടാണു ഷോക്"സ്യൻ നമ്മുടെ അടുക്കൽ നിൽക്കുന്നതു"; ദൂരെയല്ല. (മോഹനവർമ്മയുടെ കഥ കലാകൗമുദിയിൽ.)

റീത്തലിസത്തിലൂടെ മനുഷ്യന്റെ ചിത്രം മനോജ്ഞമായി വരയ്ക്കുന്നു. ശ്രീ. പി. കെ. ദിവാകരൻ. ഉണ്ണിമേനോൻ മാഷ് കറേക്കാലം നാട്ടിലില്ലായിരുന്നിട്ടു അവിടെ തിരിച്ചെത്തുകയാണു്. ലാളിത്യമില്ലായ്മയാണു് ദിവാകരൻ സഞ്ചരിക്കുന്നതു്. ആധുനികകഥാകൃത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പരക്കംപാച്ചിൽ ഇല്ല കഥാകാരനു്. അദ്ദേഹം നിൽക്കുന്ന വ്യക്തിയുടെ ചിത്രവും സമൂഹത്തിന്റെ ചിത്രവും കലാത്മകമായിരിക്കുന്നു. (ചെറുകഥ കലാകൗമുദിയിൽ.)

അയാൾ സ്നേഹിച്ച യുവതി മറ്റൊരാളെ കല്യാണം കഴിച്ചു. കാലം കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോയി. ദേവസ്ഥാനത്തിൽ ബസ്സ് കാത്തു നില്ക്കുകയാണു് അയാൾ. വിവാഹിതയായ അവളും തെല്ലകലെ നില്പുണ്ടു്. ബസ്സില്ല. ടാക്സിക്കാറില്ല. കാണെക്കാണെ നേരമിരുട്ടിത്തുടങ്ങി. പെട്ടെന്നു് കാറുവീശിയടിച്ചു പെയ്യാൻ തുടങ്ങി. കുടമരം" അയാളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. പുഴ" ബിച്ചു. ഇതാണു" ശ്രീ. കാത്തികേയൻ പടിയത്തു" ജനയുഗത്തിൽ (ലക്കം 36) എഴുതിയ ചെറുകഥയുടെ സാരം. പണ്ടു് രാവണൻ കൈലാസമെടുത്തു മാനത്തേക്കു മാടിയപ്പോൾ പ്രണയപരിവേഷത്തോടെ നിന്ന പാർവ്വതി പേടിച്ചുവന്നു് പരമേശ്വരനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചില്ലേ? അപ്പോൾ ജഗജ്ജൂടക്കാരനു് ദേശുവനോടു സ്നേഹം തോന്നിയില്ലേ? അതുപോലെ അയാൾക്കു കാറിനോടു കുറഞ്ഞതെ തോന്നിയിരിക്കണം. കാത്തികേയന്റെ കഥയിലെ 'കാറു്' സിംബലാകാം; അല്ലാതെയുമാകാം. സിംബലാണെങ്കിൽ കാറു് കാമാവേശത്തിലിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ വെറും കാറുമായിരിക്കാം. എന്തായാലും അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിക്കുന്ന ലോകം കലാപരമായും സമകാലികപരമായും സങ്കുചിതമാണു്.

കഞ്ഞുങ്ങൾ വരയ്ക്കുന്ന ചിത്രങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ലേ? എപ്പോഴും അവ മനോഹരങ്ങളാണു്. കാരണം കഞ്ഞുങ്ങളുടെ സത്യസന്ധതതന്നെ. സത്യാത്മകതയോടെ വരയ്ക്കുമ്പോൾ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ലയം താളമേളങ്ങളും വരയിലും കാണും. അവർ വരയ്ക്കുന്ന ചിത്രങ്ങൾക്കു രംഗകർണ്ണില്ല. (ആശയം എന്റേതല്ല. റോളോ മേയുടേതു്) ശ്രീ. ധ്രുവിന്റെ ഈ നിഷ്കളങ്കതയും പ്രായംകൂടിയതിന്റെ ആളിന്റെ കാപട്യവും തമ്മിലേറ്റുമുട്ടുന്നതു് ബുദ്ധദേവ്"ഇന്റെ അച്ഛൻ എന്ന കഥയിൽ കാണാം. മൃത്യു (ലക്കം 3) മാർഗരെനസേഷൻ— വിഭിന്നാംശങ്ങളുടെ ചേർച്ച—കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ചാതുര

ഉള്ളതല്ലല്ലോ. എങ്കിലും ഭേദപ്പെട്ട കഥ തന്നെ.

"ഇത് എന്റേതാണ്" എന്ന് അധികാരത്തോടെ പറയുന്നതാണല്ലോ അതാണ് എന്ന് വിചിത്രമായ ഒരു ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. അതായത് മനുഷ്യകുലത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തിനും അതായിത്തീർന്ന ശബ്ദം പുലർത്തുന്നതിനും ഉള്ള മനുഷ്യന്റെ ശ്രമങ്ങളുടെ പേരിൽ ചവിട്ടിത്തുന്നതിനും കൊല്ലുന്നതിനും ഒക്കെ ഹേതുവായിട്ടുള്ള ഈ അധികാരവാഞ്ഛയെന്ന്." എന്റെ മകനിൽ എനിക്ക് അധികാരമുണ്ട്. അവനെ ഒരു നിലയിലും ഒരു അധികാരത്തെയും ചോദ്യം ചെയ്യുന്നു. ഇവളാര്?" ഈ മനോഭാവങ്ങൾ നിന്നാണ് അമ്മായിഅമ്മപ്പോര് ഉണ്ടാകുന്നത്. "എന്റെ മകനുടെ മേലുള്ള എല്ലാ അധികാരങ്ങളും എനിക്കാണ്". അവൾ വേറൊരുത്തനെ നോക്കാൻ പോലും പാടില്ല. അവനും അവളെയും നോക്കരുത്" പുരുഷന്റെ ഈ മാനസികനിലയെ സ്ത്രീയോ പുരുഷനോ എങ്ങനെ ശരിപ്പെടുത്തിയാലും കൊലപാതകം ഉണ്ടാകുന്നു. ഈ 'ജലസി' (Jealousy-ജലസിക്ക് അസൂയ എന്ന തർജ്ജമ ശരിയല്ല) അതുണ്ടാവസ്ഥയിലെത്തുമ്പോൾ മാനസികരോഗം ഉണ്ടാകുന്നു. എനിക്കറിയാവുന്ന ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ രാത്രി പന്ത്രണ്ടുമണിക്ക് വീട്ടിൽ വന്നു കതകിൽ മുട്ടിവിളിച്ചപ്പോൾ ഭാര്യ കതകിന്റെ അടിയിൽ നോക്കി "ഇവിടെ ആരും ഇങ്ങനെയല്ല" എന്ന ചോദ്യത്തിനു മറുപടിയായി കതകിനടിയിലൂടെ വാതിലിന്റെ മറുവശത്തുനിന്നും ഒരു കടലാസ് പുറത്തേക്ക് വന്നു. അതിൽ "ഇവിടെ ഉണ്ടെന്ന് കാണിച്ചുകൊണ്ട് ഒപ്പിട്ടു തരണം" എന്നായിരുന്നു എഴുതിയിരുന്നത്. ഇതിനെ "ഉടമസ്ഥാവകാശം" രോഗാത്മകമാകുന്ന അവസ്ഥയാണ്. ഇതിനൊക്കെ "ജെലോസ്കോപ്പിക് ചികിത്സയുണ്ടെന്നു പറയുന്നു. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ചുട്ട അടിയാണ് ശരിയായ ചികിത്സ. മനോമണി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ എം. ഡി. ചന്ദ്രമോഹൻ എഴുതിയ "അമ്മായിഅമ്മയും മരുമക്കളും" എന്ന കഥയിൽ അമ്മായിഅമ്മ ഉപ്പുമാങ്ങ" പ്രതിപാദ്യവിഷയം. സാഹിത്യവുമായി ഇതിനെയോ ചന്ദ്രമോഹനനെ ബന്ധപ്പെടുത്തില്ല. ഗായത്രിയിലെ ആ പാത്രത്തിന് പഴഞ്ചൻ ഉണ്ടാക്കിവച്ചു" അതിൽ മൈസൂരിലെ കലക്ടറിയിട്ട് ഏല്പിച്ചുവരാൻ കൂടിക്കാൻ പറഞ്ഞില്ലേ? ചന്ദ്രമോഹനന്റെ കുടുംബം ആ പാത്രത്തിനുള്ളിൽ തുടിച്ചുനോക്കിയിട്ടേ കുടുംബം അതിൽ കയറ്റിയുള്ളൂവെന്നാണ് പാത്രത്തിന് കാണുവാനുള്ളത്. എന്നിങ്ങനെ ഇതു പോലെ കാണാൻ കഴിയും. എന്നിങ്ങനെ ഇതു പരിഷ്കരിച്ചുവരുന്ന എന്നചിലപ്പോൾ ചോദിച്ചുപോകും. അങ്ങനെ ചോദിക്കുന്നവർ മനോരമയിലെ കഥയെന്നപേരിലുള്ള കഥകൾ വായിക്കട്ടെ. അപ്പോഴറിയാം കഥാപുരുഷനുള്ള ഏതു അതിൽനിന്നുമെത്ര എള്ളോളമെന്ന്.

യയാതി

ബന്ധുക്കൾ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ ഞാൻ വായിക്കാറില്ല. അവ പുസ്തകങ്ങളാകുമ്പോൾ മാത്രമേ നോക്കാറുള്ളൂ. വി. എസ്സ്. ഖാണ്ഡേക്കറുടെ 'യയാതി' എന്ന നോവൽ മാതൃഭൂമിയിൽ തർജ്ജമചെയ്തുവന്നതല്ലേ. അതും ഞാൻ വായിച്ചില്ല. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടല്ല' ശ്രീ. കെ. സുരേന്ദ്രനെ പബ്ലിക് ലൈബ്രറിയിൽവച്ചു കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം എന്നോടു ചോദിച്ചു 'യയാതി' വായിക്കാറുണ്ടോ എന്ന്. ഇല്ലെന്നു മറുപടി നൽകി. Highly imaginative — സുന്ദരമായ വിധത്തിൽ ഭാവനാപരമാണെന്ന് — ആ നോവലെന്ന് സുരേന്ദ്രൻ അറിയിച്ചു. ഞാൻ വീട്ടിൽവന്ന് പഴയ മാതൃഭൂമി ലക്കങ്ങൾ പൊടിതട്ടിയെടുത്തു. വായനയും തുടങ്ങി. ജ്ഞാനപീഠത്തിന്റെ സമ്മാനത്തിനു സർവഥാ അർഹമാണ് അതെന്ന പരമാർത്ഥം ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. ആഫ്രിക്കയിലെന്നപോലെയും സുഖത്തിലെന്നപോലെയും പിറകേ കൂടുന്ന ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ യാത്രയിൽ ഞാൻ കാണുന്നു. ആ കാഴ്ച എന്റെ അനുഭവ ചക്രവാളത്തെ വികസിപ്പിക്കുന്നു.

വിമർശനവും പ്രതിരോധവും

ഒരു കള്ളൻ ഒരു കള്ളന്റെ വീട്ടിൽക്കയറി മോഷണം നടത്താൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ ജനലിൽനിന്ന് ഫ്രയിം തകർന്ന താഴെ വീണു. അവിടെ കാലൊടിഞ്ഞു. കള്ളൻ വീട്ടുടമസ്ഥനെതിരായി കോടതിയിൽ കേസ്സ് കൊടുത്തു. ആശുപത്രിയിൽനിന്നു

We have a wide product mix

- Conductors and cables
- Wire-working machinery
- High-voltage Switchgear

THE ALUMINIUM INDUSTRIES LIMITED
Registered Office : Kundara (Kerala)
Works at : Kundara • Hirakud • Hyderabad • Mannar

ഒരു യുദ്ധത്തിന്റെ സമ്മാനം

ഏകലവ്യൻ

ഒരു നീണ്ട കാലയളവിനു് ശേഷം ഇന്നലെ ഗ്യാൻബഹദൂർ താപ്പയുടെ കത്തു വന്നിരിക്കുന്നു. കത്തിനോടൊപ്പം കുട്ടം ബഹോട്ടോവും. മധുരിക്കുന്ന കാർമ്മുകളുടെ എക്കാലവും സൂക്ഷിച്ചുപ്പെടേണ്ട ഒരു സോവനീർ.

താപ്പാ, എന്നപ്പോലെ, പട്ടാളത്തിൽ നിന്നു് വിരമിച്ചു്, പടിഞ്ഞാറൻ നേപ്പാളിലെ തന്റെ ജന്മനാടായ കുഗ്രാമത്തിൽ ഭാര്യയും മകനോടൊപ്പം സസുഖം കഴിയുന്നു.

താപ്പയ്ക്കു് ഈ സുഹൃത്തിന്റെ സ്നേഹാശംസകൾ.

വർഷങ്ങളോളം ഞങ്ങൾ ആത്മാർത്ഥ സുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. ഒരു കിലോ വരുന്ന പന്നിയിറച്ചിയുടെയോ രണ്ടു പെഗ്ഗ് റമ്മിന്റെയോ തൊലിപ്പുറമെയുള്ള സൌഹൃദമായിരുന്നില്ല. പട്ടാളത്തിൽ ചങ്ങാതിത്വത്തിനു് വേണ്ടത്ര പരപ്പുണ്ടെങ്കിലും ആഴം കുറഞ്ഞതായിരുന്നില്ല. ഇന്നിവിടെ, നാളെ എവിടെയോ! അവർ നാടോടികൾ അപ്പോൾ റെയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽ വെച്ചു് എല്ലാം അവസാനിക്കുന്നു. ഇന്നലെവരെ ഒരുമിച്ചു് തിന്നും കുടിച്ചും വേശ്യാലയങ്ങളിൽ പോയിരുന്നവർ പിരിഞ്ഞു് കഴിഞ്ഞ അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ തന്നിൽ തന്നിൽ മറക്കുന്നു. അതു് പട്ടാളജീവിതത്തിന്റെ അവിഭാജ്യമായ ഒരു ശാപമാണു്, പക്ഷേ, ഞങ്ങളുടെ സ്നേഹബന്ധം അതിനൊരു അപവാദമായിരുന്നു.

ഒരു ഗൂർഖാ റൈഫിൾസു് ബറാലിയനിലേക്കു് മാറ്റമായപ്പോൾ ഞാൻ അമ്പരന്നു. സ്വന്തം ഭാഷക്കാരില്ല. ആചാരരീതികളില്ല. പൊരുത്തപ്പെട്ടു് പോകുമോ എന്ന ഭയം. ബാങ്കുളൂരിലെ ട്രേയിനിംങ്ങു് സെന്ററിൽ സുഖിച്ചു് മദിച്ചു് ജീവിക്കുകയായിരുന്നു. സുഖം നൽകുന്ന താവളങ്ങൾ നിറയെയുള്ള നഗരം. നോട്ടുകൾ നീട്ടിയാൽ അംഗനമാർ അകമ്പടി സേവിക്കും. ഇടയ്ക്കിടെ നാട്ടിൽ അവധിയിൽ, നാട്ടിലുള്ള കൂട്ടുകാർ കളിയാക്കി ചോദിക്കും, നിനക്കു് നാട്ടിലൊരു പട്ടാളത്തിലോ ജോലിയെന്നു്. അപ്പോഴാണു് മാറ്റത്തിന്റെ കല്പന വന്നതു്. സർ പ്ലസ് ടു എസ്സ്സാബ്ളിഷ്മെന്റ്-ഞാനധികപ്പറ്റം. ചോറിയപ്പോൾ ഞാൻ പകരിയായി, തണുപ്പു് അരിച്ചിറങ്ങുന്ന ബാരക്കുകളിന്റെ സുഖദമായ കാലാവസ്ഥയിൽ നിന്നു് ചുട്ടുപൊള്ളുന്ന ഫിറോസ്പൂർ കന്റോൺമെന്റിലേക്കുള്ള മാറ്റം വേദനാജനകമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അന്നും സ്വയം സമാശ്വസിച്ചു. അതെ, ഇതും ജീവിതത്തിന്റെ വിസ്മയാർഹിതമായ ഒരു തമാശതന്നെ.

—ഗൂർഖാ റൈഫിൾസു് ബറാലിയന്റെ കാർപാർക്കിൽ വണ്ടിയിറങ്ങി, കിറ്റുബാഗും പെട്ടിയും നിലത്തിറക്കിവെച്ചു് അമ്പരന്നു് നില്ക്കുമ്പോൾ ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു.

"റാം റാം ഷാബു"

തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

കറിയ മനുഷ്യൻ. നേരിയ കണ്ണുകൾ. പരന്ന വെട്ടിയ തലമുടി. ഇട്ടുങ്ങിയ കഴുത്തു്. കുത്തനെ നിക്കറും സാൽറോ ബനിയനും.

"റാം റാം."

"സുബേദാർസാബു് നമ്മളെ സ്വീകരിക്കാൻ പറഞ്ഞയച്ചതാണു്."

ഞാൻ മന്ദഹസിച്ചു. അയാളും. ഇളം നിലാവിനെപ്പോലുള്ള പുഞ്ചിരി.

"എന്താ പേരു്?"

"താപ്പാ, ഷാബു", ഗ്യാൻബഹദൂർ താപ്പാ."

എന്നെ തൊടാൻപോലും അനുവദിക്കാതെ താപ്പ കിറ്റുബാഗും പെട്ടിയും ചുമന്നുകൊണ്ടു് നടന്നു. ഞാൻ സഹായിക്കാമെന്നു് പറഞ്ഞപ്പോൾ താപ്പ എതിർത്തു.

"ഇതെന്താണു് ഷാബു". സുറാമ്പുരം ഇരുനൂറും കിലോ ഭാരമെടുത്തു് നാഴികകളോളം നടന്ന പോക്കു് ഷാബു"."

ബറാലിയനിൽ എന്റെ ആഗമനവാർത്ത പരന്നു.

"ഒരു മദ്രാസി ബാബുജി വന്നിരിക്കുന്നു"

എന്റെ മുറിയിൽ ആൾക്കാർ നിറഞ്ഞു.

"റാം റാം ഷാബു"...റാം റാം" അഭിവാദനങ്ങൾ.

നിഷ്കളങ്കമായ ചിരി ... ചിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു വരപോലെ നേരിയതാവുന്ന ചെറിയ കണ്ണുകൾ. താപ്പകൻ, ഗ്രൂർഖികൾ, ഗുരുങ്ങൾ, റാണമാർ...എത്രയെത്ര വിശാലമുഖങ്ങൾ...

ദിവസങ്ങൾകൊണ്ടു് ഞാനവരുടെ സ്നേഹം നേടിയെടുത്തു. കമ്പിനി സുബേദാർ ഒരു കുക്രി എന്റെ കയ്യിൽ തന്നിട്ടു് പറഞ്ഞു.

"ബാബുജി. ഗൂർഖയുടെ അഭിമാനമാണിതു്. സമാധാനകാലത്തു് പൌരുഷത്തിന്റെ ചിഹ്നം. പടക്കളത്തിൽ ശത്രുവിന്റെ പേടിസ്വപ്നം; ആ കിഴവൻ ഗൂർഖന്റെ മുഖത്തു് അഭിമാനത്തിന്റെ പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞു.

ഗ്യാൻ ബഹദൂർതാപ്പ ഓഫീസു് ക്ലാർക്കായിരുന്നു. ഉള്ളിൽനിന്നു് ചായയും ചോറും കൊണ്ടുവരിക. തണുപ്പുകാലത്തു് വെള്ളം ചൂടാക്കിത്തരിക—എന്റെ സന്തതസഹചാരിയായിരുന്ന താപ്പാ.

മീശയും താടിയുമില്ലാത്ത താപ്പയോടു് ഒരുദിവസം അറിയാതെ ചോദിച്ചു.

"എത്ര വയസ്സായി സാധാ?"

താപ്പയുടെ ചെറിയ കണ്ണുകൾ ഒരു വര പോലെ ചുരുങ്ങി, വിളഞ്ഞ ഗോതമ്പിന്റെ നിറമുള്ള ആ മുഖത്തു് ചോരെ ഇരച്ചു കയറി.

"നാളുതായി ഷാബു"

ശ്രീധരേട്ടന്റെയും പെണ്ണിന്റെം വല്ലതും അറിയാതിരിക്കുമ്പോലും അറിയില്ലെന്നു പറയുന്നതു് എന്തു പരമാർത്ഥം!

"കുട്ടികളോ?"

താപ്പുവിന്റെ മുഖം പൊടുന്നനെ മങ്ങി. മുഖംകനിച്ചിരുന്ന താപ്പ പിന്നെ നിശ്ചേധാർഢ്യത്തിൽ തലയാട്ടി,

"ഭഗവാൻ എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചില്ല ഷാബു"

നിരീക്ഷകളുടെ മുകരം,

"താങ്കൾക്കു് എത്ര കുട്ടികളുണ്ടു് ഷാബു"?"

ഞാൻ ചിരിച്ചു.

"എന്റെ കല്യാണം കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല അമ്മേ,"

"സത്യമായും?" താപ്പുവിന്റെ മനോരഥിയിലെ വരകൾ തെളിഞ്ഞു. ഞാൻ കള്ളം പറഞ്ഞതാണെന്നകട്ടിൽ താപ്പ ഒരു കള്ളച്ചിരിയോടെ പോരിച്ചു.

"അപ്പോൾ അന്നനിക്ക കാണിച്ചുതന്ന പെൺകുട്ടിയുടെ പടം?"

"ഓ, അതോ? അതെന്റെ കാമുകിയുടെ പടമോണു",

താപ്പാ അതു ശരിയായിരിക്കുമെന്നമട്ടിൽ തലയാട്ടി.

"ഒരുദിവസം താപ്പാ പറഞ്ഞു:

"ഞാൻ അവുധിയിൽ പോയിവരട്ടെ ഷാബു".

അങ്ങളുടെ വരൻപോകുന്ന 'മാതിരി'" ഞാനൊരോന്നാന്തരം സാരി കൊണ്ടുവരാം." പക്ഷേ, ആ കൊല്ലം താപ്പ അവുധിക്കു പോന്നില്ല.

പക്ഷേ ഒരുദിവസം ഉച്ചയിരിഞ്ഞു". താപ്പ എന്റെ മുറിയിലേക്കു് കടന്നുവന്നു,

"ഷാബു", ആരോടും പറയരുതു്. നമ്മുടെ 'പൾട്ടൺ' അടുത്തതന്നെ പടക്കളത്തിലേക്കുപോകും..... ഒരുവർഷത്തേക്കായും ആരോടും പറയരുതു്" ഷാബു"...രഹസ്യമാണു"."

ഞാൻ മന്ദഹസിച്ചു

"യുദ്ധമോ. നന്നായി താപ്പാ. എളുപ്പത്തിൽ ചാവാലോ"

താപ്പ എന്റെനേരെ അത്ഭുതത്തോടെ നോക്കി.

"താങ്കൾക്കു" ഭയമില്ലേ, ചാവാൻ, കട്ടും പേടിയില്ലേ?"

"നിനക്കെന്തു്" ഞാൻ തിരിച്ചു ചോദിച്ചു,

"എനിക്കില്ല...എനിക്കെന്തെങ്കിലും കൂടിക്കിട്ടില്ല, ഞാൻ ചത്തുപോയാൽ. എന്റെ ഭാര്യ വേറൊരുത്തനെ വിവാഹം ചെയ്യും. അവൾക്കു് മറ്റൊരു വിവാഹം വേണ്ടെന്നു്",

"പറഞ്ഞാലും ഗ്രാമത്തിലെ ചെറുപ്പക്കാർ അവളെ വിവാഹം ചെയ്യില്ല, ഷാബു", ചിലപ്പോൾ എനിക്കിഷ്ടമുള്ളതാ"

താപ്പയുടെ സ്വരത്തിൽ വേദനയുടെ ചുവയുണ്ടായിരുന്നു. അകന്ന നിസ്സഹായതയും നിരാശതയും കലർന്ന വാക്കുകൾ,

"ഞാനും ചത്താലുള്ള താപ്പാ... ഈ ജീവിതം ഞാനും മടുത്തു"

"താങ്കളെന്താണു് പറയുന്നതു് ഷാബു ഈ ജീവിതം വളരെ സുന്ദരമാണു"..."

ഞാൻ അലയിണയുടെ അടിയിൽനിന്നും ഒരു കടലാസ്സെടുത്തു" കാണിച്ചുകൊടുത്തു

"ഇതാരുടെ കത്താണു"?"

"അവൾടെ... അന്നു് നീ പോയപ്പോൾ വീൽ കണ്ടില്ല, ഞാൻ കല്യാണം കഴിക്കാൻ പോകുകയാണെന്നു് പറഞ്ഞില്ല. അവൾടെ കത്തു"

"എന്തു" പറഞ്ഞു ഷാബു"

"താപ്പാ... അവളുടെ കല്യാണമാണു" മാറുന്നാൾ, അവളെ മറക്കാൻ എഴുതിയിരിക്കുന്നു"

താപ്പയുടെ മുഖം രക്തമന്ന

"ഷാബു"... ശ്രീമാ, ചതിച്ചവരെ വെറുതെ വിടില്ല ഈ കുട്ടികളെപ്പോ, ഒരുനിമിഷമാത്രം, ആ പോയപ്പോ കത്തിച്ചു" കളയ"... ആ സ്ത്രീയല്ലെങ്കിൽ വേറൊരുത്തി. താങ്കളെന്തിനാ അങ്ങനൊരുത്തിയെ ദുഃഖിക്കുന്നു"... നോക്കു ഷാബു"... ഞാനെത്ര മുഖമുണ്ടാക്കുന്നു". ആരെ വിശ്വസിച്ചാൽ നമ്മൾ നാശമാണു". എന്നിട്ടും ഈ താപ്പാ ചിരിച്ചു" നടക്കുന്നു. അല്ലാതെന്താണു് സംഭവിക്കുക"..."

എങ്ങിനെ മറക്കാനാ... കരുകാലിയുടെ എന്റെ രോമാവൃതമല്ലാത്ത ഒറ്റമുഖത്തെനയും ഞാൻ വെറുക്കയില്ലെന്നു് പറഞ്ഞ ലീല, അവൾ മറ്റൊരുത്തന്റെയാകാൻ പോകുന്നു. അവളുടെ മുമ്പിൽ അവൾ നഗ്നയാകും... അതിൽ ഇണചേരും... അവന്റെ ബീജം സ്വന്തം ഗർഭപാത്രത്തിൽ ഒരു നിധിപോലെ

ശ്രീകുമാരൻതമ്പി

നമ്മുടെ പ്രണയത്തിനു°
അനുമയത്തിന്റെ നിറമുണ്ടായി.
ദുഃഖത്തിന്റെ നീലനിറം.
പകയുടെ രക്തവർണ്ണമായിരുന്നു!
ഇന്നു"—
മഞ്ഞുപെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു
നമ്മുടെ കിളിവാതിലുകളെ
അടഞ്ഞുകിടക്കുന്നു.
അനുമയത്തിന്റെ നിറമുള്ള പ്രഭാതങ്ങളും
നമ്മുടെ കിളിവാതിലുകളുടെ ഖണ്ഡിതയിൽ വിരലുകളോടിച്ചു രസിക്കുന്നു.

—o—

ഇന്നും°
മഞ്ഞുപെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു
വീണ്ടും വീണ്ടും വീണ്ടും
മഞ്ഞുപെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു
നിന്റെ കിളിവാതിലിനരികിൽ നീയും
എന്റെ കിളിവാതിലിനരികിൽ ഞാനും
മഞ്ഞുപെയ്യുന്നതുകണ്ടു നിന്നു!
ധനുമാസത്തിന്റെ രോമാഞ്ചങ്ങളും
ധരയുറിയാതെപ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.
മഞ്ഞുപെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു
വീണ്ടും വീണ്ടും വീണ്ടും
മഞ്ഞുതുള്ളികളാകുന്ന
കിരീടങ്ങളണിഞ്ഞു°
ഇളംവെയിലിൽ ചിരിക്കുന്നേ
പുൽക്കൊടികൾക്കുമേൽ
നമ്മുടെകണ്ണുകളും പെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.
കൗമാരത്തിന്റെ കാമസങ്കല്പംപോലെ
കനിവാനും കിനിയുന്ന
മഞ്ഞിൻകണികകൾക്കുമേൽ
നമ്മുടെ കണ്ണുകളും പെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു!
നാലു കണ്ണുകളിൽനിന്നും°
നാല്പതു°
നാനൂറു°
നാലായിരം
നാല്പതിനായിരം
നാല്പതുലക്ഷം
നാല്പതുകോടി
കോടി കോടി കോടി
കണ്ണുകളും പെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.
പൂലരികളും പതിവായി
നമ്മുടെ കണ്ണുകളും പെരുക്കിയെടുത്തു°
സന്ധ്യകൾക്കു നൽകി.
അങ്ങനെ

സൂക്ഷിക്കേ,
ചപലി! ചഞ്ചലി!!
മീനച്ചിലിന്റെ വേഗതയിലായിരുന്ന പമ്പുനിക്കങ്ങൾ. രാത്രിക്കു് താമസം കേട്ടും മാണ്ഡങ്ങളും മുറുകി 'കോങ്ങച്ചിൽ നിന്നു് തോക്കും പെടിയുണ്ടകളും കിട്ടി. ലക്ഷ്യമുറപ്പിച്ചിരുന്നു" അടുത്തദിവസത്തേക്കുള്ള ആഹാരം വിതരണം ചെയ്തു. വലയിട്ട ഉടനെതന്നെ കുളിച്ചു തലയിൽവെച്ചു", സ്പിരിറ്റിങ്ങിൽ ഘടിപ്പിച്ച തോക്കുകൾ തോളിൽ തൂക്കിയിട്ടു", പുറത്തു് വലിയ ഫാറ്റുകൾ കെട്ടിയുറപ്പിച്ചു. ഗൂർഖപ്പട്ടാളക്കാർ ടെന്റുതാങ്ങുന്നതിൽ അണിയണിയായി നിന്നതുനിന്നു. എവിടെ പോകുകയാണെന്നു് അവർക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.. ലക്ഷ്യസ്ഥാനം അറിഞ്ഞുകൂടാ. അവരതു് തിരക്കിയില്ല. അവർക്കറിയാം, മൂന്നാഴ്ചക്കുള്ളിൽ കുടുംബിയിട്ടില്ലാത്ത ബ്രഹ്മചാരിയായ ഒരുദ്യോഗസ്ഥൻ മനുഷ്യരോടു് പടപൊരുതാൻ പോകുകയാണെന്നു".

കിഴക്കു് വെള്ളകീറുന്നതിനു് മുമ്പു, ന

ഗരേ ഉറക്കമുണരുന്നതിനു മുമ്പേ, പട്ടാള ക്കോളങ്ങൾ ഫിറോസ്പൂരേ നഗരമതിർത്തി കടന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ഒരു പകലും ആ രാത്രിയും ഞങ്ങളുടെ ബറാലിയൻ ശത്രുസൈന്യങ്ങളിൽ ഒരു ഞ്ചുകൾ കയറിച്ചും മുടിയും പിന്നെയും കയറിച്ചു് കല്പന കാത്തുകിടന്നേ.

ട്രെഞ്ച് കുഴിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ വല്ലാതെ കിതച്ചിരുന്നു. ശരീരം വിയർപ്പിൽ മുങ്ങി. യൂണിഫോറം ശരീരത്തിനോടു് ഒട്ടിപ്പിടിച്ചു.

താപ്പ എന്റെ പക്കൽനിന്നു് കൈക്കോട്ടു് വാങ്ങി

"തണ്ടീൽക്ക് കിളച്ചു് പരിചയമില്ല"

"ശരിയാണു" താപ്പ. സ്വന്തമായി ഒരു മണ്ണുണ്ടാകിലല്ലേ കിളച്ചു് പരിചയം കാണൂ"

ഇല്ല. സ്വന്തമായി ഒരു പിടി മണ്ണില്ല. സ്വന്തമായി ഒരു പാർപ്പിടമില്ല. വീട്ടിലെ ഇറങ്ങാൻ പറഞ്ഞാൽ ഒരുവാണു് ആധാരം. ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിൽ എനിക്കു് വല്ലതും പറ്റിപ്പോയാൽ എന്റെ അമ്മയുടെയും പുനിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന പെങ്ങന്മാരുടെയും ഗതി ഓർത്തുകൂടാ.

ആദ്യരാത്രിയാണു് ഞങ്ങൾ വിമാനാക്രമണത്തിന്റെ സ്വാദറിഞ്ഞതു്.

ചെകിടടച്ച ഭീകരമായ ശബ്ദം. ചക്രവാളം വിറച്ചു. ഭൂമികുലുങ്ങി. ചെറിയ ചെറിയ വിസിലടികൾ. ഞങ്ങൾ ട്രെഞ്ചുകളിലേക്കു് ചാടിയിറങ്ങി, കൽപ്പാറഞ്ഞു്, അന്നാകാശത്തിലൂടെ, തോണ്ടയ്ക്കുള്ളിലൂടെ പുറത്തുള്ള വലികയാരണാ?

പൊട്ടിത്തെറികൾ, മണ്ണിൻകട്ടകൾ ട്രെഞ്ചിലേക്കു് വീഴുന്നു. ഭൂമി പിളരുകയാണോ? ശത്രുവിമാനങ്ങൾ തലയ്ക്കു് മുകളിൽ...

"ഇളകല്ലേ ദാബു്." താപ്പ എന്റെ കാതിൽ അടക്കം പറഞ്ഞു...

നിമിഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശത്രുവിമാനങ്ങൾ ഉയരത്തിപ്പോയി പറന്നു.

അന്നു രാത്രി ഞങ്ങൾ കരിമ്പിൻ തോപ്പുകളിൽ കിടന്നു്...ഹായർസ്ട്രാക്കിന്റെ മീതെ ഉലവച്ചുകൊണ്ടു് സ്വന്തം തലവിധിയെ പഴിച്ചുകൊണ്ടു്, ഞങ്ങൾ യാമങ്ങൾ തള്ളിനീക്കി. അകലെ തോക്കുകളുടെ ഗർജ്ജനങ്ങൾ. ചക്രവാളത്തിൽ തീയുണ്ടകൾ പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്നു. വെരി ലൈറ്റ്. പിസ്റ്റളുകളുടെ പ്രകാശം അന്തരീക്ഷത്തെ പ്രശോഭിതമാക്കുന്നു. അങ്ങിങ്ങുനിന്നു് പടക്കുതിരകൾ, പൊരിഞ്ഞ യുദ്ധം നടക്കുന്നു. എത്രയെത്രപട്ടാളക്കാർ അവിടെ മരിച്ചുവീണു് കാണുകയില്ല! ഉറക്കം വരാത്ത കാളരാത്രി. അമ്മയെപ്പറ്റിചിന്തിച്ചില്ല. പുനിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന പെങ്ങന്മാരെ ഓർത്തില്ല. തന്നെ വഞ്ചിച്ച ലീലയെന്ന ഘാതകിയേയും ഓർത്തില്ല. ഓർത്തതു് അവനവനെ തന്നെയായിരുന്നു.

മരണം, അരികെ, തൊട്ടരികെ വന്നു നില്ക്കുന്നു. കൈമാടി വിളിക്കുന്നു. തോളിൽ തൊട്ടുവിളിക്കുന്നു. എങ്കിൻ ശബ്ദം ഇവിടെ, ഗോതമ്പു് വയലിൽ. അവിടെ കിടന്നു് ചീറ്റുന്നു. പൊട്ടി വെള്ളമൊലിക്കുന്നു. പുഴുവരിക്കുന്നു. കഴുകന്മാർ വട്ടമിട്ടിരുന്ന മാംസം വലിച്ചുതിന്നും പിരിന്ന അസ്ഥിയും ദ്രവിച്ചു് വയലിൽ വളമായിരിക്കുന്നു. ആ വളം വലിച്ചെടുത്തു് ഗോതമ്പു് ചെടികൾ പതിനടങ്ങു് വിളവു് നല്കുന്നു.

ഓർത്തപ്പോൾ പൊട്ടിത്തെറിച്ചു. പട്ടാളക്കാരും അവനവനും നമ്പറിനകളാണു്, നമ്പറിന്റെ പുറം പോട്ടിത്തെറിക്കുന്നു. തലച്ചോറിൽ ഗർജ്ജനങ്ങൾ...

പാതിരാത്രി കഴിഞ്ഞു കാണുകയില്ല. കമ്പനിയ്ക്കുള്ള കമ്പനി സന്ദേശമെത്തി.— ഗ്രാമത്തിനെ ഉടൻ 'ക്ലിയർ' ചെയ്യണം,

ട്രെഞ്ചിൽ മയങ്ങിക്കിടന്ന പട്ടാളക്കാരെ ഉണർത്തി. പിറുപിറുപ്പുകളുടെ കല്ലുകൾ പരന്നു. ശത്രു ഗ്രാമത്തിനെ 'ക്ലിയർ' ചെയ്യാനുള്ള കല്പന. ക്ലിയർ ചെയ്യുക...അല്പവും വ്യക്തമാണു്. ഗ്രാമത്തിലുള്ള മനുഷ്യജീവിയും ബാക്കിയുണ്ടാവരുതു്. ഗൂർഖായുടെ കയ്യിൽ തോക്കുണ്ടു്. ഗൂർഖായുടെ കയ്യിൽ കുക്രിയുണ്ടു്. അരിയണം.....ഗ്രാമത്തിൽ ശത്രുക്കൾ പതിയിരിക്കുന്നു. കടന്നുപോകുന്ന ഇന്ത്യൻ ടാങ്കുകൾക്കു് സംശയം ജനിക്കാതിരിക്കാൻ അവർ സ്വന്തം ഗ്രാമീണരെ ബലിയാടുകളാക്കി. ശത്രുവിന്റെ ഗ്രാമത്തിലൂടെ ടാങ്കുകൾ കടന്നുപോയി. വഴിവക്കിൽ കുട്ടികൾ ടാങ്കുകളെ സാകൂതം നോക്കിനിന്നു. അവർ ഇന്ത്യൻ ടാങ്കുകളെ നോക്കി കൈവീശി. മാന്തോപ്പിൽ ഒളിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ഉണ്ണികൊണ്ടു് പൊന്തിയുയർത്തിയ കുടിലുകളും അവയിൽ പൊറുത്ത പോരുന്ന ഗ്രാമീണരെയും ഇന്ത്യൻ ടാങ്കുകൾ ഉപദ്രവിക്കാതെ മുന്നോട്ടുപോയി. യുദ്ധം പട്ടാളക്കാരുമായി. നിഷ്കളങ്കരായ ഗ്രാമീണർ എന്തു് പിഴച്ചു? പക്ഷെ, അവസാനത്തെ ടാങ്കു് കടന്നുപോയപ്പോൾ, അതിന്റെ കൂറ്റനുള്ള കാലാൾ ടാങ്കുകളും കടന്നു് പോയപ്പോൾ, ശത്രുവിന്റെ ഗ്രാമത്തിൽനിന്നു് തീയുണ്ടകൾ വർഷിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇന്ത്യൻ കാലാൾടാങ്കുകൾ വെടിതുകാണ്ടു് തിരിച്ചുവിട്ടു. ടാങ്കുകൾ ആളിക്കത്തി... ട്രെഞ്ചറുകൾ പൊട്ടിത്തെറിച്ചു് ചിന്നിച്ചിതറിയായി. ഞാനാകെ ചതിയായിരുന്നു. ശത്രുവിന്റെ വൻചതിയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ക്ലിയർ ചെയ്യുക...സമൂലം. ഇട്ടു നിക്കുക. വെച്ചേക്കരുതു്, ഒന്നിനെപ്പോലും ബാക്കിവെച്ചേക്കരുതു്.

നിലാവു് നിറഞ്ഞ ആ രാത്രിയിൽ ഗൂർഖകൾ നീട്ടിപിടിച്ചു് തോക്കുകളായി ശത്രുഗ്രാമത്തിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി നിന്നു. ഭീമാകാരമായ ഇരുണ്ട രൂപങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു് മാറൻ മാവുകൾ...ആ മാന്തോപ്പിനുള്ളിൽ ശത്രുക്കൾ...അവരുടെ കുടുംബങ്ങൾ ചോരയുണ്ടു് കൊതിച്ചു.

ഗൂർഖകൾ ഗ്രാമത്തിനടുത്തെത്തി. നിശ്ശബ്ദതയിൽ അവർ ഗ്രാമത്തിനെ വളഞ്ഞു. ഗോതമ്പു് വയലുകളിൽ അവർ കുത്തിയിരുന്നു. ഗ്രാമത്തിൽ കുളിഞ്ഞുകിടന്ന. അപ്പോൾ തങ്ങളുടെ പിറകിൽനിന്നു് വെരിലൈറ്റ് പിസ്റ്റളിന്റെ ചുവന്ന കേട്ടു. അന്തരീക്ഷത്തിൽ ആയിരം വെള്ളിനക്ഷത്രങ്ങൾ പൊട്ടിവിരിഞ്ഞു.

— പിന്നൊന്നു് അട്ടഹാസമായിരുന്നു, നീട്ടിപിടിച്ച തോക്കുകളുമായി ഗൂർഖകൾ നാലുവശത്തു് നിന്നും ഗ്രാമത്തിനെ ചാർജ്ജുചെയ്തു. കുട്ടക്കുടിലുകൾ, ആൾത്താങ്ങൾ, കുടിലുകൾ ആളിക്കത്തി. രക്ഷപ്പെടാൻ നോക്കിയ ശത്രുക്കളുടെ മാറിലും വയറിലും കുക്രി ആഞ്ഞിറങ്ങി. ചോരച്ചാറി.

ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെയായിരുന്നു താപ്പു. അയാളുടെ കുക്രി ചോരകുടിച്ചുകയിത്തിരുന്നു. അയാളുടെ മുമ്പിൽ മുറിവേറ്റവർ പിടഞ്ഞു...ഗ്രനേഡുകൾ പൊട്ടിത്തെറിച്ചു. കുടിലുകളിൽനിന്നു് മരണവെപ്രാളത്തോടെ പുറത്തേക്കു് ഓടുന്നവരെ താപ്പയും കൂട്ടുകാരും ഒന്നൊന്നായി കാച്ചി, വെട്ടിവീഴ്ത്തി, ചതിയന്മാർ, വൻ

ചതിയന്മാർ, ചാവു്!

"അതിനെ വെടിവെക്കരുതു് ഇറങ്ങു്."

താപ്പ ഒപ്പമുണ്ടായിരുന്ന ഗ്രാങ്ങിന്റെ തോക്കു കടന്നുപിടിച്ചു. മുമ്പിൽ രണ്ടുമൂന്നു വയസ്സായ ഒരാൺകുട്ടി പേടിച്ചരണ്ടു് ഇരിക്കുന്നു.

താപ്പ ആ കുഞ്ഞിന്റെനേരെ നോക്കി, ഒരു യുദ്ധത്തിന്റെ ദുഃഖത്തെ മുഖത്തു് നിഴലിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ കുഞ്ഞിക്കണ്ണുകളിൽ നിഴലിച്ചിരിക്കുന്നു. മക്കളില്ലാതെ ദുഃഖിച്ചിരിക്കുന്ന താപ്പയുടെ രൂപം മനസ്സിൽ നിഴലിച്ചു.

"ഈ സർപ്പത്തിന്റെ കുഞ്ഞിനെ നീയെന്തു് ചെയ്യും താപ്പാ,"

"ഞാനതിനെ വളർത്തും. എനിക്കു് കുട്ടികളില്ലാ ഇങ്ങു""

താപ്പ ആ കുഞ്ഞിന്റെ അടുത്തേക്കു് പതുക്കെ നടന്നുചെന്നു. ചോരപുരണ്ട കൈകൾ. പുഞ്ചിരി പുരണ്ട ചുണ്ടുകൾ. കുട്ടി പകച്ചു. പകച്ചുനോക്കി. ശത്രുവിന്റെയാകട്ടെ, മിത്രത്തിന്റെ

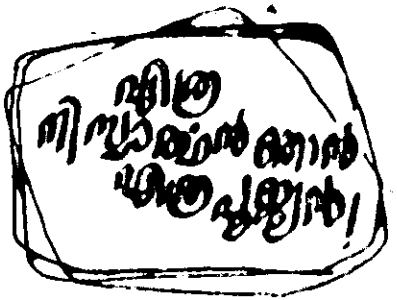

മേനോൻ ഗോപാലകൃഷ്ണൻ

എന്റെ പോലീസിലിരിക്കുന്ന ചേട്ടന്റെ
എന്നെ സനാഥനാക്കുന്ന നിന്നെ
കൊന്നെ സനാഥനാക്കുന്നതെ ?
എനിയാരെങ്കിലും കാര്യമെന്ത്. നെ
നാലെ ഉണ്ണിയിരിക്കാൻ കാര്യമെന്ത്-
പൊന്നെയല്ല, ഞാൻ പോലീസിലിരിക്കുന്നതെ
പരിവേ.കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ
എന്നിൽ കണ്ണാടിയെന്ന് പിടിക്കുന്നു,
എന്നെ വേറൊന്നാവശ്യപ്പെടുന്നതാണ്?
ഇനിയാരെങ്കിലും കാര്യമെന്ത്.- നെ
നാലെ പുകവലിക്കാനുപയോഗ-?
പൊന്നെയല്ല, ഞാൻപോലീസിലിരിക്കുന്നതെ
പരിവേ.കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ?
എന്നിൽ പിശുക്കിന്റെ തിരുശേഷിപ്പ്
എന്നാണെന്നാരുപറഞ്ഞുതന്നാൽ

എനിയാരെങ്കിലുമെന്തുകാര്യമെന്ന്.. ഒരു
നാളെയെ സ്നേഹിക്കൻ കഴിയുമോയെന്ന്?
പൊന്നെയല്ല, ഞാൻ പോലീസിലിരിക്കുന്നതെ
പരിവേ.കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ?
എന്നിൽ പിശുക്കിന്റെ കാര്യമെന്ത്-
എന്നാണെന്നെയെ പഠിപ്പിക്കുന്നതെന്ന്
എനിയാരെങ്കിലുമെന്തുകാര്യമെന്ന്.-
നിന്നെ
പിരിവെടാൻവെച്ചുകൊടുപോലെ-
പൊന്നെയല്ല, ഞാൻപോലീസിലിരിക്കുന്നതെ
പരിവേ.കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ?
എന്നിൽ കോടതിയോടുള്ള ഭയമെന്ന്
എന്നെ കെട്ടിയുയർത്തുന്നതെ-നിന്നെ
കൊണ്ടെകെട്ടിയുയർത്തുന്നതെ
എന്നിൽ പിടിച്ചടക്കുന്നതെ സമൂഹമെ.
സമൂഹപിടിച്ചടക്കുന്നതെ കാര്യമെന്ത്!
എനിയാരെങ്കിലുമെന്തു കാര്യമെന്ന്.- കൊല
കൊടുക്കാനിനെ.പൊന്നുകൊടുപോലെ-
പൊന്നെയല്ല, ഞാൻ പോലീസിലിരിക്കുന്നതെ
പരിവേ.കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ?
എന്നിൽപോലീസിലെ അഹന്തയിൽ നി
എന്നെയെന്നോടടിമയാക്കുന്നതെ
എനിയാരെങ്കിലുമെന്തുകാര്യമെന്ന്.-
നിന്നെ
ഇ ലോ.ത്തിലെടുക്കുപോലെ?
പൊന്നെയല്ല, ഞാൻപോലീസിലിരിക്കുന്നതെ
പരിവേ.കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ?
എന്നിൽപോലീസിലെ കാര്യമെന്ത് പിന്നെ
എല്ലാവരിനി നിലയിൽപോലെ
എനി ഉദ്യോഗിൽ ഞാനെന്തുചെയ്യണം
എനി നിസ്വാർത്ഥ ഞാനെന്തുചെയ്യണം!

—o—

ആകെ കുഴക്കി കളഞ്ഞു. അവളെ
വിശ്വസിച്ചു കൂടെവന്നതിനെ ഓർത്തു...!

കുറച്ചുദിവസത്തേക്ക്, അവ
ളുടെ വീട്ടിൽ പോയിരിക്കാമെന്ന്, ഞാൻ
എത്രയോ തവണ പറഞ്ഞു... എന്നിട്ടും
എന്തിനാണിങ്ങനെ വാശി...?" ഞാൻ
സ്വയം തലയിൽ കൈവച്ചു.

കുറച്ചു ദൂരെയായി ഒരാൾ
പുറകിലുള്ള കൊട്ടകയെക്കുറിച്ച്, ഞ
ങ്ങൾക്ക് കൂടിയ കൂലി, ഒരു ദൂരക്കാരി,
പിറകിലിരിപ്പു...

ഇവളുടെ ഇവനെ" ഞാനൊരു കുറി
കൂടി

"നിങ്ങൾ പോകൂ", ഇവ പോയ
ശേഷം നീ കുറിക്കുള്ളൂ" ഞാനവരോട്
"ഞാൻ തനിയെ ഇവരെ"... എന്നിട്ട്
കുറച്ചുദൂരം...നടന്നാൽ എത്തിയ
താണ്ടു. ഒരുവിധം പറ്റുമെ ..."

ഞാൻ വെറുതെ ഇവരുടെ കൂടെ
കൂടിയത് ഓർത്തിരുന്നു. ഒരിക്കലും
ഇങ്ങനെ...പറയേണ്ടിവരുമെന്ന് കരു
തിയതല്ല. ഒരുപക്ഷേ ഞാൻ—മാത്രമായ കൊണ്ട്—വന്നതാവാം
ഇവരിങ്ങനെ.

ഈ യാത്രയിൽ ഞാനൊരു.

—o—

ഞായറാഴ്ച രാവിലെയായിരുന്നു മിസ്സിസ്. കെ യും മിസ്റ്റർ. കെ യും വിജനമായ ഏതെല്ലാമോ വഴികളിലൂടെ അലഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇലച്ചില്ലകളിൽ പ്രഭാതം തിളങ്ങി. ഇപ്പോൾ, വഴിയുടെ ഒരുവശം നിണ്ടുകിടക്കുന്ന കുറേൻ പള്ളിമതിലാണു്, ചെങ്കല്ലിന്റെ പോളകളിൽ നിന്നും മുളച്ചുമുങ്ങിയ പുല്ലുകൾ കാറ്റിലുരഞ്ഞു് ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. ആകാശം വരണ്ടും ശൂന്യമായും കാണപ്പെട്ടു.

മിസ്സിസ്. കെ. അസ്വസ്ഥയായിരുന്നു. അവർ തീരെ തളർന്നിരുന്നു. ഒരുപാടു് നടന്നതിനാൽ അവർ കിതയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. മിസ്റ്റർ. കെ. യുടെ മുഖം ഉത്സാഹമായിരുന്നു. അയാളുടെ പകച്ച കണ്ണുകളിൽ, പക്ഷേ, ഒരു നിരാശമാനം കത്തിനിന്നു. മിസ്സിസ്. കെ. അയാൾക്ക് പിന്നാലെ ഇഴഞ്ഞുകയാണെന്നു തോന്നി. വെയിൽ അവരുടെ ചുണ്ടുകളെ ഉണക്കി, ഒരു പട്ടുറേൻ പള്ളിമതിലിനരികിലൂടെ നിണ്ടുപോകുന്ന അനന്തമായ ഈ പാത അവരുടെ മനസ്സാധാനം നശിപ്പിച്ചു. അപരിചിതവും, അസ്വസ്ഥങ്ങളാക്കുന്നതും, അവരോർത്തു.

യാത്രയിലുടനീളം രണ്ടുപേരും ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. വെയിൽ കണ്ണിൽവന്നടിച്ചതിനാൽ കൈപ്പടംകൊണ്ടു് വെയിൽ മറച്ചു്, നിശ്ശബ്ദം നടന്നുകൊണ്ടുമാത്രം.

ദൈവമേ, എന്തൊരു ദാഹത്തോടെ നടക്കാൻ തുടങ്ങിയതാണു്! ഇപ്പോൾ കണ്ണിലേയും കൺപീലിയുടെയും കറുപ്പുനിറവുമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എനിക്കുള്ളതും വയ്യ, മിസ്സിസ്. കെ. തന്റെ വരണ്ട നാവിനടിയിൽ വാക്കുകൾ കുഴഞ്ഞു. ഇല്ല നടപ്പു് എനിക്കിനി കഴിയുകയില്ല. ആരെങ്കിലും ഒരു വീടു് കണ്ടുപിടിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ ഇവിടെ കിടക്കാം എന്നു വഴി എനിക്കിനി ഇഴഞ്ഞുതീർക്കാനേ വയ്യ.

മിസ്റ്റർ. കെ. ഒരു ചോദ്യഭാവത്തിൽ ഇടവഴിയിലേക്കു് തിരിഞ്ഞു. പള്ളിമതിൽ അവസാനിക്കുന്നിടത്തും ഇടതുഭാഗത്തായിരുന്നു. ഇടവഴിയിൽ അതിനു് ഉയരക്കുറവുതോന്നിച്ച ഒരു നേർത്ത വിവേചനം— മതിലിൽ പുതഞ്ഞതെന്തോ വീണ വിള്ളലാണതു്— അവർ മതിലിനപ്പുറം കണ്ടു. ശ്മശാനമായിരുന്നു! മാർബിൾ കല്ലുകളുടെയും കുരിശുകളുടെയും ഒരു നിര! അവയ്ക്കുമീതെ അള്ളിപ്പിടിച്ചുകിടക്കുന്ന നിശ്ശബ്ദത! ഒട്ടനവധി മതിലുകൾക്കപ്പുറം ശ്മശാനത്തിന്റെ മണം വഴിയിലേക്കു് ഇരച്ചുവീഴുകയാണെന്നു് മിസ്സിസ്. കെ. തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. ഒരു വരണ്ട കാറ്റു് അവരുടെ മലർന്ന മുഖത്തിനുമീതെക്കൂടി ശ്മശാനത്തിലേക്കു് ഊളിയിട്ടു. അനന്തമായ ആകാശത്തിനുകീഴെ, ഭൂമിയുടെ മാറിൽ നിന്നെഴുന്നേറ്റ മുളച്ചുപൊന്തിയ, അനാഥമായ ഓരോ കുരിശിനെപ്പറ്റിയും അവരോർത്തു ജീവിതത്തെ നിസ്സഹായമാക്കുന്ന ഒരോർമ്മയാണതു്!

ഏറെവൈകാതെവന്നിൽ ശ്മശാനത്തിൽ പോയതു് മിസ്റ്റർ. ഡി. യുടെ ശവമടക്കിനായിരുന്നു. അയാളുടെ ഭാര്യയെ താൻ താങ്ങിപ്പിടിച്ചിരുന്നു അവരുടെ കണ്ണീരിനെ മിസ്. കെ. എട്ടുതിരിയുന്നു. സുഹൃത്തുക്കൾ ഡി. യുടെ ശവമഞ്ചം ചുമന്നുകൊണ്ടു് നിശ്ശബ്ദരായി നടന്നു. മിസ്സിസ്. ഡി. തളർന്നു, തന്റെ തോളിൽ വേരോറുകിടന്നു. ഒരു സച്ഛായ ആകാശവും, തന്റെ മലർന്ന മുഖത്തിനുമീതെക്കൂടി ഒഴുകിപ്പോയ വരണ്ട കാറ്റും തന്ന അനുഭവങ്ങൾ അസ്വസ്ഥമാക്കിയ മറ്റൊരാൾവിവസം ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

ഇടവഴി കുറേക്കൂടി ഇരുണ്ടു, പള്ളിമതിലിനും, ഇവിടെ, അസാധാരണമായ പൊക്കമായിരുന്നു. ഏതോ ഒരു ധ്യാനത്തിലേക്കു് ചായാൻ പോവുകയാണെന്ന വിധം, ആ കുറേൻ മതിൽ ചെരിഞ്ഞുകിടന്നു. ഒരോ കല്ലും വിശ്വസിക്കുമ്പോലെ അവിടം വലിപ്പമുള്ളതായി തോന്നിച്ചു. ചെങ്കല്ലിൽനിന്നു് തുളച്ചുകുത്തിയ പുല്ലുകളിൽ അധികവും മുൾച്ചെടികളായിരുന്നു, വഴിയുടെ മറുഭാഗത്തു്— നേരത്തെ അവർ കടന്നുവന്ന മറ്റൊരിടത്തിന്റെ പ്രതികരണമായി തണൽ പരത്തുന്ന ഒരുതരം വള്ളിമരങ്ങൾ കാറ്റിലാടിക്കിടന്നു. വളരെ വലിയ ഇലകളുള്ള കുറേച്ചെടികളും അവയ്ക്കിടയിലൂടെ തലനീട്ടിയിരുന്നു.

ഇത്രകാലം ഇവിടെ ജീവിച്ചിട്ടു് ആദ്യമായാണു് താനിവഴിയിലൂടെ നടക്കുന്നതെന്നു് മിസ്സിസ്. കെ. ഓർത്തു. അവർക്കതുതോന്നി. നാല്പതു വർഷങ്ങൾകൊണ്ടും എത്തിപ്പെടാതിരുന്ന ഒരു പാതി നിഴൽമരങ്ങൾക്കിടയിൽ പടർന്ന കരിമ്പടക്കിടക്കുന്ന വള്ളിനാരകത്തിന്റെ ഇരുണ്ട പച്ചിലകളിലേക്കു് അവർ കയ്യിലിട്ട ഞെരടി, ഒരു മണപ്പിച്ചിട്ടു് അതും വലിച്ചെറിഞ്ഞു.

ഒരു ഞായറാഴ്ചയുടെ തെളിമയോ, ശ്രദ്ധപ്പിവിശ്വാസമോ കൊണ്ടും പകരാത്ത, മ്ലാനവും അസുഖകരവുമായ ഒരിടവഴി! പട്ടണത്തിന്റെ ഏതുഭാഗത്താവാമിതു്! മി. കെ-ക്കു് അപരിചിതമായിരുന്നതോന്നിയില്ല. പള്ളിമതിലിലെ ഏതോ ഒരു ചളുക്കിലുപോലെയായിരുന്ന അയാളുടെ മുഖം! അവർ കല്ലിച്ച ആ മുഖത്തുനിന്നും കണ്ണെടുത്തു. അയാളുടെ ഉപ്പുറാകൾ വെടിഞ്ഞുകീറിയിരുന്നു. ഒരോ കീറലും ഓരോ അഴുക്കുചാലുണ്ടാക്കി അയാളുടെ പാദങ്ങളെ വികൃതമാക്കിയിരുന്നു. അതു്, കാലമാണു്! നാല്പതിയേഴു് വർഷങ്ങളിലൂടെ കാലം അഴുക്കായി ഒഴുകിപ്പോയി.....

മി. ഇതെന്താണു് വിജനത! മിസ്സിസ്. കെ. പിറുപിറുത്തു. അവർ, തന്റെ വീട്ടുറാത്തുവന്നു് തിളങ്ങാറുള്ള ഞായറാഴ്ചകളെ ഓർത്തു. മുറ്റത്തെ ചെറിയ പുൽത്തകിടിയിൽ കുടവിക്കിളികൾക്കു് തീറ്റയെടുത്തുകൊടുത്തുകൊണ്ടു് അവനും മക്കളും ആഹ്ലാദകരമാക്കുന്ന ഞായറാഴ്ചകൾ. വേലക്കാരൻ ഫോസ്: പൈപ്പും വലിച്ചിഴച്ചു് മതിലരികിലൂടെ നടന്നുനീങ്ങുമ്പോൾ, പേടിച്ചു് പറന്നുപോകുന്ന കരുവികൾ. പിന്നെ തെമ്മാടിപ്പൂഴകുന്ന ഇറച്ചിക്കറിയുടെയും മസാലയുടെയും ഗന്ധം. ഉണക്കാനിട്ടുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾ ഇൗർപ്പംപകരുന്ന ടെറസ്സു്, ഉച്ചയുറക്കത്തിൽ കുഴയുന്ന തെരുവു്. പിന്നെ മകനോ ഗിറ്റാറിൽനിന്നൊഴുകുന്ന മ്യൂസിക് നോട്ടുകൾ.....

ഇടവഴി, വീതി ചുരുങ്ങി ഒരൊറയടിപ്പാതയായുകുന്നുണ്ടു്. അവയ്ക്കു് വയ്യാതായി, പള്ളിമതിൽ ഇടവഴിയെ ആലിംഗനമായി വിഴുങ്ങുകയാണെന്നു് അവയ്ക്കു തോന്നി, ഇടവഴിയുടെ ഉഷ്ണം, ഉയരം ഓർമ്മകൾക്കിടയിലെവിടെയോ നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. ഒരു എയർകുൾഡ് റൂമിലെന്നോണം അവയ്ക്കു് തണുപ്പനുഭവപ്പെട്ടു. വർഷങ്ങൾ തളർത്തിയ പേശികളും അവയ്ക്കിടയിൽ ജീർണ്ണിക്കാൻതുടങ്ങിയിരുന്ന അസ്ഥികളും തമ്മിലുള്ള വിടവു്. വിജനവും ഭയമുണ്ടാക്കുന്നവിധം ഏകാന്തവുമായ ഇൗ കളിമുറ്റത്തിനു ഞാൻ രൂപകല്പന. വള്ളിനാരകപ്പടർപ്പുകൾ സങ്കീർണ്ണമായൊരു ഭീതിപോലെ പടർന്നു. വെളിച്ചം കടക്കാതിരുന്നുതുടങ്ങിയിരുന്നു. വലിയ ഇലകളുള്ള കുറേച്ചെടികളുകട്ടെ. ഒരുതരം ഇരുണ്ട നിഴൽമരങ്ങളായി വളർന്നു മുറ്റുകയാണെന്നു തോന്നി. ഇതൊക്കെ തന്റെ വെറും തോന്നലാവണമെന്നു് വിശ്വസിക്കാൻ അവർ ശ്രമിച്ചു. മുഖമുയർത്തി ആകാശത്തിന്റെ സച്ഛായയിൽ പരന്നിയ അവരുടെ ക്ഷീണിതങ്ങളായ കണ്ണുകളിൽ, പരസ്യം കെട്ടിപിണഞ്ഞൊട്ടുന്ന പട്ടുറേൻ മരച്ചില്ലകൾ നിഴലായിവിണു. വഴിയാകട്ടെ ഒരു ഇഴമുഖത്തേക്കു് പിടഞ്ഞുചുരുങ്ങുന്നവിധം കനത്തെ കരിക്കുതിലേക്കുവീണു. മിസ്സിസ് കെ-യുടെ ഭയം പൂത്തിയായി.

"എവിടേക്കാണീ പോകുന്നതു്?"

ഒരു ദുഃസ്വപ്നത്തിന്റെ കനത്തകാൽവെപ്പുകളിൽനിന്നു്, അവർ. മിസ്റ്റർ കെ-യെ തോളിൽപ്പിടിച്ചുനിർത്തി. ശ്രദ്ധമായി അവരെ കണ്ട നോക്കിയിട്ടു് അയാൾ തോളുകുടഞ്ഞു. പിന്നെ അതിവേഗം ഇറക്കിറങ്ങാൻതുടങ്ങി. ഇറക്കത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽത്തന്നെ, അവർ മനസ്സുകഴഞ്ഞു് നിന്നു. അയാൾ ശ്രദ്ധമനായി, ഒരി

കരിഞ്ഞു അവൾ" ആയാസപ്പെട്ടെഴുന്നേറ്റു. പതുക്കെ കാലടികളെ മുന്നോട്ടു വെച്ചുകൊണ്ട് അവൾ പാടുപെട്ടു. അവളുടെ തുടിച്ച കാലുകളിലെ ഞരമ്പുകൾ പോലും കീഴ്പോട്ടിറങ്ങിയ വിഷാദം കൊണ്ടിരുന്നു.

ഇടയ്ക്കു നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കിടയിൽ, "ഏതാണു" ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു കേൾക്കുന്ന ക്ലാരൻ ഇരമ്പുഗേറ്റു് കർണ്ണം പൊള്ളുന്ന ഒന്നോ രണ്ടോ മുരമായശബ്ദങ്ങളോടെ മലർക്കെ തുറന്നു. അതിനിടയിലൂടെ ഗോറിന്നിരുവരും" പൊടിഞ്ഞുവീണു. ഗോറിന്നിരുവരും മിണ്ടാതായ വഴികൾ കാവൽ നിന്നിരുന്നു. അവയുടെ കണ്ണുകളിൽ ശൂന്യം കത്തിനിന്നു. ഗോറിന്നരികിൽ വളർന്ന വായ്പ്പ കുളിച്ചുചിരിക്കും വള്ളി നാരകങ്ങളും പച്ച നിറമായ തൂക്കായും മറച്ചുകളഞ്ഞിരുന്നു.

ഇങ്ങനെ രണ്ടു കിലോമീറ്റർ കൊണ്ടു" മിസ്സിസ് കെ, ഗോറിനുള്ളിൽനിന്നു. അവളുടെ ഏകയും, അസാമാന്യവേഗതയിൽ മിടിച്ചുതുടങ്ങി. തണുത്ത വെയിലിച്ച നഷ്ടപ്രായത്തിൽ, തന്റെയുടെ കാലടികൾ പതിഞ്ഞിട്ടു" ഏറെ നാളായെന്നോണം, പാത, കാൽക്കീഴിൽ ചുരുണ്ടുകിടയിലു" അവരറിഞ്ഞു. പാതയവസാനിച്ചുനിന്നിരുന്ന തുരുക്കല്ലുകളിലെ സിമന്റു" അങ്ങിങ്ങായ പൊറന്തള്ളിനിന്നു. മിസ്റ്റർ കെ, തുരുക്കല്ലുകളിൽ ചെരിപ്പുഴിച്ചു" പുരുഷനെപ്പോലെ കയറി, പടികളിപ്പുറത്തെത്തുന്നതു മന്ദമായ മുഴക്കം കേൾപ്പിച്ചു, പുരുഷനിന്നതു അകത്തെയ്ക്കു തുറക്കുന്ന വാതിൽ മറച്ചിരുന്നു. പുരുഷന്റിലിന്നു വരുമ്പോഴുള്ള പുറപ്പും അതുപോലൊന്നു" വിരിച്ചിട്ടിരുന്നു. വിരഗ്ധയായ ഏതോ കയ്യുൽക്കരിയുടെ കൈവിരുതു" ആ ലേസിൽ ഇപ്പോഴും തെളിഞ്ഞുകണ്ടു. ഇരിപ്പിടങ്ങൾ വഴുതിയിരിക്കുന്ന എട്ടുകാലികളുമാണു" ലേസിൽ ഇന്നിപ്പിടിപ്പിച്ചിരുന്നതു". എട്ടുകാലികളുടെ കണ്ണുകൾക്കു" ഉറിച്ചുനില്ക്കുന്ന തരത്തും കറുപ്പു തുണി" മിക്കതിലുണ്ടായിരുന്നു. മിസ്സിസ് കെ, അറിഞ്ഞിരുന്നു. ക"ളാവു പിടിച്ചു, കറുത്തിരുന്ന ഒരു പൂപ്പാത്രത്തിലിരുന്നു" ചുവന്ന ഡാഹ്ലിയകൾ വിറച്ചു. മിസ്സിസ്, കെ, അവരുടെയുടെ ചുറാലും കണ്ണാടിയും, പുരുഷന്റെ ചുറ്റും, കെട്ടിയിരുന്ന കറുത്ത സിൽക്കുടുപ്പികൾ പൊടിപിടിച്ചു" കിടന്നിരുന്നു. വാതിലിന്നിരുപുറവും രണ്ടു കാട്ടുപോത്തിൻതലകളും അവളുടെ വീൽ ഒരു പഴഞ്ചൻ ക"ളോക്കും ഇരിയിടുന്നതു ക"ളോക്കിൽ സമയം രണ്ടുവട്ടം പോവുകയാണു", അല്ല" നിൽക്കുകയാണെന്നു" മിസ്സിസ് കെ, മനസ്സിലാക്കി. അപ്പുറത്തിനി, ലോകമില്ലെന്നാണോ ആകെയുള്ളൂ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന പള്ളിമതിൽപോലെ, അടുക്കുകിലിവിടെ കാലവും നിശ്ചലമായി ക"ളോക്കിനകത്തു" തളംകെട്ടിക്കിടക്കയാവും.

എന്തൊരു പോക്കണംകെട്ടു" ഞാൻ പിറുപിറുത്തു. ഇളം വിരിപ്പുകളിട്ടു ഉയരുകളുമായി, തന്റെ ചിന്തകളുടെ ഇരുപ്പുറിയും ഞാനിനി മാറ്റുകയും മുഖകൗശലവും അവളുടെ മേൽത്തിലക്കി. ഒടുക്കത്തെത്തുളളിൽ, കട്ടിക്കട്ടയും വിശ്വാസപാത്രങ്ങളുമുള്ള പോർട്ടിക്കോയിലെ ഗാർഡൻചെയറുകൾ... ഒരു നനഞ്ഞ പത്രത്തിയുടെ മുഖമുള്ള ചുരുട്ടു", തന്റെ കാൽക്കൽ വന്നുകിടക്കുന്നു പട്ടിക്കുഞ്ഞു"..... ഇതിയിലെ ജീവിതപോലെ സുന്ദരവും മധുരവുമായ ഒന്നുമായിരുന്ന എല്ലാം! ഇന്നു", ഏതു വിധിയാണു", വേട്ടപ്പുത്തൽ കിനു" ഞാനിവിധം ആട്ടിപ്പുറത്താക്കപ്പെടുന്നു" കൊണ്ടുപോന്നതെന്തു" മിസ്സിസ് കെ, ഓർത്തു പോയി.

പെട്ടെന്നു", അവൾ മുന്നോട്ടുപ്പുറത്തി ഓടുന്നു" ഒരു കുട്ടിയുടെ, വിളറിയ മുഖം", കണ്ടു, മിസ്റ്റർ കെ, മുഖം നോക്കി. പുരുഷന്റെ ക"ളോക്കിൽ കാലത്തിനിന്റെ ഏതോ രഹസ്യം പൊട്ടിത്തെറിച്ചതായിരുന്നു! ഇരുകർക്കശവും മാംസത്തുവും മുഴച്ചുനിന്നതുമായ ഒരു രൂപം, താൻ ജീവിതത്തിലൊരിക്കലും കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത" അവൾ ഓർത്തു,

—

മിസ്റ്റർ കെ, പുരുഷന്റെ വാതിൽപ്പുറത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരുന്ന കുളമ്പടിശബ്ദത്തിൽ വിരലമർത്തി, മുറിക്കുള്ളിനിന്നും കാലിവന്ന ഒരു കുരുപോട്ടി അയാളുടെ നേരെ നിന്നാരെ കുരച്ചുതുടങ്ങി. അയാൾ, ഒരിഞ്ചുകുടെ അല്പമുന്തിയിട്ടു" പുട്ടിയെ ഉറിച്ചുനോക്കി, മിസ്സിസ് കെ. തുറന്നുതന്നെ നിന്നിരുന്നുള്ളു, നായ് നീട്ടിക്കുരച്ചുകൊണ്ടു" അയാളുടെ മേലങ്കി

ചാടി.

"ഇതെന്തുശല്യം!" അയാൾ പിന്നാക്കം മാടികൾവെച്ചു" തുകൽക്കുപ്പായത്തിനുള്ളിൽ, ചെരിപ്പിൽ ചവുട്ടി അയാൾ വിഴാനാഞ്ഞു.

വാതിൽക്കലെ ചുവന്ന ലേസ്കർട്ടൻ തുക്കിയാറിക്കൊണ്ടു" നീണ്ടമെലിഞ്ഞ ഒരു സ്ത്രീ പുരുഷനെന്നുവന്നു. "നായ് വാലുട്ടിക്കൊണ്ടു" അവരുടെ പിന്നിൽ പതുങ്ങി. മിസ്റ്റർ കെ, ആശ്വാസത്തോടെ നെടുവീർപ്പിട്ടു.

"ഗുഡ്മോണിംഗ്" അയാൾ പറഞ്ഞു. മിസ്സിസ് കെ, അവിശ്വസനീയതയോടെ അയാളെ നോക്കി. അയാളുടെ ശബ്ദം തണുത്തുറഞ്ഞിരുന്നു.

"മോണിംഗ്." ആ സ്ത്രീ പ്രതിവചിച്ചു. ദൈവമേ! ഇതു" അവളുടെ ഉള്ളിൽനിന്നു തന്നെ പുറപ്പെടുന്ന സ്വരമാണോ? മിസ്സിസ് കെ, ആ നീണ്ട മുഖമുള്ള സ്ത്രീയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അവർ ക്ഷീണമാടിയുടെ അറ്റത്തു" വിരലോടിച്ചുകൊണ്ടു" മിസ്സിസ് കെയെ ഉറുനോക്കി. പ്രേതമുഖത്തെ കണ്ണുകളായിരുന്ന അവരുടേതു", മങ്ങിയ കാലപ്പഴമയുടെ കരോമമായ നിലവിളിപോലെയുറഞ്ഞിരുന്ന അവരുടെ ശബ്ദം.

"കയറിവരൂ" അൽപം വിചിത്രമായ ശബ്ദത്തിൽ അവർ പറഞ്ഞു. മിസ്സിസ്, കെ, പുരുഷത്തെ കയറി, തണുപ്പ് അവരുടെ എല്ലുകളെ കിടുകിടുപ്പിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

"ഇരിക്കൂ" തന്റെ പെട്ടിയെ കാലുകൾ" ഒട്ടു മാറി അവർ തന്റെ കസേരയിൽ വന്നിരുന്നു. എങ്ങനെ തുടങ്ങണമെന്നറിയാതെ മിസ്റ്റർ കെ, തുടർ മുഖം തുടച്ചു" വിളറി. പൊടുന്നനെ കർക്കശവും വിഷണ്ണവുമായ" അയാൾ തന്റെ കാലുകളുടെ നേരെ വിരൽചൂണ്ടി. "നിങ്ങൾ മിസ്സിസ് കെ, അല്ലേ

ന്നു. അവർ അയാളെ ഉറിച്ചുനോക്കി, മിസ്റ്റർ കെ. യുടെ മുഖം പള്ളിമതിലിലെ ഒരു കല്ലുപോലെ ഇരുന്നു. അയാളുടെ ദയനീയമായിള്ളിപ്പിടിച്ച ചുണ്ടുകൾ അകന്നു.

"ഇവളുടെ വയറ്റിൽ ഒരു ജാരസന്തതി യുണ്ടു്." അയാൾ അലറി.

ആ പഴയ വീട്ടിലെ പുരുഷവും പോത്തിൻ തലകളും പഴഞ്ചൻ ക"ളോക്കുമെല്ലാം കല്ലു പോലുള്ള ഒരുക്കവിധം ഉച്ചത്തിൽ അയാൾ അലറി.

മിസ്സിസ്" കെ. ഞെട്ടിയെണീറ്റു. അവൾക്ക്", എന്താണു" തന്റെ ഭർത്താവു്" പറഞ്ഞതെന്നു" മനസ്സിലാക്കാൻ കുറച്ചു സമയം വേണ്ടിവന്നു. എന്താണയാൾ പറഞ്ഞതു്? എന്താണു"?

"സാരമില്ല." ക്ഷീണം പിടിയുള്ള സ്ത്രീ പറഞ്ഞു. മ"സ്സിസ്" കെ. അവളുടെ തോൾ അമർത്തിപ്പിടിച്ചു, ആലോചനയിൽനിന്നും ഞെട്ടിയായി, ആ സ്ത്രീയെ ഉറിച്ചുനോക്കി.

"സാരമില്ല, ഒരു ഡോക"്ടർ എന്നവിലയിൽ എനിയ്ക്കിതെല്ലാം മനസ്സിലാവും. മനസ്സിലാവും."

ആ സ്ത്രീ പ്രസാദിച്ചു അവർ മ"സ്സിസ്" കെ. യുടെ കൈയിൽപ്പിടിച്ചു" അവളെ പുറത്തിറങ്ങുകയും ചെയ്തു.

"ഒരുവഴിക്കു എന്നെ വീട്ടിലെത്തിയ്ക്കണം" നിങ്ങൾ പറയുന്നതു"?"

മ"സ്സിസ്" കെ. ഇടനാഴിയിൽനിന്നതു നിറുത്തി തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ഭർത്താവിന്റെ കണ്ണുകളിൽപ്പിടിച്ചു കുലുക്കി. അയാൾ പുറത്തെവിടെയോ നോക്കിയിരുന്നു. മുഖം വീണ്ടും പള്ളിമതിലിലെ കല്ലായി.

"വരൂ, അകത്തേയ്ക്കുവരൂ", തന്റെ മരവിച്ച കൈകൊണ്ടു", ഡോക"്ടർ, മിസ്സിസ്" കെ. യെ പിന്നാക്കം വലിച്ചു. അവർ കൈ കുതറി. ഒരു മരവിച്ച ഇരുകൈയിനും", പക്ഷെ, ഇരുകണ്ണുകൾക്കും" മ"സ്സിസ്" കെ. ആദ്യമായിട്ടാണു വിയ്ക്കുക.

എന്താണു" കെ. പറഞ്ഞതു്! അമ്പരപ്പോടെ കുതറിക്കൊണ്ടു" അവർ വീണ്ടും മിസ്റ്റർ കെ. യുടെ അടുക്കലേയ്ക്കോടി. പക്ഷെ, അല്പം ബലപ്രയോഗിച്ചുതന്നെ ഡോക"്ടർ അവളെ അകത്തേയ്ക്കു" വലിച്ചിഴച്ചു.

"എന്നെ വിടൂ," മിസ്സിസ്" കെ. ആക്രോശിച്ചു. വെളിച്ചംനിറഞ്ഞ ഒരു മുറിയിലെ വെള്ള ഷീറ്റു വിരിച്ച മേശമേൽ ഡോക"്ടർ അവളെ ബലമായിപ്പിടിച്ചിരുത്തി.

"അയാളെ കുറ്റംപറഞ്ഞിട്ടു കാര്യമില്ല. ഒരു ജാരസന്തതി എപ്പോഴും ജാരസന്തതിതന്നെയാണു"."

ആ സ്ത്രീ ശബ്ദം താഴ"ത്ത"പ്പറഞ്ഞു, ഇപ്പോൾ അവരുടെ ശബ്ദം തണുത്തതും മഞ്ഞുസൂചികൾപോലെ തുളച്ചുകയറുന്നതുമായിരുന്നു. "അതിനു"...ഞാൻ..." മിസ്സിസ്" കെ. നു" തുടരാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഏതിരുന്നും ഊഷ്മളമാക്കാൻപോന്ന ഒരു സഹൃദയ ആ മുറിയ്ക്കകത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. മിസ്സിസ്" കെ. യുടെ തൊണ്ട വരളുകയും കണ്ണുകൾ വലിഞ്ഞുതുറക്കുകയും ചെയ്തു. കഠിനമായ ദാഹം അവളുടെ നാവിനെ ഉൾവലിച്ചു.

ഡോക"്ടർ ഒരു മഞ്ഞക്കറപിടിച്ച വായ"്ബേസിനിൽ നിന്നും തന്റെ കൈകൾ കഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ചുവരിൽ ഘടിപ്പിച്ച ഒരു കാളിങ്ങ്ബെല്ലിൽ അവരുടെ ചൂണ്ടുവിരൽ മൂന്നാലു നിമിഷം അമർന്നിരുന്നു. ' അകത്തെവിടെയോ മണിമുഴങ്ങുന്നതും മൂന്നാലുപേർ തിടുക്കപ്പെട്ടു വരുന്നതും മിസ്സിസ്" കെ. അമ്പരപ്പോടെ ശ്രദ്ധിച്ചു. അവരുടെ ഹൃദയമിടിപ്പിന്റെ വേഗം വർദ്ധിച്ചു. പൊടുന്നനെ മുറിയ്ക്കകത്തെ വിളക്കുകളെല്ലാം തെളിഞ്ഞു. ഒരു കഞ്ഞിനിറം മരണംപോലെ അസഹ്യഗന്ധം വമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ഗന്ധം മുറിയിൽ നിറഞ്ഞു!

അയ്യോ മിസ്സിസ്" കെ. തന്റെ അടിവയർ പൊത്തിപ്പിടിച്ചു.

"നേരെകിടക്ക." ആരോ പറഞ്ഞു, അവർ, അവരെ പിടിച്ചുകിടത്തുകയും ചെയ്തു. മിസ്സിസ്" കെ. കണ്ണടയ്ക്കൊണ്ടു" പാതിയെണീറ്റു. രണ്ടുപേർ അവരുടെ കൈകൾവിടർത്തി മേശയോടുചേർത്തമർത്തിപ്പിടിച്ചു. അവരുടെ കാൽമുട്ടുകൾ മടക്കി. ഉടയോടുചേർത്തു", പാദങ്ങളുറപ്പിച്ചുപിടിച്ചു" അവർ മിസ്സിസ്". കെ. യെ നിശ്ചലയാക്കി. "എന്നെ വിടൂ" അവർ അലറി, "ഇതു" തികച്ചും നിയമവിധേയമല്ല മനസ്സിലായോ?" ആരോ പറഞ്ഞു. "നിയമവിധേയമാകണമെങ്കിൽ ഈ രജിസ്റ്ററിൽ നിങ്ങൾ ഒപ്പുവയ്ക്കണമായിരുന്നു. പക്ഷെ, നിങ്ങൾക്കറിയാവുന്നതുപോലെ, ഇതൊരു ജാരസന്തതിയുടെ കാര്യമാണു".

സ്വയം സ്തുതിയായോ?"

"ജനിയ"— ഞാൻ — എനിക്കു"—" മിസ്സിസ്. കെ. വിക്കി.

പൊടുന്നനെ, അവിടെ കാലുകൾ തുള ച്ചിട്ടു പോലെ വലിച്ചകറുന്നതായും ഉഷ്ണമേഖല പഴത്തെ ഇരുമ്പുകമ്പിപോലൊന്നു് തറച്ചുകയറുന്നതായും അവൾക്കു തോന്നി. പ്രാണവേദനയോടെ മിസ്സിസ് കെ. വല്ലുകാൽ വലിച്ചിട്ടുള്ളു" ആഞ്ഞു കടിഞ്ഞു"

"ഷോ!" ക്ഷീണത്തോടിരുള്ള ഒലിക്കുന്ന സ്വീ അമർത്തിപ്പിടുകൊണ്ടു് ചാടിയെണീ റു. അവളുടെ സഹായികൾ മിസ്സിസ് കെ.യെ ഭയത്തോടുകൂടി തിപ്പിടിച്ചു. മിസ്സിസ്. കെ. സ്നഹാദരതയോടെ തല യ്ക്കടിച്ചു.

"എന്നെ വിടു." അവൾ അലറി.

"ഞങ്ങളെ പുറത്തേക്കുകയാണു്. ഉടനെ തന്നെ അടക്കിക്കിടക്കു."

എന്നിട്ടു് സ്വരം താഴ്ത്തി മിസ്സിസ്. കെ. യ്ക്കു കേൾക്കാൻ കഴിയാത്തവിധം പിന്നെയും എന്തോ പറഞ്ഞു. ഡോക്ടറുടെ സഹായികൾ പെട്ടിച്ചിരിച്ചു. അപമാനംകൊണ്ടും നിന്ദകൊണ്ടും മിസ്സിസ്. കെ. പിടഞ്ഞു. അവൾ മനസ്സിനെ മുഴുവൻ ശക്തിയുമെടുത്തു" ആഞ്ഞുകടിച്ചു.

"ഇതെന്താ"ളക്കാടി സ്പീഡാണു്!"

ഡോക്ടറുടെ പൊടുന്നനെ കടിച്ചുവെച്ച ഉപാല അവളുടെ മുഖത്തുണ്ടായി.

ആദ്യത്തെ കടിച്ചിൽ അനന്തമായ നിശ്ചലതയിലേക്കു്. പിന്നെ മിസ്സിസ് കെ ഉയർന്നുതാഴ്ന്നു അവർക്കു ചുറ്റുമിരുന്നു ഉൾവലിഞ്ഞു. മനസ്സിന്റെ അഗാധമായ കയങ്ങളിലേക്കു് അവൾ താണുപോയി. പൊടുന്നനെ, എവിടെയോ വെളിച്ചത്തിന്റെ ചിറകടിപ്പൊന്നു അവറ്റെ മിസ്സിസ്. കെ. തന്റെ കൂർത്തിരുന്നു കടിച്ചുവെച്ച കഷ്ണത്തിന്റെ കനം അവളുടെ ഘ്രാണകോശങ്ങളിൽ നിറഞ്ഞുവീർത്തു. മിസ്സിസ്. കെ. യ്ക്കു മാത്രം ഇടിയുകയാണെന്നതോന്നി. എന്തോ അദൃശ്യങ്ങളിൽനിന്നു" താഴ്ത്തു"— താഴ്ത്തു"... താൻ നിലംപതിക്കുന്നു. ഇല്ല! നിലം താങ്ങാനാവുന്നില്ല! വെളുത്ത ഭയങ്ങളെ അവർ കൈയുയർത്തി. തലച്ചോറ്റിനുള്ളിൽനിന്നു" താഴ്ത്തു" പോകയാണു്. താഴ്ത്തു"— താഴ്ത്തു"—ഈശ്വരാ, താഴ്ത്തു"..... !"അയ്യോ!" ക്ഷയിച്ചുപോയ ഉള്ളിലെ പ്രാണനിൽ കൈകാലിട്ടടിച്ചു" അവൾ ഉറക്കെക്കരഞ്ഞു. "അനങ്ങാതിരിക്കു." ഏതോ അദൃശ്യശക്തികളിൽനിന്നു" ശബ്ദത്തിന്റെ തെളിയെ മുഴക്കങ്ങൾ! നീ ഇങ്ങനെയനങ്ങാതിരുന്നാൽ! ആയിരക്കണക്കിനു് കടിച്ചു" ഞരങ്ങാതിരിക്കു" മിസ്സിസ്. കെ. യുടെ കാതുകൾ വിളിച്ചുപറയുന്നു! കടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രതലത്തിൽനിന്നോണം ആ ശബ്ദങ്ങൾ ഉയർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ ചെവിയിൽ വന്നലയ്ക്കുന്നു! അതിവേഗതിവേഗങ്ങളിൽ മിസ്സിസ്. കെ. യുടെ കാതുകൾ" ഉയർന്നതാണു. അസഹ്യമായ വേദനയോടെ അവൾ തെട്ടിയുണർന്നു!

—മുറിക്കുള്ളിലുള്ളാർ പേടിപ്പിക്കുന്നതരത്തിൽ ചുവന്ന വെളിച്ചം നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്നു. മുറിയുടെ വെളുത്ത സീലിംഗിൽ ഞെരുങ്ങിവേട്ടി മിസ്സിസ്. കെ. തലകറിച്ചു. ഇടതുകൈത്തണ്ടയിലെ അസഹ്യവേദനയുള്ളിലുള്ളിലുള്ളിയായിറങ്ങുന്ന കൈത്തരിപ്പോടെ അവൾ ഉറക്കുനോക്കി. മിസ്സിസ്. കെ. യുടെ മിഴികൾ വിടർന്നു" ഭീതിജനകമായവിധം വട്ടംവെച്ചു. ഉള്ളിലെങ്ങനെയാൽവിൽ നിന്നു" അവളുടെ കണ്ണുകൾ തേടിയോടുന്നു. സാധാരണ സ്റ്റാന്റഡിൽ കലകിടയായിക്കുടിയിരുന്ന കുപ്പിയിലെ പതയുന്ന ദ്രവത്തിന്റെ ഇരുണ്ട ചെമപ്പിലേക്കുറുനോക്കി അവൾ ഞെട്ടിത്തരിച്ചു. ഉറക്കെ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു" മിസ്സിസ്. കെ. കണ്ണടച്ചുതുറക്കുമ്പോൾ—"പേടിപ്പിക്കുന്നതെന്തിനു"? എല്ലാം എന്റെ തോന്നലായിരുന്നെന്നു നോക്കൂ."

മിസ്സിസ് കെ. യുടെ ചീറി കിളിക്കുന്ന ശബ്ദം എവിടെന്നോ അവളുടെ കാതിൽ വീണ്ടും. നിന്നും പൊരുച്ചുകൊണ്ടു" പിടഞ്ഞു" താഴ്ന്ന കാതുകൾ പൊത്തുവാൻ അവൾ കൈ വലിച്ചുയർത്തുമ്പോൾ, ആരോ കൈകളിൽ ബലമായി പിടിച്ചു.

—മെയ്യടഞ്ഞുപോകുന്ന കൽപ്രാകൾ താഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു" വലിച്ചു ഉറപ്പിച്ചു" മിസ്സിസ് കെ. യെ നോക്കി അലറാൻ അവൾ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, ശബ്ദം അവളുടെ ഉള്ളിലെവിടെയോ ഉറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. കനത്ത ഭയക്കത്തിൽ അവളുടെ ബോധം ഒരു ശൂന്യതയിൽ, പൊടുന്നനെ, കൂടു

(ശേഷം 90-ൽ)

അനന്തമായ കാത്തിരിപ്പ്. സാന്ദ്രതയില്ലാത്ത അന്തരീക്ഷത്തിൽ തന്നെക്കൂടി കാണുന്ന മനസ്സുമായി കുത്തനെയിരുന്ന് ഒരു പെരുന്നാളിനെ തെറ്റിക്കുന്നതും കാത്ത് ജയൻ കിടന്നു.

പകലിന്റെ അന്ത്യത്തിലെ ചായങ്ങളിൽ തന്നെ വിവരിയായ തെരുവിൽനിന്നും വല്ലപ്പോഴുമെന്ന ശബ്ദങ്ങൾക്ക് പരിചിതത്വമുണ്ട്. അർദ്ധരാത്രിക്കുള്ള മെയിൽവണ്ടി പിടിക്കാൻ തിരക്കിടുന്ന കാട്ടാറിക്കാർ. കുതിരവഴിയിലൂടെ നഗരം മറികടക്കാൻ വെമ്പുന്ന ഭാരംകയറിയ ലോറി. തെരുവിന്റെ തുടക്കത്തിലെ സിനിമാ തിയേറ്ററിൽനിന്നും അവസാനത്തെ ഷോ കഴിഞ്ഞിറങ്ങുന്ന ആൾക്കൂട്ടത്തെ കാത്തിരിക്കുന്ന കപ്പലണ്ടിക്കച്ചവടക്കാരന്റെ പാട്ട്. ചായഷാപ്പിനു മുന്നിലെ അവ്യക്തമായ ഇൻസ്ട്രുമെന്റ് കഥാപ്രസംഗം തെരുവുകാവൽക്കാരൻ ശ്രീധരന്റെ വിസിലടി.

നഗരം എന്നോ മറന്നിട്ട കൈവണ്ടികളും, ഭാരലോറികളും ആധിപത്യം നടത്തുന്ന ഈ തെരുവിൽ ഉറങ്ങുന്ന ട്രാഫിക്പോലെ ഇരുട്ട് പതിയിരിക്കുന്നു. ഇതവരെയുള്ള ശോധനകളും, പഴയ എട്ടുപുകളും മീശകാർപുണ്ട് ട്രാഫിക്കിന് മറികടക്കുകയും ഉടയാടകൾക്കുന്നു. വല്ലപ്പോഴും തെളിയുന്ന മുനിസിപ്പൽ വിളക്കുകൾ അന്ധകാരത്തിനു കനം ഏറുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

മുതലാളിയുടെ മുഷിച്ചിൽ എന്തോ തെറ്റായ സന്നിവേശത്തിന്റെ ചിത്രീകരണംപോലെ തുടിക്കുന്ന ഈ കുറവൻ കെട്ടിടം തിരയുന്ന അറകളും, ഇടനാഴികളുമാണ്. മാർക്കാപ്പുറത്ത് കണ്ണടിഴിക്കുന്ന വൃദ്ധിയുള്ളും, കൊന്നകൾ കൂട്ടുകൂടിയ ഷട്കോണപ്പണികളും പ്രപിതാമഹന്മാരുടെ അസ്സുള്ള ലോകത്തിന്റെ കാർമ്മകളായി നിലകൊള്ളുന്നു. അവിടുടയിൽ നരിച്ചിറുകളും, പെരുച്ചാഴികളും, തടിയൻ പേരേരുകളും.

ഒപ്പം അവസാനത്തെ അത്മിണിയായി ഈ ഞാനും ജയൻ കാർത്തു.

ഇവിടെ ഈ രാത്രികളിൽ ഏകനായി മുഷിഞ്ഞ ലഡ്ജറുകളുടെ ചൂടും, നിലയും സമാന്തരരേഖകൾക്ക് നടുവിലൂടെ ഊളിയിട്ടെങ്കിൽ, മുഖമുള്ള അലമാരിപുറത്ത് ചുട്ടിവച്ചിരിക്കുന്ന മെത്തപ്പായുടെയും, തലയിണയുടെയും ഉപസ്ഥാവകാശമാത്രയിലെന്നുള്ളോ, ആസ്തി. ഏതുനിമിഷത്തിലും കർത്തവ്യനാക്കാൻ കഴിവുള്ള ടെലിഫോൺ എന്ന കൊച്ചുശത്രുവും കുന്ന ദശാനന്തങ്ങളുടെയും സൃഷ്ടിക്കുന്നു നേരമായി കരുതി.

ഈയിടെ ഉറങ്ങാറുണ്ടായിരുന്നു. ഉറക്കുവാനുള്ള ചങ്ങാത്തം നശിച്ച സംഭവങ്ങൾ വെറും ഉപകാലത്തിലെ, പോറെ ഏതോ ജയന്റെ കഥയിലെ കഥയില്ലായ്മയായി മാറിയിരുന്നു. വർഷങ്ങളുടെ ശേഷിപ്പുള്ള ഉറക്കം ടെലിഫോൺ മണിയുടെ തോടലിനിടയ്ക്ക് നിർബ്ബാധം ഇടയാൻ ചായത്തിന്റെയും, ഉറക്കുളികളുടെയും, ആശ്രയിച്ചിരുന്നു.

എന്നിട്ടും ഇന്ന് ഉറങ്ങാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

നേരത്തെ കത്തിച്ചുവെച്ച ബീഡി അപ്പോഴേക്കും കെട്ടിരുന്നു.

ആളൊഴിയിലെ മെഴുകുപുരട്ടിയിൽ ഉരുകിനിന്ന വെയറാണ് എപ്പോഴും കൺമുന്നിൽ കാണുന്നത്. എന്തോ, മുഖം തെളിയുന്നില്ല. വട്ടക്കണ്ണടകളിൽ അവശേഷിച്ചിരുന്ന ചിത്രപ്പണി, ശോഷിച്ച കവിളുകളിലെ കുത്തനെയും. മുറിവിട്ടിറങ്ങുന്നതുവരെ ആ മുഖത്തിൽനിന്നും ഒരു ചിരികൾ മാറിയിട്ടില്ല.

അത്മിണിയുടെ കണ്ണുകളിൽ തിരിച്ചറിവിന്റെ ലക്ഷണമൊന്നും കണ്ടില്ല.

അവളുടെ മനസ്സു പറഞ്ഞു.

അവൾക്ക് മനസ്സിലായിക്കാണുകില്ല.

എന്നിട്ട് ഉറക്കെ ചോദിച്ചു.

ജയൻചേട്ടനെ മനസ്സിലായില്ലേ?

അത്മിണി കുനിഞ്ഞു കേട്ടില്ല.

കോഴിച്ചായയിൽ നാവനക്കിയിട്ട്.

അത്മിണിയുടെ അമ്മ ആദ്യമേ പറഞ്ഞിരുന്നു.

അടുത്തുചെന്ന് കട്ടിലിനരികെ നിന്നു. അത്മിണിയുടെ വിരൽത്തുമ്പുകൾ ഒരല്പ നനഞ്ഞിരിയെന്ന തോന്നി. ചെറിയ വിറയൽ. പിന്നെ, കണ്ണം സംശയിച്ചില്ല. കട്ടിലിലിരുന്ന് കൈപ്പത്തിയെടുത്ത് തലോടി. അവളുടെ കവിളിൽ നേരിയ വിഷാദഭാവം തെളിഞ്ഞെന്നു സംശയം തോന്നി.

ഇപ്പോൾ മണിക്കൂറുകൾക്കുശേഷം ഒരു സൂക്ഷ്മമായി വിശ്വസിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ വെളുത്ത ബെഡ്ഷീറ്റിലെ വിഷാദവരാണ് മുന്നിൽ തെളിയുന്നത്.

ഒരുതരം കാറുകൊള്ളാൻ ആഗ്രഹം തോന്നി.

അതിന് ഏറ്റുപിടിക്കാത്ത കോണിപ്പടികളുടെ കിറുകിറുശബ്ദം പറന്നിറങ്ങും. ചീഞ്ഞ പച്ചക്കറികളും, കീറച്ചാക്കും, വഴിപ്പുകളും, നാടൻ ചായയും കൂടി ഉയരുന്ന മിശ്രഗന്ധത്തിലൂടെ നഗ്നികകൾ പിന്നിടണം. കായലിലേക്ക നോക്കിനിന്നിരുന്ന ബോട്ടുജട്ടിയിൽ ആഫ്രിക്കൻ പായലോട്ടിപ്പിടിച്ച തെങ്ങിൻ കുറികളിൽ ചാരിനിന്നാൽ ഓളങ്ങളുടെ സംഗീതം ശ്രവിക്കാം. നനവുള്ള അന്തരീക്ഷത്തിന്റെ കളർത്തുമ്പ് ഉപ്പിന്റെ രുചിയും കാണാം. പക്ഷേ, അതിനുമുമ്പ്.

ഫാനിട്ട്, പാതി ഉറന്നിരുന്ന ജനൽപാളികൾ ശരിക്കു തുറന്നുവെച്ചു.

നന്ദനനന്ന് നഗരത്തിന്റെ ഇരട്ടഗന്ധവും താങ്ങി കായൽക്കരയിലെത്തുമ്പോൾ, തോന്നും. കാറിനു തണുപ്പുപോരാ. ഓളത്തിന്റെ സംഗീതത്തിന് താളമില്ല. ഇതിലെയോ തേങ്ങയിരുന്നു. അടുപ്പിട്ട കുറവൻ ബംഗ്ലാവിലെ ഈ മുറി.

അത്മിണിയുടെ വിവരണങ്ങളിലൂടെ ചിന്തകൾ ഇഴഞ്ഞിഴഞ്ഞ് കേരളത്തുമ്പോൾ ചെന്നവിൽക്കുന്നത് അവളുടെ അമ്മയുടെ മുഖത്തിലാണ്. അവൾക്ക് കാതോമവന കാണുമ്പോഴും പ്രായം കാഞ്ഞുവരികയാണ്. അവൾ സംസാരിക്കുമ്പോൾ കൺപോളകൾ ഇടയ്ക്കിടെ ചിമ്മാറുണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യമായ് പറഞ്ഞത്, ഉപദേശിച്ചത്, നീ കണ്ണുവെയ്ക്കുന്നു സ്ത്രീകളെ നോക്കിയും; അവരെ സൂക്ഷിക്കണമെന്നുകൂടിയാണ്. അടുക്കളയിലെ പിഞ്ഞാലയിൽ ഏകാന്തയായും, അല്ലെങ്കിലുമായി കഴിയുന്ന സ്ത്രീയായിരിക്കണം. അടുത്തകാണാറില്ലാ. എങ്കിലും പ്രവചനങ്ങളിലെ ശതമാനിലാനിൽപ്പിനെവേണ്ടി വെളുത്തുള്ളികൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നത്.

ആദ്യം കണ്ടപ്പോൾ അല്പമോ അതിവിടുടെ തിരയുന്ന കണ്ണുകളെഴുകി ചെറുതായുടെ തിരയുന്ന വെള്ളിച്ചാട്ടത്തിന്റെ മടിയിൽ തലയും, പരന്നുവിരിയുന്ന സ്വാനഛായത്തിൽ, പൂർപ്പായമേഞ്ഞ കടലിൽ ഒരു കിണ്ടിയിൽ ജലമെടുത്ത് കുടിച്ചും, കുടുവും, ഒർപ്പും, ഇളനീർപ്പും, കുടുവും, ഒർപ്പും, ഇളനീർപ്പുകളുമായി കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു.

എത്ര വർഷമായ്! ചിന്തിച്ചു? ഇരുപത്?

എത്രയായാലും അർത്ഥമില്ല. ഇന്നത്തെ മീശകൊക്കാത്ത പയ്യനായിരുന്നു. ഒരു ഞങ്ങിന്റെ കൊലയിൽ ഒരു വെള്ളിരൂപയുമായി ലോകം ജയിക്കാനിറങ്ങിയ തിന്റെ ആദ്യത്തെ തെറ്റുകളായിരുന്നു. അങ്ങിനെയാണ് തുടി കോക്കനിലെ വലിയ വലിയ മഹാഗ്രന്ഥങ്ങളെയൊക്കെ ജീവിതത്തിന്റെ ഇടക്കും, നാട്ടിലെ വായനശാലയിൽനിന്നെ കൊണ്ടുവന്ന ഏതാനും പുസ്തകങ്ങളിലെഴുതിയിരുന്നതാണ്. മുകളിലേക്കുള്ള കയറ്റത്തിനിടയിൽ അവരുടെ ചവിട്ടേറ്റ് ചതഞ്ഞരഞ്ഞ ജനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബോധവാനായപ്പോഴേക്കും, ഹോട്ടലിൽ എച്ചിൽപ്പാത്രങ്ങൾ കഴുകുകയായിരുന്നു.

കാക്കിസ്സാൾ ചിരിയാണ് വരുന്നത്. ഈ അകലത്തിൽ. ഇപ്പോഴും ആ ഫോട്ടൊൽ കാണും. ഏത് ഉത്തരത്തുണ്ടിൽ നഗരമാണെ? ആവോ. അല്ലെങ്കിലും കാർത്തയിലു, തെർമ്മോരാത്രികൾ ഉറക്കെളുന്നി വണ്ടിയുടെ കോറിഡോറിലിരിക്കുമ്പോൾ ടിക്കറ്റ്ചെക്കർ പിടിച്ചിറക്കിവിട്ട്, എന്നും

ടിക്കറ്റ് ചെക്കറന്മാർ ആത്മാർത്ഥമായി ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആയിരുന്നു. ഒരിക്കലും പിടിച്ചു് ജയിലിലായപ്പിച്ചിട്ടില്ല. ഇറങ്ങിവിട്ടോ, ഓടാൻ പറയും.

രാത്രി പ്ലാറ്റ്ഫോറത്തിന്റെ മൂലയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടി. തലേന്നു് ആകെ ഉക്ഷീച്ചിരുന്നതു് കുറച്ചു് കടലയും, പച്ചവെള്ളവുമായിരുന്നു. വിശപ്പു് അധികമായപ്പോൾ വെള്ളം കുടിച്ചു. അപരിചിത നഗരത്തിൽ, കയിച്ചോണകത്തിന്റെ ദുർഗ്ഗന്ധത്തിലൂടെ പ്രഭാതത്തിലെ ഇളവെയിലേറ്റു് നടന്നു. പ്രാത്യകിച്ചു് ലക്ഷ്യമൊന്നുമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് ധിറുതിയില്ലായിരുന്നു.

അവിടെയും വഴിവക്കിൽ പക്ഷിശാസ്ത്രക്കാരനെ കണ്ടു. ആകെയുള്ള വെള്ളിത്തിപ്പ ഭാഗ്യം നേരത്തെ അറിയാൻ ചിലവാക്കിയാലോ എന്നു് സംശയിച്ചു.

വേണ്ട. ഇത്തരം പരീക്ഷണങ്ങളൊന്നുള്ളോ, ഈ ഓട്ടത്തിന്റെ ഇടക്കെവിടെയെങ്കിലും ഉ്; എന്നു സമാധാനിച്ചു.

സ്കൂളിൽ സിക്സ്ത്തിലെ പരീക്ഷഫീസുമായി ചെല്ലുന്ന ദിവസം. അമ്മാടിയിൽ ഈടുമിനിയപ്പാത്രക്കടയുടെ മുന്നിൽ പുതിയ ബോർഡു്. നിലത്തുവിരിച്ചിട്ട വിരിയിൽ ഭാഗ്യപരീക്ഷണക്കാരന്റെ പരസ്യം.

നാലണ ആരുകൊണ്ടെങ്കിലും തുണ്ടിൽവീഴ്ച്ചു് ചോദിച്ചു.

ഞാൻ പരീക്ഷയിൽ ജയിക്കുമോ?

പക്ഷി പതിവിൽക്കുടുതൽ സമയമെടുത്തു. പിടം കൊത്തിയെടുക്കാൻ.

നീ ജയിക്കില്ല. പക്ഷെ, നീ വല്ല തൊളാകും. അതിനു് ഇവിടെവിട്ടു്, നാടും വിട്ടു് തൃജിച്ചു് നീ ഒളിച്ചോടും. വർഷങ്ങൾകഴിഞ്ഞു് നിന്റെ പേരും പെരുമയും സൌഭാഗ്യവും വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ നിന്റെ ബന്ധുജനങ്ങൾ ചുറ്റുംകൂടും. നീ കോടീശ്വരനാകും.

ജയിക്കാത്ത പരീക്ഷയ്ക്കു് രൂപ നഷ്ടപ്പെട്ടതിനേക്കാളല്ല ഭാഗ്യദേവതയെ കിട്ടാതെ കാത്തിരിപ്പിക്കുന്നതു്. അന്നാദ്യമായി ഒരു കള്ളം പറഞ്ഞു.

ഇനിയും ദൃശ്യപ്പെടുത്തിയ രൂപാ ഈ പക്ഷിശാസ്ത്രക്കാരനു് നൽകിയാൽ? പിന്നെ ഓർത്തു് ഭാഗ്യമുള്ള നുവൻതാനും ഒരിക്കലും മനസ്സിലാകുകയില്ലല്ലോ.

കറങ്ങിത്തിരിഞ്ഞു് മണിക്കൂറുകൾ നടന്നപ്പോൾ ഒരു ഹോട്ടലിന്റെ ബോർഡു് കണ്ടു. മദ്രാസ് കഫേ. അകത്തുകയറി.

മാനേജരും, കാലിയായ അഞ്ചെട്ടു മേശകളും, കസേരകളും. വിലവിവരപ്പട്ടികയിലെ വലിയ ബോർഡു് തിരുത്തിയിട്ടില്ല.

മാനേജർ ചോദിച്ചു.

എന്താ വേണ്ടതു്?

എന്തെങ്കിലും. ഇഡ്ഡലിയുണ്ടോ?

ഉണ്ടല്ലോ.

എന്നാട്ടു് അകത്തേക്കു നോക്കി ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു.

ഇഡ്ഡലി രണ്ടു പ്ലേറ്റു്, കട്ടച്ചട്ടി ചൊന്നാടൻ മലബാർ ചായ.

എന്നിട്ടു് എന്താ, എന്നമട്ടിൽ നോക്കി ചിരിച്ചു.

അല്പം കഴിഞ്ഞിട്ടും പ്രതികരണമൊന്നും കാണാഞ്ഞതിനാൽ മാനേജർ ക്ഷമാപണപൂർവ്വം അടുത്തേക്കുവന്നു, ഇഡ്ഡലിയും ചായയും കൊണ്ടുവന്നു.

ക്ഷണംകഴിച്ചു് എഴുന്നേറ്റപ്പോൾ പറഞ്ഞു.

കൈയിൽ ചൊസയില്ല.

മാനേജരുടെ മുഖത്തു് യാതൊരു ഭാവവ്യത്യാസവുമുണ്ടായില്ല. ചിരിച്ചു.

സാരമില്ല. ആ പ്ലേറ്റു് അങ്ങടെടുത്തോ.

അകത്തേക്കു നടക്കുമ്പോൾ പിന്നിൽനിന്നും ശബ്ദംകേട്ടു.

അവിടെ കൂടെപ്പഠിച്ചവരാരെങ്കിലും കാണുമോ, ആ ഭാഗ്യപരീക്ഷണക്കാരന്റെ മുമ്പിൽ ഒന്നു തെറ്റിപ്പോയിരുന്നെങ്കിൽ.

അങ്ങിനെ എത്രയോ കഴിഞ്ഞു? നാലു്? ആറു്?

അക്കാലത്തെന്നായാണല്ലോ, അമ്മാവനിക്കു് കത്തയച്ചതു്! അതുൾക്കൊള്ളാൻ കിട്ടിയോ ആവോ?

കിട്ടിയെങ്കിലും പ്രയോജനമൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. അമ്മാവൻ മരിച്ചുതന്നെപോയിരുന്നു. അവളുടെ അമ്മയെ ആ അടിബിസിനസ്സുകാരൻ വിവാഹം കഴിച്ചിരുന്നു. ചുറ്റുപാടത്തിൽനിന്നും, മരുമക്കത്തായത്തിൽനിന്നും അവൾ മോചിച്ചു് നഗരത്തിലെ കുടിലയത്തിലെ അടിമയായിരുന്നതിനെക്കുറിച്ചു് ഓർക്കണം.

വെള്ളിയാഴ്ചയുടെ മുകളിൽ കുറുത്തിരുന്ന മുടികെട്ടിനിടയിൽ ശോഷിച്ച, മഞ്ഞനിറത്തിലുള്ള മുഖം. അവിടെ നേരിയ സന്തോഷത്തിന്റെ ആശ്വാസത്തിന്റെ ചുവപ്പു് ഉണ്ടായിരുന്നോ?

ജയൻ കണ്ണുരുട്ടി.

ഇല്ല. മുഖം മനസ്സിൽ തെളിയുന്നില്ല. അവളുടെ അമ്മയുടെ ചിരി, വിഷാദം കലർന്ന പുഞ്ചിരി, അടുത്തുനിൽക്കുന്ന തടിബിസിനസ്സുകാരന്റെ ഗൌരവം.

അവളുടെ അമ്മയു്, അമ്മായി എന്നു് എങ്ങിനെയാണോർമ്മയിൽ വരുത്തുക, മനസ്സിലായില്ല; നന്നായി.

ജയനല്ലേ?

ഒരുകയ്യിൽ വള്ളക്കടവിൽനിന്നു് ഇന്നത്തെ കണക്കുകൾ അടിച്ചു, കടലാസുകഷണങ്ങൾ കത്തിത്തിരുകിയ ഡയറിയിൽ കുറിച്ചിട്ടു് മേയ്യുവിന്റെ ചായപ്പീടികയിൽനിന്നു് കട്ടപ്പുകാറുത്ത പഞ്ചസാരയിട്ട ചായയും കഴിച്ചു് മെല്ലെ നടന്നുവരികയായിരുന്ന, ഫുട്പാത്തിലൂടെ എന്നിനേയും തിരക്കിട്ടു പായുന്ന ജനത്തിനൊപ്പം മുഴുകുമ്പോൾ, എങ്ങനിന്നോ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ഒരു ക്ഷുറൻ ജാഥ വഴിമുടക്കി. അണിമുറിച്ചു് അക്കരെ കടക്കാൻ ധൈര്യമില്ലാതെ, ഉയരത്തിൽ കെട്ടിത്തൂക്കിയിരുന്ന സിനിമാപ്പടങ്ങൾ വായിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ബോറടിച്ചപ്പോൾ ചുറ്റും ക്ഷമയോടെ കാത്തിരുന്ന ജനത്തെ സൂക്ഷിച്ചു. ജാഥയുടെ അണികളിലെ കട്ടിനേതാക്കന്മാർ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു; ദാ അടുത്ത ബ്രാഞ്ചു് കഴിഞ്ഞാൽ അല്പം ഇടകാണും. അപ്പോൾ ഈ പുറത്തേക്കു കടക്കാം.

അപ്പോഴാണു് കണ്ടതു്, തൊട്ടുമുന്നിൽ. ഏവിടെയോ വച്ചു് കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. പരിചിതമുഖം. പത്തു സെക്കന്റു് വേണ്ടിവന്നില്ല തിരിച്ചറിയാൻ. അമ്മിണിയുടെ അമ്മ.

ആദ്യം തോന്നിയതു്, ഒഴിഞ്ഞുമാറാനായിരുന്നു.

തിരിച്ചറിവിന്റെ മേഖലകളിൽനിന്നെന്തെന്നോ കാത്തുള്ളകാല സ്മരണകളിലെ

ഈ ആൾക്കൂട്ടത്തിലൊളിച്ചു കഴിയുകയാണു".

ഇനിയുമൊരു ഇക്കേട്ടിനു് ഒരുങ്ങും പോരാ.

എങ്കിലും!

ചിരിച്ചു.

അമ്മിണിയുടെ അമ്മയല്ലേ?

പോട്ടെന്നു് തീരുമാനിച്ചു.

അതായി?

അവൾ അടുത്തുനിന്ന മധ്യവയസ്കനെ നോക്കി.

പിന്നെ ചോദിച്ചു.

ജയനല്ലേ?

അതെ.

ഇവിടെ?

ഇവിടെയാണെ",

ഇദ്ദേഹത്തിനെ അറിയുമോ? നിങ്ങൾ തമ്മിൽ കണ്ടുകാണുകില്ല.

ഇല്ല. മനസ്സിലായി, ഇപ്പോൾ.

വിശ്വനങ്കൾ തിന്നുപോലെ അന്യോന്യം ചിരിയുടെ തിരശ്ശീലയുമായി നിന്നു. പണ്ടുപതിനെട്ട വർഷത്തിനുശേഷം കാണുമ്പോൾ സംസാരിക്കാനുള്ള കാര്യങ്ങൾ എത്ര ചുരുങ്ങിപ്പോകുന്നു!

സ്കൂളിൽനിന്നു് ഓടിവരുമ്പോൾ ഉപേട്ടനു് കോരയുന്നതിനു് പ്ലാവിന്റെ ചുവട്ടിലെത്താനുള്ള ധൃതിയാണു്. എങ്കിലും ദാശരഥിനെന്നെന്നിട്ടു് സ്കൂളിലെ വിശേഷങ്ങൾ അമ്മായിയെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കും. അതുകേട്ടും മ്പികസിച്ചു ഉണ്ടക്കണ്ണുകളുമായി എല്ലാം ശ്രദ്ധിക്കുന്ന അമ്മിണിയും ഓർമ്മയുണ്ടു്.

അന്നു് സമയമില്ലായ്മയായിരുന്നു പ്രശ്നം. വിശേഷങ്ങൾ അറിയിക്കാൻതന്നെ അവധിദിവസങ്ങൾ മുഴുവൻ ചിലവാകുമായിരുന്നു.

ഇന്നു് നേരെ മറിച്ചായി.

ജീവിതം കനം വർദ്ധിക്കയാണു്, ഭാരവാഹികളുടെ ശക്തിയും.

തോറ്റിട്ടില്ല, തോറ്റിട്ടില്ല.

തോഴിലാളിവർഗ്ഗം തോറ്റിട്ടില്ല.

ഇല്ല ശരിതന്നെ. ആകെ തോറ്റിട്ടുള്ളതു് വർഗ്ഗമല്ല്ല പാവം വ്യക്തികളാണു്, ചോദിച്ചു.

അമ്മിണി?

അവളതൊരുകാര്യം അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല?

പണ്ടു്, പണ്ടുപണ്ടു്, ഓർമ്മയിലെന്നു.

അന്നു് എഴുതിയിരുന്നു. അതു് അമ്മാവനെന്റെ തലേക്കാല്യരാണു്, അവിലാസമുണ്ടു്, അതുകൊണ്ടു് അയച്ചുകിട്ടി

പറഞ്ഞു.

അമ്മിണിയുടെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞ വിവരം അറിഞ്ഞു. പിന്നെ, അമ്മയുടെ കത്തിൽപ്പിന്നെ വലിയ കോണ്ടാക്റ്റൊന്നുമില്ല.

അമ്മിണി ഫോസ്റ്റ്പ്ലാറ്റലിലാണു്.

ഉം?

മൂന്നാലുമാസമായി. ഒരുപ്രതിനിധിയോഗത്തിനോ മറ്റോ വന്നതാണു്,

മൂന്നാലുമാസമായി ഫോസ്റ്റ്പ്ലാറ്റലിലോ?

അതെ,

എവിടെ?

ഫോസ്റ്റ്പ്ലാറ്റലിന്റെ പേരു് പറഞ്ഞു. ആൾത്തിരക്കിനിടയിലെ വിവരം പെട്ടെന്നു് വികസിച്ചു. ജാഥയിലെ ഒരു വിഭാഗം അല്പം താമസിച്ചു തങ്ങടനോക്കി ജനക്കൂട്ടം റോഡിനക്കരെ കണ്ടെത്താൻ ശ്രമിച്ചു.

അല്പദൂരത്തായി തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോഴാണു് കണ്ടതു്, അമ്മിണിയുടെ അമ്മയും,അവരുടെ രണ്ടാമവിവാഹം സ്വസ്ഥാനം വിടാൻ പറ്റിയിട്ടില്ല. ജാഥയിലെ വിവരവും കൂടിനോക്കുമ്പോൾ വിദേശയാത്ര അടുത്തിരിക്കുന്നു.

അകലെനിന്നും ആൾക്കൂട്ടത്തിലെ ശരാശരി അർത്ഥാകൃതിയായ വിവരം അറിയിക്കുന്നു. താഴെത്തലവിണ്ടിനിന്നും, ഉയരുന്ന ഉച്ചത്തിലുള്ള ചിരിയും, അമർത്തിയ അവ്യക്തമായ സന്തോഷാരവങ്ങളും.

വെകിട്ടു് അവളുടെ മുറിയിൽനിന്നിറങ്ങുമ്പോൾ അവളുടെ രണ്ടാവു് കല്പവേണ്ട വൃത്തിയായി സൂക്ഷിക്കുക, എന്ന ബോർഡു് മുന്നറിയിപ്പും ഒട്ടിച്ച സിമന്റുകോണിപ്പടികളിറങ്ങുമ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ഡോക്ടർമാർ കയ്യൊഴിഞ്ഞ മട്ടാണു്.

വല്ല എക്സ്പർട്ട് സിമനും കാണിച്ചില്ലേ?

ഈ ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ എല്ലാവരും എക്സ്പർട്ടുമാണു്.

ചിരിക്കാനുള്ള സന്ദർഭമല്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും മനസ്സിനു് ലാഘവം തോന്നി. അദ്ദേഹത്തിനു ഇഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

താഴെ ആൾക്കൂട്ടത്തിന്റെ മുന്നിലെ കാർ പാർക്കിനടുത്തുവച്ചു് അദ്ദേഹം സിഗററ്റു നീട്ടി.

സിഗററ്റു കത്തിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

അമ്മിണി എപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു, നിങ്ങളെപ്പറ്റി,

മുഖത്തെ അത്ഭുതം നിഴലിക്കുന്ന പ്രതികരണം കണ്ടായിരിക്കണം, അദ്ദേഹം ചിരിച്ചു.

പാവം, രണ്ടുപാട് സഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു. മനസ്സും മിണ്ടാതെ നടന്നകലാനാണു് ആദ്യം തോന്നിയതു്, പക്ഷേ സാധിച്ചില്ല. പറഞ്ഞു.

എന്തെങ്കിലും വിശേഷമുണ്ടെങ്കിൽ അറിയിക്കുക, ഇതാ, എന്റെ ടേലിഫോൺ നമ്പർ.

നമ്പർ കടലാസിൽ കുറിച്ചുകൊടുത്തുതിരിച്ചുനടക്കുമ്പോൾ ഒരു പ്രൗഢഗൗരവത്തോടെ മാർത്തയിൽ തെളിഞ്ഞുനിന്നിരുന്ന, അമ്മിണിയുടെ ശോഷിച്ച മുഖം.

പോട്ടെന്നു് അത് മറന്നു, ഉന്തിയ വയറു് പുരപ്പിച്ച ശരീരം.

ജയൻ ജനലിനരികെചെന്നു് തെളിഞ്ഞ ആകാശത്തിലെ പൊട്ടുകൾ എണ്ണാൻ ശ്രമിച്ചു. അമ്മ പറയും, മനസ്സു് ശുദ്ധമായിരുന്നാൽ എല്ലാ നക്ഷത്രങ്ങളെയും കാണാൻ പറ്റുമെന്നു്, പലപ്പോഴും ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പകൽമുഴുവനുള്ള അധ്വാനക്ഷീണം അപ്പോഴേക്കും അകറ്റിയിരിക്കും.

ബോട്ടുജട്ടിയിലെ പാലത്തിന്റെ തൊട്ടിൽകാറ്റിയിൽ ചാരിനിന്നു് മണിക്കൂറുകൾ എത്ര തിരകൾ അടിക്കും എന്നു് എണ്ണാൻ ഒരിക്കൽ ശ്രമിച്ചു. അതും പകുതിയായപ്പോഴേക്കും തോറ്റു.

കണക്കുകൂട്ടാൻ എന്നും പിന്നോക്കമായിരുന്നു. എന്നിട്ടു് ഇന്നു് ജീവിതത്തിലാകെയുള്ളതു് കണക്കുകൾ മാത്രം. നീലയും ചുവപ്പും വരകൾ കിടയിലെ കുത്തുകൾ.

എത്രനേരം അങ്ങനെ നിന്നെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. പെട്ടെന്നു് ശബ്ദംകേട്ടു് ജയൻ തെട്ടി, പാതി മയക്കത്തിന്റെ മേഖലയിലായിരുന്നു. തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

ടേലിഫോണാണു്.

കാലുകൾ സ്വയം ടേലിഫോണിനടുത്തേക്കു് നീങ്ങാൻ തുടങ്ങി. ജയൻ അവയെ പിടിച്ചുനിർത്തി.

മേലാശിയിൽനിന്നും എഞ്ചിനീയറുടെ കോളായിരിക്കും ഇന്നലത്തെന്നെ വിളിച്ചറിയിക്കേണ്ടതെന്നു പറഞ്ഞ വിവരമറിയിക്കാനായിരിക്കും.

മുതലാളി വിളിക്കുന്നതാകും. ജയൻ, ഇപ്പഴ്, എവിടെന്നെങ്കിലും, കറച്ചു് ഖദറുകുപ്പായമൊറപ്പിച്ചോ? കട അടച്ചുകാണുമോ? എങ്കിൽ ആ ടെലിഫോൺ നമ്പറിലേക്കു് ഒന്നു വിളിച്ചുനോക്കു, ഒന്നാളുപ്പം?

മുതലാളിയുടെ കാര്യമായിരിക്കും, ഇതുവരെ വന്നില്ല, എവിടെയെങ്കിലും പോകുമെന്നു് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ? വല്ല എമർജൻസികാര്യം വന്നിട്ടുണ്ടോ?

തിന്നു.

ടെലിഫോൺ ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ജയൻ സാവധാനം ചെരിപ്പുകളുടെത്തിട്ടു്, ചിപ്പുള്ള കണ്ണാടിയിൽ നോക്കാതെ മുടിചീകി, പഴ്സു് പോക്കറ്റിലുണ്ടോ എന്നു പരിശോധിച്ചു.

മുറിയടച്ചു കറിയിറങ്ങുമ്പോഴും ഒരുനടക്കാതെ അയാൾ കോവണിപ്പടിയിൽ മെല്ലെപ്പദങ്ങളൂന്നി ഇടനാഴിയുടെ തുടക്കത്തിൽ താഴെയിറങ്ങി.

ആൾക്കൂട്ടം പിരിഞ്ഞുപോയിരിക്കും ടെലിഫോൺ.

മുറിയിലിരുന്നാൽ അതുകേൾക്കണം.

മറുപടി നൽകണം.

അമ്മിണി?

ജയൻ വാഴയിലകളും, പാതിചീഞ്ഞ പച്ചക്കറികളും നിരത്തിവച്ചിരിക്കുന്ന, അതിരോവിലേയെത്തുന്ന മുനിസിപ്പൽ ഇടുക്കായ കാനകടക്കുന്നതിനിടയിലൂടെ, ലോറികളും, ഉന്തുവണ്ടികളും സൃഷ്ടിച്ച താൽക്കാലിക ഗതാഗതങ്ങളിലെ ഉച്ചാവസ്ഥകളുടെ ശബ്ദശ്രുതിക്കനുസരിച്ചു, അതിവേഗം നടന്നു. അകലെ നഗരത്തിലെ ആൾക്കൂട്ടത്തിനിടയിൽത്തന്നെ കായലിലേക്കു് നീണ്ടുനാകമായി കാത്തിരിക്കുന്ന പാലത്തിന്റെ ഇണകളിൽ യാഗയാഗങ്ങളായി പൂവുണ്ടായിരുന്ന ചോറിയ ഓളങ്ങൾ കരയിലിടിക്കുന്നതു കേൾക്കുന്നുണ്ടു്.

കരയിലെത്തുന്നതിനുമുമ്പേ ടെലിഫോണിലെ ശബ്ദം നിന്നു. അല്പംകഴിഞ്ഞു് ജയൻ തെരുവുപിന്നിട്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

—o—

ദീപിക
ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്

ഈസ്റ്റർ-വിഷുദീപിക ജന്മദിനനാളിൽ
പ്രസിദ്ധീകരണം ആരംഭിക്കുന്നു

ഏപ്രിൽ 15ന്

ആദ്യ ലക്കം മുതൽ വായിക്കുക

തകഴിയുടെ നോവൽ — ഒരു മനുഷ്യന്റെ മുഖം
കാനത്തിന്റെ നോവൽ — നിമിഷങ്ങളേ, നിൽക്കൂ! നിൽക്കൂ!
എം. മുകുന്ദന്റെ കഥ — ലക്ഷ്മിയുടെ കട്ടംകൈ പെരുമ്പടവം
ശ്രീധരന്റെ കഥ — ഓടിയരേ, പിടി!
കെ. എൽ. മോഹനവർമ്മയുടെ പ്രേതകഥ — വിശ്രമം
വൈലോപ്പിള്ളിയുടെ കവിത — കവിസിംഹം
പ്രൊ. എം. കൃഷ്ണൻനായരുടെ സ്ഥിരം പംക്തി — സാംസ്കാരിക രംഗം
എസ്. കെ. പൊറ്റക്കാടിന്റെ യാത്രാവിവരണം — ദേശാന്തരയാത്രാസ്മരണകൾ
വേളൂർ കൃഷ്ണൻകുട്ടിയുടെ വിനോദപരമ്പര — കുഞ്ഞുലക്ഷ്മി ആൻഡ് സണ്ണിസ്
പ്രൊ. ആനന്ദക്കുട്ടന്റെ ഓർമ്മക്കുറിപ്പുകൾ — അറുപതിന്റെ പിറുപിറുപ്പ്
ഐ. ജി. എം. കെ. ജോസഫിന്റെ കുറ്റാന്വേഷണകഥകൾ — ഗുണ്ടയുടെ കഥ
കൊട്ടാരക്കര ശ്രീധരൻനായരുടെ നാടക-സിനിമാ സ്മരണകൾ — എത്രയെത്ര ഓർമ്മകൾ
യേശുദാസൻ-സുകുമാർ-തോമസ് എന്നിവരുടെ കാർട്ടൂണുകൾ

പുസ്തകനിരൂപണം, സിനിമാ, നാടകം, സ്പോർട്സ്, നിരൂപണങ്ങൾ, വനിതാരംഗം, ഫലിതവിനുകൾ, ചിത്രകഥകൾ, ഫീച്ചറുകൾ, കുറുങ്കഥകൾ, നിരവധി വിവരങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ രസകരങ്ങളായ വേറെയും

ഒറ്റപ്രതി 70 പൈസ.
വാർഷിക വരിസംഖ്യ
35 രൂപ

ഏജൻസി വ്യവസ്ഥകൾക്ക് എഴുതുക:
മാനേജർ ദീപിക ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്
പി. ബി. നമ്പർ.7, കോട്ടയം-686001.

KPB

മൗനം കിവിതത്തിൽ — അജയഘോഷ്

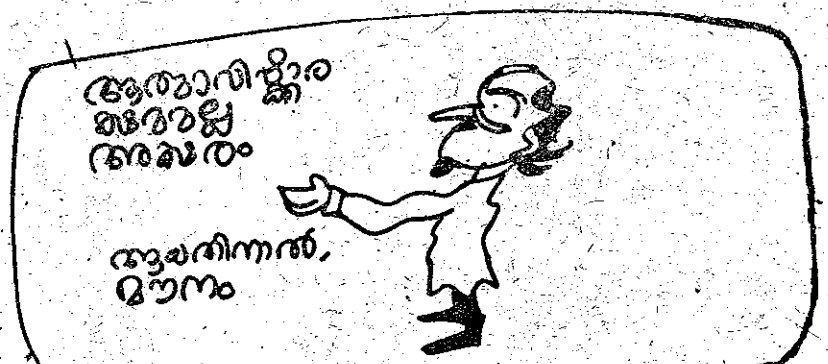

കുരുതിപാക്കനാർ

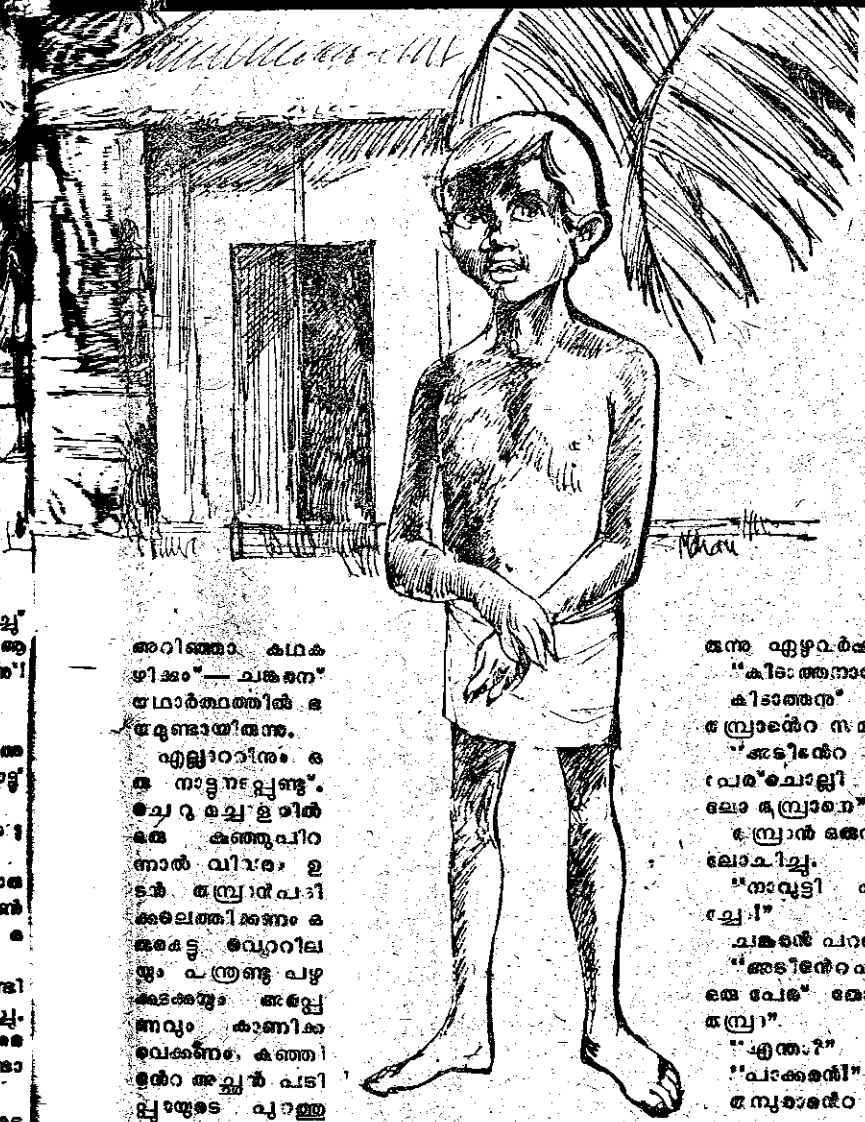

നോവൽ

പി. നരേന്ദ്രനാഥ്

"ചീപ്പുനെനാരാനെടിച്ചു
കാതിലോരോലനല്ല
ചേട്ടനുണ്ടനുജനുണ്ടു"
നാലല്ലോ കൊമ്പനാനി"

വട്ടത്തിൽനിന്നു്. ഉറക്കെപ്പാടിക്കൊണ്ടു് ചുവടുവച്ചു്, ചെറുപെൺകുട്ടികൾ പാടിക്കളിക്കുകയാണു്. പാട്ടിനൊത്തു് അവരുടെ കൈകൾ ചലിക്കുന്നുണ്ടു്.

ചെറുമൻ ചങ്കരന്റെ കുടിലിൽനിന്നും മൂന്നാമത്തെ മുറിയാണു് ധനമാസത്തിലെ തിരുവാതിര പുലരുകയാണു്. അതിൽപ്പെട്ട ഇളയ ചെറുമിപ്പെൺകുട്ടികളും കുട്ടികളുമൊക്കെ അവിടെ സന്നിഹിതരാണു്. ചെറുമികൾ പാട്ടുപാടി നൃത്തംചെയ്യുകയും. പെണ്ണുങ്ങൾ കൂട്ടംകൂടിനിന്നുകൊണ്ടു് ആൺകുട്ടികൾ സ്ഥലം കയ്യേറും. പെണ്ണുങ്ങളെ ശല്യപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു് അവരും നൃത്തംചെയ്യുകയാണു്.

ചെറുമൻ ചങ്കരൻ ഉമ്മറത്തിണ്ണയിലിരുന്നു് കളികാണുകയാണു്. കളികാണുന്നതിനിടയ്ക്കു് കുട്ടികളായി ഓടിവരുന്നു. പുരുഷന്മാരിൽ ചിലർ മുറ്റത്തെ തുളസിയിൽ ഉണങ്ങിയ ഇലകൾ വാരിക്കൂട്ടി കത്തിച്ചു് തീ കായുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തണുപ്പുള്ള ആ മഞ്ഞുപ്പിൻ തീ കായാൻ എന്തുരസമാണു്!

"ചീപ്പുനെനാരാനെടിച്ചു
കാതിലോരോലനല്ല"

ചാമിക്കുട്ടിയാണു് പാട്ടുപാടിക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. കൂട്ടുകാർ ഏറ്റുപാടി. ആ പാട്ടു് അവസാനിച്ചു.

"ഇനി കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ പാടട്ടെടാ"— ചാമിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ചങ്കരന്റെ മകനാണു്, ഒന്നര മുണ്ടിച്ചി എളയ പെൺകുട്ടികളെ പ്രസവിച്ചു എട്ടു മാസത്തിന് ശേഷമാണു് ഈ ആൺകുട്ടിയുണ്ടായതു്.

"ഇവനെന്താ പേടിച്ചേങ്ങിയതു്" മുണ്ടിച്ചി?— ചങ്കരൻ ഭാര്യയോടു ചോദിച്ചു.

"പാക്കരൻ എങ്കിറ മോൻ പാക്കരനാണു്"— മുണ്ടിച്ചിക്കു് സംശയമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

"പാക്കരൻ! ഇപ്പുടി" നൃത്തംചെയ്തതു കൊണ്ടു് മകൾക്കു് ഇടയ്ക്കു് ശ്വാസം നേരെ വീണു. ഇപ്പോൾ നിന്നാൽ പിന്നെ പാടില്ല. വലുതായാൽ നൃത്തം ഏഴുവർഷം മുമ്പു്.

"കിടന്നാനെടാ"

കിടന്നതു് പേടിമാറാനാണു് നൃത്തമെന്നു വിശദീകരിക്കണം.

"അടിമേറ കിടക്കുന്നു" പേരു ചൊല്ലി വിളിക്കണമെന്നു നൃത്തമെന്നു"

നൃത്തം ഒരുനിമിഷം ആലോചിച്ചു.

"നാവുട്ടി എന്ന വിളിച്ചോ!"

ചങ്കരൻ പറഞ്ഞു.

"അടിമേറ പഴമൊന്നുണ്ടു് അതു പോരെ" മോനു"ണ്ടു്, നൃത്തം"

"എന്തു?"

"പാക്കരൻ!"

നൃത്തമെന്നു നേരെചൊവ്വെ പറഞ്ഞു.

"അതുവേണ്ടാ, ചെറുമക്കളു് അവരുടെ പേരിലറിയപ്പെടുന്നതു മതി"

"നൃത്തം..."— അതൊരു യാചനയായിരുന്നു.

ചെറുമൻ ചങ്കരൻ നല്ല പണിക്കാരനാണു്. ചുറുചുറുക്കോടെ പണിയെടുക്കും. അറിഞ്ഞാ കഥകളിക്കും"— ചങ്കരനു് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരുണ്ടായിരുന്നു.

എല്ലുറപ്പിനും ഒരു നാടുണ്ടല്ലോ. ചെറുമച്ചിയിൽ ഒരു കുഞ്ഞുപിറന്നാൽ വിവരം ഉടൻ നൃത്തമെന്നു കാലത്തിങ്കണം ഒരുകുട്ട അവറാലും പുന്നെല്ലു പഴുക്കടയും അഞ്ചുരൂപയും കൂടിക്കൊണ്ടുവെക്കണം, കഞ്ഞിയുടെ അപ്പൻ പടിപ്പുരയുടെ പുറത്തുനിന്നു" ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറയണം.

"ചല്യനെന്നു, അടിമേറ ചെറുമി പെറു"

"എന്തുകുട്ടിയാണെടാ?"

ആൺകുട്ടിയാണെങ്കിൽ കിടാത്തൻ, പെൺകുട്ടിയാണെങ്കിൽ കിടാത്തി.

ചെറുമൻ ചങ്കരനും വിളിച്ചുപറഞ്ഞിരുന്നു.

"അതുവേണ്ടാ, ചെറുമക്കളു് അവരുടെ പേരിലറിയപ്പെടുന്നതു മതി"

"നൃത്തം..."— അതൊരു യാചനയായിരുന്നു.

ചെറുമൻ ചങ്കരൻ നല്ല പണിക്കാരനാണു്. ചുറുചുറുക്കോടെ പണിയെടുക്കും.

പോളിപറയില്ല കക്കില്ല. കിട്ടിഞ്ഞ സത്യസന്ധനാണവൻ. ആദ്യമായി അവനൊരു അപേക്ഷയുമായിട്ടു വന്നിരിക്കുകയാണു്.

തമ്പുരാനു് അല്പം ദയതോന്നിയിരിക്കണം.

"നിന്റെ മോനെ പക്കൻ എന്നു വിളിച്ചോ. കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ, നല്ല കൻസൊരു പേരു്!"— തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു.

പാക്കൻ! ആ പേരിന്റെ അർത്ഥം ചുരുക്കത്തിൽ അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. അവൻ തമ്പുരാന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി.

"പാക്കനും ഭാസ്കരനും ഒന്നുതന്നെ. നീ പൊയ്ക്കോ. കിടാത്തനെ പാക്കൻ എന്നു വിളിച്ചോ"

പാക്കനും ഭാസ്കരനും ഒന്നുതന്നെയാണു്. മുണ്ടിച്ചിക്കു് സന്തോഷമായി, തമ്പുരാൻ നിർദ്ദേശിച്ച പേരാണു്.

കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ!

അവൻ വളർന്നു. കരിമ്പനയുടെ നിറം വലിയതല, ഉരുണ്ടിരിക്കുന്ന നെറ്റി. അല്പം പതിഞ്ഞ മൂക്കു്. വലിയ കണ്ണുകൾ. ആകപ്പാടെ അവൻ ഒട്ടും സുന്ദരനല്ലായിരുന്നു.

അവനു് വയസ്സു് ആറായി. ചെറുകുട്ടികളുടെകൂടെ അവൻ കളിച്ചു. അവരോടൊപ്പം അവനും പാടി. കാലികളെ മേക്കാൻ അവരോടൊപ്പം പോയി.

മുണ്ടിച്ചിക്കു് ഒരുപാടു പാട്ടുകളറിയാം. ആറാണ്ടുകളായി ചെറുമക്കൾ പാടുന്ന പാട്ടുകൾ. നന്നായികേട്ടിരുന്നു് അവൾ കാണാതെ പഠിച്ചു. കഞ്ഞിപ്പുക്കനാണെങ്കിൽ പാട്ടിനോടു വലിയ കമ്പമാണു്. മുണ്ടിച്ചി ഒഴിവുള്ളസമയങ്ങളിൽ മകനെ മടിയിൽ പിടിച്ചിരുത്തും. പാട്ടുപാടിക്കേൾപ്പിക്കും. പാട്ടിലെ വരികൾ വളരെവേഗം അവൻ കാണാപാഠമാക്കും. അവനു് നല്ല ഓർമ്മശക്തിയുണ്ടു്. മകന്റെ ബുദ്ധിശക്തികാണുമ്പോൾ മുണ്ടിച്ചി അഭിമാനംകൊള്ളും. അവന്റെ ഉന്നതിയെ പറ്റിയുള്ള ഉത്കണ്ഠയിൽ ഉത്കണ്ഠപ്പെടുകൊണ്ടു് അവൾ പ്രാർത്ഥിക്കും.

"ഇന്റെ കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ നന്നായിവരണേ, പറക്കട്ടെ!"

പറക്കട്ടി കുലദൈവമാണു്. ചെറുമച്ചികളുടെ മുറ്റത്തുനിൽക്കുന്ന അലങ്കാരത്തിന്റെ മുകളിൽ ഒരു കരിങ്കല്ലു് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതാണു് പറക്കട്ടി. വിശേഷിച്ചിലൊരിക്കൽ പറക്കട്ടിക്കു് പൂജയുണ്ടു്. നാല്കോഴികളുടെ കഴുത്തു് പറക്കട്ടിക്കരികിലും, കരിങ്കല്ലിനു ചുറ്റും കോഴിച്ചോരയായിരിക്കും. കോഴിമാംസം പാകംചെയ്തു് പറക്കട്ടിക്കു കൊടുക്കും. കിടാങ്ങന്മാർ വില്ലുകൊട്ടും. മലയൻ ചെറുമനാണു് പൂജാരി. പറക്കട്ടിക്കു നിവേദിക്കുന്ന അവിലും മലരും കോഴിമാംസവും പൂജാരിക്കുള്ളതാണു്. പക്ഷേ പൂജാരി മുഴുവനും എടുക്കാറില്ല. പകുതി സാധനങ്ങളെ എടുക്കാറുള്ളൂ. വർഷങ്ങളായി ആചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഏർപ്പാടാണിതു്.

"അമ്മേ, ഈ പറക്കട്ടി ആരാ?"— കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ ഒരുദിവസം അമ്മയോടു ചോദിച്ചു.

മുണ്ടിച്ചി പറഞ്ഞു:

"പാറപ്പുറത്തല്ലോ എഴുന്നള്ളി
ചെറുമക്കളെകാക്കണ പറക്കട്ടി
ചാളകളിലോടാനും എഴുന്നള്ളി
ചെറുമക്കളെകാക്കണ പറക്കട്ടി
പനങ്കുലപോലത്തെ മുടികെട്ടി
ചോരയാലിക്കണ കയ്യു നീട്ടി
കണ്ണുകളിൽതീപ്പന്തംകെടാണ്ടോ
മാറിൽ അലരിപ്പൂമാലയുണ്ട
പാറപ്പുറത്തല്ലോ എഴുന്നള്ളി
ചെറുമക്കളെകാക്കണ പറക്കട്ടി."

കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ ശ്രദ്ധിച്ചുകേട്ടു. അവനൊരു സംശയം.

"പറക്കട്ടി നമ്മടെ തള്ളവാല്ല അമ്മേ?"

"പിന്നല്ലാതെ."

"ദൈവത്തിനു് എന്തിനാ ചോക? ദൈവം ചോരകുടിക്കോ?"

"ചോരകുടിക്കാഞ്ഞാ ദൈവത്തിനു് ദാഹിക്കില്ല, മോനേ?"

"ദാഹം മാറാൻ വെള്ളം കുടിച്ചാൽപോരെ? ഇളന്നീരു് കുടിച്ചാപോരേ?"

മുണ്ടിച്ചിക്കു് മറുപടി പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. മകന്റെ ചോദ്യം അമ്മയുടെ മനസ്സിൽ ഭയം സൃഷ്ടിച്ചു. പറക്കട്ടി മകനേ കോപിക്കുമോ?" അവൾ ഉള്ളിൽ തട്ടി പ്രാർത്ഥിച്ചു.

"ഒന്റെ പറക്കട്ടീം, കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ ഒരു പാവമാണേ. തെക്കിക്കരുതേ!"

കഞ്ഞിപ്പുക്കനു് ഒരുപാടു കാര്യങ്ങളറിയണം. അവനു് എപ്പോഴും സംശയമാണു്.

ഒരുദിവസം മുണ്ടിച്ചി ഒരു പാട്ടുപാടി:

ചക്കുമ്മായിടെ മുറ്റത്തുരണ്ടാത്ത
പൂവുണ്ടിളംകേല വാഴകുല.
അളന്നെടുത്തിതമുണ്ടാനുകൊടുക്കുമ്പോ
ഞമ്മളേക്കുട്ടണ ചക്കുമ്മായി.
കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ ചോദിച്ചു:
"പൂവൻവാഴ കഴിച്ചുട്ടത് ആരാണു്?"
"ചക്കുമ്മായി?"
"വാഴക്ക് വെണ്ണീറിട്ടത് ആരാണു്?"
"ചക്കുമ്മായി"
"വാഴക്കൊല കള്ളൻകൊണ്ടുപോവാണ്ടു് നോക്കിത് ആരാണു്?"
"ചക്കുമ്മായി"
"പിന്നെ എന്തിനാ വാഴക്കൊല തമ്പുരാനു് കൊണ്ടുക്കൊടുക്കണത്?"

മുണ്ടിച്ചിക്കു് മറുപടിപറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

അവൾ പ്രാർത്ഥിച്ചു

"ഇന്റെ കുട്ടനെ കാക്കണേ പറക്കട്ടീ!"

രണ്ടു്

പുലയനും ചെറുമനും വിദ്യയഭ്യസിക്കാനുള്ള അവകാശം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. വയലിൽ കന്നുപൂട്ടാനും കളപറിക്കാനുമായി ജനിച്ചവരാണവർ ജന്മിയുടെ അടിമകളാണവർ. അയിത്തക്കാരാണവർ. വിളിപ്പാടകലെനിന്നുകേട്ടാൽ അവർ ജന്മിയുടെ ജാതിക്കാരുമായി സംസർഗമിക്കാൻ. ഒരു ചെറുമനോ പുലയനോ അബദ്ധത്തിലെങ്ങാനും ജന്മിയുടെ മുറ്റത്തെങ്ങാനും പെട്ടുപോയാൽ കാര്യം അപകടമായി. ഉടനുണ്ടാകുന്ന തമ്പുരാൻ കളത്തിൽ ചെന്നു മുങ്ങണം. എന്നാലേ അശുദ്ധം പോയി ശുദ്ധിവരൂ.

തമ്പുരാൻ പുറത്തുനിന്നിറങ്ങിയാൽ ക്ഷണകാര്യസ്ഥനിൽ ഒരുണർവ്വും. അയാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു നടക്കും.

"ഏ... ഊഹ്; ഏ... ഊഹ്"

തമ്പുരാന്റെ ജാതിക്കാരുള്ള ഒരു മുന്നറിവാണതു്. തമ്പുരാൻ വയൽവരമ്പിലൂടെ നടന്നെവരുന്നുണ്ടു്. വഴിമാറിക്കോളൂ. അയിത്തമാകുന്നു. ഇതാണു് ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം.

തമ്പുരാനു് തന്റെ അടിമകളെ എന്തും ചെയ്യാം. അടിക്കാം, മർദ്ദിക്കാം, കൊല്ലാം. ആരും ചോദിക്കില്ല.

സംഗതികൾ ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ ആ ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു പുലച്ചെറുക്കനും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു * അവനെ എന്നു പുലയച്ചെറുക്കൻ ഗ്രാമത്തിൽ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഒരു നെയ്ത്തിരി കൊളുത്തിവെച്ചു. ജന്മിത്വത്തിനും ജാതിത്വത്തിനുമെതിരായി, ജാതിമേധാവിത്തത്തിനെതിരായി ആ പുലയച്ചെറുക്കൻ ശബ്ദിക്കാൻതുടങ്ങി. വളരെയേറെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ സഹിച്ചു് അവൻ വിദ്യ കരസ്ഥമാക്കി. പുലയക്കിടാങ്ങൾക്കും ചെറുമക്കിടാങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഗ്രാമത്തിൽ അവൻ ഒരു പള്ളിക്കൂടം ആരംഭിച്ചു.

കഞ്ഞിപ്പുക്കനു് വയസ്സു് പത്തായി. തമ്പുരാന്റെ പല്ലക്കുകളിൽ ദേഹണ്ഡത്തിനു മേച്ചുനടക്കാനുള്ള ചുമതല അവനേറ്റതായി.

തമ്പുരന്റെ കാര്യസ്ഥൻ അവനെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:

"പല്ലക്കെടുക്കുമ്പോ നല്ലോണം നോക്കണംട്ടോ, പാക്കാ"

പുതിയ ചുമതല ഏറെറടുത്തതിന്റെ മൂന്നാംദിവസം ഒരു സംഭവമുണ്ടായി.

പല്ലക്കുകളിലൊന്നു് ഒരു പൊട്ടക്കിണറിൽ വീണു. അതിന്റെ കാലൊടിഞ്ഞു. ശ്രദ്ധക്കുറവുകൊണ്ടാണു് കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ വീണതെന്നു് അറിയിച്ചു. ചങ്കരനും മുണ്ടിച്ചിയും ഓടിയെത്തി.

തമ്പുരാന്റെ നെറ്റി ചുളിഞ്ഞു. കണ്ണു വിറച്ചു. കണ്ണു ചുവന്നു. കാര്യസ്ഥനോടിലൊരായുധം വാരിയെടുത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടു് തമ്പുരാൻ ചോദിച്ചു:

"എന്താ താൻ മിണ്ടാതെ നിക്കണു്? ഈ തെണ്ടിച്ചെറുക്കനു് പല്ലു വളർത്തുകൊടുക്കാൻ താവണോ താൻ?"

വായിയ്ക്കു് യജമാനന്റെ ഇംഗിതം മനസ്സിലായി. വായിയ്ക് പടിപ്പുരയിലുള്ള കുപ്പുകഞ്ഞിപ്പുക്കന്റെ ചെവിക്കു പിടിച്ചു് ആഞ്ഞടിഞ്ഞു. അവന്റെ കഴുത്തിൽപിടിച്ചു് മുന്നോട്ടു തള്ളി. കഞ്ഞിപ്പുക്കൻ കമിഴ്ന്നടിച്ചുവീണു. അവന്റെ നെറ്റിപൊട്ടി ചോരയൊലിച്ചു.

---

* 'പാക്കനാരുടെ മകൻ' എന്ന കൃതി നോക്കുക.

With Best Compliments:
From

THE CORONATION LITHO WORKS,
POST BOX NO. 2. SIVAKASI–626123.
Phone: 54, 254 & 519
Grams: "CORONATION"

THE CORONATION ARTS CRAFTS,
POST BAG NO. II, SIVAKASI–626123
Phone: 463
Grams: "ARTSCRAFTS"

Quality Printers and Manufacturers of Labels, Calendars, Posters. Folders, Cartons, Diaries, Booklets, Marriage Invitations, Cheque Papers, Tint Boards Etc.

66, SAMI REDDI STREET,
Egmore - Madras. 600008.
Phone: 84 - 4471
Grams: "CORONLITH"

Branches:
"YUSUFF MANSION"
204-A, Khetwadi Back Road,
BOMBAY-400004.
Phone: 357737
Grams: "CEEPEEWAGH"

The Kerala State Cashew Development Corporation Ltd.,
(A Kerala Goverment Undertaking)
Cashew House, Mundakkal, P. B. No. 13, Quilon - 1.
Phone: Office: 3771, 3772 & 3773 (PBX Three Line)
Chairman Resi: 3237
MD Office 4102
Resi: 3045
Grams: "KASUVANDI"
Telex: 0886 - 204

We serve the country:
by being the largest Exporter of Cashews
by being the biggest employer in Kerala
by earning more than Rs. 20 crores in Foreign Exchange
by being a Model Employer
by being a profitable Public Sector Undertaking
ALL THESE POSSIBLE SINCE ABOUT 34,000 PEOPLE GIVE THEIR DEDICATED SERVICE TO US

Our Tannin Extraction Unit:
Cashew husk a waste material but a rich source of Tannin being processed as solid tannin extract for the first time by this Public Sector Corporation.

bl/7/6/78

മുണ്ടിച്ചി മാറത്തടിച്ചു നിലവിളിച്ചു കൊണ്ട് വീടലറിച്ചു, തലിച്ചുനിന്നു.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ കുഞ്ഞല്ല എങ്കിലും അമ്മുക്കുട്ടി തുപ്പു യായി

"ഇനി വാക്കത്തി പോയി കളിച്ചുവന്നോളൂ."

വാക്കയർ കളത്തിലേക്കു നടന്നു.

"വാ മോനേ"—മുണ്ടിച്ചി മകനെ വിളിച്ചു. ഉടുത്ത മുഷിഞ്ഞിന്റെ അറ്റംകൊണ്ട് അവൾ മകന്റെ നെറ്റിയിലെ ചോര തുടച്ചു.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അനങ്ങിയില്ല,

"എന്ത ടങ്ങി പോവാത്തത്?"

അമ്മുക്കുട്ടിയോട് കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അതുലവല്ലുപ്പ പറയുമോ എന്ന ശങ്ക ചങ്കിനും മുണ്ടച്ചിക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവളെന്തെങ്കിൽപ്പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർക്ക് കാര്യം ബോദ്ധ്യമായി ചങ്കൻ കേശന്റെ കൈപിടിച്ചു മുന്നോട്ടു നടന്നു.

"ഒന്നും പറയല്ലെ പാക്കാ"—കുഞ്ഞിന്റെ സ്വരത്തിൽ ഏതെന്നില്ലാത്ത ഭയം നിഴലിച്ചിരുന്നു.

പിന്നെ ദിവസം കുഞ്ഞിപ്പാക്കർ അമ്മുക്കുട്ടിയോടും അമ്മായിയോടും പറഞ്ഞു:

"ഏൻ ഇന്ന മുതൽ ഇപ്പണിക്ക് പോവില്ലി"

ചങ്കൻ ഞെട്ടി മുണ്ടിച്ചിയും ഞെട്ടി,

"പാക്കാ..."

"ഏൻ പഠിക്കാൻ പോണു. അമ്മുക്കുന്റെ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിക്കാൻ പോണു!"—ഉറച്ച സ്വരത്തിൽ കുഞ്ഞിപ്പാക്കർ പറഞ്ഞു.

"എങ്ങനാ പറക്കുട്ട്യ..."— മുണ്ടിച്ചി മുക്കിന്മേൽ വിരൽവെച്ചു.

ചങ്കനും" ഉള്ളിൽ മൊട്ടുപൊട്ടിയോ. ഒന്നാമനു" ചെറുതാക്കി" ഒണ്ടക്കാലം പഠിക്കാൻ വിടീച്ചിട്ടില്ല. മുണ്ടാളേ്, അമ്മുക്കുട്ടി നമ്മുടെന്റെ ശത്രുവാണു". കുഞ്ഞിപ്പാക്കനെ അമ്മുക്കുട്ടിന്റെ പള്ളിക്കൂടത്തിലയച്ചാൽ ഒകാറുടുങ്ങിയതു തന്നെ

"ചങ്കാല്ലി ഏങ്ങനാ മോനേ"— ചങ്കന്റെ മനഞ്ഞു ഭൂമിയായി.

"ഏനു" പഠിക്കണം, നാലക്ഷരം പഠിക്കണം!"

മകന്റെ ഉറച്ച തീരുമാനത്തിനു മുമ്പിൽ മാതാപിതാക്കൾ നിശ്ശബ്ദരായി നിന്നു.

അന്നു രാത്രി കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അമ്മായിനോടു ചോദിച്ചു കണ്ടു. അമ്മായി അവനെ സസന്തോഷം സ്വീകരിച്ചു. എഴുത്തിനിരുത്തി. ഹരിശ്രീ കുറിച്ചു.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അക്ഷരങ്ങൾ ശീലിച്ചു തുടങ്ങി.

"അമ്മുക്കുട്ടി" എന്നു പഠിച്ചോ?"—ചങ്കൻ ഭാര്യയോടു ചോദിച്ചു.

"വേണം നിങ്ങളു" ചെന്നു പറയിൻ."

"അമ്മുക്കുട്ടി നമ്മുടെ മോൻ തൊട്ടു കൊണ്ടിട്ടില്ല."

"പഠിക്കണ്ട തൊടാതിരുന്നാൽ മുണ്ടിച്ചിയോ"

— ചങ്കൻ ഭാര്യയോടു ചോദിച്ചു.

പഠിക്കണ്ട അതുവരെയോ? അതുവല്ലു" മുണ്ടിച്ചിക്കു ദേഷ്യം വന്നു. പലിയാരു മുതലാളിമാരുടെയും പഠിക്കുന്നു. ചെറുക്കർക്കു മാത്രം ഇണക്കമോ പഠിക്കാൻ പാടില്ല. ഇതു നീതിയല്ലെന്നു" അവൾക്കു തോന്നി.

"പതുപോലെ വരട്ടെ നമ്മുടെ പാക്കൻ പഠിക്കട്ടെ"—മുണ്ടിച്ചി പറഞ്ഞു.

അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ അമ്മുക്കുട്ടിയെ വിളിപ്പിച്ചു അവൻ പടിപ്പുരയിൽ ചെന്നു തുടങ്ങിയിരുന്നു.

"പാക്കനെ അമ്മുക്കുട്ടിന്റെ അടുത്തേക്കു അയയ്ക്കോ?" —ഗൗരവം നിറഞ്ഞ ചോദ്യം.

"പാക്കനു" രണ്ടക്ഷരം പഠിച്ചാൽ കൊള്ളാന്നുണ്ടു", അമ്മു —ചങ്കൻ സവിനയം ഉണർത്തിച്ചു.

"നീ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടോ?"

"ഇല്ല"

"നിങ്ങൾന്റെ തന്ത പഠിച്ചിട്ടുണ്ടോ?"

"ഇല്ല."

"പിന്നെ നിങ്ങൾന്റെ തന്ത പഠിച്ചിട്ടുണ്ടോ?"

"ഇല്ല അമ്മു."

"പിന്നെ നിങ്ങൾ മക്കൾ മാത്രം എന്തിനു പഠിക്കുന്നു?"

ചങ്കനു" മറുപടി ഉടനടിയൊന്നും കിട്ടിയില്ല. ചിലതൊക്കെയും പറയണമെന്നുണ്ടു". വാക്കുകൾ മനസ്സിൽ തിങ്ങിക്കൂടിനിൽപ്പുണ്ടു", പക്ഷേ പുറത്തു വരുന്നില്ല.

"അതൊക്കെ ദൈവനിശ്ചയമാണു"; ദൈവമിഷ്ടമാണു"— അമ്മുക്കുട്ടി

ച്ചു.

"അടിയൻ പോകുന്നതിനോട് പറയാം, തമ്പുരാ" ചങ്കരൻ മുകിപ്പിടിച്ച് സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

"അപ്പനോട്" ഞാൻ പറഞ്ഞതാണ്. ഇപ്പോൾ അങ്ങനെ അവനെ ഇറങ്ങിപ്പോകുക!"

ചങ്കരൻ വാളുമായിട്ടുകൊണ്ട് മടങ്ങി. പാക്കൻ ഉമ്മറത്തിരുന്നു് പഠിക്കുകയായിരുന്നു.

"മോൻ തമ്പുരാൻ പരിക്കാലുകൊണ്ടു ചെല്ലു"—ചങ്കരൻ പറഞ്ഞു.

"ഉം?"

"മോനെ കൊണ്ടാണെന്നു പറഞ്ഞു"

"ആരു"

"വലുതമ്പുരാൻ"

"പുൽ പോണ്ടില്ല"

"അങ്ങനെ പടേല്ല മോനേ. നമ്മുക്കു് കഞ്ഞികുണ്ടെന്നു് തമ്പുരാനല്ലേ."

"ഞാൻ ചെല്ലില്ല. അച്ഛൻ പറേണതു കേൾക്കു"—മുണ്ടിച്ചിയും ഉപദേശിച്ചു.

കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ തമ്പുരാൻ പോകുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ അയാളെ വേണ്ടി അവൻ അങ്ങോട്ടു ചെന്നു.

"ആരാ, പാക്കനോ?"

"അതെ."

"നീ പഠിക്കാൻ പോയിത്തൊടങ്ങീ, അല്ലേ?"

"അതെ."

"ഗുരുവോടു ചോദിച്ചിട്ടാ പോയതു"?"

"ഗുരോടും ചോദിച്ചില്ല"

"എന്നാൽ ഇന്നുമുതൽ പഠിപ്പു നിർത്തിക്കോ. ജോനിഭോസനത്തിനും മറ്റുമൊക്കെയുണ്ടു്. ഇന്നാ പഠിപ്പുനിർത്താൻ ഭാവമില്ലാ?"

"ഇല്ല"—ഉറച്ച സ്വരം.

തമ്പുരാൻ കനത്തെ ഞെട്ടി. പള്ളുവന്മാരുടെ പ്രായമുള്ള ഒരു പിള്ളയിൽനിന്നു് ഇങ്ങനെ ഒരു ചോദ്യം ഉണ്ടാകുമെന്നു് തമ്പുരാൻ സ്വപ്നത്തിൽപോലും വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ഒന്നു പകച്ചുപോയി. തമ്പുരാൻ കോപിച്ചു. ദേഷ്യം വന്നു" അദ്ദേഹം ചീറ്റി.

"പുൽ നാലക്ഷരം പഠിച്ചാൽവന്നാ തമ്പുരാ"—കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ചോദിച്ചു.

"ഛെ, അതു പറഞ്ഞിട്ടില്ല"—ദേഷ്യത്തോടെത്തന്നെ തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു.

"ഇവരുകളു് പഠിക്കരുതു്" എന്നു് ഗുരു പറഞ്ഞിരിക്കണു്?"

മരിക്കൽക്കൂടി തമ്പുരാന്റെ കണ്ണു ചുവന്നു. മനസ്സു് ചുട്ടുനീറി.

"ഫ!"—തമ്പുരാൻ ശക്തിയോടെ മുട്ടുകുത്തി.

കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അവിടെനിന്നും പോയ്ക്കഴിഞ്ഞു. അവൻ തന്നെക്കുറിച്ചുതന്നെ ആലോചിക്കാണ്ടു് തമ്പുരാൻ അങ്ങിനെ നിന്നു.

മൂന്നു്

അമരനാരായണന്റെ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ മുടങ്ങാതെ പോയിത്തുടങ്ങി. അമരൻ വിദ്യാസമ്പന്നനായിരുന്നു. പുലയന്മാർക്കും ചെറുമക്കൾക്കുംവേണ്ടി ഉഴിഞ്ഞുവച്ചപ്പെട്ട ഒരു ജീവിതമായിരുന്നു അമരനാരായണന്റേതു്.

കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ആത്മാർത്ഥതയോടെ പഠിപ്പുതുടങ്ങി. അവന്റെ വിജ്ഞാനതൃഷ്ണ അമരനെ അത്യധികം സന്തോഷിപ്പിച്ചു.

മറ്റുകുട്ടികളെ അപേക്ഷിച്ചു് കഞ്ഞിപ്പാക്കനിൽ ഒരു പ്രത്യേകത അദ്ദേഹം കണ്ടുപിടിച്ചു. കഞ്ഞിപ്പാക്കന്റെ ശബ്ദഗ്രഹണം എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു വശ്യതയുണ്ടു്. സൃഷ്ടിതത്തിലെ ശ്ലോകങ്ങൾ അവന്റെ കണ്ഠത്തിൽനിന്നും പുറപ്പെടുമ്പോൾ അമരൻ എല്ലാംമറന്നു് അതിൽ ലയിച്ചിരിക്കും.

ഒരു ദിവസം അമരൻ കഞ്ഞിപ്പാക്കനോടു പറഞ്ഞു.

"നീ ഒരു വലിയ ഗായകനായിത്തീരും."

ഗായകനായിത്തീരുകയെന്നതു് കഞ്ഞിപ്പാക്കനെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഒരു അപൂർവ്വമായ കാര്യമായിരുന്നു. അവൻ അമരനോടു ചോദിച്ചു:

"എങ്ങനെ ആരാ പാട്ടു പഠിപ്പിക്കുന്നു?"

"പാക്കാ, ഉസ്താദിന്റെ കാര്യം എന്റെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഒരു വഴി തെളിഞ്ഞുവന്നതു്. എന്തായാലും രണ്ടു വർഷമെങ്കിലും കഴിയട്ടെ. ഇപ്പോൾ നീ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതു് നിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലാണു്."

മൂന്നു വർഷം ക്ഷണത്തിൽ കടന്നുപോയി. ഗ്രാമത്തിൽ അക്ഷരാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ച പുലയക്കുട്ടികളും ചെറുമക്കുട്ടികളും ഉണ്ടായി. എങ്കിൽപ്പിന്നെ അതിജീവിച്ചുകൊണ്ടു് അമരനാരായണന്റെ പള്ളിക്കൂടം കൂടുതൽ കൂടുതൽ വളർന്നു.

ആയിടക്കാണു് ഗ്രാമത്തിലെ ഭഗവതിക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവം സമാഗതമായതു്. മൂന്നു ദിവസത്തെ ഉത്സവമാണു്. മൂന്നാം ദിവസം കൃഷ്ണസമ്പ്രദായത്തിലുള്ള സംഗീതക്കച്ചേരിയുണ്ടു്. കൃഷ്ണസമ്പ്രദായത്തിലുള്ള സംഗീതം കേൾക്കുവാൻ ഗ്രാമത്തിലെ ഭഗവതിയുടെ ശിഷ്യസമ്പത്തു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടു്.

കൃഷ്ണസമ്പ്രദായത്തോടു സഹകരിച്ചുകൊണ്ടു് ആ സമ്പ്രദായത്തിൽ ഗ്രാമം മുഴുവനുമുള്ള കാതുകൾ തിരിക്കുകയായിരുന്നു.

കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അമരനോടു പറഞ്ഞു:

"കച്ചേരികേൾക്കുവാൻ എനിക്കു പോണമെന്നുണ്ടു്"

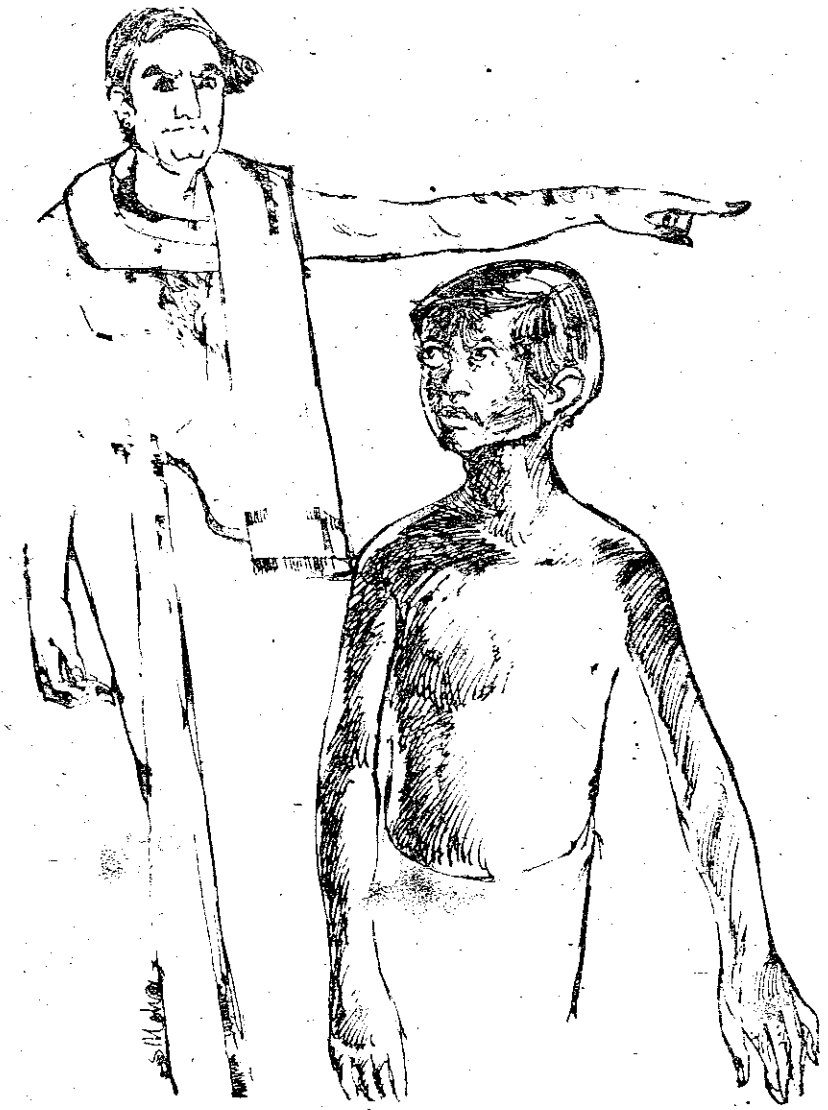

Gram: KEMPTOOLS Phone: 328252, 325121

Industrial Tools Corporation

27 - 29 KOLSA STREET

BOMBAY - 400003

Authorised Stockists of:

Gedore Tools, Miranda Tools, Champion bandsaw blades,

I T C cross cut saw, Circular saw, Pitsaw etc.

ചക്രവാളങ്ങൾക്കപ്പുറത്തേയ്ക്ക്

മാതൃരാജ്യത്തിന്റെ വിദേശവ്യാപാരം ആഗോളവ്യാപകമായി വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്. ആ പ്രക്രിയയിൽ ബാങ്കുകൾ കാര്യമായ സേവനം നിർവ്വഹിക്കുന്നു. സൗത്ത് ഇന്ത്യൻ ബാങ്കും അതിനപവാദമായ പങ്കുവഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിദേശവ്യാപാരത്തെ സഹായിക്കുന്ന ഉപരോധമായ വായ്പാപദ്ധതികൾ ബാങ്കിനുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ വിദേശവ്യാപാരപ്രശ്നങ്ങൾ ഞങ്ങളെ ഏല്പിക്കുക.

ലോകത്തിലെ എല്ലാ പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യാപാരകേന്ദ്രങ്ങളിലും ബാങ്കിന് ഏജൻസികളുണ്ട്. വിശദവിവരങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും ശാഖയിലോ ഹെഡ്ഓഫീസിലോ അന്വേഷിക്കുക.

ദി സൗത്ത് ഇന്ത്യൻ ബാങ്ക് ലിമിറ്റഡ്

റജി. ആഫീസ്: തൃശ്ശിവപേരൂർ

(അംഗീകൃത വിദേശനാണ്യ വിനിമയ ബാങ്ക്)

"പെട്ടെന്ന് ഒരു കാര്യമായി പൊയ്ക്കോളൂ".

"പക്ഷേ അങ്ങയുടെ അനുവാദം കൂടാതെ ഞാൻ എങ്ങനെ പോകും?"

"ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പുറത്തുവെച്ചല്ലേ കണ്ടത്? ഒരു ഭാഗത്ത് ഒളിച്ചിരിക്കുന്നതിനെ സന്ദർശിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ വേറെ വഴിയുണ്ടാകും."

ആ ദിവസം പുലർന്നു. സന്ധ്യക്കാണ് കച്ചേരി ആരംഭിക്കുന്നത്. ഭൈരവാനന്ദ ജനങ്ങളെക്കാണുന്നതിനു മുമ്പ് ഏല്ലാവരും ഉത്സവം ജാതിക്കാർ. മുൻനിരയിൽ ബ്രാഹ്മണർക്കിരിക്കാൻ പ്രത്യേകം സ്ഥലം സജ്ജമാക്കിയിരുന്നു. രണ്ടാമത്തെ നിരയിൽ അമ്പലവാസികൾ. മൂന്നാമത്തെ നിരയിൽ നായന്മാർ. അതേ ട്ടിനിരയിൽ അവസാനിച്ചു.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ഏറ്റവും പിന്നിൽ ചെന്നിരുന്നു.

കഴകക്കാരൻവാരിയരാണ് കുഞ്ഞിപ്പാക്കനെ ആദ്യം കണ്ടത്.

"നിനക്കിവിടെ എന്താ കാര്യം?"—വാരിയർ ദേഷ്യത്തോടെ ചോദിച്ചു.

"ഞാൻ കച്ചേരികേൾക്കാൻ വന്നതാണ്."

"ചെറുക്കൻമാരിവിടെ പ്രവേശനമില്ലെന്നറിഞ്ഞുകൂടെ? കടന്നു പുറത്തുപോകൂ."

"കച്ചേരി കേൾക്കാനാണ് വന്നത്, കേട്ടിട്ടേപോവൂ."

വാരിയർ ഓടിച്ചെന്നു ക്ഷേത്രഭരണാധികാരികളെ വിവരം അറിയിച്ചു. പത്തിരുപത്തഞ്ചുകൾ അവനെ വളഞ്ഞു.

"മര്യാദക്കു് ഇവിടെനിന്നും പൊയ്ക്കോ. ഇല്ലെങ്കിൽ കയ്യുംകാലു തല്ലിയൊടിക്കും"—അവരിലാരൊ പറഞ്ഞു.

"ഞാൻ പാട്ടുകൾക്കാൻ ഇവിടെ നിൽക്കുന്നതുകൊണ്ടു് നിങ്ങൾക്കെന്തു കഴപ്പുവാണ് വരാൻപോണു?"—കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ചോദിച്ചു

"ഞാനി ഞാനി ആചാരം പറയാൻ പോലും ചെറുപ്പെച്ചെക്കൻ മറന്നു. അടിയൻ എന്നു പറയെടാ."

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ മനം ഉരിയാടിയില്ല. അവൻ അവിടെക്കുന്ന ഉച്ചനിന്ന ഒരാൾ അവന്റെ കഴുത്തിൽ കടന്നുപിടിച്ചു. ഒരു അടിമാറി കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ക്ഷുഭിതനായ അയാളുടെ മുഖത്തു നോക്കി പെട്ടെന്ന് കൈ കൂപ്പുകൊണ്ട് എല്ലാവരെയും അമ്പരപ്പിച്ചു.

"തെറ്റാണു്. അവനെ ഞാനെടുത്തു."

അങ്ങനെ ശബ്ദമായിരുന്നു അത്.

ഒരു കൊടുങ്കാറ്റുസൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിവുള്ള വനാണ് അവൻ. കരുത്തുള്ളവനാണവൻ. ഗ്രാമമുഴുക്കെ പ്രകാശംചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനാണവൻ. ആയിരക്കണക്കിനു പുലയന്മാരുടെയും ചെറുക്കരുടെയും ദൈവമുണ്ണിയാണവൻ.

അവനൊറക്കമായിരുന്നില്ല. നൂറാളും ശിഷ്യന്മാർ അവന്റെ ചുറ്റും ഉണ്ടായിരുന്നു.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കന്റെ കഴുത്തിൽ പിടിച്ചിരുന്ന മാന്യൻ പെട്ടെന്നു കൈ പിൻവലിച്ചു.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉരുളൻ വിശ്വാസക്കാർനമ്പൂരിപ്പാടാണ്. അദ്ദേഹം വന്നു.

"അമ്മാ, എന്തിനാ നീ ബഹളത്തിനു വന്നതു?"—നമ്പൂരി ചോദിച്ചു.

"കച്ചേരികേൾക്കാൻ വന്നതാണ്."

"താണജാതിക്കാർക്ക് ഇവിടെ പ്രവേശനമില്ലെന്നറിഞ്ഞുകൂടെ?" നമ്പൂരിയുടെ സ്വരത്തിൽ ഗൗരവം നിറഞ്ഞുനിന്നു.

"അങ്ങിനെയെങ്കിൽ ഞാനിനിയും ആരാണെന്നാക്കിയതെന്നു് അറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാം"—അമ്മൻ തിരിച്ചടിച്ചു.

"ഇക്കണക്കിനു് നാളെ ക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രവേശിക്കാനും നീ മടിക്കില്ല. നീ വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവനാണ്. ഈ കാട്ടണത്തരം കാണിക്കാൻ നിനക്കു സംസ്കാരമുണ്ടോ?"

"പുലയരും ചെറുമക്കളും മനുഷ്യരാണ്. ഞങ്ങൾ പാട്ടുകൾക്കാൻ വന്നതാണ്. ഞങ്ങളെ ആട്ടിപ്പുറത്താക്കുന്നതാണോ നിങ്ങൾക്കു സംസ്കാരം? നാളെ ഞങ്ങൾ ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു താങ്കൾ പറഞ്ഞു. മനസ്സിലാക്കിക്കോളൂ. ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ ഞങ്ങളെ സംഘടിക്കും"—അമ്മൻ തെല്ലൊരാവേശത്തോടെ തന്നെ പറഞ്ഞു.

നമ്പൂരി കോപംകൊണ്ടു വിറച്ചു.

"കണ്ടുപോവിൻ പട്ടികളേ"

"അങ്ങയുടെ സംസ്കാരം ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായി"—അമ്മൻ പരിഹാസഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു.

രംഗം വഷളാവുകയായിരുന്നു. അമ്മ

ന്റെ കൂട്ടുകാർ ദോഷത്തോടെ നമ്പൂരിയുടെ മുഖത്തേക്ക് നോക്കി.

"ഇവരെ കഴുത്തിന്പിടിച്ചു പുറത്താക്കിൻ"—നമ്പൂരി ഭൃത്യന്മാരോടായി കല്പിച്ചു.

കഴകക്കാരൻ വാരിയർ മുന്നോട്ടുവന്നു, അയാളുടെയും പത്തിരുപത്തഞ്ചൊളികൾ മുന്നോട്ടുവന്നു.

"ഞങ്ങളുടെടേൽ തൊട്ടാലുണ്ടല്ലോ, കളി മാറും"—അമരൻ മെല്ലെ തിരിഞ്ഞപ്പോലേ ജ്വലിച്ചുനിന്നു.

വാരിയർ അമരന്റെ മുഖത്തേക്കുനോക്കി. ആ പുരുഷയുവാവിന്റെ ശാന്തഗംഭീരമായ ഭാവം വാരിയരെ അധീരനാക്കി.

"എന്താ വാരരേ നോക്കിനിക്കണേ"?"—നമ്പൂരിയുടെ ക്ഷമ നശിച്ചു.

"ഞങ്ങളെ പുറത്താക്കാൻ ഉദ്ദേശമുള്ളവർ മുന്നോട്ടുവരട്ടെ"—അമരന്റെ കൂട്ടുകാരിലൊരാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

കച്ചേരി ആരംഭിക്കാൻ സമയമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ക്ഷിപ്രസാദിഭാഗവതർ നാലഞ്ചു നാട്ടുപ്രമാണിമാരുടെ അകമ്പടിയോടുകൂടി മധ്യമാനസത്തിലെത്തി.

"എന്താ അവിടെ ഒരു ബഹളം?—ഭാഗവതർ ആരാഞ്ഞു.

"നമ്മൾക്ക പോയി നോക്കാം"—പ്രമാണിമാരിലൊരാൾ പറഞ്ഞു. അവർ അങ്ങോട്ടു ചെന്നു.

അമരൻ ഭാഗവതരെ കണ്ടു. കൈകൂപ്പി, കണ്ണടച്ചുകൊണ്ടു. ഭാഗവതർ അവരെ കണ്ടഭാവംതന്നെ നടിച്ചില്ല.

"എന്താ നമ്പൂതിരി ബഹളം?"—ഭാഗവതർ ആരാഞ്ഞു.

"പുലയനും ചെറുമനും കച്ചേരി കേൾക്കണമെന്ന്". കച്ചേരി കേൾക്കുമ്പോൾ ഇവിടെനിന്നും പോകില്ലാന്ന്!"

"പുലയനും ചെറുമനും കച്ചേരികേട്ടാൽ മനസ്സിലപ്പോ?"—പുച്ഛം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന സ്വരത്തിൽ ഭാഗവതർ ചോദിച്ചു.

"മനസ്സിലാകും. കച്ചേരി കേൾക്കാൻ ഞങ്ങളെ അനുവദിയ്ക്കു"—കുഞ്ഞിച്ചാക്കൻ പറഞ്ഞു.

"സാദ്ധ്യമല്ല. ഞാൻ പാടുന്നതു പുലയനും ചെറുമനും കേൾക്കാൻ വേണ്ടിയല്ല"—ഭാഗവതർ സർവ്വജ്ഞപീഠം പ്രഖ്യാപിച്ചു.

"സ്വാമീ, അങ്ങയുടെ സംഗീതം ആസ്വദിക്കാൻ കൊതിയോടെ വന്നതാണ്. ഞാൻ. ഒല്പം കാരുണ്യം കാണിയ്ക്കൂ"—കുഞ്ഞിച്ചക്കൻ അപേക്ഷാഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു.

"സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ. സംഗീതം സംഗീതം എന്നു പറയുന്നതു സാക്ഷാൽ സരസ്വതിയാണെന്നാണ്. താണജാതിക്കാരുടെ മുന്നിൽ സരസ്വതിയെ നിൽക്കില്ല"—ഭാഗവതർ പറഞ്ഞു.

"ഞങ്ങളെല്ലാവരും ശിവിച്ചു പോയ്ക്കോളാം. ഇവരെന, ഈ കഞ്ഞിപ്പാക്കാരെ പാട്ടുകൾക്കാൻ അനുവദിയ്ക്കൂ."—അമരൻ അപേക്ഷിച്ചു.

"തർക്കിച്ചുനിൽക്കാൻ സമയമില്ല. ഇപ്പോൾത്തന്നെ നേരം അസാരം വൈകി. നിങ്ങൾ ഉടൻ സ്ഥലംവിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഞാനിന്നു കച്ചേരിനടത്തില്ല തീർച്ച"

കച്ചേരി നടന്നില്ലെങ്കിൽ അവിടെവന്നവർ നിരാശരാകും. കാര്യത്തിന്റെ ശരിയും തെറ്റും ആലോചിക്കാതെ അവർ പ്രതിഷേധിക്കും. എല്ലാവരും ഉടൻ ജാതിക്കാരാണ്". ഒരേ രീതിയിൽ ചിന്തിക്കുന്നവർ. പുലയനും ചെറുമനും മനുഷ്യരാണെന്നു" അവർ അംഗീകരിക്കാൻ വിഷമമുണ്ട്".

അൽപ്പകാലം പരാജയമടിച്ചിരിക്കുന്നു.

അമരൻ ഒരു നിമിഷം ആലോചിച്ചു നിന്നു. "പെട്ടെന്നു കഞ്ഞിപ്പുക്കേന്റെ ഉടുപ്പിടിച്ചുമാറ്റൂ" അമരൻ പറഞ്ഞു.

"പാക്കാം, നമ്മൾക്കു പോകാം. കച്ചേരിനടക്കട്ടെ."

ഭാഗവതരുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞുനിന്നു കൊണ്ടു് അമരൻ പറഞ്ഞു:

"സ്വാമീ, സരസ്വതീദേവിക്കു് ബ്രാഹ്മണനും പുലയനും ഇല്യാരാണ്". ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ താങ്കളും അതു മനസ്സിലാക്കും. ഞങ്ങൾ പോണു."

അമരനും കൂട്ടുകാരും സ്ഥലംവിട്ടിരിക്കുന്നു. അമരനും കൂട്ടുകാരും സ്ഥലംവിട്ടിരിക്കുന്നു. ഭാഗവതർ അവരുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞുനിന്നു കൊണ്ടു് നമ്പൂരിയോടു പറഞ്ഞു:

"ഇനി കച്ചേരി തുടങ്ങാം."

നാല്

ഈനാട വെളുത്തുവെളുവെളുത്തുമായിരുന്നു. പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ ചക്രവാളത്തിൽനിന്നു പൊഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നിലാവെളിച്ചം കുറേവീശി. ക്ഷേത്രപരിസരത്തിലുള്ള ക്ലാറൻ മരങ്ങൾ ഇലകളിളക്കി എന്തോ സ്തോത്രമന്ത്രങ്ങൾ ചൊല്ലുകയായിരുന്നു.

അമരനും കഞ്ഞിപ്പുക്കനും അമരന്റെ മറ്റു ശിഷ്യന്മാരും ആൽത്തറയിൽ ഇരിക്കുകയാണു്. വർത്തമാനം പറയുകയാണു്.

ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽനിന്നും ഒരു മാഗാലപ്പാ പോട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടതു് ചെവിട്ടന്നവർ കേട്ടു. കാതോർത്തിരുന്നു.

സ്വരം വ്യക്തമല്ല. പക്ഷേ, അതു് ആത്മാവിന്റെ ആഗാധതയിൽ ചെന്നു തൊട്ടുന്നു.

"നമ്മൾക്കു് ഭഗവതരുടെ അടുത്തുചെന്നുനിന്നാലോ"—അമരൻ പറഞ്ഞു. അവർ ക്ഷേത്രഗോപുരത്തിലേക്കു നടന്നു. പുരുഷനിന്നകോണു് അവർ ശ്രീകോവിലിലേക്കു നോക്കി.

ശ്രീകോവിൽ അടച്ചിരിക്കുന്നു. ശാന്തിക്കാരൻ പോയിക്കഴിഞ്ഞിട്ടു് നേരം ഒരുപാടായിക്കാണും. ശ്രീകോവിലിനു പുറത്തുള്ള ചിരാതുകൾ അപ്പോഴും കത്തുന്നുണ്ടു്. ആ വെളിച്ചം നിലാവുമായി സംഗമിക്കുകയാണു്. മനോഹരമായ ആ ദൃശ്യം അമരനും കൂട്ടുകാരും കൺകുളിർക്കെ കണ്ടു.

മാധവസ് പെഷ്യൽ ഔഷധങ്ങൾ

ബാലപീയൂഷം:– കുഞ്ഞുങ്ങൾക്ക് ആരോഗ്യവും, തേജസ്സും, പുഷ്ടിയും നൽകുന്ന ഉത്തമ ടോണിക്ക്. 400 M. L. 200 M. L.

"മാധവ" സരസപരിലു:– രക്തശുദ്ധിയും രക്തദൂഷ്യമുണ്ടാകുന്ന രോഗങ്ങൾക്കുമത്യുത്തമം. ശരീരത്തിലെ അമിതമായ ചൂടിനേയും രക്തസമ്മർദ്ദത്തേയും ക്രമീകരിക്കുന്നു. 400 M. L. 200 M. L,

"മാധവ" യോഷാമൃതം:– സ്ത്രീസഹജമായി യുവതികൾക്ക് മാസംതോറും ഉണ്ടാവുന്ന പലവിധ വേദനകളിൽനിന്നും അസുഖങ്ങളിൽനിന്നും ആശ്വാസം നൽകുന്നു. 400 M. L.

"മാധവ" ബാലജീവനം:– ശിശുക്കൾക്ക് സുഖശോധനയ്ക്കും രക്തശുദ്ധിക്കും ബിനുമാത്രയിൽ കൊടുക്കാവുന്ന വിരേചനഔഷധം. 7 M. L.

"മാധവ" ടോൺസിലോയിൽ (TONSILOIL) മാപ്പുറേഷൻ കൂടാതെ ടോൺസിലൈറസ്, വിട്ടുമാറാത്ത ജലദോഷം, തൊണ്ടവേദന തുടങ്ങിയ അസുഖങ്ങൾ ഈ എണ്ണ തലയിൽ പുരട്ടി കളിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ആശ്വാസം ലഭിക്കുന്നു. 100 M. L. 200 M. L.

"മാധവ" ആസ്തമോയിൽ:– പല മരുന്നുകൾ ഉപയോഗിച്ചിട്ടും യാതൊരു പ്രയോജനവും ലഭിക്കാതെ നിരാശരായി കഴിയുന്ന ആസ്തമാരോഗികൾ ഈ എണ്ണ തേച്ചു കുളിക്കുന്നതുകൊണ്ട് തൃപ്തികരമായ സുഖം ലഭിക്കുന്നു. പരീക്ഷിക്കുക 100 M. L. 200 M. L.

കൂടാതെ ധാര, പിഴിച്ചിൽ, പഞ്ചകർമ്മചികിത്സ തുടങ്ങിയ എല്ലാ പ്രധാന ചികിത്സകളും വിദഗ്ദ്ധ മേൽനോട്ടത്തിൽ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നു.

നേരിട്ടെഴുതുക!

മാധവ ഫാർമസ്യൂട്ടിക്കൽ ലാബറട്ടറീസ്

ബാനർജിറോഡ്-എറണാകുളം

(APPROVED BY THE GOVT. OF INDIA)

അവർ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. ആരേയും കാണാനില്ല. പക്ഷേ, നദിയുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും ഒഴുകിയൊഴുകി വരുന്നു. ഇപ്പോൾ ആ സംഗീതം വ്യക്തമായി കേൾക്കാം.

ഭഗവതിസ്തോത്രമാണു് ആലപിക്കുന്നതു്. ആ ഗാനം ഭക്തിനിർഭരമായ തന്നെ. അതു് നിലാവിൽ കുഞ്ഞലകൾ സൃഷ്ടിച്ചു. ആ ധാരയെ ഉൾക്കൊള്ളാനെന്നവണ്ണം ചിതാഗ്നികളിലെ നാളങ്ങൾ ചലിച്ചു.

കുഞ്ഞിപ്പുക്കൻ അടക്കിപ്പിടിച്ച സ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു:

"ഞാനകത്തു പോയി നോക്കട്ടെ?"

അമരൻ പറഞ്ഞു.

"നമ്മൾക്കെല്ലാവർക്കും പോകാം. ആരേയും ഭയപ്പെടുത്തരുതു്."

അവർ ക്ഷേത്രസന്നിധാനത്തിലേക്കു നടന്നു.

ശ്രീകോവിലിനു മുമ്പിൽ അതാ ഉയരമുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ ചുറുചുറുക്കോടെ നിന്നു കൊണ്ടു് ഭജനമിരിക്കുന്നു! കണ്ണുകൾ പാതി അടഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പറിച്ചുവന്ന എണ്ണമയമില്ലാത്ത നീണ്ട തലമുടി. ഇറുകിയ ഒരു കുപ്പായം. ചുരുക്കത്തിൽ പ്രൗഢമായ വേഷം.

അല്പസമയത്തെ നിശ്ചലതയിൽ ഗാനം നിലച്ചു. ആ മനുഷ്യൻ ധ്യാനനിമഗ്നനായി കുറച്ചുനേരം അങ്ങിനെ ഇരുന്നു. ശ്വസിക്കുന്നില്ല എന്നുതന്നെ തോന്നി.

കണ്ണുകൾ പിന്നെയും പാതി തുറന്നു.

ഒരു കീർത്തനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിന്നും ഉയർന്നു. പതുക്കെ മാറിമാറി. നേരം പുലരുമ്പോഴായിക്കാണും. ഈ സമയത്തു്, ഏകനായി, ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്ന ഈ വ്യക്തി ആരായിരിക്കും? അമരന്റെയും കുഞ്ഞിപ്പുക്കന്റേയും കുട്ടാമുക്കുടേയും ചിന്തകളുടനടി അങ്ങോട്ടുതിരിഞ്ഞു.

സംഗീതത്തിന്റെ മനോഹരമായ ലോകം അദ്ദേഹം അവിടെ സൃഷ്ടിക്കുകയാണു്. ആ നാദപ്രപഞ്ചത്തിൽ ക്ഷേത്രവും പരിസരവും അലിഞ്ഞുചേരുകയാണു്. നക്ഷത്രങ്ങൾ ആകാംക്ഷയോടെ എത്തിനോക്കുകയാണു്. പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ നിശ്ചലനായി നിന്നുകയാണു്.

ഗാനം നിലച്ചു. ആ മനുഷ്യൻ എഴുന്നേറ്റു നിന്നു. ശ്രീകോവിലിന്റെനേരെ തൊഴുകൈകളുയർത്തി, അദ്ദേഹം തിരിഞ്ഞുനിന്നപ്പോൾ കണ്ടതു് കൂപ്പുകൈകളോടെ നില്ക്കുന്ന അമരനേയും ശിഷ്യന്മാരേയുമാണു്.

"നിങ്ങൾ എന്നു് മുതൽക്കാണു് ഇവിടെ വന്നതു്?"—അദ്ദേഹം ദേഷ്യത്തോടെ ചോദിച്ചു.

"മഹാത്മാവേ, ഞങ്ങൾക്കു മാപ്പുതന്നാലും"—അമരൻ സവിനയം പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം പുറത്തേക്കു നടന്നു. അമരനും കൂട്ടരും പിന്നാലെ ചെന്നു. അദ്ദേഹം ആൽത്തറയെ ലക്ഷ്യമാക്കിനടന്നു.

"നിങ്ങൾ എന്തിനാണു് എന്നെ പിന്തുടരുന്നതു്?"—ഇരുട്ടിലും ശല്യമായല്ലോ എന്നമട്ടിൽ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

ആരും മറുപടി പറഞ്ഞില്ല.

ആ മനുഷ്യൻ ആൽത്തറയിൽവന്നിരുന്നു.

"നട്ടപ്പാതിരയ്ക്കുപോലും മനുഷ്യർക്കൊരുപകാരം ചെയ്യാൻ തരമില്ല. ആട്ടെ, നിങ്ങൾ ആരാണു്? നിങ്ങൾക്കെന്തുവേണം?"

"എന്റെ പേരു് അമരൻ. ഇവരൊക്കെ ഞാൻ പഠിപ്പിക്കുന്ന കുട്ടികളാണു്"—അമരൻ പരിചയപ്പെടുത്തി.

പെട്ടെന്നദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ വികസിച്ചു. തൊട്ടുമുമ്പുള്ളതിനേക്കാൾ ഭാവത്തോടെ അദ്ദേഹം അമരന്റെ മുഖത്തേക്കുനോക്കി.

"നീയല്ലേ അതു്?"

"അതേ, ഞങ്ങൾതന്നെ!"

ആ മനുഷ്യൻ ഉറക്കെ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

"അമരാ, ഞാനെത്ര ഭാഗ്യവാനാണു്. ആളുകളുടെ ശ്രദ്ധയിൽ ഭാഗവതരെന്നെ വിളിക്കുന്നു"—അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

അമരന്റേയും കൂട്ടുകാരുടേയും മുഖത്തു് ആശ്ചര്യം നിഴലിച്ചു. ശ്രദ്ധിക്കാഗവതരെപ്പറ്റി അവർ ധാരാളം കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. തൊട്ടടുത്ത കോവിലകത്തെ വലിയ തമ്പുരാന്റെ രണ്ടാമത്തെ മകനാണു്. നന്നെ ചെറുപ്പത്തിൽ നാടുവിട്ടു പിന്നെ തിരിച്ചുവന്നതു് പത്തുകൊല്ലങ്ങൾക്കുശേഷമാണു്. നാട്ടുഴുവൻ ചുറ്റിസഞ്ചരിച്ചു സംഗീതം അഭ്യസിച്ചു നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയശേഷം രണ്ടു കച്ചേരികൾ നടത്തി. പെട്ടെന്നു് പ്രസിദ്ധി നാട്ടുഴുവൻ പരന്നു. കച്ചേരിക്കുള്ള അഭ്യർത്ഥനകൾ ഇടയ്ക്കിടെ എത്തി. മനസ്സു സമ്മതിച്ചില്ല. പലതും നിർബ്ബന്ധിച്ചു. അവ തടയാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ

തമുരാൻ എന്ന പേരിലാണദ്ദേഹം അറിയപ്പെടുന്നത്.

തമുരാൻ ഉറങ്ങുകയായിരിക്കുമ്പോൾ ഇടക്കൊന്നു പൊട്ടിച്ചിരിക്കും. സ്വപ്നം പിടിച്ചുപറിക്കും. ആകാശത്തോടും നക്ഷത്രങ്ങളോടും സംസാരിക്കും. താളികളിൽ, ലോകം മുഴുവൻ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹം ക്ഷേത്രങ്ങളിൽച്ചെന്ന പാട്ടു.

അങ്ങിനെ തമുരാന് മടുപ്പായപ്പോൾ കൂടി ചേർത്തു.

"ശ്രീരങ്കൻ ഭാഗവതർ!"

നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ തമുരാൻ മുന്നാലുരാത്രിക്കുശേഷം വീണ്ടും രംഗത്തിനു പുറപ്പെട്ടു. പിന്നെ വന്നത് രണ്ടുവർഷത്തിനുശേഷമാണ്. ഇപ്പോൾ കൊല്ലത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും നാട്ടിൽ വരാറുണ്ട്. വന്നാൽ അച്ഛനേയും അമ്മയേയും അമ്മാവനേയും കാണും. രണ്ടോ മൂന്നോ ദിവസം കോവിലകത്തു താമസിക്കും. ഇതൊക്കെ സാധാരണ സംഭവമായി മാറിയതുകൊണ്ട് തമുരാൻ വരുന്നതും പോകുന്നതും ആരും ശ്രദ്ധിക്കാറില്ല.

അമ്മമനസ്സും കുഞ്ഞിപ്പാക്കനും ഇതെല്ലാം അറിയാം.

തമുരാൻ പറഞ്ഞു:

"അമ്മയെനപ്പറ്റി ധാരാളം കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ കാണാൻ സാധിച്ചതിൽ സന്തോഷമുണ്ട്. ഇരിയ്ക്കു. എല്ലാവരും ഇവിടെ വന്നിരിയ്ക്കു"

എല്ലാവരും ആൽത്തറയിലിരുന്നു.

അമ്മമൻ പറഞ്ഞു:

"ഇവനെന്റെ ശിഷ്യനാണ്. പേര് കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ. സംഗീതം അഭ്യസിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്. താങ്കൾ ഇവനെ ശിഷ്യനായി സ്വീകരിക്കണം."

തമുരാൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

"അമ്മേ, ഞാൻ ലോകം മുഴുവൻ ഓടിനടക്കുന്നവനാണ്. എന്നെക്കൊണ്ടിവനെ പഠിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമോ?"

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ പറഞ്ഞു:

"അങ്ങയോടൊപ്പം ഞാനും വരാം"

തമുരാൻ കുഞ്ഞിപ്പാക്കന്റെ കണ്ണുകളിലേക്ക് ഉറുനോക്കി.

"വീരശൃംഖല പാട്ടുപാടൂ" — അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു.

"പാട്ടറിഞ്ഞുകൂടാ."

"രത്നപാട്ടു, അറിഞ്ഞുകൂടേ? രത്നനാമൻ പാട്ടുപോലും അറിഞ്ഞുകൂടേ?"

"ഉച്ചരിപ്പത്തിൽ അമ്മ പറഞ്ഞുതന്ന പാട്ടുകളറിയാം"

"അതുമതി, പാടൂ"

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ പാടി:

"ചീരപ്പൂതനനോരാനമദിച്ചു
കാതിലലാരോലാമല്ല.
ചേട്ടരുണ്ടന്ന ജനമുണ്ട്
നായല്ലാ കോമ്പനാന!"

തമുരാൻ രണ്ടുവിരലുകൾ കണ്ണടച്ചിരുന്നു. പെട്ടെന്നു കണ്ണുതുറന്ന് കുഞ്ഞിപ്പാക്കന്റെ മുഖത്തേക്കു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി,

"ഇനി രത്നശ്ലോകം ചൊല്ലൂ"

കുഞ്ഞിപ്പാക്കന്റെ കണ്ഠത്തിൽനിന്നും ഉയർന്നു:

"മിന്നും പൊന്നും കിരീടം...

തമുരാൻ അതിവിദഗ്ദ്ധമായ നിമിഷങ്ങളോളം ഇരുന്നു. തിരിഞ്ഞു നിശ്ശബ്ദം അവിടെ നിറഞ്ഞുനിന്നു. പെട്ടെന്നദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

"കുഞ്ഞിപ്പാക്കനും സംഗീതത്തിൽ വാസനയുണ്ട്. എനിക്കു പഠിപ്പിക്കാൻ വിരോധമില്ല. നീ വളരെയധികം കഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവരും. ഞാനെങ്ങുമിങ്ങനെ നടക്കുന്നവനാണ്. വഴിയമ്പലങ്ങളിലാണ് ഞാൻ കിടന്നുറങ്ങാറുള്ളത്. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽനിന്നും നേരുച്ചോറുണ്ണാറുണ്ട്. കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ പട്ടിണികിടക്കും. ആരോടും ഒന്നും ചോദിച്ചുവാങ്ങാറില്ല. പ്രതിഫലം മോഹിച്ച് പാടാറില്ല. അല്ലെങ്കിലും എന്നെക്കൊണ്ട് കൊടുക്കാൻ പണമൊന്നും ഉണ്ടാകാറില്ല. എന്നെപ്പോലെ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാനാണ്. ഇനി നിനക്കു തീരുമാനിക്കാം."

കുഞ്ഞിപ്പാക്കനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതൊരു അവസരമായിരുന്നു. അവൻ പറഞ്ഞു:

"ഞാനച്ഛനോടുകൂടെ വരുന്നു. എന്നെ ശിഷ്യനായി സ്വീകരിച്ചാലും."

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ തമുരാന്റെ തീരുമാനത്തിനു കാത്തുനിന്നില്ല. അവൻ എഴുന്നേറ്റ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലടികളിൽ വീണു.

അഞ്ചു്

തെക്കേ കോവിലകത്തെ വലിയതമ്പുരാട്ടിയുടെ മരുമകൻ കൊടുമുടിശാലിയാണ് ബാലൻ. പതിനാലുവയസ്സായപ്പോഴേക്കും സംസ്കൃതത്തിലുള്ള മുഴുവൻ കാവ്യങ്ങളും അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായും കരതലാമലകമാക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കൂടിക്കൂടി സംഗീതത്തിലുള്ള വാസനയും വലിയതമ്പുരാൻ കണ്ടറിഞ്ഞു. ഒന്നുരണ്ടുവർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ നല്ല പാണ്ഡിത്യമുള്ള രണ്ടു വിദ്വാന്മാരെ കോവിലകത്തു നിയമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ മരുമകൻതമ്പുരാൻ നല്ല പരിശീലനംതന്നെ നേടി.

ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ ഏകാന്തത ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനായിരുന്നു മരുമകൻതമ്പുരാൻ. വിജനമായ സ്ഥലങ്ങളിലേക്കു നീണ്ട അദ്ദേഹം ചിലപ്പോൾ പാലകപ്പിലാങ്കിടന്നു, ചിലപ്പോൾ ഏകാന്തനായി ഭയങ്കര ചിന്തിച്ചിരിക്കും, ചിലപ്പോൾ അവസരങ്ങളിൽ കാറ്റിനോടും മേഘങ്ങളോടും സംസാരിക്കും.

മരുമകന്റെ പോക്കു കണ്ടു് വലിയതമ്പുരാനു് അളവറ്റ ദുഃഖമുണ്ടായി. സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിത്തന്നെ മകൾക്കുമുണ്ടായ പിതാവു്. അദ്ദേഹം ഒരു ദിവസം മകനോടു ചോദിച്ചു.

"ഞങ്ങളെ നിയ്യിങ്ങനെ വേദനിപ്പിക്കുന്നത് എന്തിനാണു്?"

"ഏതാ അച്ഛൻ ഞങ്ങിനെ പറഞ്ഞത്? ഞാൻ നിങ്ങളെ വേദനിപ്പിക്കാറുണ്ടോ?"

"ഇങ്ങനെ സദാ മൂകനായിരിക്കാനാണോ നീ കാവ്യം പഠിച്ചതു്? സംഗീതാ

ജനനന്മ
സാമൂഹ്യക്ഷേമം
സാമ്പത്തികഭദ്രത

ഇവയെല്ലാം ഉറപ്പുനൽകുന്നു

കേരളസംസ്ഥാന ഭാഗ്യക്കുറി

നിങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്കും
നാടിന്റെ മേന്മയ്ക്കും

നിങ്ങൾ മുടക്കേണ്ടതു്

1 രൂപമാത്രം

ഫോൺ:
65230 / 65193

ഡയറക്ടർ

സംസ്ഥാന ഭാഗ്യക്കുറിവകുപ്പ്
വികാസ് ഭവൻ
തിരുവനന്തപുരം

അഭ്യസിച്ചതു"?'

അമ്മ മകനെ ശാസിച്ചു

"ഉണ്ണീ, നീ മനുഷ്യരോടെപ്പോലെ പെരുമാറൂ

"എങ്ങിനെ പെരുമാറണത്തിൽ എന്താണമ്മേ കുഴപ്പം?"

"ഉണ്ണി കുടുമ മാടിയൊതുക്കി ശരിക്കു കെട്ടിവെക്കുന്നില്ല. കുളത്തിൽ വെറുമലേ ചാർത്തുന്നില്ല. കാതിൽ കടുക്കനിടുന്നില്ല ഉണ്ണി അമ്മാമനോടും അച്ഛനോടും അധികം സംസാരിക്കുന്നില്ല, ഉണ്ണിയെ പ്രസവിച്ച എനിക്കോടുപോലും സംസാരിക്കുന്നില്ല"

കാറുണ്ടുടുത്ത പട്ടിക അമ്മനിരത്തി. മകൻ പറഞ്ഞു!

"ആരെങ്കിലും ധരിക്കുന്നു" എന്നു കരുതിയല്ല, അമ്മേ. പിന്നെ അധികം വത്തമാനംപറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും ഞാനിഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. ആവശ്യത്തിനു ഞാൻ സംസാരിക്കാറുണ്ട്."

"നീ രാജവംശത്തിൽ പിറന്നവനാണു്, അതെപ്പോഴും ഓർമ്മവേണം"— അമ്മ ഉപദേശിച്ചു

ഉപദേശങ്ങൾ യാതൊരുഫലവും ചെയ്തില്ല.

ഏതാനുമ അദ്ദേഹം ക്ലാസ്സിൽ കൂട്ടുകൂടി ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. ഒരുദിവസം കേൾക്കാത്ത അദ്ദേഹം പാടി. അവിടുന്നു പാടി.

മന്ത്രകർത്തന്റെ ബുദ്ധിക്കു് സാരമായ എന്തോതകരാറു സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന നിഗമനത്തിൽ വലിയതമ്പുരാൻ വൈദ്യനെ വിളിച്ചുവരുത്തി.

മനഃശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ചികിത്സയാരംഭിച്ചു. മന്ത്രകർത്തമ്പുരാനു് ഭ്രാന്താണെന്നു വന്നാട്ടുഴുക്കു പരന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ ഒരുദിവസം അദ്ദേഹം ആരോടും പറയാതെ നാടുവിട്ടു. എല്ലാവരും ദുഃഖത്തിലാണ്ടു. വലിയതമ്പുരാൻ നാനാദിക്കുകളിലേക്കും ആളുകളെ അയച്ചു. ഫലമുണ്ടായില്ല.

പല്ലുവർഷങ്ങൾക്കുശേഷം മന്ത്രകർത്തമ്പുരാൻ മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ ആർക്കും തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതുക്കു പ്രാകൃതമായ വേഷം. പക്ഷേ ആ ശബ്ദത്തിനു മാത്രം മാറ്റം വന്നിരുന്നില്ല.

ഉപദേശങ്ങളും ആവലാതികളും മന്ത്രകർത്തമ്പുരാന്റെ കാതുകളിലേക്കു് വീണ്ടും പ്രവഹിച്ചുതുടങ്ങി.

വലിയതമ്പുരാൻ ചോദിച്ചു!

"ഉണ്ണി ഇപ്പോൾ നയിക്കുന്ന ജീവിതത്തിനു വല്ല അർത്ഥവുമുണ്ടോ?"

"ഞാൻ സന്തുഷ്ടനാണു്. സന്തോഷവാനാണു്. ഇങ്ങിനെ ഒരു ഏതുവേണം?"

എന്തായാലും ഒരു കാര്യത്തിൽ മന്ത്രകർത്തമ്പുരാനു് കീഴടങ്ങേണ്ടിവന്നു. ഈ സംഭവത്തോടു ബന്ധിച്ചു് ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു കച്ചേരിനടത്തേണ്ടിവന്നു, പിന്നെ കോവിലകത്തുവച്ചു് മൂന്നാലു കച്ചേരിയും. ഔചിത്യത്തിന്റെ സംഗീതം സദസ്സിനെ കോരിത്തരിപ്പിച്ചു അതുവരെ ലോകം കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരുതരം രാഗങ്ങൾ അദ്ദേഹം അവതരിപ്പിച്ചു.

"മന്ത്രകർത്തമ്പുരാൻ ഒരു ഗാനഗന്ധർവനാണു്"—കേട്ടവർ കേട്ടവർ പറഞ്ഞു.

ഒരിക്കലും മറക്കാൻവയ്യാത്ത ഒരനുഭൂതിവിശേഷം അദ്ദേഹം അവിടെ സൃഷ്ടിച്ചു.

വന്നപോലെത്തന്നെ അദ്ദേഹം യാത്രയാവുകയും ചെയ്തു. പോകുന്നതിനു മുമ്പു് അമ്മാമനെയും അച്ഛനെയും അമ്മയേയും കണ്ടു.

"അമ്മേ, ഞാൻ പോട്ടെ"

അമ്മയുടെ ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ മുഖത്തു് ക്ഷണനേരം പാരവശ്യം പടർന്നു. കണ്ണുനിറഞ്ഞു.

"പോണംന്നു് ഉണ്ണിക്കു് നിർബന്ധമുണ്ടോ?"

"ഉണ്ടു്"

"എന്നാൽ ഇങ്ങിനി പണം കയ്യിൽവച്ചോളൂ. അച്ഛനോടോ അമ്മാമനോടോ ചോദിച്ചാളൂ"

"പണം വേണ്ടാ"

"പിന്നെ എന്നാ വേണ്ടാ?"

"നടത്തകൊല്ലം ഇക്കാലത്തു"

"വരോ? തീർച്ചയായുമോ?"

"വരാം. തീർച്ചയായുവരാം."

"ഉണ്ണി ഭോഷം പണം കയ്യിൽവച്ചോളൂ"—അച്ഛനും അമ്മാമൻമ്പുരാനും കൂടിപ്പറഞ്ഞുനോക്കി.

"പണം എനിക്കാവശ്യമില്ല"— ഉറച്ച മറുപടി ലഭിച്ചു.

മന്ത്രകർത്തമ്പുരാൻപോയി. രണ്ടുകൊല്ലത്തിനുശേഷം തിരിച്ചുവന്നു. വീണ്ടും പോയി. വീണ്ടും തിരിച്ചുവന്നു.

ഈ തമ്പുരാനെയാണു് കുഞ്ഞിപ്പാറുനെ

ശ്രദ്ധയായി ലഭിച്ചു". ഇതൊരു മഹാഭാഗ്യമായി അവൻ കരുതി. കുഞ്ഞിപ്പാക്കനവന്ന ഈ സൌഭാഗ്യത്തിൽ അമ്മയുടെ ശിഷ്യന്മാരും ആഹ്ലാദിച്ചു.

"മറന്നാൽ ഞാൻ പോകുന്ന. അപ്പാഴുക്കം കൂടെവരാൻ കുഞ്ഞിപ്പാക്കനോട് പറഞ്ഞു.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ എന്ന ചെറുമച്ചെറുക്കനെ കോവിലകത്തെ മണക്കൻ നമ്പൂരാൻ ശിഷ്യനായി സ്വീകരിച്ചവിവരം കേട്ടെന്ന നാട്ടുപ്രമാണിമാർ വലിയതമ്പുരാന്റെസമക്ഷം നേരിട്ടറിയുവാനെത്തി. വിശ്വപ്രക്ഷൻനമ്പൂതിരിയും കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു.

"ചെറുപ്രച്ചക്കനെ പാട്ടുപഠിപ്പിക്കാൻ സമ്മതിക്കരുത്". കല്പിച്ചു" അങ്ങളറിച്ചുണ്ണം"—അവർ അപേക്ഷിച്ചു.

"വിശ്വപ്രക്ഷൻനമ്പൂതിരി" നല്ല കാര്യവിവരമുള്ളല്ലൊ. ഉണ്ണിയെ വിളിക്കാനേതിട്ട സംഗതിപ്പോട്ടെ"—വലിയതമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു.

ഉണ്ണിയെ—മണക്കൻ നമ്പൂരാനെ—വിളിപ്പിച്ചു.

"ഉം. എന്താ?— മണക്കൻനമ്പൂരാൻ സഗൌരവം ആഗതരുടെനേരെ നോക്കി.

"ചെറുപ്രച്ചക്കനെ ശിഷ്യനായി ഇവിടുന്ന് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന എന്നു കേട്ടു. ശരിയാണോ?"—നമ്പൂരി ചോദ്യം തൊട്ടു.

"ശരിതന്നെ". പോരെ വല്ലതും അറിയാനുണ്ടോ?

"ചെറുപ്രച്ചക്കൻ ഭാഗവതരായി വരണത് നാടിന് ഗുണമല്ലെ?"

"അല്ല. ഇനി വല്ലതും ചോദിക്കാനുണ്ടോ?"

"ഇതിൽനിന്നും പിന്തിരിഞ്ഞാൽകൊള്ളാം."

"അതു ഞാൻ നോക്കിക്കൊള്ളാം"—മണക്കൻനമ്പൂരാൻ ഉപേക്ഷിച്ചു. അകത്തേക്കു പോയി.

"ഇതുപ്പോ നന്നായീലാ"—കഴകക്കാരൻവേലായുധൻ മുഖത്തു വിഷാദം വരുത്തി.

വലിയതമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു:

"അവനു യോഗമുണ്ടെങ്കിൽ അവൻ പഠിയ്ക്കും. ശാസിച്ചുകൊണ്ടു ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടും കാര്യമില്ല. നമ്പൂരിക്ക് ഈഷലോന്നും തോന്നരുത്".

തലയുംതാഴ്ത്തി വിശ്വപ്രക്ഷൻനമ്പൂതിരിയും കൂട്ടരും മടങ്ങി.

ജൂറ്

ചങ്കരൻറെയും മൂന്ന്ച്ചിയുടെയും കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകി. സന്തോഷംകൊണ്ടും സന്താപംകൊണ്ടും.

ഓമനമകൻ സംഗീതവിദ്വാനായ്ത്തീരാൻപോകുന്നു. തീർച്ചും സന്തോഷിക്കാം. പക്ഷേ അവൻ അവരെ വിട്ടുപിരിയുമല്ലൊ. സങ്കടം സഹിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല.

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അച്ഛനെയും അമ്മയെയും നമസ്കരിച്ചു. കുനിച്ചിപ്പെണ്ണിക്കൊഞ്ഞു. അവളുടെ കണ്ണുനീർ കുഞ്ഞിപ്പാക്കന്റെ നിറുകയിൽ ഇറ്റിറ്റുവീണു.

ചങ്കരൻ സഗദ്ഗദം പറഞ്ഞു:

"പോയിവാ മോനെ."

കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ മേളത്തെ അമ്മാമന്റെ പള്ളിക്കൂടത്തിലേക്കുചെന്നു. അവനെ ആവിധം ഗാംഭീര്യത്തോടുകൂടെ" അമ്മാമൻ പറഞ്ഞു.

"പോയിവരൂ. ഒരു നല്ല ഗായകനായി തിരിച്ചുവരൂ."

അമ്മാമൻ തന്റെ പ്രിയശിഷ്യനെ അനുഗ്രഹിച്ചു. താൻറെ പ്രിയപ്പെട്ട ഇടവിടെയുടെ പാദങ്ങൾ കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ തൊട്ടുവന്ദിച്ചു.

"എന്താ പുറപ്പെടാറായില്ലെ?— മണക്കൻനമ്പൂരാന്റെ ശബ്ദംകേട്ട് എല്ലാവരും തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

നമ്പൂരാൻ പള്ളിക്കൂടത്തിലേക്കു വരുന്നു! പുലയൻനടത്തുന്ന പള്ളിക്കൂടത്തിലേക്ക് തൊഴക്കോപ്പിലകത്തെ മണക്കൻ നമ്പൂരാൻ വരുന്നു! അനുഗ്രഹിതഗായകസാന്നിദ്ധ്യമുണ്ടായി.

അമ്മാമനും ശിഷ്യന്മാരും ആദരവോടെ അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു. അമ്മാമൻ വിരിച്ചുകൊടുത്ത തഴപ്പായിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് നമ്പൂരാൻ ചോദിച്ചു:

"കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ എഴുത്തിനിരുത്തിക്കഴിഞ്ഞില്ലെ?"

"ഉവ്വ്"—കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ സവിനയം പറഞ്ഞു.

ശിഷ്യൻപ്പോരാൻ ഇളനീർ കൊണ്ടുവന്നു. മൂക്കുചെത്തി നമ്പൂരാന്റെ മുന്നിൽ വെച്ചു. അദ്ദേഹം കുടിച്ചതു സംതൃപ്തിയോടെ ഇളനീർ കഴിച്ചു.

അമ്മാമൻ പറഞ്ഞു:

"ഒരു ചെറിയ അപേക്ഷയുണ്ട്"

"എന്താണ്? പറഞ്ഞോളൂ."

"ഒന്നു പാടിക്കേട്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്."

"ഓഹോ, ആയാലോ."

മണക്കൻനമ്പൂരാൻ ചുറ്റുപടിഞ്ഞിരുന്നു. അമ്മാമനും ശിഷ്യന്മാരും അദ്ദേഹത്തെ ചുറ്റിവളഞ്ഞിരുന്നു. നിലത്തിരുന്നു.

ആ ഗായകന്റെ കണ്ഠത്തിൽനിന്നും ഒരു ഗാനധാര പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. പറഞ്ഞറിയിക്കാനാവാത്ത തികച്ചും ശ്രവണീയവും പരിശുദ്ധവുമായ വികാരോപചികളണിഞ്ഞിക്കൊണ്ട് ആ ഗാനം അവിടെ പരന്നൊഴുകി. ആ ഗാനം ആത്മാവിൽതീർത്ത ഉള്ളൂരോളികൾ പ്രപഞ്ചം പോറിഞ്ഞു. കുന്നുപുഴിയുടെ നാലുപുറവും അവിടെ വിണ്ടുനിന്ന, ഗാനം അവസാനിച്ചു. നമ്പൂരാൻ എഴുന്നേറ്റു.

"ഈ പള്ളിക്കൂടം ഇന്നുമുതൽ ഞാനേറ്റെടുത്തിരിക്കുന്നു"—അമ്മാമൻ കൃതജ്ഞതാഭാരത്തോടെ നമ്പൂരാന്റെ മുഖത്തേക്കുനോക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുഞ്ചിരി വിടർന്നു.

"അമ്മാമാ, ഞങ്ങൾ പോയിവരട്ടെ."

അദ്ദേഹം മുമ്പേനടന്നു. കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ഗുരുവിനെ അനുഗമിച്ചു.

ഗ്രാമങ്ങൾ പിന്നിട്ടുകൊണ്ട് അവർ നടന്നു. അദ്ദേഹം തന്നെ സംസാരിച്ചില്ല. കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ തന്നെ ചോദിച്ചുമില്ല.

ശ്രീപുരംഗ്രാമത്തിലെത്തി, നേരം സന്ധ്യയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

"ഇതു് ശ്രീപുരമാണല്ലെ". നമുക്കിന്നിവിടെ താമസിക്കാം"—അല്പമുള്ള ശിഷ്യന്മാരും പുറപ്പെടിക്കാനിച്ചുകൊണ്ട് നമ്പൂരാൻ പറഞ്ഞു.

അമ്പലക്കുളത്തിലിറങ്ങി രണ്ടുപേരും കുളിച്ചു. ക്ഷേത്രസന്നിധിയിലേക്കു ചെന്നു. ശാന്തിക്കാരൻ തന്ത്രിയെ നമ്പൂരാനെക്കണ്ട് ആദരപൂർവ്വം തൊഴുതു. ഒന്നിച്ചു കുഞ്ഞിപ്പാക്കനെ നോക്കി.

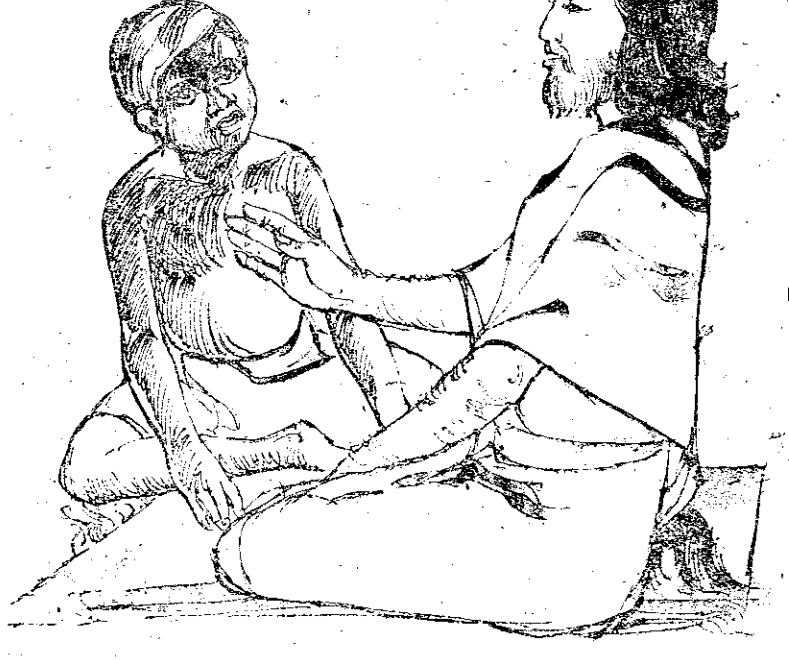

"ഇത് കുട്ടി ആരാണ്?"

"എന്റെ ശിഷ്യനാണ്. ഇവനെ സംഗീതം പഠിപ്പിച്ചാൽ കേമനാകുമെന്നു തോന്നുന്നു" — മരുമകനോട് തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു.

"ഇവനെന്താ ജാതി?" — തമ്പുരിക്ക് സംശയമായി. കുട്ടിയെ കണ്ടാൽ ഉയർന്ന ജാതിയിൽപ്പെട്ടവനാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

"ഉയർന്ന ജാതിക്കാരനായാലെന്ത്, നമ്പൂരീ. നമ്പൂരിക്ക് ശങ്ക തീർക്കാൻ വേണ്ടേ?" — തമ്പുരാൻ ഉപദേശിച്ചു പറഞ്ഞു.

നമ്പൂരി പിന്നെ ഒന്നും ചോദിച്ചില്ല. ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും നൈവേദ്യച്ചോറു ലഭിച്ചു. കുട്ടിപ്പോലും ഊണുകഴിച്ചു.

നേരം മാറിമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആകാശം ചന്ദ്രൻ ഉദിച്ചുപൊങ്ങിയിരുന്നു. ചന്ദ്രനച്ചാറും കറുപ്പും വെളുപ്പും ഇടകലർന്ന മേഘങ്ങൾ അരിച്ചരിച്ചു നീങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

കുറേപോയപ്പോൾ ഗോപുരനടയിൽ വന്നിറങ്ങി.

മേഘാവൃതമായ ആകാശം പെട്ടെന്നു തെളിഞ്ഞു. എങ്ങും പൂനിലാവുനിറഞ്ഞു.

"നമുക്ക് പിടയ്ക്കാം"— മരുമകൻ തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം ഒരുനിമിഷം കണ്ണടച്ചു ധ്യാനിച്ചു കണ്ണുതുറന്നു. കുഞ്ഞിപ്പൂക്കാൽ എഴുന്നേറ്റു നമസ്കരിച്ചു.

"ആ..." — തമ്പുരാനിൽനിന്നും അദ്ഭുതധ്വനി.

"ഏറുപടയ്"— അദ്ദേഹം കല്പിച്ചു.

കുഞ്ഞിപ്പൂക്കൽ ഏറുപടയടി

ആ.....

ആ നാദം ചുറ്റിപ്പുനിലാവിനോടിഴുകിച്ചേർന്നു

ഏഴ്

ദിവസങ്ങളും മാസങ്ങളും കൊഴിഞ്ഞുവീണുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇരുവർക്കും ആത്മാർത്ഥമായ പ്രീതി സമ്പാദിക്കാൻ കുഞ്ഞിപ്പൂക്കനു കഴിഞ്ഞു.

അവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിത്തന്നെ.

പരിചാരകനായിരുന്നു.

മന്ത്രവാദിയായിരുന്നു

കുഞ്ഞിപ്പൂക്കനു് ക്രമാനുഗതമായ പുരോഗതിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ മാത്രമേ കണ്ടുള്ളൂ

—തമ്പുരാൻ എന്തിനിങ്ങനെ കാടിനടക്കുന്നു? ഒരിടത്ത് സ്ഥിരമായി ഇരുന്നു് വിശ്രമിച്ചുകൂടെ? പ്രവർത്തിച്ചുകൂടെ?

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യം ദിവസം ചെല്ലുന്തോറും ക്ഷയിച്ചുവരികയാണു്. കുഞ്ഞിപ്പൂക്കനു് ഇക്കാര്യത്തിൽ വലിയ ഖേദമുണ്ടു്.

"ഒരുദിവസം അവൻ ഇന്നു ചോദിച്ചു:

"നമുക്കു് ഒരിക്കൽ സ്ഥിരമായി താമസിച്ചുകൂടെ?"

തമ്പുരാൻ ആ ചോദ്യംകേട്ടു് പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. പെട്ടെന്നു് ആ മുഖത്തു് ഗൗരവം നിഴലിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

"ഞാനീ കാടിനടന്നതിന്റെ ഫലം നിനക്കുപകാരം. നിനക്കുമാത്രം"

ഉടൻതന്നുള്ള വാക്കുകൾക്കു് കുഞ്ഞിപ്പൂക്കൻ ശ്രദ്ധയോടെ കാത്തിരുന്നു.

"ഇതുപോൽ സംഗീതത്തിന്റെ നാനാവശങ്ങളെപ്പറ്റി ഞാൻ പഠിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു വലിയ ഗവേഷണഗ്രന്ഥം ഞാൻ രചിച്ചുകഴിഞ്ഞു ഇതിന്റെ ആശയത്തിലേക്കാണു് ഞാൻ കാടിനടന്നിരുന്നതു്. എങ്ങനെക്കാൾ പരിജ്ഞാനമുള്ള സംഗീതപണ്ഡിതന്മാർ ഭാരതത്തിൽ ഏറെയുണ്ടു്. അവരുടെയൊക്കെ ഞാൻ കണ്ണുപിടിച്ചു. സംശയിച്ചു, കൂടെ അറിവുനേടി. നാളത്തലമുറയ്ക്കുവേണ്ടി ഒരു ഗ്രന്ഥം ആവശ്യമുണ്ടായേക്കും"

തമ്പുരാൻ പെട്ടെന്നു വിഷാദവിവശനായി.

തുടർന്നുള്ള നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കുശേഷം തമ്പുരാൻ തുടർന്നു:

"ശ്രോത്രിയാടിസ്ഥാനത്തിൽ തന്നെ സ്വന്തമായി ചില രാഗങ്ങൾ ഞാൻ ചമച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്റെ സ്വന്തം പദങ്ങൾകൊണ്ടു് ഞാനൊരു ശ്രുപാകോട്ടയുണ്ടാക്കി. കാത്തിരിയ്ക്കൂ ഞാനതിലും നിന്നെ പഠിപ്പിക്കാം.

അതുമതിയും ആദരവും ആനന്ദവും കൊണ്ടു കുഞ്ഞിപ്പൂക്കന്റെ മിഴികളിൽ ഇടിച്ചുമിന്നി.

ഗുരുവിനു് ഒരു ലക്ഷ്യമുണ്ടായിരുന്നു. മഹത്തായ ലക്ഷ്യം. അതദ്ദേഹം നിറവേറ്റിക്കഴിഞ്ഞു. ഇനി അല്പം വിശ്രമിക്കാം. വിശ്രമം ആവശ്യമാണു്. അത്യാവശ്യമാണു്.

ഒരുദിവസം അവൻ തമ്പുരാനോടു പറഞ്ഞു:

ഗുരുദേവാ, നോക്കൂ അങ്ങു് നേടിക്കഴിഞ്ഞു ഇനി ഒരിടത്തിരുന്നു് വിശ്രമിക്കണം. എന്റെ ഒരേ ഒരപേക്ഷയാണിതു്.'

'എനിക്കു് ജീവിതത്തിൽ ഒരു കാര്യം കൂടി നിർവ്വഹിക്കാനുണ്ടു്, പൂക്കാ.'

'എന്താണതു്?'

'എന്റെ അറിവു മുഴുവൻ നിന്നിലേക്കു പകരുകയെന്ന കർത്തവ്യം.'

കുഞ്ഞിപ്പൂക്കന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ആയിരംപൂക്കൾ ഒന്നിച്ചുവിടർന്നു. പെട്ടെന്നവ വാടിപ്പോയി. ഗുരുദേവന്റെ മുഖത്തിലൊന്നു് ഏല്ലന്തായ ശരീരവും ക്ഷീണച്ചുമയും കണ്ടപ്പോൾ അവനു് ഉൾക്കരയാൻ തോന്നി.

"ക്ഷമിക്കണേ ഗുരുദേവാ ഒരു സ്ഥിരജീവിതമായി ഇരുന്നു് എന്നെ പഠിപ്പിക്കാമല്ലോ. എന്റെ അപേക്ഷ സഫലീകരിച്ചാലും. ഇല്ലെങ്കിൽ..." — ഗദ്ഗദം മൂലം കുഞ്ഞിപ്പൂക്കനു് മുഴുമിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

സ്നേഹത്തിനു് അധികാരത്തേക്കാൾ ശക്തിയുണ്ടു്. തമ്പുരാൻ പ്രിയശിഷ്യന്റെ അഭ്യർത്ഥന സഫലീകരിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു.

"എവിടെയാണു് സ്ഥിരമായിരിക്കേണ്ടതു്?" കുഞ്ഞിപ്പൂക്കൻ ചോദിച്ചു.

തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു:

'നമുക്കാലോചിക്കാം.'

"നാട്ടിലേക്കു പോയാലോ"

'ആലോചിക്കാം.'

അടുത്തദിവസം തമ്പുരാൻ അവനോടു ചോദിച്ചു:

'നാട്ടിൽപോയി താമസിക്കണമെന്നു് നിനക്കു് നിർബ്ബന്ധമുണ്ടോ?'

'ഇല്ല ഗുരുദേവൻ തിരുമനസ്സിരുന്ന സ്ഥലമാണു് എന്റേയും സ്ഥലം.'

'നിനക്കു് അച്ഛനേയും അമ്മയേയും കാണണമെന്നു തോന്നുന്നില്ലേ?'

'ഉവ്വു്" — കുഞ്ഞിപ്പൂക്കൻ മനസ്സിലുള്ളതു് ഇന്നപോലെ പറഞ്ഞു.

മൂന്നുവർഷംകഴിഞ്ഞു നാട്ടിൽനിന്നും ചോന്നിട്ടു്.

തമ്പുരാനു് കണ്ണുതുറുണ്ടു്. വർഷങ്ങൾ

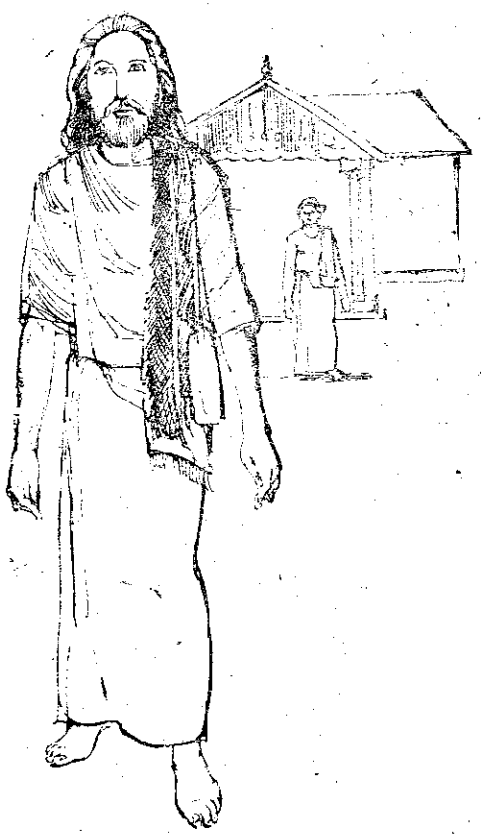

ലോർക്കൻ ചെന്നു കാണാമെന്നു് അമ്മക്കു വാക്കുകൊടുത്തിരുന്നു. പക്ഷേ പാലിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

അദ്ദേഹം തന്നത്താൻ പറഞ്ഞു:

'ഞാനൊരു ദുഷ്ടനാണു്.'

വാസ്തവത്തിൽ തമ്പുരാൻ സമയമില്ലായിരുന്നു. പുലരുന്നതിനുമുമ്പു് എഴുന്നേൽക്കും. പ്രഭാതകൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കും. കുഞ്ഞിപ്പൂക്കനെ പഠിപ്പിക്കും. യാത്രയുടനും.

'കുഞ്ഞിപ്പൂക്കൻ! അവൻ വളരണം ഏറ്റവും വലിയ ഭാഗവതോത്തമൻ.' — അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സു് സദാ മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഗുരുവിന്റെ അഭിലാഷം ശിഷ്യന്റെ

30-3-79 മുതൽ കേരളത്തിലെ പ്രമുഖ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ

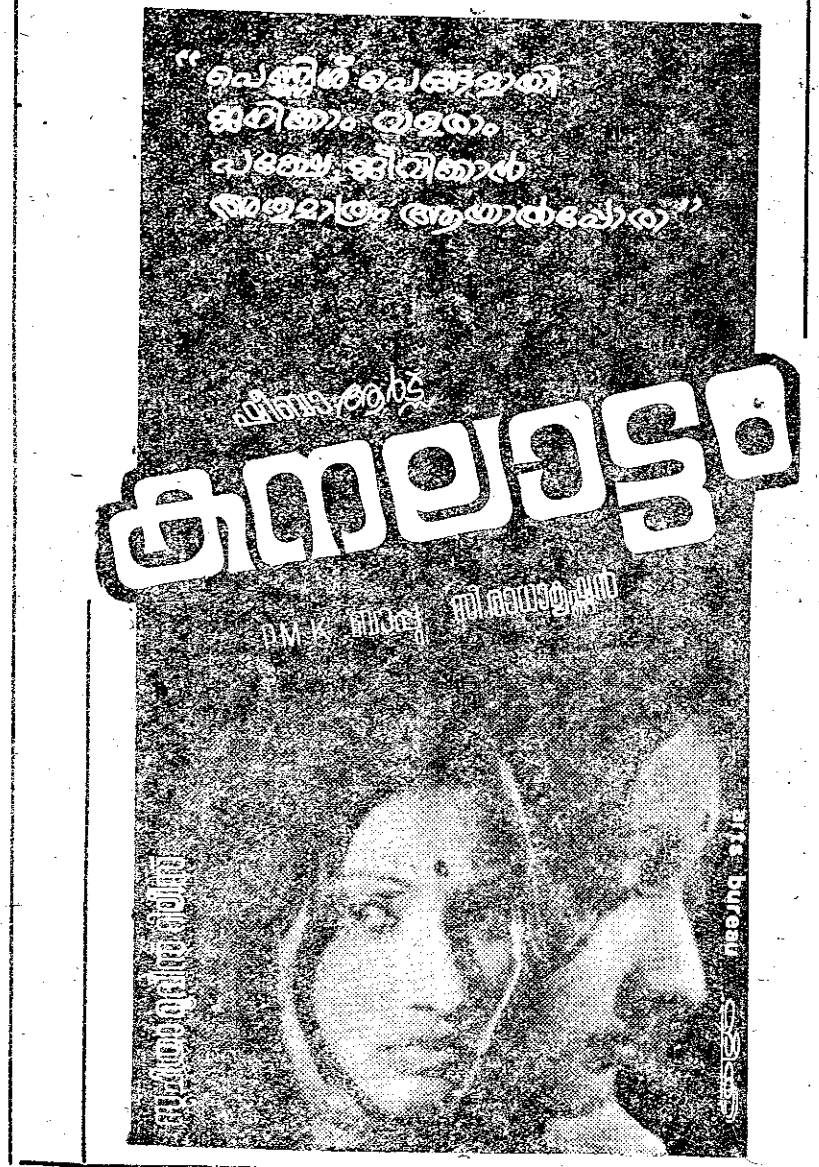

ും അതിലേക്കാകർഷിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണിലെ തിളക്കവും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്ന നാടകീയ മുഹൂർത്തങ്ങളുടെ ജീവൻ ഉൾക്കൊണ്ടു ശ്രീധരന്റെ സംഭാഷണ ശൈലിയും ഉദ്വേഗത്തിന്റെ പൂട്ടുകൾ തുറന്നു.

രണ്ടു പേരും അദ്ഭുതപ്പെട്ടു.

സ്ഥിരമായി സ്വന്തം നാട്ടിൽത്തന്നെ മതിയെന്ന് തമ്പുരാൻ തീർച്ചയാക്കി. രണ്ടുപേരും നാട്ടിലേക്കു തിരിച്ചു.

കോവിലകത്തു് എത്തിയപ്പോൾ തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു.

"കുഞ്ഞിപ്പാക്കൻ വീട്ടിലേക്കു പൊയ്ക്കോളൂ. ദേവകിയമ്മ ഞാൻ അമ്മാവന്റെ പള്ളിമുറിയിൽ വരാം."

അദ്ദേഹം പടിപ്പുരകടന്നു് അകത്തു പ്രവേശിച്ചു.

ജ്യേഷ്ഠൻ ഉമ്മറത്തിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

"എന്താ വന്നതു്?—സംഭ്രമവും അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

സ്വന്തം ജ്യേഷ്ഠനോടു് ചോദിച്ചതു്, എന്തിനാണു് വന്നതെന്നു്, മരുമകൻ തമ്പുരാൻ കുറച്ചു നിമിഷം അമ്പരന്നുനിന്നു.

"അമ്മാമനെ കാണണം; അച്ഛനേയും അമ്മയേയും കാണണം."

"അവരൊക്കെ മരിച്ചുപോയി. ഇനി താനിവിടെ നിൽക്കണ്ട. ചെറുമന്റെ ഉദ്വേഗം താമസിക്കാനുള്ള സ്ഥലമല്ല ഈ കോവിലകം."

മരുമകൻ തമ്പുരാനു് കാര്യങ്ങളിന്റെ കിടപ്പു് പെട്ടെന്നു മനസ്സിലായി.

അമ്മയുടെ ഉദരത്തിൽനിന്നും പുറത്തു വന്നവരാണു് മൂന്നുപേരും. താൻ അനുജൻ. അദ്ദേഹം ജ്യേഷ്ഠൻ.

ജ്യേഷ്ഠൻ അതിബുദ്ധികാരണം ഏറെറടുത്തിരിക്കുന്നു. തന്നെ തുടച്ചുനീക്കാൻ തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നു. തമ്പുരാനു് ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒട്ടും സങ്കടം തോന്നിയില്ല. ജ്യേഷ്ഠനെക്കുറിച്ചു് അറിയാം.

അദ്ദേഹം ഉമ്മറത്തിണ്ണയിൽ നിമിഷങ്ങളോളം സ്തംഭിച്ചുനിന്നു. അമ്മാമനും അച്ഛനും അമ്മയും മനസ്സിലേക്കു കുതിച്ചുവന്നു.

അവർ മരിച്ചു. ഒരു നോക്കു് കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

"ഇനി ഇവിടെ നിൽക്കണ്ട. എങ്ങോട്ടെങ്കിലും പൊയ്ക്കോളൂ"—ജ്യേഷ്ഠൻ അനുജന്റെ മുഖത്തു നോക്കാതെ പറഞ്ഞു.

മരുമകൻ തമ്പുരാൻ തിരിഞ്ഞുനടന്നു.

എട്ടു്

തമ്പുരാൻ അമ്മാമന്റെ പള്ളിക്കുടത്തിലേക്കു നടന്നു. അദ്ദേഹം വരുന്നതു് ദൂരെനിന്നുതന്നെ അമ്മാമനും ശിഷ്യന്മാരും കണ്ടു. ഒരേവിനു് അവർ അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു.

"കോവിലകത്തു് എനിക്കു് വിലക്കു കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു." തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു.

"ആരു്?"—അമ്മാമൻ ചോദിച്ചു.

"ജ്യേഷ്ഠനു്. എനിക്കു താമസിക്കാൻ ഒരു സ്ഥലം വേണമല്ലോ അമ്മാമാ."

ജീവിതത്തിൽ ഇതുവരെ ആരോടും യാതൊന്നും ചോദിച്ചു വാങ്ങിയിട്ടില്ലാത്ത മനുഷ്യൻ. തെക്കേ കോവിലകത്തെ മരുമകൻ തമ്പുരാൻ. ഭൂപ്രമാണ സമ്പത്തിന്റെ ഉടമ. പക്ഷേ, സമ്പത്തും പണവും അദ്ദേഹത്തിനു പുല്ലുപോലെയാണു്.

ആ വലിയ മനുഷ്യനെ മനസ്സിലാക്കാൻ അമ്മാമനു കഴിഞ്ഞു. എന്തുകൊണ്ടോ അമ്മാമന്റെ കണ്ണുകൾ ഈറനണിഞ്ഞു.

തമ്പുരാൻ പള്ളിക്കുടത്തിലേക്കു് ആനയിക്കപ്പെട്ടു. അമ്മാമൻ പറഞ്ഞു:

"ഈ സന്ധ്യകളുമ്പോൾ ഇവിടേക്കു താമസിക്കാൻ മരുമോൻ വീട്ടുണ്ടാവും."

നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ജോലി തുടങ്ങി. അമ്മാമനും ശിഷ്യന്മാരും കുഞ്ഞിപ്പാക്കനും എന്തെന്നില്ലാത്ത ഉത്സാഹത്തോടെ പണി തുടങ്ങി. സന്ധ്യകൂടുമ്പോൾ പള്ളിക്കൂടത്തിനു സമീപം ഒരു കുടിലുയർന്നു. കരിമ്പനപ്പട്ട മേഞ്ഞു, വൃത്തിയുള്ള ഒരു കുടിൽ. നിലം ചാണകംകൊണ്ടു മെഴുകി. മുറ്റത്തു് ഇളംതിരുവട്ടകൾ നട്ടു. മുറ്റത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു നേരത്തെ നിന്നിരുന്ന അശോകവൃക്ഷത്തിനു ചുറ്റും കല്ലുകൾ പാകി.

കുടുംബത്തുനിന്നു കുഞ്ഞിക്കാറ്റിനോടു സംസാരിച്ചു, അശോകമരത്തിന്റെ പത്തലിച്ച ചില്ലകൾ കാറ്റിൽ ഉലഞ്ഞു ചെയ്തു.

ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും ശംഖനാദം കേട്ടു.

തമ്പുരാൻ കുടിലിൽ കാലെടുത്തുവച്ചപ്പോൾ അമ്മാമനും ശിഷ്യന്മാരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ പുഷ്പവൃഷ്ടി നടത്തി.

തമ്പുരാൻ എല്ലാം നോക്കിക്കണ്ടു കുടിഞ്ഞ വാത്സല്യപൂർവ്വം അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

"അമ്മേ, ഇല്ല" കരിലല്ല; കോവിലകമല്ല; എന്നെ ആശ്രമത്തിലേക്കു."

അന്നരാത്രി. ലോകം ഉറക്കത്തിലാണ്ടു കിടക്കുമ്പോൾ, തമ്പുരാൻ പാടി. കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ഇടയ്ക്കു പാടി. ഈശ്വരൻ കഞ്ഞിപ്പാക്കനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു് ആവേശത്തോടെ പറഞ്ഞു:

"എന്റെ കഞ്ഞിപ്പാക്കാ, നീ ഇങ്ങനെ ശിഷ്യൻമാരെ!"

വീണ്ടും നാലുവർഷം കടന്നുപോയി.

തമ്പുരാന്റെ ജീവിതത്തിനു് ഒട്ടേറെ ചട്ടുകമാക്കെ തെകവന്നു. ഭദ്രേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യം മെച്ചപ്പെട്ടു. ഭദ്രേഹം അതിനിടെ കൂടിൽ കിടന്നും ക്ലോശ്രമമായി മാറി മുറച്ചെനി ഈശ്വചിത്രകൾ ചിത്രിച്ചുനിന്നു. വള്ളിച്ചിത്രപ്പണികൾ ആശ്രമത്തെ അലങ്കരിച്ചു.

തമ്പുരാൻ സൃഷ്ടിച്ച കൃതികാഗങ്ങൾ കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ആലപിച്ചു. ജ്ഞാനശ്ലോകങ്ങളുള്ളവരുടെ ശ്രദ്ധ ക്രമേണ അങ്ങോട്ടു തിരിഞ്ഞു. സംഗീതത്തിന്റെ പുതിയ വിജ്ഞാനം പകർന്നുകൊണ്ടു് ആ ആശ്രമം തലയുയർത്തിനിന്നു.

പരിവുള്ള ഉത്സവം അടുക്കാറായപ്പോൾ സമാഗതമായി. ലോകപ്രസിദ്ധി ആർജ്ജിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്ന ജ്ഞാനേശ്വരൻ മധുരാപുരിയിൽനിന്നു വന്നു് കുറച്ചുനാളുള്ളു.

പരിപാടികളെ രണ്ടുദിവസം തുമ്പുമുന്നെ ഭദ്രേഹം എത്തി. വന്നപാടെ വീരുപാക്ഷൻനമ്പൂരിയെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു:

"എനിക്കു" തമ്പുരാനെ കണ്ടു കാണണം."

ഏതു തമ്പുരാനെ?

"നാനിലവിടാനായെ തമ്പുരാൻ! അദ്ദേഹം ഒരു ഗവേഷണഗ്രന്ഥം രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് സൂക്ഷ്മമായിക്കേട്ടറിഞ്ഞു. കുറെ പുതിയ രാഗങ്ങളും അദ്ദേഹം ചമച്ചിട്ടുണ്ടു്. എനിക്കു് അദ്ദേഹത്തെ ഒന്നു കാണണമെന്നുണ്ടു്."

"അദ്ദേഹം പുലയന്മാരുടെയോ?"

"അദ്ദേഹത്തെ അടുപ്പിക്കാൻ ഒക്കുമോ? ഇല്ല."

"അതു ഞാൻ തീരുമാനിച്ചോളാം"— ജ്ഞാനേശ്വരനു് ദേഷ്യം വന്നു.

വീരുപാക്ഷൻനമ്പൂരി പരാജയപ്പെട്ടു കരഞ്ഞു രചിച്ചു. ജ്ഞാനേശ്വരൻ തമ്പുരാന്റെ ആശ്രമത്തിലേക്കു" ആനയിക്കപ്പെട്ടു.

രണ്ടു പ്രതിഭാശാലികൾ അവിടെ സമ്മേളിച്ചു. തമ്പുരാന്റെ മുഖത്തുനിന്നും വന്ന വിജ്ഞാനത്തിന്റെ വാക്കുകൾ ജ്ഞാനേശ്വരനെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. അന്നത്തോളം അറിയാത്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു കാര്യം മുഖത്തിത്തെളിഞ്ഞു.

തമ്പുരാൻ ചോദിച്ച നാലുഗാനങ്ങൾ കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ ആലപിച്ചു. ജ്ഞാനേശ്വരന്റെ കണ്ണുനിറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിനു രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. താനും ഒരു ഭാവഗായകനാണു്. പക്ഷേ സംഗീതത്തിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ഇത്രത്തോളമുണ്ടെന്നു് അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

"ഗോനാട്ടിലെ പ്രേമിക്ക" കഞ്ഞിപ്പാക്കനെ പാടട്ടെ." —ജ്ഞാനേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

"ഇന്നേ അങ്ങോട്ടു കത്തിവിടില്ല"— അല്പമാലോചിച്ചശേഷം തമ്പുരാൻ കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ പറഞ്ഞു.

"അതു ഞാൻ നോക്കിക്കൊള്ളാം."

തമ്പുരാന്റെ പദ്ധതികൾ തെറ്റുവന്നുകൂടാതെ ജ്ഞാനേശ്വരൻ യന്ത്രം പറഞ്ഞു.

ഉത്സവദിനം പുലർന്നു. പ്രേമിക്കുള്ള സന്നാഹങ്ങൾ ഒട്ടെല്ലാം പൂർത്തിയായി.

നേരം സന്ധ്യയായി. ജ്ഞാനേശ്വരൻ മണ്ഡപത്തിലേക്കു് ആനയിക്കപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നിൽ കഞ്ഞിപ്പാക്കനെ കണ്ടപ്പോൾ പ്രധാനിമാർക്കു ദേഷ്യം വന്നു.

"ഈ നെറികെട്ടവനെയാണോ ക്ഷണിച്ചതു്?"— വീരുപാക്ഷൻനമ്പൂരി ചോദിച്ചു.

"പാട്ടുപാടിക്കാൻ."

"ഈ ചോദ്യത്തിനുത്തരം കേട്ടുനിൽക്കാൻ നമുക്കു സമയമില്ല. നടന്നുകൊൾക" —കനത്തസ്വരത്തിൽ ജ്ഞാനേശ്വരൻ പറഞ്ഞു.

നമ്പൂരിയുടെയും മറ്റു പ്രധാനികളുടെയും മുഖത്തു്, ഇളിഭ്യത്തെ നിഴലിച്ചു.

ജ്ഞാനേശ്വരൻ ക്ഷണിച്ചതനുസരിച്ചു മണ്ഡപത്തിലേക്കു കയറി.

"ഗുരു"—ഭദ്രേഹം കഞ്ഞിപ്പാക്കനെ ക്ഷണിച്ചു.

ജ്ഞാനേശ്വരൻ മണ്ഡപത്തിൽ ഇരുന്നു. നമിച്ചു" കഞ്ഞിപ്പാക്കനും.

"തമ്പുരാൻ എന്തു വക്കാഞ്ഞു?— ഭദ്രേഹം കഞ്ഞിപ്പാക്കനോടു ചോദിച്ചു.

"അദ്ദേഹം വന്നില്ല. ഏതു വീർപ്പുമുട്ടിച്ചാലും വരില്ല."—കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ പറഞ്ഞു.

"ശരിയാണു്, ഞാനു" അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിപ്രഭാവത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണു്."

കച്ചേരി ആരംഭിക്കാറായി.

പെട്ടെന്നു സദസ്സിന്റെ മുൻനിരയിൽനിന്നും ഒരു ശബ്ദം.

"ആ പുറകിലത്തെ മണ്ഡപത്തിൽ ഇരുന്നാട്ടെ."

ജ്ഞാനേശ്വരൻ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:

"സുഹൃത്തുക്കളേ, എന്റെ സമ്പത്തിനിന്നു" അസൂയനു പ്രകടിപ്പിച്ച ഒരു ഗായകനാണു". മഹാകവിതമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യൻ കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ അവിടെ പാടട്ടെ" നിങ്ങൾക്കിഷ്ടപ്പെട്ടില്ലെങ്കിൽ അവനെ പിടിച്ചു പുറത്താക്കിക്കോളൂ."

സദസ്സ് പെട്ടെന്നു നിശ്ശബ്ദമായി.

ജ്ഞാനേശ്വരൻ ഒരു രംഗം ആവിഷ്കരിച്ചു. സദസ്സിനെന്നും ഹർഷോന്മാദമുണ്ടായ

"കഞ്ഞിപ്പാക്കാ, പാടൂ."

ഒരു പുരുഷകാരുണ്യം. അതുവരെ ആരും കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത രാഗം. സദസ്സ് ആ ഗാനധാരയിൽ ലയിച്ചിരുന്നു. കഞ്ഞിപ്പാക്കന്റെ സപ്തസ്വരമനുഷ്യമനസ്സുകളിൽ പുതിയൊരനുഭൂതി ഉളവാക്കി, ഹൃദയത്തിന്റെ ഭിത്തികളിൽനിന്നു് ആരോ മുട്ടിവിളിക്കുന്നതുപോലെ അവർക്കു തോന്നി. അനുഭവത്തിന്റെ ലോകം സദസ്സ് ആ ചെറുമനുഷ്യനെ നോക്കിയിരുന്നു.

ഹർഷോന്മാദം നിമിഷങ്ങളോളം നീണ്ടുനിന്നു.

ജ്ഞാനേശ്വരൻ പാടി. അതു കഴിഞ്ഞു കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ വീണ്ടും പാടി. നാടകത്തിന്റെ പ്രപഞ്ചം അവിടെ രൂപംകൊണ്ടു. അതു വരുന്നു തമ്പുരാൻ. അദ്ദേഹം മണ്ഡപത്തിലേക്കു കയറിക്കൊണ്ടു. കഞ്ഞിപ്പാക്കൻ കൊട്ടിപ്പാടിക്കൊണ്ടെഴുന്നേറ്റു. ജ്ഞാനേശ്വരൻ സബഹുമാനം എഴുന്നേറ്റു.

തമ്പുരാൻ കഞ്ഞിപ്പാക്കനെ ആലിംഗനംചെയ്തു. അവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുന്നിൽ സാഷ്ടാംഗം നമസ്കരിച്ചു. ജ്ഞാനേശ്വരനും.

സദസ്സ് ഇമയ്ക്കാതെ ആ രംഗം നോക്കിക്കണ്ടു.

(അവസാനിച്ചു)

—o—

കേരളത്തിലെ പ്രമുഖ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ
പ്രദർശനം തുടരുന്നു

ഈ വർഷത്തെ ഏറ്റവും മികച്ച ഛായാഗ്രഹണങ്ങളിലൂടെ പ്രേക്ഷകരെ സ്നേഹത്തിന്റെ പൂർണ്ണതയിലേക്ക് നയിക്കുന്ന സാമൂഹ്യചിത്രം.

ശാന്തികൃഷ്ണ ഫിലിംസിന്റെ

ആയിരം വസന്തങ്ങൾ

താരങ്ങൾ: രവികുമാർ, വിൻസന്റ്, ജോസ്പ്രകാശ്, പൂജപ്പുര രവി, സണ്ണി, ശ്രീ, വീന, കവിയൂർ പൊന്നമ്മ, ശ്രീലത etc

ഗാനങ്ങൾ: കണിയാപുരം
സംഗീതം: ശ്യാം
സംവിധാനം: ജോഷി

ശാന്തി പിക്ചേഴ്സ് റിലീസ്.

"ഗ്രീൻറൂം മെത്തേഡ് നിർത്തിച്ചുവിടുക, കാണാതാകുക, സംഘം ചേരുക..."
ഈ സന്ദേശത്തിലൂടെ വിപ്ലവാഭിവാദ്യങ്ങൾ അർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ആരംഭിക്കുന്ന ആദ്യത്തെ മലയാളചിത്രം

കേരളത്തിൽ പ്രദർശനത്തിനെത്തിയിരിക്കുന്നു

നവധാരയുടെ

സംഘഗാനം

അഭിനേതാക്കൾ: ശ്രീനിവാസൻ, രാമകൃഷ്ണൻ, മധുമാസ്റ്റർ, പി. ആർ. നമ്പ്യാർ, റാണിതങ്കം etc.

സംഗീതം: ദേവരാജൻ
ഛായാഗ്രഹണം: വിപിൻദാസ്
സംവിധാനം: പി. എ. ബക്കർ

വിതരണം: കൊളി ഫിലിംസ് തൊടുപുഴ
തിരുവനന്തപുരം 1.

രാവിലത്തെ കളിയും കാപ്പികുടിയും കഴിഞ്ഞാൽ അപ്പുട്ടൻ പുറത്തു പോകും. പിന്നെ വളരെ വൈകിയിട്ടേ മടങ്ങി എത്തിയിരുന്നുള്ളൂ. പലപ്പോഴും അത്താഴത്തിനു പോലും വന്നിരുന്നില്ല. അപ്പോൾ അവന്റെ ചരിത്രത്തിലും അമ്മുണ്ണിയുടെ ബന്ധത്തിലുമുള്ള സുന്ദരികളായ പെൺകുട്ടികളുള്ള കുട്ടബാക്കാർ പലതും ആ നാട്ടിലും ആദിക്കിലും വേണ്ടത്ര ഉണ്ടായിരുന്നു.

അന്നു കാത്തിരിക്കാറില്ല. മറ്റുള്ളവരോടൊപ്പം തന്നെ അവളും അത്താഴം കഴിക്കും. അത്താഴം കഴിഞ്ഞാൽ കുഞ്ഞിനെ തൊട്ടിലിലിട്ട് ആട്ടി ഉറക്കും. ഉറങ്ങിയ കുഞ്ഞിനെ വാരിയെടുത്ത് അമ്മയുടെ കട്ടിലിൽ അമ്മയോടൊപ്പം കിടത്തിയിട്ട് അവൾ മുകളിലേക്കു പോകും. പിന്നെ

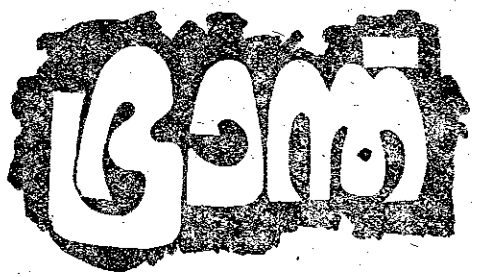

നോവൽ 43

പത്മൻ

എഴുത്താണ്". അപ്പുട്ടൻ വരുന്നതുവരെ എഴുതും. ഉർവശീശാപം ഉപകാരം. അപ്പുട്ടൻ വരാൻ എന്തും വൈകുന്നുവോ അതും നന്ന്. രൈസപരോധിരുന്ന് എഴുതാമല്ലോ.

'കേരളനാട്ടുകാരുടെ കണ്ണ്' അടിക്കടി വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അവർ അടുത്തതന്നെ അവരുടെ വാരികവഴി പ്രസിദ്ധം ചെയ്യാൻ പോകുന്ന അമ്മുണ്ടിയുടെ നോവലിനെപ്പറ്റി പരസ്യങ്ങൾ പല പത്രങ്ങളിലും വാരികകളിലും കൊടുത്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നു...

.....

മുത്തശ്ശി മാത്രം ഇടയ്ക്കൊക്കെ ഒരുക്കം, "എടുക്കാ അപ്പു ഒടമസോം ഇങ്ങനെ

ക്കുടെ തോന്നണ്ട. മുത്തശ്ശി പറഞ്ഞതു കൊണ്ടാതിരുന്നില്ല."

"ശരിയാ ഈ ചെറുക്കൻ പൊളിച്ചു" ഈ രണ്ടിച്ചു കളയുകയും ഉത്തരം പോരാത്തർക്കായി ഭാഗിച്ചു കിട്ടിയാത്തരുന്ന നിങ്ങളെക്കാൾക്കു സമ്പാദനാപടു... എന്നിക്കതിനും വിരോധമൊന്നുമില്ല, അമ്മുണ്ണി ഗോപാലൻ സമ്മതിക്കാണ്ടെ പോരാ. നന്നായാലും ചീത്തയായാലും അവൻ തന്നെല്ലെ മുതൽ കാരണക്കാരൻ," മുത്തശ്ശി പറയും.

"അപ്പു പോകുന്നതുവരെ ഞാച്ചാൽ രചയ്യോട്ടെ. നമ്മളതിലൊന്നും എടപെടാൻ പോകണ്ട" മാധവിയമ്മയുടെ അഭിപ്രായം അവർ പറയുന്നു. "മാരാരുടെയുടെ

സ്വഭാവം മോശമായതുകൊണ്ടും. അയാളുടെ കണ്ണും മനസ്സും ജീവിക്കണം.''

അങ്ങനെ മന്ത്രത്തെ കുറിച്ച് ആ വിഷയത്തെച്ചൊല്ലി തർക്കങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്നെയും അക്കാര്യം ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ തെറ്റുകയുമുണ്ടായില്ല.

അന്നും രാവിലെ പതിവുപോലെ അപ്പേട്ടൻ കളിക്കാൻ പോയതാണ്.

കളിമുറ്റത്തിൽ വെള്ളം തണുപ്പുതാറ്റിയാണ് അപ്പേട്ടൻ കളിക്കളിക്കുന്നതുകണ്ട് മകൾ ജാനകി കൂപ്പിയുടെ കട്ടകത്തിൽ കിണറ്റിൽനിന്നും വെള്ളം കോരിനിറച്ച് ഉണ്ടാക്കിയ മണലും ഉരുകൊണ്ടുള്ളതും കത്തിച്ചുവച്ചതും കൊണ്ടുവന്നു. കുറെ വെള്ളം ചൂടാക്കി ഇടം കുഴിച്ച് പൂഴിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു കുളിക്കണം, അല്ലെങ്കിൽ മാധവിഅമ്മ കുളിക്കാൻ കയറും. മോളോ അത്തരത്തിലും കുളി കഴിയാത്ത നാലുവയസ്സുകാരി ജാനകി വീണ്ടും വെള്ളം കോരിനിറയ്ക്കുന്നു, ചൂടാക്കുന്നു. അങ്ങിനെയാകെ അവൾക്ക് അദ്ധ്വാനമാണ്.

കുളിയൊക്കെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മകളായി അവൾ ജാനകി. തോർത്തുമുണ്ട് കടിച്ചുപിടിച്ചാൽ പോരാത്ത കുളിയുടുപ്പുമായി മോൾ വന്നു, അമ്മുവിന്റെ പ്രസവം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ ഈ ദൗത്യങ്ങളേറ്റെടുത്തു വീട്ടിച്ചുനിറുത്തിയതായിരുന്നു. ഉച്ചയ്ക്കത്തെ കാര്യങ്ങൾ നോക്കി അവിടെത്തന്നെ പുറത്തുനിൽക്കും. ഉച്ചകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ അവൾക്ക് കിട്ടില്ല. മറ്റവിടെക്കെങ്ങോ പണിയുണ്ടത്രെ.

കഞ്ഞിനു പാലു കൊടുത്തുകൊണ്ടു് ഉമ്മറപ്പടിയിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്ന അമ്മുമാധവിഅമ്മ അടുക്കളയിലാണ്, മുത്തശ്ശി പൂജാമുറിയിൽ സഹസ്രനാമം ഉരുവിടുന്നു.

കാളിയമ്മ കുത്തിയിരുന്ന് ഉമ്മറക്കോലായ അടിച്ചുവാരുന്നുണ്ട്.

ചുമരിലെ ചിത്രങ്ങൾക്കു പിന്നിൽ കൂടുകെട്ടുവാൻ കിളികൾ കൂട്ടുകെട്ടുന്നുള്ള പരിശ്രമത്തിലായിരുന്നു. കണ്ണിൽ കണ്ട കുരുപ്പുല്ലും വൈക്കോൽതുണ്ടുമൊക്കെ കൊത്തിവലിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് ചിത്രങ്ങൾക്കു പിന്നിൽ കുത്തിനിറയ്ക്കുന്നു. ഒരാൾപോയാൽ മറ്റേയാൾ വരും. കുറെക്കഴിഞ്ഞു് ക്ഷീണിച്ചാൽ തൊടിയിലെ തെങ്ങിൻതടത്തിൽ തൊട്ടടുത്തിരുന്നു് അവർ കുടുംബസുഖത്തെപ്പറ്റി ചർച്ചചെയ്യും. പെട്ടെന്നു് കൂൺകുഞ്ഞുങ്ങൾ തലനീട്ടുന്നതുപോലെ പുറത്തേക്ക് ചാടിക്കയറുന്ന പെണ്ണിന് താഴ്ന്നു പതിഞ്ഞിരിക്കും വിധത്തിലുള്ള ചെപ്പുപോലെയിരിക്കുന്ന നിമിഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു അവർ വീണ്ടും പുതുപ്പണിയിൽ വ്യാപൃതരാവുന്നു. അപ്പോൾ പെട്ടെന്നു് എന്തോ ആവശ്യത്തിനായി അമ്മു പടിഞ്ഞാറ്റയുടെ പുറത്തേക്ക് പോയതാണ്. കാക്കകൾ കരഞ്ഞാതിരിക്കാൻവേണ്ടി എപ്പോഴും ചാരിയിടാറുള്ള അഴിവാതിൽ തുറന്ന് പുറത്തെ തിണ്ണയിലേക്കിറങ്ങുമ്പോൾ ഉറങ്ങുകയാണു് ഇടതുഭാഗം. അമർത്തി ഇടച്ചുകൊണ്ടു് ജാനകി കളിമുറ്റത്തിൽനിന്നും പുറത്തേക്കു് ഓടിയിറങ്ങുന്നതാണവൾ കണ്ടത്. അമ്മുവിനെ കണ്ടപ്പോൾ പേടിച്ചുപോയപോലെ ഒരു നിമിഷം അമ്പരന്നുനിന്നിട്ട് അവൾ വേഗം അടുക്കളത്തിണ്ണയിലേക്ക് ഓടിക്കയറി പുറത്തിരുന്നു് അകത്തേക്കു പോയി.

കുളിമുറിക്കകത്തുനിന്ന് അപ്പേട്ടൻ കളിക്കുന്ന ശബ്ദമൊന്നും കേൾക്കാനുണ്ടായിരുന്നില്ല.

അമ്മു അനങ്ങാനാവാതെ അല്പനേരം അവിടെത്തന്നെ അങ്ങനെ മരവിച്ചുനിന്നു. ആ അല്പനേരത്തിനുള്ളിൽ അവൾ അതെല്ലാം കാണുകയായിരുന്നു.

അവിടെയും അപ്പേട്ടൻതന്നെ പരാജയപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു!

അയാൾ കുളികഴിഞ്ഞു വന്നപ്പോൾ അമ്മു അലക്ഷ്യഭാവത്തിൽ മുഖംകുനിച്ചു.

'കുളി സുഖമായോ?'

പതിവില്ലാത്ത ചോദ്യം. പതിവില്ലാത്ത സ്വരപ്പകർച്ച.

അതുകേട്ട് അയാൾ പെട്ടെന്ന് തലതിരിഞ്ഞുനോക്കി.

അമ്മുവിന്റെ കണ്ണുകൾ ആ ചോദ്യം വീണ്ടും ആവർത്തിച്ചു.

അയാൾ ചുണ്ടുകടിച്ചു് ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു. പുതുപ്രായമാണെന്നേ, പക്ഷെ പെട്ടെന്ന് ഒന്നും തോന്നിയില്ല. അതുകൊണ്ടു് വേഗം ഈറൻമാറി പതിവുപോലെ കാപ്പികുടിയും കഴിച്ചു് കയാൾ പുറത്തേക്കിറങ്ങി...

അടുത്തദിവസം ജോലിസ്ഥലത്തേക്ക് മടങ്ങേണ്ടതുകൊണ്ടാവണം പ്രഭാതഭക്ഷണത്തിനുവച്ചുവിളമ്പിയ ദോശയും ചമ്മന്തിയും നോക്കാതെ മടങ്ങി എഴുന്നേറ്റു.

പതിവുപോലെ അല്പം മടുപ്പിച്ചിരുന്നു.

വലിയമ്മ ഉമ്മറക്കോലായിലെ ചാരുകസേരയിൽ കിടന്നു് പത്രം വായിക്കുന്നതായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവരൊക്കെ അകത്തും.

"അങ്ങോട്ട്, അപ്പുവാ." കളിമുറ്റത്തു് കാൽപ്പെരുമാറ്റം കേട്ടപ്പോൾ വലിയമ്മ പത്രം മാറ്റിവച്ചിട്ട് നിവർന്നിരുന്നു് ചോദിച്ചു.

"ഉം" അപ്പു മൂളി. എന്നിട്ട് നേരെ മുറ്റം മുറിച്ചുവച്ചു് അകത്തേക്ക കേറുവാൻ ഉടുമുണ്ടയായിരുന്നു.

അപ്പോൾ വലിയമ്മയുടെ സഹധർമ്മിണിയും വീണ്ടും പ്രവേശിച്ചു "നീ ഇവിടെ വാ"

വലിയമ്മയുടെ ശബ്ദത്തിനു് സ്വാധീനതയിൽ കവിഞ്ഞ ഗൗരവമുണ്ടെന്നു് അപ്പു ശ്രദ്ധിച്ചു. അവൻ ഒന്നു സംശയിച്ചുനിന്നിട്ടു് പടികടക്കാതെയുടെ അടുത്തേക്കു നിന്നു അയാളുടെ പിന്നിലായി

ഭവ്യത അഭിനയിച്ചു" പുരികം ചുരിനിന്നു

"ഇങ്ങട്ട് മുമ്പിലേക്ക" മാറിനിക്കോ" ഈ അമ്മാവൻറെ ആജ്ഞ

"വേണ്ട. ഇവിടെ നിന്നോളാം." അപ്പു പറഞ്ഞു.

"അവിടെ നിന്നാൽ പോരാ അതാണ്ടാ ഇങ്ങട്ട് മുമ്പിലേക്ക് നിങ്ങനിൽക്കാൻ പറഞ്ഞത്". മനസ്സിലായില്ലേ"

"ആയ്"

"എന്നാലിങ്ങട്ട് മാറിനിൽക്ക് കാണട്ടെ" അമ്മാമയുടെ ശബ്ദമുയർന്നു

മുമ്പിലേക്ക നീങ്ങി തണ്ണിയുടെ വക്കത്തു് ചായ"പിടിക്കാൻ തുടങ്ങുംപോലെ അപ്പു നിന്നു.

അമ്മാമ ചെറുവത്തുന്നത് കേട്ടിട്ടായണം ചെമു കാടിപ്പാത്രം കയ്യിൽനിന്നു താഴെവച്ചു് അപ്പുവിൻറെ പിന്നിൽ വന്നുനിന്നുകൊണ്ടു് പുറത്തേക്ക് എത്തിനോക്കി.

ഒന്നു നോക്കിയതേയുള്ളൂ, അവൾ പേടിച്ചുണ്ടുപോയി. തങ്കൻറെ വലിയമ്മായുടെ മുമ്പിൽ അപ്പുവിൻ മുന്നു് മടക്കികുത്തി നിൽക്കുന്നു.

മടക്കികുത്തിയ മുണ്ടുമായി മേലേപ്പുറത്തു് പുറത്തേക്ക് കയറിവരാനോ അമ്മായുടെ മുമ്പിൽക്കൂടി കടന്നുപോകാനോ ഇന്നോളം ഒരുത്തനും ധൈര്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

അപ്പുവിൻറെ ശ്രദ്ധ പിടിച്ചുപറ്റാൻ വേണ്ടി അമ്മു വെപ്രാളപ്പെട്ടു് കയ്യു കണ്ണും കൊണ്ടു് ആംഗ്യങ്ങൾ തുടങ്ങിവച്ചു. അപ്പുവിൻ അതു് കാണുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടും കുലുങ്ങിയില്ല.

"മനസിക്ക് ബോദ്ധമില്ല" നല്ലോണമായാഗമില്ലെ" വഷളത്തരമായ ഭാവമുണ്ടാക്കി, "ട്ടുണ്ട്"

"മനുഷ്യനിയം സുഖായിട്ട് കഴിയാനുള്ള മാസപ്പടിം കിട്ടണുണ്ടില്ലെ" "ട്ടുണ്ട്".

"പിന്നെന്തിനാ നിയിങ്ങനെ ഓഫീസർ മാഫീനും" പറഞ്ഞിട്ട് ഓഫീസ്സാകുന്നു"

"ഓഫീസറായാലും ക്ലർക്കായിട്ടില്ല. കിട്ടുന്നുള്ളതു് എന്തുംതന്നെയായാലും കിട്ടുന്നതിൽ ഒരു തൊരുപകാരമാകുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാ ചോദിക്കുന്നതു്"

"അതു് നേരത്തെതന്നെ തീർച്ചയാക്കിയകാര്യമാണു്. അമ്മാടെ കാലം കഴിയുന്നതെ ഈ തറവാട്ടു് ഭാഗിക്കില്ലാന്നു്"

"മുത്തശ്ശി മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ബാക്കി ആരും ഉണ്ടാവില്ലാന്നുവരുമ്പോൾ ഭാഗം വാങ്ങാൻ

"ഞാമ്പാലുംശരി ഇട്ടില്ലുങ്കിലുംശരി. ആ തീരുമാനത്തിനു് മാറ്റംവരുത്താൻ പറ്റില്ല."

"അതു് മറ്റുഭാഗക്കാരുമാരും തീരുമാനിക്കുന്നതു് ശരിയല്ലല്ലോ "

"ഇല്ലു് മേലേപ്പാട്ടിലു" തറവാട്ടിൻറെ അഭിവൃദ്ധിനു ബാധ്യക്കുന്നമാര്യം. അന്തസ്സും അഭിമാനോം കളഞ്ഞുകുളിച്ചു" മേലേപ്പാട്ടുള്ളകാലത്തോളം ഇന്നോളം ജീവിച്ചിട്ടിലു, അങ്ങിയേ,"

"ഒന്നുണ്ടുപത്രടെ ചരിത്രം കേട്ടിട്ടുണ്ടു്, അതൊന്നും അതു.....അതൊന്നും അതു കാര്യമാക്കാതെയാണു് ഞാനും ഈ തറവാട്ടായി ബന്ധപ്പെട്ടതു്"

"ങ്ഹാ. നല്ലണം അറിഞ്ഞതാണു് അതന്ന അല്ലേ...എന്നാപ്പിന്നെ ഒരിടത്തു് മിണ്ടാണ്ടിരുന്നോ. എന്താ ഭാഗിക്കണ്ടതു് എപ്പളാ ഭാഗിക്കണ്ടതതെന്നൊക്കെ അമ്മാടെസമയത്തു്" ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചോണ്ടു്", മനസ്സിലായോ"

"തറവാട്ടുകാരുടെ സ്വത്തു്" അമ്മയിമാരും അവരുടെ മക്കളുംമാത്രം അനുഭവിച്ചാൽപ്പോരല്ലോ. മറ്റുള്ള അംഗങ്ങൾക്കും അതിലൊരു പങ്കിനവകാശമുണ്ടെന്നു് ധരിച്ചുവച്ചുകൊണ്ടാണു്....." അപ്പു മുഴുമിച്ചില്ല.

അതിനുമുമ്പേ വലിയമ്മായുടെ ശബ്ദം ഇടിനാദംപോലെ മുഴങ്ങി.

"മതിമതി ധിക്കാരം...നിയും നെൻറെ പുരാ...ഹ ചെറോ..." അമ്മാമലർച്ചയായിരുന്നു.

ആ അലർച്ചകേട്ടു് മുത്തശ്ശിയും മാധവിഅമ്മയും ഉമ്മാത്തേക്ക് ഓടിയെത്തി.

"മറ്റെന്തിനെ വെറുത്ത മേപ്പാളിക്കാരുടെ അവിടെടങ്ങളേം ഓടങ്ങിയിരുന്നോളു. ഈ പ്രായത്തിൽ ഇങ്ങനെ ക്ഷോഭിക്കുന്നതു് ഹാർട്ടിനു് നല്ലതല്ല" അപ്പു മുട്ടിലേക്കിരുന്നു ഗൌരവംനടിച്ചു് പറഞ്ഞു.

"എനിക്ക് കണ്ണിക്കണ്ട കണ്ടങ്ങൾച്ചെക്കന്മാരുടെ ഉപദേശമൊന്നും ആവശ്യമില്ല. ഒരുകാര്യം ഒരിക്കൽ കൂടി തീർത്തുപറയുന്നു, ഞാമ്മുടുകാലം കഴിയുണ്ടെ ഈ തറവാട്ടു് മാഗിക്കില്ല, അതു തീർച്ച. ആര് എന്തു പറഞ്ഞാലുംശരി, കേക്കണ്ടാണ്ടാ. ഇല്ലാച്ചാൽ നല്ലാണം കോട്ടാ. മേലേപ്പാട്ടുള്ളു് ഗോപാലമേനോനാ പറയണതു്, നല്ലാണം ഓർത്തുവച്ചാ,"

വിലപ്പെട്ടതും അസംപ്രാപ്തവുമായ മോക്ഷത്തിന്റെ പടിവാതുക്കൽ നിൽക്കുന്നവരുടെ ആ ചോദ്യം ഇപ്പോഴും അവൾക്കു മുമ്പിൽ തലനീട്ടി. നീ അയാളെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ? എങ്കിൽ എന്തു വികാരമാണു് നിനക്കു് അയാളോടു തോന്നുന്നതു്? നിനക്കു് ആകാശം് അയാൾ? സൂര്യനും്— കാമുകൻ— അതോ ബന്ധു?

ഭൈരവിൽ അഭിരമിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന പുസ്തകം അപ്പാടെ മടക്കിവെച്ചു് അതിൽ മുഖം പൂഴ്ത്തി ആലോചിച്ചു. ആരാണയാൾ? "ചന്ദ്രനേറ ബന്ധു— എന്റെ സൂര്യനും്—എന്റെ കാമുകൻ? എങ്ങിനെയാൾ എല്ലാമാണു്! എല്ലാം! രാത്രിയും പകലും പോലെ ഇഴുകിയുള്ള അനിർവ്വചനീയതയാണു്. സൂര്യനാണു് ചന്ദ്രനാണു്. പ്രകാശമാണു്. ഇരുട്ടാണു്. എന്റെ പ്രാണവായു അതാണയാൾ! അതുകൊണ്ടാണു് അയാൾ തന്റെ ചോദ്യത്തിന്റെ വിലങ്ങിൽ എന്നിലേയ്ക്കെന്നറിഞ്ഞ ക്ഷണം തന്നെ തിരിക്കും പുണ്ണു് താൻ ഇറങ്ങിത്തിരിച്ചതു്.

പൊടുന്നനെ കരയിച്ചുകൊണ്ടും ഇരുൾ വിണ്ടു, ഇടപെങ്ങിലുമുകിലിയായ താരം അല്പമിടവിട്ടുകൊണ്ടായ രാമചന്ദ്രനെ അല്പമിടവിട്ടുള്ള ഈ പ്രായവ്യത്യാസം...തലമുറകളുടെ അകലത്തെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു!

പക്ഷേ, ഞങ്ങൾ പരസ്പരപൊരുത്തത്തിന്റെ പ്രതീകങ്ങൾ...ഞങ്ങളുടെ വീക്ഷണങ്ങൾ—ഞങ്ങളുടെ അഭിരുചികൾ, തുടിയിഴകളുടെ പിന്നൽപോലെ ഇണങ്ങി അലിഞ്ഞിരിക്കുന്നു!

വാതിൽപ്പടിയിൽ സുഭദ്രചേച്ചിയമ്മ, "എന്തുപറ്റി അമ്മ...നിനക്കു് രാവിലെ ഇറങ്ങാൻ? രണ്ടുദിവസങ്ങളായി ഇങ്ങോട്ടു് കണ്ടാറേയില്ല നീയന്നു്" പരിഭവം ചാലിച്ചുപറഞ്ഞു. രണ്ടു ദിവസം കണ്ടില്ലെങ്കിൽ പ്രയാസം തോന്നുന്ന എന്നിലല്ലെങ്കിൽ പ്രയാസം തോന്നുന്ന എന്നിലും പെൺമക്കളില്ലാത്തതു കൊണ്ടാകണം."

"എനിക്കു് ഇപ്പോൾ കുറേ സമയം കിട്ടാറില്ല പാറുക്കുട്ടീ. സ്കൂളിൽനിന്നു് ബസ്സിനു് എത്തുമ്പോൾതന്നെ സന്ധ്യ ആകാറുണ്ടു് പലപ്പോഴും... കഴിഞ്ഞ ഈ രണ്ടു ദിവസം സ്റ്റുഡൻസുമായി എക്സ്കർഷനു പോയിരുന്നു...ചേച്ചിയമ്മേ" ഞാൻ ആ കാര്യം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്."

"ങൂം! ഓർക്കുന്നു," തൊഴുകൈകൾ സാരിത്തലപ്പിൽ അമർത്തിക്കൊണ്ടു് അവർ തുടർന്നു.

"ഞാൻ ചീര ഇല അരിയുകയായിരുന്നു."

"ങൂം...ചേച്ചിയുടെ ഫോറോറ" സാധനമാണു് അതു"— ഓർത്തു കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ...

"അതു് ചില കഴിഞ്ഞു. അവർ കുട്ടിച്ചോറു" "നിനക്കു് അറിഞ്ഞുകൂടാ അതു് എന്നെ തരമായല്ല— രാമചന്ദ്രനേറ..."

പെട്ടെന്നു് അവൾക്കു മുഖം ഉയർത്തി ഉള്ളിൽ കിനിയുന്ന പുഞ്ചിരിയുടെ മുളമൊട്ടുകൾ ചുണ്ടിൽ വിരിയുമ്പോൾ സത്യം പറഞ്ഞു. എനിക്കെല്ലാം അറിയാം. എന്നാലറിയുംപോലെ രാമചന്ദ്രനെ ഈ ലോകത്തിൽ മറ്റാർക്കു് അറിയുന്നതിനും കഴിയും.

സുഭദ്രചേച്ചിയമ്മ എന്തോ ഓർമ്മിച്ചിട്ടെന്നപോലെ അടുത്തേക്കു് വന്നു സ്റ്റൂളിൽ ഇരുന്നു. സപകാര്യം പറഞ്ഞു.

"മഹാഭാഗനു" പെണ്ണു കാണാൻ ഞങ്ങൾ പോയിരുന്നു. അവന്റെ ഭാര്യയ്ക്കു് ഇഷ്ടപ്പെട്ടു."

"ഇയ്യാപ്പോത്തു" ആർക്കാണു്"

"കുട്ടിയ്ക്കു" നിറം കുറവാണു" എന്നായാലും രാമചന്ദ്രൻ വന്നു. ഇനി അവന്റെ അഭിപ്രായം അറിയട്ടെ."

എന്തോ അഗാധമായി ചിന്തിച്ചു നിശ്വസിച്ചു" കൊണ്ടു അവർ തുടർന്നു "അവനെയുള്ളൂ എന്തിനും. കൂടെ കൂടെ ഇവിടെ വന്നു" കാര്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്നതിനു"."

അവ്യക്തമായ പുഞ്ചിരി ചുണ്ടിൽ തങ്ങി. പിന്നെ സഹതാപം ഇരമ്പിവിങ്ങുകയായി, രാമചന്ദ്രനെ കൂടെ കൂടെ ഇവിടെ എത്തിക്കുന്നതിന്റെ പിന്നിൽ താൻ നിഴലുണ്ടെന്നുള്ള യഥാർത്ഥ്യം അറിയാതെ സംസാരിക്കുന്ന ചേച്ചിയമ്മ.

"മുക്കാൽ ലക്ഷത്തിനടുത്തു" സ്ത്രീധനം കിട്ടും. പെണ്ണു" ബി. എ കാരി." അമ്മാമനും വാക്കുകളിൽ തിളങ്ങി. "രാമചന്ദ്രനു" ഇഷ്ടപ്പെട്ടുകിൽ നടക്കാതിരിക്കില്ല. അവന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കു് എട്ടനും വലിയ മതിപ്പുണ്ടു്."

ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് തുടർന്നു "എല്ലാ കാര്യത്തിലും നല്ല അറിവാണു്. എങ്ങനെ ഇപ്പോഴിരിക്കുന്നു വായിക്കാത്ത പുസ്തകങ്ങൾ ഇല്ല...എപ്പോഴും വായനതന്നെ—

രാമചന്ദ്രനെ കാൺമാൻ, സംസാരിക്കുവാൻ വെമ്പൽപൂണ്ട നിമിഷത്തിൽ അവൾ ചോദിച്ചു.

"എവിടെ പോയി രാമചന്ദ്രനുട്ടൻ കാണുന്നില്ല."

"വായിക്കുന്നു! ചാവടിക്കുള്ളിൽ ഇരിപ്പുണ്ടു്."

സംസാരിച്ചിരിക്കാൻ പാടിയ താവളം തിരഞ്ഞുപിടിച്ചിരിക്കുന്ന എന്നു് ഓർത്തിക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ സാമീപ്യത്തിനായി കൊതിച്ചുപോയ ഒരു നിമിഷം! വിരൽതുമ്പുകൾ കവിളിൽ അമർത്തി എന്തോ ആലോചിച്ചുനിന്ന "എനിക്കു" മുപ്പുണ്ടു" ഒരു കാര്യം ചോദിച്ചറിയേണ്ടതുണ്ടു്."

"എന്താണു"? ചേച്ചിയമ്മ കൗതുകത്തോടെ ചോദിച്ചു.

കീഴ്ചുണ്ടു" കടിച്ചു" അവൾ പുഞ്ചിരിച്ചു.

"അടുത്തയാഴ്ച സ്റ്റുഡൻസിനെ പോകാൻപാടിയ സ്ഥലമേതുണ്ടു"? അതിനുപയോഗിക്കുന്ന വാഹനങ്ങളെപ്പറ്റി..."

"നീ ഇങ്ങനെ ആയാൽ മതിയോ അമ്മ? എന്നും പിക്നിക്കും എക്സ്കർഷനും. ഇനി എന്നാണു" സ്വന്തംകാര്യം നോക്കുക?"

"ഇതൊക്കെ സ്വന്തംകാര്യങ്ങളല്ലേ?

ചേച്ചിയമ്മ അവളുടെ കൈയ്യിലെ തലയിൽ മെല്ലെ അമർത്തി. "അമ്മേ, നിങ്ങളിപ്പോലെ തന്നിച്ചു" കഴിയാനാണോ തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നതു"?"

എന്തോ പറയാൻ ഭാവിക്കുമ്പോഴേക്കും ചേച്ചിയമ്മ തിണ്ണ ഇറങ്ങിനടന്നകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അവൾ നിശ്വസിച്ചു. നിങ്ങൾ എന്ന വാക്കിലെ ധ്വനി ഒരു ഇക്കിളിയായി മനസ്സിനെപ്പൊതിയുമ്പോൾ ചെറുതായി. അയ്യേ രാമചന്ദ്രനെപ്പോലെ തന്നിച്ചു"! തന്നിച്ചുള്ള യാത്ര! അവൾ നിഷേധിച്ചു. ആരു പറഞ്ഞു തന്നിച്ചുള്ളതാണെന്നു"? ഞാനും...രാമചന്ദ്രനും...ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു"..., എത്രയോ ഓർമ്മകളുടെ മധുരവും നനവുമെഴുതിയ നിമിഷങ്ങൾ! അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ അവൾ അമ്പരന്നു എന്താണു" രാമചന്ദ്രനെ തന്നിലേക്കു് ആകർഷിക്കുന്ന കേന്ദ്രബിന്ദു? ആലോചനാഭാവംപൂണ്ട മുഖം മിഴികൾ. അഗാധമായ പുഞ്ചിരി, ആഴങ്ങളിൽ ഇറങ്ങിയെത്തുന്ന വാക്കുകൾ? —അറിവിന്റെ അനന്തമായ കയങ്ങളിൽ കാലുറപ്പിച്ചുനിന്നുള്ള രാമചന്ദ്രൻ... നിന്റെ മെല്ലിച്ച ദേഹത്തു" ധവളിമയുടെ വേഷം, ആർജ്ജവമാകുന്ന പ്രതീകമായ എന്റെ രാമചന്ദ്രൻ! എന്തു് ഇതൊക്കെയാണോ രാമചന്ദ്രനെ എന്നിലേക്കു് ആകർഷിക്കുന്ന കേന്ദ്രബിന്ദുക്കൾ? എങ്കിൽ ഇതിൽ ആരാധനാഭാവമല്ലേ പ്രതിഫലിക്കുന്നതു്? രാമചന്ദ്രനോടു് തനിക്കുള്ള വികാരം. അഥവാ രാമചന്ദ്രനു് തന്റെനേരെയുള്ള വികാരം...അതേ ഞങ്ങൾക്കുപോലും ഇന്നേവരെ മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്ത അനിർവചനീയമായ മനസ്സിന്റെ ഏതോ വികാരം! പക്ഷേ, ഹ്രസ്വമായ ഈ ആറുമാസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ യുഗങ്ങളുടെ അടുപ്പംതന്നെ ഉണ്ടെന്നു" തോന്നിപ്പോകുന്ന മാനസിക അവസ്ഥയിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഞങ്ങൾ.

"എന്താണു" അമ്മ അവിടെന്നു നില്ക്കുന്നതു"?" രാമചന്ദ്രന്റെ സ്പുടതയിൽ വശ്യമായ സ്വരം.

തിരിഞ്ഞുനോക്കുമ്പോൾ കണ്ടു—ചാവടിമുറിയുടെ വാതിൽപടിയിൽ—നിൽക്കുന്ന രാമചന്ദ്രൻ!

അവൾ മുകൾപടികൾ ഇറങ്ങി ചാവടിക്കിണ്ണത്തിൽ അയാൾക്കു് അഭിമുഖമായി നിന്നു. എന്താശ്ചര്യം, പരിചിതന്റെ മുതിർന്ന ഭാവമല്ലായിരുന്നു അയാൾക്കു്. ഭയന്നു് വിറച്ചു് ഒരു പൊടിപയ്യനെപ്പോലെ അയാൾ അവളുടെ മുഖത്തേക്കു് നോക്കി.

"ഇത്രയുമൊന്നും ആകെ കാരുതി? ഒരു കാര്യത്തിൽ നാം തമ്മിൽ ചേർച്ചയില്ലാതവരായിരുന്നു. നിങ്ങളുടെ വേഷത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ. ഇന്നു് അതും തീർന്നു."

അയാൾ തലയിൽ വിരലോടിച്ചു. നഗ്നമാണു്. കുമ്പസ്സപ്പോൾ, കുമ്പസ്സപ്പിൽ അവൾ കണ്ടു. മൂടിവച്ചിരുന്നതു് വന്നാരോഗ!

നിമ്നോന്നതങ്ങളുടെ മനോഹരിതയാർന്ന ഫേയർനസ്സിൽ. മാറുവസ്ത്രം മടങ്ങിവന്നതുപോലെ.

അവൾ പ്രസന്നതയോടെ ചിരിച്ചു "ഞാൻ പിടികിട്ടാത്ത കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചുകയാണു്."

"അതെന്താണു്?"

"ഉമ്പായപ്പോലെയാണു് അവ. പിടികിട്ടി എന്നു തോന്നുന്ന ആ നിമിഷത്തെ തന്നെ തിരുമാറിപ്പോകുക. പിന്നെയും മുകയ് നീട്ടി മാറ്റുന്നു പിറകേ....."

"നീ ഫിലോസഫി സംസാരിക്കുന്നു."

"ങേ?"

അവൾ മറുപടിപറഞ്ഞില്ല.

സംശയം തളംകെട്ടുമ്പോൾ ഇരുവശങ്ങളിലുമുള്ള ജനലിനു ചെന്നു് തൊടിയിലേക്കു് അഭിമുഖമായി അവർ നിന്നു.

മാനത്തിന്റെ മുഖം മൊണുന്നതും പൂട്ടി മുത്തിൽ കിളികൾ പൊത്തിലുള്ളതും അവർ കണ്ടു.

അയാൾ പൊടുന്നനെ പറഞ്ഞു "ഇന്നു മഴപെയ്യുമെന്നു തോന്നുന്നു."

"അതെ, വേനലിലെ മഴക്കാലത്തെ മഴ," അവൾ ചിരിച്ചു. "അപ്പന്റെ ഗന്ധം അതിന്റെ ഇലയും പൂടുങ്ങാക്കെ മനുഷ്യരിൽ ഉണർത്തുന്നു.

"ഉവ്വു്?...അയാൾ ആശ്ചര്യം നടിച്ചു. മഴയുടെ ഇലയും, ഇടിമുഴക്കങ്ങൾ കാരണത്തിന്റെ ആരവങ്ങൾ? എന്നിട്ടും...എത്രയൊക്കെ അനുഭവിക്കൾ —"

"ഉം...ഞാൻ എന്റെ കുറമാരനെ സപ്പോർട്ടുകൊണ്ടുന്ന അറ്റിയ്യൽ."

"ഞാനും."

"കൊടിയിൽ അമ്മുമ്മയുടെ കൂടെ മാമ്പഴം പെറുക്കി നടന്നിരുന്ന പുഴയിൽ നീന്തിക്കളിച്ചിരുന്ന ആ കാലങ്ങൾ..."

"എനിയ്യു" ഒരു ഞെട്ടൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. സാരമെന്നിന്നു് പറിച്ചിരുത്തുകൊണ്ടിരിയ്യുന്ന അമ്മുമ്മ. മഷിയെ നോവൽ വായന കമ്പക്കാരി ആയിരുന്നു. അമ്മുകുണ്ടു് അല്പം മനപ്പൂർവ്വം...."

അവൾ ചിരിച്ചു. വീണ്ടും മുകത്തളം കൊട്ടി. ചിരിവന്ന കവിൾ—ഏതോ പൂവിന്റെ സുഗന്ധം കിനിയുന്നു—

അവൾ വാതിൽപ്പടിയിലക്കു് നീങ്ങി നിന്നു് താണ സ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു "പ്ലന്താണു് അവ—ബന്ധത്തിൽ മുദ്യോഗമുള്ള ആ പയ്യനെപ്പറ്റി ആലോചന വേണ്ടെന്നു് വെച്ചല്ലോ."

"ആരുപറഞ്ഞു," അവൾ ഉദാസീനമായി ചിരിച്ചു.

"പിച്ചി പറയൂ—പക്ഷേ, ഇങ്ങിനെ എത്ര ആലോചനകൾ നീ തള്ളിക്കളയുന്നു—പ്ലന്താണു് നീ ഇങ്ങനെ? തനിച്ചു കഴിയാൻതന്നെ തീരുമാനിച്ചിരിയ്യുകയാണോ?"

ജീവിതപ്പിന്റെ വിചിത്രലയത്തിൽ നിശ്ചലമായി നിന്ന നിമിഷങ്ങൾ—എന്തു ഇങ്ങിനെയാകേണ്ട? ഏതോ—അഗാധമായ മൗനങ്ങളിൽനിന്നു് ധ്വനികളുയർന്നു.

പൊടുന്നനെ അവൾ ചോദിച്ചു ഈ ചോദ്യത്തിനു മുൻപിൽ ഉത്തരമില്ലാതെ തെന്നുമ്പോൾ രാമചന്ദ്രന്റെ സ്വരം കാതിൽ അലച്ചു.

"കാലം ആർക്കുവേണ്ടിയും കാത്തുനിൽക്കില്ല—ഞാൻ—കൈയിൽവന്ന ഭാഗ്യത്തിനെ കണ്ണടച്ചുകൊണ്ടു? ബുദ്ധിഹീനതയാണു്! പ്രിയരോഗ്രമായ വാചകങ്ങൾ.....

എന്തു്? രാമചന്ദ്രൻ പ്രാർത്ഥിച്ചതൻറെ സപ്പന്നങ്ങൾ?...അയാൾക്കു് താൻ—മറ്റാരാളുടെ ഭാര്യയാകുന്നതിൽ പ്രതിഷേധമില്ലെന്നോ?

പരിഭ്രമത്തിൽ തളർന്നു—

അവൾ അയാളുടെ മുഖത്തേക്കു ഉറ്റുനോക്കി, ആകാംക്ഷതിന്റെ അഗാധതയിൽ ഊന്നിനിൽക്കുന്നു. മിഴികളിൽ അസ്വസ്ഥതയോടെ പിടയൽ. താൻ ഈ കേൾക്കുന്നതു് സത്യം മനസ്സിനെ മറച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കേവലം പൊള്ളയായ ഭാഗ്യവാക്കുകളാണെന്ന മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ അവളുടെ മനസ്സു് ഇറുനാറി. അവൾ ഉറപ്പിച്ചു—അതേ ഞെട്ടലോടെ വേർതിരിയ്യുന്ന ഈ സങ്കോചത്തിന്റെ പാടു

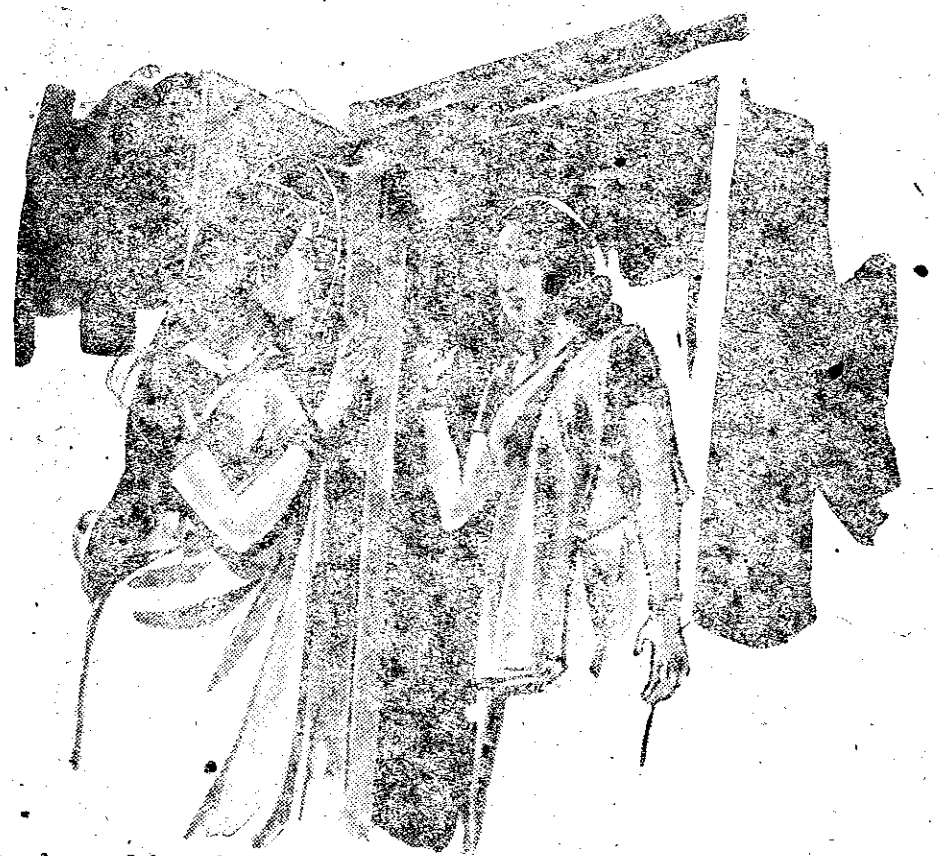

ഞാൻ ഈ നിമിഷത്തിൽ വഴിപിരിയ്യുന്നു" പൊട്ടിയ്യാൻ പോകുന്നു. എല്ലാം ഇവിടെ വെച്ചു് അവസാനിക്കേണ്ട ഞങ്ങളുടേതായ വിഭിഷ്ടമാണു് ഇതു" ഒരുപക്ഷേ എന്നാൽ ഇങ്ങനെ ഒരു ആവേശത്തിനുള്ളിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടാൻ കഴിയും?

അനേകമായ ചിന്താസരിണിയിൽ നിന്നുകൊണ്ടു" അവൾ പറഞ്ഞു "മാത്രമല്ല ആലോചനകളും കള്ളക്കളുപ്പോൾ എന്നിയ്യു" ആനന്ദം തോന്നുന്നു."

"ങേ?—ആനന്ദം?" അയാൾ അവളുടെ മുഖത്തേക്കു" ഉറുനോക്കി.

അനുലഭ്യമായ എന്തോ ഉൾപ്പുളകത്തിലെന്നതുപോലെ അവൾ മറുപടി കൊടുത്തു...

"അതെ ആനന്ദം. എനിയ്യു മാത്രം അറിയുന്ന എന്റെ ആനന്ദം..."

"പക്ഷേ, മരിക്കൽ നാമെല്ലാവരും പിരിഞ്ഞുപോകും അതു് യാതൊന്നിനും നിലനില്പില്ല. ഈ ആനന്ദത്തിനും...സ്ഥിരതയില്ല."

അവ്യക്തതയുടെ മഞ്ഞുപടലങ്ങൾ പൊതിഞ്ഞ വാക്കുകളിൽ സൂക്ഷ്മതയുടെ മനോഹരിത കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞു അവൾക്കു്. പക്ഷേ, അളന്നുനിമിഷത്തിൽ അസ്വസ്ഥത ജ്വലച്ചലങ്ങൾ പടരുന്നതു" അവൾ അറിഞ്ഞു എന്തിനും"? എന്തിനാവണ്ടി? കൈയിൽ എത്തിയ ഭാഗ്യങ്ങൾ ദൂരെയെറിയുന്നു. തെളിക്കും ലഭ്യമല്ലാത്ത ഏതോ സപ്പന്നത്തിനായി" ഇതിനേക്കാൾ അന്ധം എന്താണു" അതിന്റെ ഈ അവസാനമില്ലാത്ത കാത്തിരുപ്പുകൾ അതു—കേവലം വ്യർത്ഥങ്ങളായി കലാ

(ശേഷം 90-ൽ)

കാവ്യകല_മഹാകവിദൃഷ്ടിയിൽ

തായാട്ട് ശങ്കരൻ

ജീവകലയിൽ മുഴുകിജീവിക്കുവ തന്നെ ഒരുള്ളാസിക്കുന്ന കവിതാദേവ തയെ അന്തഃചക്ഷുസ്സിനുമുമ്പിൽ പ്രത്യ ക്ഷവൽക്കരിച്ചു കണ്ടുവണങ്ങുന്നതിനു മ ഹാകവി വള്ളത്തോളും മഹാകവി കുമാര നാശാനും പങ്കിട്ടുമിച്ചുനോക്കിയിട്ടുണ്ട്, കവികളുടെ അന്തഃകരണം അന്വേഷിക്ക ന്നവർ അവരുടെ കവിതകളിലാണ് ചികഞ്ഞു നോക്കേണ്ടതെന്ന്. കവിത എന്തുവേണം എന്ന കാര്യത്തിൽ അവർ നല്കുന്ന സത്യവാങ്മൂലത്തിനു സാഹചര്യത്തെളിവുകളുടെ പ്രായസ്ഥമയുള്ള. എന്നാൽ കവിതയും കവിതയെക്കുറിച്ചുള്ള സത്യവാങ്മൂലവും തമ്മിൽ ഒത്തിണങ്ങിവന്നാലോ? അപ്പോൾ ആ തെളിവിന് പ്രാമാണികത്വം ലഭിക്കുന്നു. വള്ളത്തോളിന്റെ 'കവിത' എന്ന കൃതിയും (സാഹിത്യമഞ്ജരി ആറാം ഭാഗം) ആശാന്റെ കാവ്യകല എന്ന മലയാളസാഹിത്യത്തിനു ബാധകമാണ്. ഈ രണ്ടു കവിതകളുടെയും കാര്യത്തിലാണെങ്കിൽ ബാഹ്യശരീരത്തിലുള്ള ഈ സമാനതയ്ക്കുടിയിൽ അത്യന്തം ഭിന്നമായ ജീവിതദർശനങ്ങൾ നാം കാണുന്നു. കവിപ്രതികരളെ മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർ തമ്മിലുള്ള സാദൃശ്യത്തിലേറെ വൈസദൃശ്യത്തിൽ ശ്രദ്ധചെലുത്തേണ്ടതുണ്ട്.

1920ലാണ് വള്ളത്തോൾ പ്രസ്തുത കവിത പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്, അന്നദ്ദേഹത്തിന് 42 വയസ്സ് പ്രായമായിരുന്നു. യൗവനത്തിന്റെ ചോരത്തുടിപ്പ് കുറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത കാലം. പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളിൽ നാലും പൂർണ്ണമായ കാര്യക്ഷമതയോടെ വർത്തിക്കുകയാണ്. ഏതായാലും ചുറ്റിലുമുള്ള ജീവിതോത്സവത്തിന്റെ ആന്ദോളനത്തിൽ മുഴുകിയൊഴുകുകയും. ആശാൻ വ്യാപാരസക്തൻ എങ്ങുപോകുന്നു? ജീവിതത്തിലും കലാരതിയിലും ഉദാത്തഭാവുമായി നേർപ്പുണ്ടാകുന്നു" വള്ളത്തോളിന്റെ ജീവിതം, അതുകൊണ്ടു തന്റെ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാചാലുകളിലും ആ കവിതകൾ ഉദ്ബോധനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്, താനിക്ക കലയിൽനിന്നു വേറിട്ടൊരു അസ്തിത്വമില്ലെന്നു", ഒരു ഉൾവിളി പോലെ. ബോദ്ധ്യമാവുന്നവർക്കേ ഈ മഹത്തരമായ കീർത്തമാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ധ്വനിതോന്നുകയുള്ള. ജീവിതത്തിനു നേരെ വള്ളത്തോൾ കൈക്കൊണ്ട സമീപനം പ്രസിദ്ധമാണ്. രണ്ടും തമ്മിലുള്ള അന്തരവിക്കുന്നുള്ളതാണ് ജീവിതം എന്ന ഈ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. ജനിച്ചുപോയതിന്റെ ശിക്ഷയാണ് ജീവിതം എന്നതുകൊണ്ടു വായാടിത്തം വിളമ്പുന്ന കഞ്ചാവിന്റെ 'അപവേദി'കൾ ഇയ്യിടെ മലയാളസാഹിത്യത്തിലൂടെ കടന്നുപോവുകയുണ്ടായല്ലോ. അത്തരം കുഴുമാന്തസ്സുകളുമായി നിർത്തിയാൽത്തന്നെ ജീവിതത്തിനുനേരെ ഇന്ദ്രിയപരമായ സ്വതി കാണിക്കുന്നത് അനഭിലഷണീയമായിക്കരുതുന്ന ഒരു ജീവിതദർശനം പരമ്പരാഗതമായി ഭാരതത്തിൽ നിലവിലുണ്ടല്ലോ. 'ഇഹ'ത്തിലെ ജീവിതം 'പര'ത്തിലെ ജീവിതത്തിനുള്ള ഒരു സജ്ജീകരണം മാത്രമാണെന്നും സ്വതന്ത്രമല്ല വിഭക്തിയാണ് ജീവിതാദർശമാക്കേണ്ടതെന്നും പഠിപ്പിച്ചുപോന്ന ദാർശനികപാരമ്പര്യം ഇന്നും ജീവത്തായി നിലനില്ക്കുന്നു. അവനിവാഴ്വ് കിനാവാണോന്നും ജാഗരണം മരണാനന്തരലോകത്തിൽ മാത്രമായുള്ളവന്നും കരുതിപ്പോരുന്ന അപവേദകൾ ഭാരതത്തിന്റെ മണ്ണിൽ ദുർലഭമല്ലതന്നെ. എന്നാൽ കിട്ടിയ ജീവിതം കിട്ടാനിരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പണയപ്പെടുത്താനുള്ളതാണോ വിക്ഷണമാണ് വള്ളത്തോൾ പുലർത്തിപ്പോന്നത്. ഇന്ദ്രിയാനുഭൂതികളിലൂടെയുള്ള പ്രപഞ്ചസത്തയെ അംഗീകരിക്കുകയും അതു കാഴ്ചവക്കുന്ന ജീവിതമാധുര്യങ്ങളെ ആസ്വദിക്കുകയും അതിനുള്ള സാഹചര്യം നിഷേധിക്കപ്പെട്ട ജനകോടികൾക്കുകൂടി അതു ലഭ്യമാക്കിത്തീർക്കത്തക്കവിധം സമൂഹത്തെ പുതുക്കിപ്പണിയുന്നതിനുള്ള സഹായമെത്തിക്കുകയും ആണ് സഫലകർമ്മയുഗമുന്നം അദ്ദേഹം കരുതി. ഈ വീക്ഷണമാണ് വള്ളത്തോൾക്കവിതകളെ ഇത്രമേൽ പ്രസാദമധുരമാക്കിത്തീർത്തത്, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ അവസ്ഥകളും അതു അനുഭവിസ്പന്ദനമാക്കി. അനുവാചകമനസ്സുകളിൽ കാൽപ്പനികതയുടെ സഞ്ചാരപഥങ്ങളിലെല്ലാം അതു ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ വിഹരിച്ചു. ജീവിതം ഏകദുഃഖമല്ലെന്നതുകൊണ്ടു ഏകദുഃഖമായ കരുണരസപ്രതിപാദനവും അദ്ദേഹത്തിനു സ്വീകാര്യമായിരുന്നില്ല. കണ്ണീരും പുഞ്ചിരിയും നിറഞ്ഞ ജീവിതത്തിന്റെ നെടുവീർപ്പും, ഉല്ലാസവും വള്ളത്തോൾക്കവിതയിൽ ഉൾച്ചേർപ്പുകളെന്നോണം അലിഞ്ഞുചേർന്നതായിക്കാണാം.

ആശാന്റെ കാവ്യപ്രപഞ്ചത്തിനു് ഇങ്ങനെ വ്യാപകതയില്ല. ആത്മഗതങ്ങൾക്കപ്പോധ്വനിതന്റെ മൂകമൊഴികൾക്കപ്പുറം നിഴലിക്കുന്നത് ഇതിവൃത്തങ്ങളെല്ലാം. ഈ കഥാപാത്രങ്ങളെ ഒരേയൊരുകൃതി 'ദുരവസ്ഥ'യാണ്. ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകിയെയും സിതയെയും ഇതരകൃതികളിലെ കഥാപാത്രങ്ങളെയും അപേക്ഷിച്ച് പ്രാപഞ്ചികത കുറവ്. ഈശ്വരനേയുപേക്ഷിച്ചതിനുള്ള ജീവിതോത്തുപ്തിയിലേക്കുള്ള പരിവർത്തനമാണ് ആശാന്റെ കാവ്യസാധനയുടെ വളർച്ച.* ആശാൻകവിതകളിൽ കടുംബജീവിതം കാണപ്പെടുന്നേയില്ല— ദുരവസ്ഥയിലൊഴികെ. വള്ളത്തോൾക്കവിത കുടുംബത്തുല്ലത്തിന്റെ വിവിധഭാവങ്ങളെ മധുരോദാരമാക്കുന്നു. ആശാന്റെ നായികമാർ കർതൃകസ്വന്ത്ര്യം തേടുന്നതു കാണാം ഈശ്വരസാക്ഷാത്കാരം തേടുന്നതുപോലെയാണ്. വള്ളത്തോളിന്റെ നായികമാർ ഐഹികമായ സംതൃപ്തിയിലൂന്നിയാണ് അനുരാഗസാക്ഷാല്കാരം തേടുന്നത്, ആശാന്റെ കാവ്യകലാകൃതികളിൽ ശൃംഗാരകൂജിതങ്ങൾക്കുപോലും അന്തരാർദ്രത കുറവാണ്. വള്ളത്തോൾക്കവിതകളിൽ ശൃംഗാരം കിളിക്കൊഞ്ചലുകൾകൊണ്ടു് അന്തരപ്രപഞ്ചമാക്കുന്നു. വിഴുന്നപൂവിൽനിന്നു് ആശാൻ ജീവിതാനുഭവത്തിനുള്ള ഉൾപ്രചോദനം കണ്ടെത്തുന്നു. വിടരുന്നപൂവിൽനിന്നു് വള്ളത്തോൾ ജീവിതാനുഭവത്തിനുള്ള ഉൾപ്രചോദനം കണ്ടെത്തുന്നു. ഈ അന്തർമുഖപ്രവണത, പുറംലോകത്തെ ജീവിതത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതാണ് ആശാൻകൃതികളിൽ കാണുന്നതെങ്കിൽ ജീവിതത്തിന്റെ പുറംപാലത്തിൽ പിറന്നു് അതിൽത്തന്നെ സാഫല്യത്തെയും

ന്നതാണ്' വള്ളത്തോളിന്റെ ബഹിർമുഖ പ്രതിഭയിൽ നമുക്കനുഭവപ്പെടുന്നത്".

കവിതയെത്തേടിയുള്ള അന്വേഷണത്തിൽ ഈ രണ്ടു കവികളും ചെന്നെത്തിയ ലോകം പരിശോധിച്ചുനോക്കിയാൽ ജീവിതത്തിനുനേരെ അവർ കൈക്കൊണ്ട കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഉള്ള അന്തരം വ്യക്തമാവും. വള്ളത്തോൾ,

"മാനം ചേന്ന കടലിന്റെ മിന്നൽ ചിതറും
കൈവാളിളക്കത്തിലും
മാനഞ്ചും മിഴിതൻ മനോമൈനനിൽ
ചായുന്ന കൺകോണിലും
സാനന്ദം കളിയാടിടുന്ന ശൈശവിൽ
ളുവർപ്പിച്ചുനിപ്പൂകുചിൽ
സ്ഥാനത്തും നിഴലിച്ചു കണ്ടു കവിതേ,
നിൻഞ്ജൂപമെത്ര ഞാൻ

(കവിത)

എന്ന ഹർഷോദ്രേകത്തോടെ പാടി. കുമാരനാശാനും ഇവിടെയെത്തുമെന്നു കവിത കണ്ടെത്തി. പക്ഷെ, മറ്റൊരു കാഴ്ചപ്പാടിൽ എന്നു മാത്രം.

"ചാകുമ്പോഴുണ്ണി മകിച്ചു—
ചിന്തുമാപാ
കിടക്കുന്നുണ്ണികളുടെ കണ്ണുനിർ—
കളത്തിൽ
നിരാളം പൊഴിയുമ്പു നീ ചിലപ്പോൾ
പോരാളിപ്പുരുഷ ചൊന്നുണ്ടു—
ചോരയാറിൽ
മാനഞ്ചും മഴിയുടെ ചാഞ്ഞു—
ചില്ലോലു
ധ്യാനസ്ഥൻ മുനിയുടെ ഹസ്സ—
മുടമ്മേലും...
(കാവ്യകല)

ഇതിൽ 'മാനഞ്ചും മിഴിതൻ ചായുന്ന കൺകോണിൽ വള്ളത്തോളും ആശാനും കാണുന്നതുപോലെ കവിത ലസിക്കുന്നതു കണ്ടു. [ആശാൻ വിവാഹം കഴിച്ചു നാലുവർഷത്തിനുശേഷമാണ്* ഈ കവിത] എന്നാൽ അഭിമാനിനിയായ പോരാളിയുടെ പൗരുഷത്തിൽ വള്ളത്തോൾ കവിത കണ്ടെത്തിയപ്പോൾ ആ പൗരുഷത്തോ അഭിമാനമോ ആശാനെ സ്പർശിച്ചില്ല. 'പോരാളിപ്പുരുഷ' എന്ന വിശേഷണം നോക്കുക. അക്കൂട്ടർ ക്രൂരിയ ചോരയിലെ പോരാളിമാണ്' കാവ്യവിഷയമായി ആശാൻ കണ്ടതു'.

ആത്മാക്കൾ ശ്രദ്ധേയമാണ്' ശൈശവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശം. ഉള്ളിച്ചാടിത്തിമിർത്തുവരുന്ന ശൈശവത്തിന്റെ മുദ്രയും കോമാളിത്തവും കേവലപ്രസാദവും അമ്മയുടെ ഉത്സാഹപ്രഹർഷവും വള്ളത്തോളിന്റെ പ്രതിഭയെ പുളകമണിയിക്കുന്നു. എന്നാൽ മരിച്ചു കിടക്കുന്ന അമ്മയുടെ സന്നിധിയിൽ ചിന്തുമാപന്തോടെ വിലപിക്കുന്ന ശിശുവിന്റെ കണ്ണീരിലാണ്' ആശാൻ കാവ്യബീജം കണ്ടെത്തുന്നതു'. ജീവിതത്തിന്റെ ഭംഗുരതയും അജ്ഞാതമായ നിസ്സഹായതയും തന്നെ. തുടർന്നു പറഞ്ഞ വാക്യം മനക്കുടി ആവർത്തിക്കട്ടെ. വിരിയുന്ന പൂവിൽനിന്നു വള്ളത്തോൾ ജീവിതാമോദം നുകരുന്നു. വീഴുന്ന പൂക്കളിൽനിന്നു ആശാൻ ജീവിതാനുഭവപ്രഭേഷണം ആരംഭിക്കുന്നു.

ആശാൻ കവിതയിൽ കാണുന്നതു' ഏകാന്തമായ മനസ്സിന്റെ ക്ലേശകരമായ നിലയ്ക്കുണ്ട്'. ഞാൻമുഖപ്രതിഭയുടെ സഹജസ്വഭാവം തന്നെയാണതു'.

"ഏകാന്തം വിഷമമാക്കിയും—
വെറും പാ—
ഴാകാശങ്ങളിലലർ പടിയാക്കിച്ചും
ലോകം നഗ്നഫലം" (കാവ്യകല) യായ കലയുടെ കൽത്താരിൽ മഹാകവി പ്രണയിക്കുന്നു. ബാഹ്യലോകത്തിന്റെ ബന്ധമറുത്തുമാറ്റിയ സംവേദനക്ഷമമായ അന്തഃകരണത്തിനു' ശ്രുതിയിൽനിന്നു മുക്തി നല്കുന്ന ഭാവനയാകുന്ന ക്ലേശകാരിയാണു' കലയാണു'. നിസ്സഹായമായ ശിശു, അമ്മയുടെ മാറിൽ അള്ളിപ്പിടിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള സഹജാവബോധമാണതു'. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ആശാനു' കവിത ജഗദംബയാണു'. അജ്ഞാതയും, തേജസ്വിനിയുമായ അമ്മയുടെ സാന്നിദ്ധ്യമറിയുന്നു; എന്നാൽ അമ്മയെ കാണുന്നതില്ല, പ്രതിമയെയെടുത്തു പൂജിക്കുകയാണു' ആരാധകരായ കവികളെല്ലാം. എന്നാൽ ജഗൽസ്പന്ദപിണിയായ കലയുടെ മഹിമാതിശയം സ്മരിക്കുമ്പോഴെല്ലാം രോമാഞ്ചമെഴുന്ന. വള്ളത്തോളിനു' കവിത ജഗദംബിക എന്നതിനേക്കാൾ ഏറ്റവും പ്രിയയാണു', വാഗ്ദേവതയായ മഹാറാണിയുടെ സുകുമാരഭാവമാണവർ,

"ഖദ്രം നിന്നുടെ ശാസനകരി, പുരാ
ണേതിഹാസമിത്രാൽ ബോധനം
സ്വപ്നത്തിനുമിടയ്ക്കു കാവ്യഗണമോ
സപ്രേമസംഭാഷണം.
വേഗം'ഭ്യുന്തികവൽ ജഗത്തു—
ഴുവൽ
അനേകരത്നങ്ങൾകിരി
നമ്രമുഖപ്രപാസനോപഹാരവിധേ
ഇന്നു മഹാറാണിയായ".

(കവിത)

ആശാന്റെ വിഷാദഭാവം മനുഷ്യജീവിതത്തെ സ്പർശിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ്' ഉന്മിഷിക്കുവുന്നതു'. തന്നെ എല്ലാ പ്രതിഭയും പൂർണ്ണവിരാമമിടുന്നു. അതുവരെയുള്ള എല്ലാം ഒന്നു മരണത്തിന്റെ തിരുസന്നിധിയിൽ വിലകെട്ട ശൂന്യകമാണു' അവശേഷിപ്പിച്ചുകടന്നു' ബാഷ്പീഭവിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാവാം മനുഷ്യജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു' ഓർക്കുമ്പോഴൊക്കെ 'ഹാ കഷ്ടം!' എന്നൊരു മനോഭാവം ഓരോവരിയെ മുറിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു', പ്രകൃതിയുടെ നശ്വരത, സ്വന്തം ജീവിതത്തിന്റെ നശ്വരതപോലെ, അത്രയും' വിനാശകാരിയായി അനുഭവപ്പെടുന്നില്ലായിരിക്കാം. അള്ളിൽ ജ്യോതിർഗോളങ്ങളുടെ നശ്വരത, നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഹ്രസ്വത ഓർപ്പെടുത്താൻ, ശാശ്വതത്വത്തിൽ കവിഞ്ഞ മനസ്സല്ലല്ലോ. വിഷാദപൂരിതമായ പ്രകൃതി ആശാൻ കവിതകളിൽ കാണാനില്ല. മനുഷ്യജീവിതം നേരെ മറിച്ചും.

"പാടുന്ന പരിഭ്രഷ്ടി പുണ്ടകളുക
ളുള്ളിൽ ഗളം കൊണ്ടുനി
ശ്ചേഷ്ടനകളിൽ ഭാരതൻ കുളകിയോടു'
കൈവെച്ചു പൂ പല്ലിടൽ
പാടുത്ത നലരിതകളുടെ നിശ്ചേഷ്ടം
ളികനേരു ലോകജീവനം
ബാടും നിശ്ശ്വസുഖം നിസർഗ്ഗസുഭഗം
ഹാ! നിൻ വിലാസോന്മയം.

(കവിത)

എന്നിങ്ങനെ വള്ളത്തോൾ കണ്ട പ്രകൃതിയുടെ ഈ വിലാസസന്തതിയും കുമാരനാശനെയും ആകർഷിക്കുന്നതു'.

ഇംഗ്ലീഷിലെ ലേഖനങ്ങൾ, ക്ലേശപരിചിതഗവ്യാകുലജ്ഞമാണ് സാഗരങ്ങൾ

ഏന്നും പുഷ്പിത വനഭൂക്കളെന്ന്.
വാറിൽ
ചെയ്യും നിൻ പുഷ്പകൾ ദേവി,—
ഞ്ഞുപോകും.
(കാവ്യകല)

പ്രകൃതിയുടെ ഈ ദ്വന്ദ്വ സുകുമാരചലനത്തിലും കലയുടെ പാടലുകൾ കണ്ടെത്തുന്നുണ്ട്. മനുഷ്യജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു ഓരോവരി

"ഞാനെന്നുമുണ്ടെന്നുമുറപ്പുമുള്ളതാ
ണ്ണോരോന്നെയുള്ളപോലെ
കുതുകത്തി
പാരാകെക്കവ" ഗവയ്ക്കുന്നു, ദിനം തോറുമാണ്'
നിൻ
തേരോടുന്നു'ളുധ്യാരുടെ
നോക്കിയാലും (കാവ്യകല)

എന്നു', കാവ്യനടനത്തിലും ഈശ്വരാനുഭൂതിയും അന്യോന്യാനുഭവത്തിൽ കവി ചെന്നുള്ളതു, അനന്തവും അജ്ഞാതവും അവർണ്ണനീയവുമായ ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മരഹസ്യങ്ങളെന്നതാണു' കവിതയുടെ സൂക്ഷ്മരഹസ്യവും എന്നുവരുമ്പോൾ കവിഹൃദയവും ആ ഭാഗ്യരഹസ്യത്തിനു മുമ്പിൽ കുമ്പിൽ കുമ്പിടുന്ന ഹൃദയത്തിലാണു' കവിതയുടെ ക്ഷേത്രവും കിടിക്കുന്നതു' എന്ന ഓർമ്മനികതലത്തിലാണു', ആശാൻ എന്നുനിന്നിക്കുന്നതു', വിനയത്തോടെയല്ലാതെ സമീപിക്കുമ്പോൾക്കു' കവിത അപ്രാപ്യയാണെന്ന മഹാകവി താക്കീതുനൽകുന്നതുണ്ടു'.

ജീവിതത്തിനു' ഉത്കണ്ഠാഭാരമായി എന്തെല്ലാമുണ്ടോ അവിടെയെല്ലാം വള്ളത്തോൾ കവിത കണ്ടെത്തുന്നുവെന്നത' വള്ളത്തോൾകവിതയുടെ സഹജസ്വഭാവമാണു', 'നിത്യതയിൻ പ്രഭാമാളയെ സൂക്ഷ്മതയിലും പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പ്രഭാവത്തിലും ഉടയസ്വരൂപന്റെ കൈനീട്ടിപ്പിടിയിലും കവിതയുണ്ടു' പുനിലാവിനു' അതു ക്ലേശത്തിൽ ക്ലേശം നൽകുന്നു. 'ആരെയുമുണ്ടിന്നപരാഗമനി ഒട്ടുമ്പോൾമാത്രമേ ചെയ്യും ഇടങ്ങിയ മാനുഷികനുണങ്ങൾക്കപോലും എന്തെങ്കിലും ശ്രേയസ്സുള്ള, ഇതെല്ലാം സാധിക്കുന്നതോടൊപ്പം അല്ല' അനുവാചകനസ്സിൽ 'ചില വീണ്ടുപോരുതികൾ' വിടുകയുംചെയ്യുന്നു.

വള്ളത്തോളിനായാലും ആശാനായാലും കാവ്യാനുഭൂതിയുടെ അപൂർവ്വനിമിഷ

---

* ഈ ലേഖകന്റെ "ആശാൻ — നവോത്ഥാനത്തിന്റെ കവി" എന്ന പുസ്തകം നോക്കുക

ങ്ങളുണ്ട് ജീവിതത്തിനു് അർത്ഥം നൽകുന്നതു്. അതിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തിലുള്ള ഉൽകടമായ ദാഹമാണു് ജീവിതത്തിന്റെ ഏറ്റവും വിലിയ ദൈന്യം. 'അതിന്റെ സാക്ഷാൽ'കാരം ലഭിച്ച സുദിവസങ്ങളാണു് ജീവിതത്തിനു് അർത്ഥവും സാഫല്യവും നൽകുന്നതു്. മഹാകവികളുടെ വാക്കുകളിൽത്തന്നെ അതിവിടെ പകർത്തട്ടെ.

"അല്ലുകൊണ്ടമനസ്സിങ്ങിവെണ്ണവിലസി
പൊൽകാൽച്ചിലമ്പുച്ചയോ
ടെല്ലാരാൽനിശയില്ല —
ഉറങ്ങെന്നതെന്നലേ
ജ്യോത്സ്നിയോ മുന്നിൽനേ;
ഒല്ലും സാധനമിതെന്നറിക്കുമപോ
നതൊരു സന്ദ്ര ജന
അല്ലാവിണ്ടുമിതെട്ടി! നിന്നതിനു മറ
കുയ്യകൈൻ മനോനായികേ!
മിന്നു വള്ളത്തൊളു (കവിത)
"പാഴാകുമതുചിലഞ്ഞുസർവ്വഗ
നി
വാഴാറുള്ളതമാർത്തുടി വാടി ഞങ്ങൾ
കേഴാതാസമയത്തുജ്യനീമകന്നാൽ
'ഏഴാമിന്ദ്രിയ'മിനിയെന്പോടേകുക
(കാവ്യകല)

എന്നു ആശാനു് അർത്ഥിക്കുന്നതു് ഒരേ ദാഹത്തോടുകൂടെന്നു. പക്ഷേ, പ്രാപഞ്ചികതയിൽ ആഹ്ലാദിക്കുന്ന വള്ളത്തോൾക്കവിതയെ ഹൃദയശക്തിമായിക്കാണുന്നു; അപ്പുറത്തെ ലോകത്തെക്കുറിച്ചു് ഉൽകണ്ഠപ്പെടുന്ന ആശാൻ ജഗദ്ബോധയായിട്ടും

—:—

(85-ൽ നിന്നും തുടർച്ച)

ശിഷ്യകവിയല്ലെന്നു് ആരറിഞ്ഞു! ആകെ തകർന്നു് പരിക്ഷീണയായി നിശ്വസിച്ചുപോൾ ഏതോ പ്രതീക്ഷയുടെ വെൺതിരശ്ശീലയെ പൊളേന്നു പൊതിഞ്ഞു. അവൾ ഓർത്തു— അവിവാഹിതനായി കഴിയണമെന്ന ശാഠ്യത്തിനു ഈ മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിൽ പ്രോജ്വലിച്ചുവായി, താൻ മാറിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് തീർച്ചയാണു്. അതിന്റെ പ്രതികരണമാണു് ക്ലാസ്സുകളെ തന്നെ കാണാനുള്ള ഈ മടി. ക്ലാസ്സുകൾ പൊട്ടുന്നതുപോലെ വേഷത്തിൽ വന്ന ഈ മാറ്റങ്ങളും പക്ഷേ, ഈ മാനസിക പരിവർത്തനം അനിശ്ചിതമല്ലെന്നു് ആരറിഞ്ഞു? അവൾ നിശ്വസിച്ചു.

അതേ സമയം തന്നെ അനേകം വിളക്കുകളുടെതായ—ഒരു മനോവീർപ്പിന്റെ സ്പർശം കേട്ടു് അവൾ ഉണർന്നു,

അയാൾ തന്നെ അഗാധമായി നോക്കുന്നു! ഹൃദയത്തിലേക്കു് ആഴ്ന്നിറങ്ങുന്ന ആ നോട്ടത്തിനു മുമ്പിൽ തളർന്നുപോയ് നിമിഷത്തിന്റെ അനന്തരയിടയിൽ—കോടി തരിച്ചു് അവൾ സ്വയം പറഞ്ഞു അതേ രാമചന്ദ്രൻ നിങ്ങൾ എന്റെ സൂര്യനാണു്.....

—o—

(40-ൽ നിന്നും തുടർച്ച)

പ്പു കലർന്ന രക്തം നരകത്തിപ്പുയരുന്നു ഉടങ്ങി! ഇരുണ്ട ചോരപ്പുത അടിഞ്ഞുകേറുകയാണു്. കണ്ണിറുക്കിയടച്ചു അവളുടെ മുഖത്തേക്കു് അയയുന്നു! വലതുകൈകൊണ്ടു് അവർ ചിറിയും താടിയും തുടച്ചും ചലിയ്ക്കാനാവാത്ത ഇടതുകൈവിരലുകൾ കിടക്കയിൽ അദൃശ്യമായ ചിത്രങ്ങൾ വരച്ചു. ചോരപ്പുത, മൂക്കിലും കണ്ണിലും ചെവിയിലും നിറയുന്നു! മിസ്സിസ് കെ. ക്കു് വീർപ്പുമുട്ടി! അവർ തല കുടഞ്ഞു. വെറുപ്പും നിന്ദയും കൊണ്ടു് അവരുടെ ദോമങ്ങൾ എഴുന്നുനിന്നു. തലമുടിയിഴകൾ സഹസ്രം ദിക്കുകളിലേക്കു് സൂചിമുനകളായേഴുന്നു!

രക്ഷപ്പെണം! മിസ്സിസ്. കെ. ഉള്ളിലോർത്തു.

ഒറ്റക്കുടച്ചിൽ!...

തന്നെ അമർത്തിവെച്ചിരുന്ന വലുതായ കൈകൾ തട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അവർ തുകളിലേക്കു് പൊന്തി! സീലിങ്ങിലെ ചുവന്ന ഫാനിച്ചതെ അവർ മാന്തിപ്പൊളിച്ചു. ഭാരം നഷ്ടപ്പെട്ടു. അവർ, ആ ചുവന്ന വെളിച്ചത്തിൽ കഴുകിനടന്നു. മിസ്റ്റർ. കെ. യുടെ നീട്ടിയ കൈകളെയും തട്ടിമാറിക്കൊണ്ടു്—പിന്നെ—അവർ പുറത്തേയ്ക്കുഴുകി. ഇരുണ്ട നിഴൽ മരങ്ങൾ കടന്നു വള്ളിനാമകപ്പർപ്പുകൾക്കുമിടയിലൂടെ, എന്തോ അനന്തതയിലേക്കു് നീണ്ടുപോവുന്ന പള്ളിമതിലിനെ സമാന്തരമായി—അതിനുമപ്പുറമായി—

—o—

കവിതയും കഥാസാഹിത്യത്തിനും 'ക്ലൈമാക്സ്' രോഗം ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന കാലഘട്ടം പൊന്തിവിട്ടു് കാലം ഏറെ കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോഴിതാ, നിരൂപണസാഹിത്യത്തിനും ഏതാണ്ടതുതന്നെയാണു് സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നവനാ ആക്ഷേപം ആരോപിച്ചിരിക്കുന്നു. 'ക്ലൈമാക്സ്' 'തളർവാതം' 'സ്ഥാനം', 'മുനമ്പേൽ' എന്നിങ്ങനെ പല പേരുകളിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഏതോ രോഗമാണത്രേ നിരൂപണസാഹിത്യത്തിനു് സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നതു്, പല വേദികളിൽനിന്നും ഉയർന്ന മുഴക്കി കേട്ടതു് ഇങ്ങനെയാണു്. "ഇവിടെ സഹൃദയവിമർശനം മരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. നിരൂപണമെന്നപേരിൽ ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നതു് ഗൂഢപ്രതിജ്ഞയോ, അന്യോന്യപ്രശംസയോ, അന്യോന്യാഭിപ്രായഛിന്നമോ മാത്രം."

ഷണത്തിന്റെ പാതയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന അവർക്കു്, ഏകാഗ്രതയും ശ്രദ്ധയുമാണിഷ്ടം. പഴയ നിരൂപകരും പുതിയ നിരൂപകരും തമ്മിലുള്ള മൗലികമായ അന്തരം ഇതുതന്നെങ്കിൽ, നിരൂപണസാഹിത്യം തളരുകയല്ലല്ലോ? ഇടതൽ വളവും വെള്ളവും വലിച്ചെടുത്തു് വളർന്നതിലെ വൈകൃതമല്ലേ ചെയ്യുന്നതു്. പുതുകവിതയിൽ നിരൂപണസാഹിത്യത്തിനു് 'ക്ലൈമാക്സ്' രോഗം ബാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നതാണു് സത്യം.

പഴയ നിരൂപകരുടെ സൃഷ്ടികളെത്തുടർന്നു് വെടിക്കെട്ടുകളായിരുന്നില്ലെന്നതു്, പുതിയ നിരൂപകരുടേതു് യഥാർത്ഥസാഹിത്യവിമർശനമല്ലെന്നും വാദിക്കുന്നവരുണ്ടു്. ആദർശങ്ങൾ പണയപ്പെടുത്തി, കൂട്ടുകക്ഷിയാകണമോ, ഐകൃമുന്നണിയാം സൃഷ്ടിക്കണമോ, രാഷ്ട്രീയാധികാരം കയ്യാളാൻ

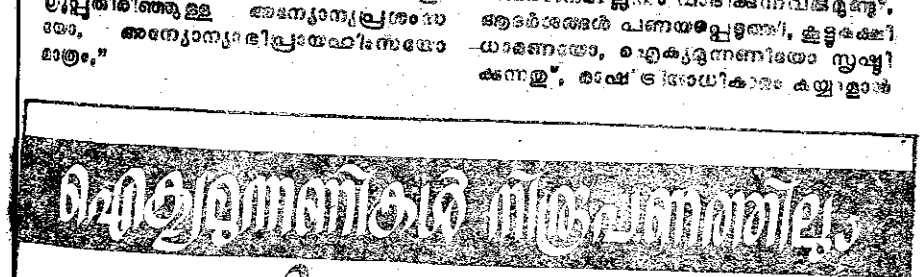

മേൽ പറഞ്ഞ പ്രസ്താവന സമൂലം അംഗീകരിക്കാത്തവരുണ്ടു്. അല്ലാതെ, ഇപ്പോഴത്തെ ആക്ഷേപത്തിൽ കഴമ്പില്ലെന്നു വാദിക്കുന്നു. അവരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഇന്നത്തെ നിരൂപണം മുറിപ്പെടുത്തുന്നതല്ലല്ല, മുൻതലമുറയ്ക്കു് അതു് മുറിപ്പെടുത്താനുള്ള മുള്ളായിരുന്നു. ആ മുള്ളിന്റെ മൂന്നു ഞെഞ്ഞിരിക്കുന്നുവെന്നതു് ശരിയാണു്; എന്നാൽ, സാഹിത്യനിരൂപണത്തിന്റെ വേരിനു് മൂന്നു ക്ഷതിരിക്കുന്നു. ഇടതൽ വളവും വെള്ളവും വലിച്ചെടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയാണതു്. കഴിഞ്ഞ തലമുറയിൽപ്പെട്ടവർ വെടിക്കെട്ട നിരൂപകരായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ശബ്ദകോലാഹലം ഏറിയിരുന്നു. ഇന്നത്തെ നിരൂപകർക്കോട്ടു, 'സ്റ്റെഷ്യലിസ്റ്റു'കളാണു്, നിരൂപണം പഠനമാണവർക്കു്; അതുകൊണ്ടു്. ശബ്ദകോലാഹലങ്ങളില്ല. അനേപേക്ഷിതമായും, അതുപോലെ സാഹിത്യവേദിയുടെ മേൽക്കോയ്മ കയ്യടക്കാൻവേണ്ടി, സാഹിത്യകാരന്മാർക്കും മൈക്കുമുന്നിലോ കൂട്ടർക്കിടയിലോ ഉണ്ടു്. ബോധപൂർവ്വം ഗ്രൂപ്പുണ്ടാക്കി, സഭയും ഗ്രൂപ്പിലുള്ളവരെ 'ജീനിയസ്സു'കളാക്കുന്നു; എതിർഗ്രൂപ്പിലുള്ളവരെ 'കള്ളനാണയ'ങ്ങളായും ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ സാഹിത്യനിരൂപണം പെരും ചോദ്യച്ചിഹ്നമാണു്. പേരിപ്പോലിൽ. കവിതിഞ്ഞതെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ അതു് മാഷാദ്ധ്യാപകരും പ്രൊഫസറന്മാരും, സഹൃദയലോകത്തെ ക്ലാസ്സുമുറിയാണെന്നു് തെറ്റിദ്ധരിച്ചതിന്റെ പരിണതഫലമാണു്. കലാശാലകളിൽ സാഹിത്യം പഠിപ്പിക്കുന്നവർ സഭയും സാഹിത്യവിമർശകന്മാരായപ്പോൾ നിരൂപണസാഹിത്യം അധഃപതിച്ചു.

അവർ മറ്റുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ കേട്ടിരിക്കാം. എന്നാൽ അവരുടെ സാഹിത്യവിമർശകരല്ല. ചുരുക്കത്തിൽ ഗൃഹപ്രവേശം വാളെടുത്തവരുടെ വെളിച്ചപ്പാടുകളുമാണ്" ഇങ്ങനെ വിമർശനസാഹിത്യമെന്നാണ്" ഇവരുടെ അഭിപ്രായം.

പിന്നോക്കാവസ്ഥയായ രണ്ട് അഭിപ്രായങ്ങളിൽ ഏതാണ്" പ്രസക്തമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്ന ചുമതല സഹൃദയർക്കുണ്ട്; പുരോഗമിച്ച മേൽപറഞ്ഞ അഭിപ്രായങ്ങൾ ടെ"ധപ്രതിക"മായ നൂതന അടോക്കുസ്വാർ.

ഉത്തമസാഹിത്യം ഉണ്ടാകാതെ, ഉത്തമ നൂതനം ഉണ്ടാകുകയില്ലായ്മ. എല്ലാ ശാഖകളിലും ഉത്തമസാഹിത്യം സൃഷ്ടിക്കപ്പെടട്ടെന്ന് പറഞ്ഞുകൂടാ. ഈ കാര്യത്തിലും പ്രകൃതിക്ക് നൂതനം" അനുകൂലനിയമങ്ങൾ മാത്രമല്ല. അപ്പോൾ, നൂതനസാഹിത്യത്തിന്" സ്വതന്ത്രം വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ നശ്വരമായ അളവ് ഇങ്ങനെയാണെന്നുവർത്തമാനം. അപ്പോൾ, നൂതനസാഹിത്യത്തിന്" സ്വതന്ത്രം വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ നശ്വരമായ അളവ് ഇങ്ങനെയാണെന്നുവർത്തമാനം. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഇതല്ലാതെ വേറൊന്നും നിർവ്വഹിക്കാനേ കഴിയില്ല, നൂതനസാഹിത്യത്തിന്". ഉത്തമകൃതികളെ സൃഷ്ടിക്കാൻ അവയ്ക്ക് കഴിയില്ല. എന്നാൽ നൂതനമെന്നുള്ളത് പരിഷ്കാരമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് സാഹിത്യശാഖകളിൽ 'ഉൽകൃഷ്ടമായ' 'ക്ലാസിക്കലാ' യുണ്ടാക്കിയിട്ട് ഏതാനും വർഷങ്ങളെങ്കിലും സഹൃദയർ മനസ്സുള്ളവരായി അതിനെ വിമർശനത്തിൻറെ നേരെ നിറുത്തിയിട്ട് നിരൂപണസാഹിത്യത്തിന്റെ അളവുകോൽ കണക്കാക്കുവാൻ അല്ലെങ്കിൽ അതിനെ വേണ്ടുകൾക്ക് ഉപയുക്തമായിരിക്കുമോ; പക്ഷേ, ആധുനികമായ വഴിയും വെള്ളവും ഉണ്ടായിട്ടില്ലെങ്കിലോ? ഭൂതകാല സ്മൃതി കൈവിടുകയും വിളർച്ചയധികമായുണ്ടാകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ നൂതനസാഹിത്യകാരന്" ഭാഷാപരിജ്ഞാനത്തിൻറെ കുറവുണ്ടെന്നും ശാസ്ത്രയുക്തിയുടെ അഭാവമുണ്ടെന്നും പറയുന്നു; പക്ഷേ,

പണ്ടു പെൺകുട്ടികളെ പിടിക്കുന്നു
പെൺകുട്ടികളെ മാത്രമേ
വിവാഹത്തിനായി കാണാനായി വിളിച്ചു കൊണ്ടു
ഇതൊന്നുമറിയാതെ
യിലെ ഒരു തുള്ളി
ലിൽ നിയമം
ഭിക്കാതെ
വന്നിരി
ക്കുന്ന
മിനിയിൽ പിടി
കൂടാൻ കിടക്കുന്ന
മായി പെൺകുട്ടി
ൾ കാത്തി
രിക്കുന്നു
വിവാഹപ്രായമെത്തിയ ഈ യുവതികളെ (വൃദ്ധകളെയല്ല)
ആരു മണികെട്ടും?
ഈ രാത്രിയിൽ വിട്ടിലാരും
കാണാതെ
എങ്ങനെ
പൂറത്തുചാടി?
വീട്ടിൽ പറഞ്ഞിട്ടാ
ണ് ഞാനിറങ്ങിയത്.
എലിയെപിടിക്കുന്ന
ൻപോര
യ്ങ്കെ-
ന്ന"
പറയും
മകൊച്ചൻ ഡാക്ടറാ
ണ്. നല്ല കുടുംബക്കാ
രാണ് ചന്തുപോരാ
ഒരു ലക്ഷം എലി
കളെയെങ്കിലും പെണ്ണ്
പിടിച്ചിരിക്കണമെന്നാ
ണ് ചെറുക്കൻ വീട്ടുകാർ
പറയുന്നത്

പട്ടിണിയില്ലായ്മ
പൂച്ചകൾ യുവതികളുടെ
ശത്രുക്കളായിമാറുന്നു
എലി പിടുത്തത്തിൽ
ഡിപ്ലോമ
കോഴ്സ്
വനിതകൾക്കു
മാത്രം
കൃച്ചാണ്
ഡോൺ ബോസ്കോ
വിട്ടിലൊരു
എലിയെപ്പോലും
വിടുക്കാനില്ല
രണ്ടുപെൺപിള്ളേരാണ്
പൂരം നിറഞ്ഞു
നിൽക്കുന്നത്
പ്രയാസപ്പെട്ടാണിറങ്ങി
തിരിച്ചതാണ് പെണ്ണിന്റെ
കല്യാണം അടുത്തമാസം
ഉറയ്ക്കയാണ് പന്തു
എലിയെ കടംവാങ്ങി സഹായി
കണം അടുത്തതൊയ്ത്തിനു
തിരിച്ചു
തരാം
വിവാഹത്തിനുശേഷം
ഹൊ, ഒന്നുമിറങ്ങാൻ
നിന്റെ ഭർത്താവിട്ടില്ലേ. എന്നെക്കൊ
ണ്ടിനാണി എലിപ്പന്താ
യത്തിൽ പിടിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു

ത്തെ സമൂഹമായി ആവിഷ്കരിക്കുന്ന കലാസൃഷ്ടികളോട് സ്വീകൃലിസ്റ്റ് വീക്ഷണം അടിച്ചേൽപ്പിക്കും. ചില കലാസൃഷ്ടികളിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ചില കലാകാരന്മാരോട് ഈ വീക്ഷണം പുലർത്തുകൊണ്ട് ആഴത്തിലേയ്ക്കുള്ള സഞ്ചാരം സാധിച്ചേക്കാം, പക്ഷേ ഇതിലേയ്ക്കുള്ള നിരൂപകന്റെ പ്രവർത്തനം സ്വീകൃലിസ്റ്റിന്റെതാണെന്ന് പ്രവചിക്കണമെന്ന് ശഠിക്കില്ല. ഒരു പ്രത്യേകവകുപ്പിൽപ്പെടുന്ന കൃതികളെമാത്രം ആസ്വദിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരാളായിത്തീരുന്നതിനെ നിരൂപകർക്ക് അയാളുടെ വീക്ഷണവും 'ഇസ'ങ്ങളിലും വാദത്തിലുമുള്ള പിടിവാശിയും സാഹിത്യത്തിന്റെ യഥാർത്ഥലക്ഷ്യം നേടുന്നതിൽനിന്ന് അകറ്റിക്കളയുന്നതിനെ പിൻതിരിപ്പിക്കണം. ചുരുക്കത്തിൽ, സ്വീകൃലിസ്റ്റ് നിരൂപകൻ 'ഇസ'ത്തിന്റെയും, 'വാദ'ത്തിന്റെയോ അടിമയായിരിക്കരുത്. സാഹിത്യത്തിന് സ്വീകൃലിസ്റ്റിന്റെ കൂടിയേകഴിയൂ: സാമ്പത്തികപുരോഗതിയുടെയും ഉയർന്ന ജീവിതനിലവാരത്തിന്റെയും ഇണക്കിക്കൂല്ല്, സ്വീകൃലിസ്റ്റിന്റെയും. പക്ഷേ നിരൂപകസാഹിത്യത്തിൽ, അതു് ഇന്നത്തേക്കാളേറെ ദോഷകരമായിത്തീരുകയുമില്ല.

മലയാളനിരൂപണസാഹിത്യത്തിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ മുഖ്യദോഷം സ്വീകൃലിസ്റ്റിന്റെ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണത്തിന്റെ വാദവും പൂർണ്ണമായി അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഏറ്റവുമധികം കാണുന്നത് പാരമ്പര്യത്തിന്റെ പേരു പറയുമ്പോൾ ചിലർ ധരിച്ചിരിക്കുന്നപോലെ, 'പഴഞ്ചൻ' തത്ത്വപാരമ്പര്യമാണെന്നതിനെ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. 'നവീന'മെന്നുള്ളതിനെ പലരും [illegible] ചിന്തിക്കുന്നു. പാരമ്പര്യത്തിനെ [illegible] ഇന്നുള്ളതിനെ [illegible] വികാരത്തിനെ [illegible] ചിന്തിപ്പിക്കാൻ പോരുന്ന [illegible] സ്വീകൃലിസ്റ്റുകളല്ല. സ്വീകൃലിസ്റ്റുകളുടെ ഇടുങ്ങിയ വീക്ഷണമല്ല അവരുടേത്. വിവിധവീക്ഷണങ്ങളുടെ ഇഴകൾ കൂടിച്ചേർന്ന് ഏതൊരു സമൂഹവീക്ഷണം [illegible] അവരുടെ വിമർശനത്തിനടിസ്ഥാനമാക്കുന്നു. [illegible] പണത്തിനേറെ വകുപ്പിൽ പെടുത്താൻ സാധ്യതയുള്ള കൃതികളുടെ [illegible] സ്വീകൃലിസ്റ്റുകളല്ലാതാക്കുന്നു. [illegible] സ്വീകൃലിസ്റ്റ് നിരൂപകർ നമുക്കുണ്ടോ? മലയാളപുസ്തകങ്ങളിൽ ഇരുപതുശതമാനമെങ്കിലും ഈ വകുപ്പിൽപ്പെടുത്തിപ്പറയാമെങ്കിൽ, സ്വീകൃലിസ്റ്റുകളുടെ [illegible] ഇതിനെ [illegible] സ്വീകൃലിസ്റ്റുകൾക്ക് [illegible] സ്വീകൃലിസ്റ്റുകൾ [illegible] ഇതിനെ

NBS NEWS

ബാലസാഹിത്യം

കുട്ടിയും മുത്തശ്ശിയും
എം. ആർ. മനോഹരവർമ്മ

രണ്ടു കുട്ടി. അവരുടെ മുത്തശ്ശി. അവർ തമ്മിൽ ബന്ധങ്ങളുണ്ട്. ആ ബന്ധങ്ങളുടെ കഥ മനോജ്ഞമായി ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. വില 3-50

തെറ്റും ശരിയും
പന്മന രാമചന്ദ്രൻനായർ

മലയാള ഭാഷാപ്രയോഗത്തിൽ സാധാരണ സംഭവിക്കാറുള്ള തെറ്റുകൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. രസിയായ രീതിയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു.
വില 3-75

കീള്
പി. നരേന്ദ്രനാഥ്

കീള് എന്ന നായ. യജമാനൻ അപ്പുണ്ണി. അപ്പുണ്ണിയും നായയുംകൂടി കള്ളന്മാരെ പിടിക്കുന്നു. രസകരമായ കഥ.
വില 3-50

ഇതാണ് ലോകം
മൂർക്കോത്ത കുഞ്ഞപ്പ

ജാതിമതഭേദമെന്യേ ശാസ്ത്രദൃഷ്ടിയും ശാസ്ത്രീയവിജ്ഞാനവും നിത്യജീവിതത്തിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്നു.
വില 3-25

അച്ഛൻ പറഞ്ഞതു്
കേശവൻ വെള്ളിക്കുളങ്ങര

ലളിതവും ആകർഷകവുമായ ശൈലിയിൽ വായുവിന്റെ ശാസ്ത്രകഥകൾ മുഴുവൻ ഇതിലൂടെ പറയുന്നു.
വില 2-25

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ
കോട്ടയം - 686001

നെ അറിഞ്ഞാലറിക്കുന്ന, പെരുകുന്നണിയിലോ, കുട്ടിക്ഷിധാരണയിലോ പെടാത്ത ഈ ഏകാന്തപഥികൻ; 'ഇസ്'അത്തിന്റെയും 'വാദ'ത്തിന്റെയും ചങ്ങലകളില്ലാത്ത വ്യക്തിത്വം. ഈ നിരൂപകന്റെ രണ്ടു രീതിയിൽ ഒരു തലമുറയുടെ അഭിരുചിയെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയുന്നു. നിരന്തരമായ എഴുത്തിലൂടെ വായനക്കാരുടെ അഭിരുചിയെ നിരന്തരം നിയന്ത്രിക്കാൻ സാധിച്ചു് ചെറിയതോതിലല്ല നേട്ടമുണ്ടാക്കിയതു്. ക്ഷുദ്രകൃതികൾ ധാരാളമായുള്ള 'കച്ചവട'യുഗം അനുഗ്രഹത്തെപ്പോലെ നിരന്തരമായിരുന്നു ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നോർക്കണം. ചീത്തക്കൃതികൾ ഉടനടിതന്നെ പ്രചാരമേൽക്കുമെന്നറിയുന്നവർ, അങ്ങനെയൊരു സാഹചര്യത്തിനു മുതിരുകയില്ലല്ലോ. അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് എടുത്തുചാടുന്നവർക്കു് സാഹിത്യം സാഹിത്യമല്ല. അവരെ നിയന്ത്രിക്കാൻ ഒരു നിരൂപകനും സാധ്യമേയല്ല. ചുരുക്കത്തിൽ വായനക്കാരെയും സൃഷ്ടാക്കളെയും, വിശ്വസാഹിത്യത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ നിരന്തരം സംവിധാനിക്കുകയും നിയന്ത്രിക്കുകയും; തന്മൂലം അവരുടെ അഭിരുചിയിൽ മാറ്റംവരുത്തുകയുംചെയ്യുന്ന പ്രൊഫ. എം. കൃഷ്ണൻനായരുടെ, കേസരിയുടെ ദീർഘദർശിത്വത്തോടെ ഭാവിനിരൂപണസാഹിത്യത്തിന്റെ ഗതിയെ മുൻകൂട്ടിക്കാണുന്നതെന്നു തോന്നുന്നു. നമ്മുടെ നിരൂപണസാഹിത്യത്തിനു് തളർച്ചയുണ്ടെങ്കിൽ, അതു് ഗ്രൂപ്പുകളുടെയും 'ഇസ്'ങ്ങളുടെ തൽപ്പരകക്ഷിയുടെയും കാവൽനായ്ക്കളായി നിരൂപകർ സ്വയം അധഃപതിച്ചിട്ടാണു്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെ മുൻപോട്ടുകുതിക്കുന്നവർക്കു് 'പട്ടി'യെന്ന വിളി കേൾക്കേണ്ടിവന്നാലും, വിലകുറഞ്ഞ ആക്ഷേപത്തിൻറെനേരെ ക്ഷോഭിക്കേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ കാവൽനായ്ക്കളാണോ എന്നു് സ്വയം പരിശോധിച്ചു നോക്കേയാണാവശ്യം. നാളത്തെ നിരൂപണം നന്നാകണമെങ്കിൽ, സ്വതന്ത്രമാകണമെങ്കിൽ, ഇന്നത്തെ നിരൂപകർ കാവൽനായ്ക്കളാകാതിരിക്കണം. കേസരിയുടേയും എം. കൃഷ്ണൻനായരുടേയും സഹോദ്യുവിതം അതാണാവശ്യപ്പെടുന്നതു്.

—ാ—

മുഖത്ത് ഇടയ്ക്കിടെ ഞെട്ടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പോലീസുകാരനെ നിങ്ങൾ തുടർച്ചയായി കാണുന്നുണ്ടോ?" ഹെർക്കുലീസ് പൊയ്റോട്ട് ചോദിച്ചു.

'ഇല്ല, കാണുന്നില്ല.'

'അയാൾ ഇപ്പോൾ ഇവിടെയുണ്ടോ?'

'ഇല്ല, അയാൾ പോയിട്ട് കുറച്ചുനേരമായി.'

'അയാൾ എന്തിനാണ് വന്നതെന്ന് പറഞ്ഞോ?'

'ഇല്ല, അയാൾ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഞാൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ അയാൾ ഒന്നുമില്ലെന്ന് പറഞ്ഞു. ഞാൻ കരുതുന്നത് അയാൾ ഞങ്ങളെ ഒന്നു കാണാൻ വന്നതാണെന്നാണ്.'

'ഞാൻ ഒരു കാര്യം ചോദിച്ചോട്ടെ? നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഒരു കുഴപ്പത്തിലാണ്. നിങ്ങൾക്ക് ഒരു സുഹൃത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ട്. ഞാൻ ആ സുഹൃത്താകാൻ ശ്രമിക്കട്ടെ?'

'ഓ, തീർച്ചയായും.'

'നിങ്ങൾ എന്നോട് എല്ലാം തുറന്നു പറയണം. ഒന്നും ഒളിച്ചുവയ്ക്കരുത്. നിങ്ങൾ ഒന്നും ഒളിച്ചുവയ്ക്കുന്നില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ അതിനെ തുടർന്നുപോകരുത്. എന്നെ ഇപ്പോൾ ഒരു ശത്രുവായി കാണരുത്. ഞാൻ നിങ്ങളുടെ സുഹൃത്താണ്. ഞാൻ നിങ്ങളെ സഹായിക്കാൻ വന്നതാണ്. നിങ്ങൾ എന്നോട് സത്യം പറയണം.'

'ഞാൻ പറയാം.'

'നിങ്ങൾ ഒരു കുറ്റവാളിയാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. പക്ഷേ, നിങ്ങൾ ഒരു കൊലപാതകിയല്ല. നിങ്ങൾ ഒരു കൊലപാതകിയല്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. നിങ്ങൾ ഒരു കൊലപാതകിയല്ലെന്ന് നിങ്ങൾക്കുതന്നെ അറിയാം. നിങ്ങൾ ഒരു കൊലപാതകിയല്ലെന്ന് ഈ പോലീസുകാരനും അറിയാം. അതുകൊണ്ടാണ് അയാൾ നിങ്ങളെ ഇടയ്ക്കിടെ ഞെട്ടിപ്പിക്കുന്നത്. അയാൾ നിങ്ങളെ ഒരു കുറ്റവാളിയായി കാണുന്നു

"അവനു് എന്നെക്കാണാൻവരുമ്പോൾ ഒരുകുപ്പി ബ്രാണ്ടികൂടി വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരാൻ പറയണം. എന്റെ ഒരു സ്നേഹിതൻ ഗൾഫിൽനിന്നും വന്നിട്ടുണ്ടു്. ഇഷ്ടനു ഒരു സൽക്കരിക്കാനാണു്. ബ്രാണ്ടിയുടെ വില ഇവിടെവരുമ്പോൾ കൊടുക്കാമെന്നു പറയണം,"

"ങ്യേ! അതു് ഞാനവരുമ്മക്കാണു് മേടിപ്പിച്ചു" വീട്ടിലെത്തിച്ചോളാം, പോരെ?"

"മതി മതി"

ഞാൻ ഫോൺ താഴ്ത്തുവച്ചിട്ടു് ഗൾഫനോടു പറഞ്ഞു:

"സ്നേഹിതാ ബ്രാണ്ടി ഇപ്പോൾ ഇവിടെയെത്തും. എന്നെത്തിരക്കി ആപ്പീസിൽ രണ്ടുപേർ വന്നു, അവർ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരും"

ഗൾഫനു് അത്രിഷ്ടമായെങ്കിലും, ഗൾഫനിന്റെ ധർമ്മരോഷങ്ങൾക്കതിഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. മദ്യം ഉപയോഗിക്കരുതെന്നു മത്തായിനെ ഉപദേശിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലാണവർ.

അമ്മണിക്കുറായിട്ടും അവരെ കാണുന്നില്ല. ബ്രാണ്ടിയുടെ കാര്യം പറഞ്ഞതുകാരണം ഇനി വരാതിരിക്കുമോ? ജോലിയുടെ പ്രശ്നമല്ലേ, വരാതിരിക്കില്ല. ആവശ്യം അവനുള്ളതാണു്, ഒരു പക്ഷേ, എന്നെ പ്രീതിപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടി നേരിട്ടു പകരം രണ്ടുകുപ്പി കൊണ്ടുവന്നേക്കുമോ?

ഗൾഫൻ പുഞ്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു:

"ബ്രാണ്ടി കൊണ്ടുവരുമ്പോഴേക്കും ഞാൻ വടക്കേ വീട്ടിലൊന്നു കേറിയിട്ടു വരാം. അങ്കളുടെ ചേട്ടനെയും മറ്റും ഒന്നു കാണട്ടെ. കുടികഴിഞ്ഞു് അങ്ങോട്ടു ചെന്നാൽ കുഴപ്പമാണു്"

ഇഷ്ടൻ അങ്ങോട്ടുനടന്നു. ക്ഷണം എന്റെ മക്കളും ഭാര്യയും പോയി. തലവേദനയായതുകാരണം ഗൾഫന്റെ ഭാര്യ സരളയെ എന്റെ മുറിയിൽ കിടക്കയും വച്ചിരുന്നു.

അവർക്കു് മുപ്പത്തഞ്ചുവയസ്സു പ്രായംകാണും. എങ്കിലും അമ്പതിന്റെ പട്ടക്കണ്ണും. മൊത്തം തുടിയുടെ കാൽഭാഗത്തോളം നരയുടെ കൈവശാവകാശത്തിലാണു്. എങ്കിലും ഉടൽപ്പൂക്കളുടെ യൗവ്വനശ്രീയുടെ വിളംബരംപോലെ നിൽക്കുകയാണു്.

ഞങ്ങൾ മുറിയിൽ വർത്തമാനം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷാ മുറ്റത്തുവന്നുനിന്നു. ഹാവൂ! ഞാനൊന്നു നെടുവീർപ്പിട്ടു.

എണീറ്റു നോക്കിയപ്പോൾ എന്റെ വല്യമ്മാവനും മകൻ ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണനുംകൂടി തിണ്ണയിലേക്കു കയറിവരുകയാണു്. തലേദിവസം ആപ്പീസിൽ വന്നവർ ബ്രാണ്ടിയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നതുകണ്ടനാണു കരുതിയതു്. അവരിപ്പോൾ ബ്രാണ്ടിയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വരുന്നതു് അമ്മാവൻ കണ്ടാൽ കുഴപ്പമാകും.

അമ്മാവനെ ഞാൻ തൊഴുതു. ഞാനും ഗൾഫനിന്റെ ഭാര്യയുംകൂടി ഇരുന്ന മുറിയിലേക്കു് അമ്മാവൻ കയറിവന്നു, കൈയിലിരുന്ന ബാഗിൽനിന്നും ഒരു ബ്രാണ്ടിക്കുപ്പി എടുത്തു് മേശപ്പുറത്തുവച്ചു. എന്നിട്ടു് എന്നെയും സരളയേയും മാറി മാറി നോക്കി ഒരു നിമിഷം നിന്നതിനുശേഷം പറഞ്ഞു:

"എടാ, നിനക്കു ബ്രാണ്ടി വാങ്ങിക്കാനുത്തരവാൻ നിന്റെ വേലക്കാരനായി എന്നെ മാത്രമേ നീ കണ്ടുള്ളൂ. അല്ലേ? നിനക്കു കുടിക്കാൻവേണ്ടി ഗൾഫിനു വന്ന നിന്റെ സ്നേഹിതനു കൊടുക്കാനാണെന്നു നീ ആപ്പീസിലേക്കു വിളിച്ചുപറഞ്ഞതുകാരണം നേരത്തെ കരുതി ഞാൻ വാങ്ങിച്ചോണ്ടുവന്നതാ. ഇവിടെ വന്നു കണ്ട ഉടുപ്പഴുക്കില്ല നിന്റെ പരിചാരികൾ ഇതാണെന്നു മനസ്സിലായതു്."

അമ്മാവന്റെ ആക്രോശം കേട്ടപ്പോൾ ഞാൻ എള്ളിൽവീണ കുച്ചിനപ്പോലെയായി. കണ്ണുന്ന കണ്ണോടെ അമ്മാവൻ സരളയെ നോക്കിയിട്ടു് എന്നെനോക്കി തിരിച്ചും നോക്കിയിട്ടു് ഗർജ്ജിച്ചു. 'സാഹിത്യകാരന്മാർക്കു് ഭാര്യയും മക്കളുമില്ലേ? തീരുന്നെങ്കിൽ തീരട്ടെ'."

ഇടർന്നു് എന്നോടു് ഒരു ചോദ്യം.

"ഈ കിളവിയോടൊന്നും നിന്റെ മതിമോഹങ്ങൾ?"

ഈശ്വരാ! വടക്കേ വീട്ടിൽപോയ ഗൾഫനും എന്റെ ഭാര്യയും മക്കളും ഏതുനിമിഷവും വന്നു് എന്റെ നിരപരാധിത്വം തെളിയിക്കുമെന്നു ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു. അവർ പെട്ടെന്നു വന്നാൽ അമ്മാവനെ സംശയം തീർന്നുകൊള്ളും. ഈ പാഠശിശുവന്ന ചക്കിനുവച്ചതു്, വല്യമ്മാവനാകുന്ന കൊക്കിനാണു കൊണ്ടതെന്നു തോന്നിയതു?

ഞാൻ വടക്കേ വീട്ടിലേക്കു നോക്കി. അവരെ കാണുന്നില്ല. സരള എന്തുപറയണമെന്നറിയാതെ നാവിറങ്ങിയമട്ടിൽ തിണ്ണമേൽ വിറച്ചിരിക്കുകയാണു്,

അവർ അവിടെ ഉള്ളതു് ഇഷ്ടിക്കുകയാണോ? എനിക്കതിശയവുമായി. അമ്മാവനും മകനുംകൂടി അടുക്കളയിലും മറ്റു മുറികളിലും കയറിയിറങ്ങിവരുന്നു. എന്റെ മുറിയിൽ വന്നു, എന്നിട്ടു് ഒട്ടാപിടിച്ചു പല്ലു ഞെരിച്ചു നിൽക്കുകയാണു്; സംഹാരമൂർത്തിപോലെ.

ബ്രാണ്ടിക്കുപ്പി ഇനിയെല്ലാം ഒരു ശുഭസാക്ഷിയെന്നപോലെ പിടലിയുംനീട്ടി ഇരിക്കുകയാണു്. അമ്മാവൻ ബ്രാണ്ടിക്കുപ്പി എടുത്തു്, ഇതുടിക്കുടെ തലയിൽക്കാഞ്ഞിയ പെരിയസ്വാമി തേങ്ങാ ഏറിയുന്നതുപോലെ തിണ്ണയിൽ ഒരേറുവച്ചുകൊടുത്തു. ഏറുകഴിഞ്ഞു പറഞ്ഞു:

"അങ്ങനെ നിയും ഈ മദിരാക്ഷിക്കുട്ടിയെ എന്റെ കാശുകൊടുത്തുവാങ്ങിയ ബ്രാണ്ടി കുടിച്ചു സുഖിക്കേണ്ട. നാണംകെട്ടവൻ! ഭാര്യേം പിള്ളേരേം എവിടെയോ പറഞ്ഞയച്ചിട്ടു് ഇതാണോ നിന്റെ പണി. അല്ലേ?"

അമ്മാവൻ മകനേയും വിളിച്ചുകൊണ്ടു് തറ ചവിട്ടിത്തുപ്പിച്ചു നടന്നുപോയി. അമ്മാവനും ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണനുംകൂടി എന്തിനാണാവന്നതെന്നു ചോദിക്കാൻപോലും എന്റെ നാവനങ്ങിയില്ല, ഞാൻ കുറേനാട്ടിയതുപോലെ നിന്നപ്പോൾ അമ്മാവൻ പോകുന്നവഴി പറയുന്നതു കേട്ടു:

"ഞങ്ങളാരും ഞങ്ങടെ അമ്മാവനാരെക്കൊണ്ടു് കള്ളും ബ്രാണ്ടീം ഒന്നും വാങ്ങിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. കലികാലവിശേഷം!"

ഞാനുകേട്ടു് ഇടിയാച്ചോറുതുപോലെ നിന്നപ്പോൾ ഗൾഫന്റെ ഭാര്യ മുഖംകുനിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ജോസഫ്സാറിനെ കാര്യംപറഞ്ഞതുകൊണ്ടായോ? ഓഫീസിൽ ചെന്നതു് അമ്മാവനും മകനുമാണെന്നു് ഞാനോ ജോസഫ്സാറോ അറിഞ്ഞോ? എങ്കിൽ ഈ കുരുത്തക്കേടു് ഫോണിലൂടെ പറയുമായിരുന്നോ?

അല്പസമയം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഗൾഫനും ഭാര്യയും മക്കളും വന്നു. ബ്രാണ്ടികുടിക്കാനുള്ള ആർത്തിയോടെയാണു് ഗൾഫൻ വന്നതു്. മുറിയിൽ അളംകെട്ടിക്കിടക്കുന്ന ലഹരിമായയെനിയും കുപ്പിമുറിയുംകണ്ടു് ഗൾഫൻ ചോദിച്ചു:

"ഞാൻ കുടിക്കരുതെന്നുവച്ചു് എന്റെ ഭാര്യ കുപ്പി തല്ലിപ്പൊട്ടിച്ചുകളഞ്ഞിരിക്കും, അല്ലേ?"

അതുകേട്ടു് എന്നെയും സരളയുടെയും നാവു് അനക്കമറ്റു കിടന്നു. അപ്പോൾ, സ്നേഹിതന്റെ മുഖം കുറുനരിവാവു് കേറി നിറഞ്ഞിരുന്നതുപോലെ ഇരുണ്ടുമൂടുകയായിരുന്നു.

പുടവകളുടെ പൂന്തോട്ടം

'രാധിക' A/c

ജവുളികളുടെ സാഗരം

'രത്നമഹാൾ'

ബോണ്ട് ഡിഡയിംഗ് തുണിത്തരങ്ങൾക്ക്

'ബിനുസ്' A/c

കൊല്ലം നഗരത്തിലെ വസ്ത്രങ്ങളുടെ വസന്തകാലികകൾ

കേരളത്തിൽ

കൃഷിഭൂമി കർഷകനു നൽകിയ
മഹത്തായ ഭൂപരിഷ്കരണത്തിന്റെ
രണ്ടാം ഘട്ടം
കുടികിടപ്പുഭൂമി ലഭിച്ചവർക്ക്
വാസയോഗ്യമായ വീട് വയ്ക്കാൻ
ഉദാരമായ ധനസഹായം

സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇൻഡ്യയുടെ
സഹായത്തോടുകൂടി നടപ്പാക്കുന്നു

★ അവശതയുടെയും അസമത്വത്തിന്റെയും കറുത്ത പാടുകൾ
പാടേ മാറുവോളം

★ ഒരു പുതുയുഗപ്പിറവിക്കു കളമൊരുക്കുവോളം

കേരളം കാട്ടുന്ന മഹത്തായ മാതൃക

പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് വകുപ്പ്, കേരളസർക്കാർ

ഒരു ജനകീയസാഹിത്യപ്രസ്ഥാനമുണ്ടാകണമെന്നു നോവലിന്റെ പിറവി. എല്ലാവർക്കും തൊണ്ണൂറു വർഷത്തിൽക്കുറയാതെ ഇന്ദ്രിയസുഖപ്രദമായ ഒരു മാസത്തിനകം അതു് അരങ്ങിലെത്തിച്ചുകൊടുക്കുവാനും സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു് പ്രാപ്തമാകുംവണ്ണം വായിക്കാനറിയുന്നവരുടെ മുണ്ണും പേജുകളുടെ എണ്ണവും ചെയ്യുന്ന ഘട്ടത്തിൽ. ജനങ്ങളുടെ പാരായണാസക്തിക്കു പറ്റിയ സൃഷ്ടിയെന്ന നിലയിൽ നോവലിനും പ്രചാരം വർദ്ധിക്കുന്നു. മത്സരബുദ്ധിയുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തു കാലക്രമേണ. 1892-ൽ ഡിക്കൻസിന്റെ നിയിൽ വന്ന നിരൂപണത്തിൽ ഒരു പ്രസ്താവം നോക്കുക: "സാധാരണമനുഷ്യനു് അറിവും പരിപ്പും നൽകുന്നതായ ഗ്രന്ഥവല്ലതുമുണ്ടെന്നു ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ മുഖ്യവിനോദമായ ഒരു ലക്ഷ്യത്തെത്തന്നെയതിലാണു് ഇതു പ്രസ്താവം ഊന്നുന്നതു്.

ഇംഗ്ലീഷുനോവലിനു് 90 വർഷത്തെ പഴക്കമേ ഉള്ളൂവെങ്കിലും, ഇതിൽക്കുറഞ്ഞ കാലംകൊണ്ടു് വായനയിൽ തൽപരരായ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ഏതു വർഗ്ഗം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ നോവൽ വിജയിച്ചിട്ടുണ്ടു്, മുൻപൊക്കെ രാജാക്കന്മാരും, ഹൃദയപ്രധാനികളായ ഏഴുള്ളകാര്യങ്ങളും പ്രോത്സാഹകങ്ങളായിരുന്നുവല്ലൊ. വായനയിൽ അഭിരുചി വർദ്ധിക്കുകയും പുസ്തകങ്ങൾക്കു് ആവശ്യക്കാർ കൂടുകയും ചെയ്തപ്പോൾ പുസ്തകക്കച്ചവടക്കാർ—പ്രസാധകവർഗ്ഗം—രംഗം പിടിച്ചടക്കി. ഭരണാധികാരത്തിന്റെ സ്വഭാവം മാറി, പുസ്തകം പ്രസാധകർക്കു

ഇന്ത്യൻ വ്യവസായം

ടി. പ്രേം. നമ്പൂതിരി

അൽപ മനസ്സിനെ എല്ലായ്പോഴും വിനോദിപ്പിക്കുകയോ മസിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന മാതിരിയിലല്ലാത്തതുകൊണ്ടു് ആവക പുസ്തകങ്ങളുടെ പ്രചാരംകൊണ്ടു മാത്രം വായിക്കുന്നതിനുള്ള അഭിരുചിയുടെ പ്രചാരമുണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എന്നാൽ നോവൽ അതേ അറിവും പരിപ്പും എല്ലാവർഗ്ഗത്തിലും മനസ്സിനെ വിനോദിപ്പിച്ചും കൊണ്ടു് കൊടുക്കുന്നതിനാൽ ജ്ഞാനത്തിലും പരിഷ്കാരത്തിലും ജനസാമാന്യത്തെ ഉദ്ധരണം ചെയ്യുന്നതിനു് മുഖ്യപ്രധാനമാർഗ്ഗമായ ഈ അഭിരുചിയെ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു് നോവലിനെപ്പോലെ മറ്റൊന്നുമില്ല."

ജനങ്ങൾക്കു് വായനയിൽ അഭിരുചി ഉണ്ടാക്കുക, അവരെ പ്രലോഭിപ്പിക്കുക,— നോകൂടുവെച്ചുകൊടുത്തു. ആളുകളുടെ അഭിരുചി ഞാനിന്നു് അതിനു പറ്റിയ സാധനങ്ങൾ മാർക്കറ്റിലാക്കുന്നതിലാണു് പ്രസാധകരുടെ കണ്ണു്. ആളുകളുടെ അഭിരുചിയറിഞ്ഞു് എന്നു പറയുമ്പോൾ വായനക്കാർക്കു് ആക്ഷേപകരമായും വായനക്കാരിൽ പ്രത്യേകതരം അഭിരുചിയെ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടു് അതിനെ പുഷ്ടമായി ചെയ്യുന്നു എന്നു പറയുന്നതായും ഇതു് ശരി. ഇതു് എഴുത്തുകാരെ ഗുണവും ദോഷവുമുളവാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. പ്രസാധകരുടെ പുഷ്ടമായ നിലയോടുകൂടി വന്നേക്കാമെന്നതാണു് ദോഷം. വ്യക്തികളുടെ ആശ്രിതവാത്സല്യത്തിനു് കാക്കാതെ പുസ്തകം പ്രസിദ്ധം ചെയ്യാം, പ്രശസ്തമാകാം എന്നതു ഗുണപക്ഷമാണു്. പുഷ

ഞങ്ങിനിടയാക്കേണ്ടം. എന്നങ്കിലുപരി, ഏഴുള്ളുകാരെന്ന സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു പക്ഷേ കൂടുതൽ മോക്ഷം കൊടുക്കുക, അയാൾ പ്രസാധകന്റെ ആവശ്യാനുസരണമോ, സ്വയം ലാഭേച്ഛുവാകുന്നതിനാലോ ബഹുജനങ്ങളിൽ അങ്ങിനിന്ന അരം കുഴിഞ്ഞ അരിചിചികളെ തുപ്പിപ്പുട്ടുന്ന കൃതികൾ രചിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കും, അങ്ങനെ ഒരു കലാകാരനെന്ന നിലയിൽ തന്നോടു സ്വയം ആത്മാർത്ഥതയോ സത്യസന്ധതയോ പുലത്താതെ അരം തായേണ്ടിവരും. എഴുത്തു ദോഷം ഭയം. സാഹിത്യത്തിൽ പാണിജ്യവൽക്കരണത്തിന്റെ ഫലമായി "ടുല്ലനാപരോഗ"സമ്പ്രദായവും "മാസ്" പ്രൊഡക്ഷ"നും നിലവിക്കും,

മലയാളത്തിൽ നോവലിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈയൊരു സ്ഥിതി വിശേഷം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നിരിക്കട്ടെ. നോവലുകളുടെ എണ്ണത്തിലുള്ള പെരുപ്പമല്ല, മുരിമാഗം കൃതികളുടേയും പൊള്ളത്തരവും ദുഷകരവുമാണ് ആശങ്കാജനകമായ വസ്തുത. വേണ്ടത്ര ജീവിതാനുഭവവും വിവേചനബുദ്ധിയും പ്രതിഭാശക്തിയുമൊന്നുമില്ലാത്ത വളരെപ്പേർ നോവലിസ്റ്റുകളായി രംഗത്തു വന്നിരിക്കുന്നു. കൂടുതൽ മാർക്കറുള്ള "ചക്കര"കളാൽ, നോവലെന്ന പേരിൽ എഴുതിക്കിട്ടുന്നതെല്ലാം പ്രസാധകർ ഒരു പരിശോധനയും കൂടാതെ അച്ചടിച്ചു വിടുന്നു. ആരോഗ്യത്തിനു പകർപ്പുവകാശം മന്നിച്ചു വാങ്ങിയിട്ടാകും പലപ്പോഴും ഈ കച്ചവടം. നമ്മുടെ പ്രസാധകസ്ഥാപനങ്ങൾക്കൊന്നിനും കൃതികളുടെ ഗുണപരിശോധനയ്ക്കോ, 'എഡിറ്റിംഗി'നോ അർഹതയോ മൂല്യബോധമോ ഉള്ള ഒരു കേന്ദ്രം ഇല്ല. എടുപ്പം ഒഴിവാക്കുവാനുള്ള ധനവ്യയത്തെപ്പോലും അതു".

ഇങ്ങനെ നോവലെന്നപേരിൽ ഉത്തരം ഇറങ്ങുന്ന കച്ചവടച്ചരക്കുകൾക്ക് പൊതുവെ ആരോ നൽകിയ മസികൻ ചീത്തകളാണ് ഇക്കിളിസാഹിത്യം, ഒപ്പെങ്കിളി നോവലുകൾ എന്നൊക്കെയും. ഇവയിൽ മിക്കതും വാരികകളിൽ ഇടർക്കഥകളായിട്ടാകും ആദ്യം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുക. ഒന്നോ, രണ്ടോ ഇടർനോവലുകളുണ്ടായാലേ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളുടെ സർക്കുലേഷൻ കൂട്ടാനോ, കുറച്ചാനോ കഴിയുള്ളു. പക്ഷേ, ഞങ്ങിനെ ഇടർനോവലുകൾ പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുമ്പോൾ ഇനപരമായ ഒരു നിയന്ത്രണംകൂടി വേണമെന്നതിൽ പൊതുവെ നിഷ്കർഷ കാണാറില്ല". ബഹുജനങ്ങൾക്ക് എളുപ്പം വായിച്ചു രസിക്കുവുന്നതും വല്ലഭമാർക്ക ശ്രദ്ധിച്ചുവരുന്നതുമായ സാഹസസംഭവങ്ങളും വളരെ അപൂർവ്വമായിട്ടെങ്കിലും ആവശ്യമായ വാങ്മികളും മാസികകളും ആവശ്യമാണ്. അതിലൊക്കെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുന്ന നോവലുകൾക്ക് ഇതുപോലെ പോരാത്തവയെന്ന ആക്ഷേപം അസ്ഥാനത്താകും. രായാണ വയസ്കന്മാരുടെ അങ്കിച്ചികളെ വികലമാക്കാതിരുന്നാൽ കൊള്ളാം. ഇന്നത്തെ കൃതികൾ ഏന്നു് ആശ്രമിക്കാനെ പാടുള്ളു.

ഇവിടെ നാം ഒന്നു മനസ്സിലാക്കാതെ പോകുന്നു". നോവലെന്നുപറയുമ്പോൾ ഉടനെ ഡോസ്റ്റോയ്വ്സ്കിയുടേയും തോമസ് മനിന്റേയും ടോൾസ്റ്റോയ്യുടേയും മറ്റും ഗംഭീരകൃതികളെ മനസ്സിലാക്കുന്നു. മാവേതുപങ്ങൾക്ക് വളരെ ഭാവവിധ്യമുള്ള കലയാണു് നോവൽ. അതിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന ജീവിതാനുഭവങ്ങളുടെ ആഴത്തിനും പരപ്പിനുമൊക്കെ പല അളവുകളുണ്ടാകാം. പ്രശസ്ത നോവലിസ്റ്റായ ജെയ്ൻ കാസ്റ്റിൻ നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ. നോവൽ മനുഷ്യപ്രകൃതിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഏറ്റവും ഭംഗിയായ വിജ്ഞാനം, അതിന്റെ ഭാവവിധ്യങ്ങളുടെ ഹൃദയസ്പർശകമായ ചിത്രം. നല്ലരീതിയിൽ പകർന്നതെന്ന കലയാകണം. കാച്ചുകുറുക്കുകൂട്ടുകൾ ആവശ്യപ്പെടാം. സ്റ്റെന്തോൽ നോവലിനെ നിർവ്വചിച്ചിട്ടു "റോഡിലൂടെ നീണ്ടുനീങ്ങുന്ന കണ്ണാടിയെന്നാണ്". പക്ഷേ, നോവൽ കണ്ണാടിയെപ്പോലെ ജീവിതം അതേപടി പ്രതിഫലിപ്പിച്ചാൽ പോരാ. മനുഷ്യപ്രകൃതിയെ ഭദ്രമായി പ്രതിഫലിപ്പിക്കണം. ജീവിതത്തെ നോവലിസ്റ്റിന്റെതായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ ദർശനത്തിലൂടെ ദ്രശ്യപ്പെടുത്തി ഹൃദയസ്പർശകമായി ആവിഷ്കരിക്കണം.

'ഇക്കിളി—ഒപ്പെങ്കിളി'സാഹിത്യമായിറങ്ങുന്ന കൃതികൾക്കൊന്നും ഈ സ്വഭാവമില്ല. അവ നിമ്നപദ്രവങ്ങളായ സമയം കൊല്ലികൾമാത്രമായിരുന്നാൽ പൊറുക്കാമായിരുന്നു. മിക്കതും അങ്ങനെയെല്ലെന്നതാണപകടം. സാർത്ഥകമോ, പ്രകാശനക്ഷമമായ ജീവിതാനുഭവമെന്ന അവയിൽ ഉണ്ടാകില്ല. ഒരുതരം വഴുവഴുപ്പൻ 'സാഹിത്യ'മായതിൽ, ഏങ്ങും ഉടക്കാവുന്ന 'കൊളുത്ത'പോലുള്ള വർണ്ണനകളും സ്ഥൂലസംഭോഗങ്ങളും വളരെ അപൂർവ്വമായിട്ടെങ്കിലും, അതിലുകിൽ അതിസാധാരണമായ സംഭവങ്ങളാൽചിത്രിക്കുന്ന ഒരു കുടുംബജീവിതമെങ്കിലും അല്ലെങ്കിൽ, സ്ത്രീജീവിതത്തിലെ ഏതെങ്കിലും അടുത്ത വ്യാപാരമായ സമൂഹപരിസരങ്ങളുടെ സ്ഥൂലചിത്രമെങ്കിലും—വളരെ സൂക്ഷ്മനൈപുണ്യത്തോടെ ഇതൊക്കെയുണ്ടെങ്കിൽ, സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസമുള്ള സ്ത്രീജനങ്ങളായിരിക്കും ഇത്തരം നോവലുകളുടെ നിത്തരപോഷണക്കാർ അധികവും. അവരുടെ ദൃഢവിശ്വാസങ്ങളേയും അഭിരുചിവൈകല്യങ്ങളേയും ഒരളവുവരെയെങ്കിലും തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻകഴിഞ്ഞാൽ നോവൽക്കാരൻ വിജയിച്ചു. അനിവാര്യമായ മനുഷ്യാനുഭവത്തെ ആകാവുന്നത്ര ശ്രദ്ധയോടെ ആത്മാർത്ഥതയോടെ പിടിച്ചെടുക്കാനുള്ള പരിശ്രമമില്ല. അനുഭവങ്ങൾക്ക് ഉപരിപ്ലവമായ അർത്ഥം കൽപ്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിനുപുറമെ ഭാഷയുടെ ദുരുപയോഗവും. ഇവയെല്ലാം ചേർന്നു് ഇന്നത്തെ ഇക്കിളിനോവലുകളിൽ കൊള്ളാവുന്നവയുടെ ശതമാനം എത്രയോ, ഒന്നോ രണ്ടോ വരും? നമ്മുടെ ശരാശരി വായനക്കാർ നോവലിനെ നമ്മെ പിടിക്കുന്നതു" ഒരു നോട്ടക്കാരന്റെയുള്ളിൽ കൊള്ളുന്നതുപോലെയാണെന്നു" എലിസബത്ത് ഡ്രൂ പറഞ്ഞതാർത്ഥവത്തായ വഴിവക്കിലെ ഒരു നോട്ടക്കാരൻപോലുമാകാൻ ആശാസത്തിന്റെ വിദേ ശിപക്ഷത്തിന്റെ സമയംകൊല്ലിനോവലുകൾക്കുള്ളു. അതുമാത്രമാണെങ്കിൽ നിരുപദ്രവമെങ്കിലും, എന്നാൽ കാമ്പും കഞ്ചാവുംകൊടുത്തു" സുഖിപ്പിക്കുപോലെ 'മസക്'സു'കൊടുത്തു" മയക്കിയാലോ?

ലൈംഗിക ചോദനയും" മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ വളരെ പ്രാബല്യമുണ്ട്. ഈ ചോദനയെ ഫ്രോയ്ഡ്'സിനെപ്പോലുള്ള മനശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ മഹിമപ്പെടുത്തിയതിനുശേഷം ഒരു പരിധിവരെ സിദ്ധാന്തമെന്നപോലെ" "മതാപിതാക്കന്മാരോടുള്ള സംരക്ഷണവും നിയന്ത്രണവും കയ്യൊഴിയുക്കുന്നതിനുവേണ്ടിമാത്രം കുടുംബത്തിൽനിന്നു ചാടിപ്പോകുന്നതിനുള്ള" കലാകാരന്റെ ജനിതകനയും", ഈ ചൂടുതിരിച്ചാണു" സാഹിത്യത്തിലെ പ്രേരണകളും സാഫല്യനിയന്ത്രണവും തമ്മിൽ സംഘർഷമുണ്ടാകുന്നതു". വളരെയൊക്കെ ആവശ്യപ്പെടുന്ന സമൂഹവാസനകൾ മറ്റുള്ളവരെ അപേക്ഷിച്ചു" നോക്കുമ്പോൾ, കലാകാരനിൽ കൂടുതലുണ്ടു". അയാൾ ബഹുമതിയും അധികാരവും ധനവും കീർത്തിയും സ്ത്രീയുടെ പ്രണയവും കൂടെ വേണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നു. പക്ഷേ, അതാനന്ദം നേടാനുള്ള മാർഗ്ഗമല്ലിതെന്നാകാം. സ്വപ്നാവസ്ഥയിലും അയാൾ അബോധമനസ്സിന്റെ പിടിയിൽനിന്നു പിൻതിരിയുകയും, മാനസ്സിക ജീവിതത്തിൽ ഈ ആഗ്രഹങ്ങളെ പൂർണ്ണമായി സാക്ഷാത്കരിക്കാനുള്ള അടങ്ങാത്ത പ്രേരണകളും അതിലാഷങ്ങളും മാനസികാവസ്ഥയിൽ, കലയിൽ, സാക്ഷാത്കരിക്കപ്പെടുകയാണു". അതുകൊണ്ടു് എല്ലാകലയും ചോദനകൾ പിടിച്ചിറക്കുന്നതിന്റെ ഫലമാണു". അവയെ തുപ്പിപ്പുട്ടുവാൻ രണ്ടു മാർഗ്ഗങ്ങളുണ്ടു"— ഒന്നു ദുർവ്യാപ്തമാണു; മറ്റൊരു കലയും. യഥാർത്ഥലോകത്തിൽ നേരത്തെ കഴിയാത്ത ബഹുജനം, അധികാരം, സ്ത്രീകളുടെ പ്രണയം എന്നിവയെല്ലാം അയാൾ കലയിലൂടെ നേടുന്നു. കല ഒരു മയക്കമരുന്നാണു"; യഥാർത്ഥ ജീവിതത്തിന്റെ തിക്തകങ്ങളിൽനിന്നുള്ള താൽക്കാലിക മോചനമാണു". എന്നാൽ കലയിൽ ഈ ചോദനങ്ങൾ സാരമായ രൂപാന്തരമുണ്ടാകും. രൂപാന്തരീകരണംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല അബോധമനസ്സിലെ ചോദനകളെ ബോധതലത്തോടും, ബോധതലത്തെ സമൂഹസൃഷ്ടിയായ ഉന്നതബോധതലത്തോടും ഇണക്കിച്ചിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. അങ്ങനെ

കരണം (Sublimation), പ്രതികവത്ക്കരണം, (Symbolisation), നാടകവത്ക്കരണം (dramatisation) തുടങ്ങിയ പ്രക്രിയകളിലൂടെയാണ്. രൂപാന്തരീകരണം സാധിക്കുന്നത്. ഈ പ്രക്രിയ സാധ്യമാകുന്നതോടെ കലാകാരന് അനുഭവത്തിന്റെ സാമാന്യമായ നിലപാടിൽ സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ കഴിയുന്നു. വ്യക്തിയായ കലാകാരന്റെ അനുഭവത്തിനു് ആസ്വാദകന്റെ അനുഭവത്തിനു് ആസ്പദമാകുന്നതിലെ പ്രശ്നങ്ങളെ ഒഴിവാക്കുന്നു. കലയുടെ സാർവ്വലൗകികമായ അർത്ഥവും സാമൂഹ്യമായ പ്രധാനതയും രൂപപ്പെടുന്നതും, ഇതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ്. അങ്ങനെയൊരു നിലപാടിൽ എത്തുന്നതു മാത്രമേ കേവല സാമൂഹ്യാർത്ഥവുമായുള്ള അടുപ്പവും സാഹോദര്യവും ഉണ്ടായാൽ മതിയെന്നു, സ്വന്തം വഞ്ചിനി സാർവ്വത്രികമായ അർത്ഥത്തോടുകൂടിയ രീതിരൂപം കൊള്ളുകയുള്ളൂ.

കച്ചവടസാധനങ്ങളുടെ ലൈംഗിക വിശേഷങ്ങളുടെ നഗ്നവിവരണങ്ങളും അശ്ലീലയുണർത്തുന്നതും അടിക്കടി പേജ്ജ് കൊഴുപ്പേറുന്നതു് വായനക്കാരുടെ ലൈംഗിക വികാരങ്ങളെ ഉത്തേജിപ്പിച്ചു് അങ്ങനെ അവരെ പിടിച്ചുനിർത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ്. എഴുത്തുകാരുടെയും വായനക്കാരുടെയും ആഗ്രഹ പൂർത്തീകരണം (wishful filment) പ്രാകൃതചോദനകളെ അടക്കമർപ്പിക്കണമോ പ്രതികവത്ക്കരണത്തിലൂടെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി ഉദാത്തമാക്കിയിട്ടില്ല, അതുവഴി അവയിലെ സെക്സിനു് കലാത്മകമായോ കലയുടേതായ ജനിവാര്യതയോ, മാനസികമായ ആരോഗ്യദായകത്വമോ ഇല്ല. കള്ളോ കഞ്ചാവോ കുറച്ചു കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നതുപോലുള്ള ഒരു മാരകപ്രക്രിയയാണതു്.

സാഹിത്യത്തിനു സെക്സ് ഒരിക്കലും സെക്സിനുവേണ്ടിയായിരിക്കുന്നതു്. വ്യക്തിയുടെ മാനസിക ജീവിതത്തിന്റെയോ സാമൂഹികജീവിതത്തിന്റെയോ അഗാധയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ കലാത്മകമായി പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ അനിവാര്യമായി വരുന്ന ഘട്ടങ്ങളിലൊന്നിലായിൽ മാത്രമേ അതിനു് സാഹിത്യത്തിൽ സ്ഥാനമുള്ളൂ. തകഴി, ദേവു, ബഷീർ, മറ്റും സമുഹജീവിതങ്ങളുടെ പ്രകാശനത്തിനാണ്, സമൂഹനീതി ലൈംഗികവൃത്തികളെ വെളിപ്പെടുത്താൻ ജനിവാര്യമെന്നതാണു് ലൈംഗിക വാണിഭത്തെ ചിത്രീകരിച്ചതു്, അതിനും ചിലപ്പോൾ അതിപ്രചരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നതും ഇവിടെ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. സെക്സിൽ എന്താണിത്ര അറിയാനുള്ളതു് എന്ന ചോദ്യം കേൾക്കുന്നു. അറിയാനൊന്നുമില്ലെന്നതു് ശരി, പക്ഷേ അതു് അനുഭവിച്ചിട്തുതന്നെയും ഉള്ളതാകുമ്പോൾ, കഥാപാത്രങ്ങളുടേതായാലും യഥാർത്ഥമനുഷ്യരുടേതായാലും 'ഒപ്പുവസി'യാതൊരനിവാര്യതയുമില്ലാതെ മാറിക്കളയുമ്പോൾ അതു് അപ്പുളവാക്കുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ പറയുന്നുള്ളൂ. ഉബൈബിളിൽ അശ്ലീലമില്ലേ പുരാണങ്ങളിലില്ലേ. ഷേക്സ്പിയർ മനുഷ്യന് കൊടുപുണ്ണതന്ന — കോലമെന്നുള്ളതിൽ കാണാതെകണം' എന്നൊക്കെയുള്ള കീർത്തനങ്ങളിലില്ലേ? ചോദ്യകർത്താക്കൾ കുറേക്കൂടി ചിന്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു — എന്തു്, എവിടെ, എങ്ങനെ അശ്ലീലമാകുന്നു എന്നു് തിരിച്ചറിയാൻ. സാഹിത്യത്തിലോ സിനിമയിലോ ഒക്കെ വാണിജ്യാനുകൂലമായ 'സെക്സ്' യഥേഷ്ടം കലർത്തുന്നവർ പറഞ്ഞേക്കാം. "അശ്ലീലം വായനക്കാരുടേയും പ്രേക്ഷകരുടേയും മനസ്സിലാണു്" വലിയ കണ്ടുപിടുത്തംതന്നെ. ഇവർ ഫ്രോയിഡിനുമുൻപു് ജനിക്കാഞ്ഞതു് കഷ്ടമായി. ആളുകളുടെ മനസ്സിലുള്ളതൊക്കെ കലയിൽ എങ്ങനെ ഏതിനുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്നുമെന്നതാണു് പ്രശ്നം. നോവൽ ദുരിതക്കിക്കാൻ ഡോക്ടർ കത്തി ഉപയോഗിക്കുന്നു. ആ കത്തി കൊലപാതകിയുടെ കൈയിൽ എന്താകുന്നു?

<>

> വടികൾക്കും കല്ലുകൾക്കും എന്റെ എല്ലുകളെ തകർക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കും. പക്ഷേ, വാക്കുകൾക്ക് മനസിക്കുവും എന്നെ വേദനിപ്പിക്കാനാവില്ല. —ആനൺ
> അന്യായമായി സമ്പദിക്കുന്ന ധനം ഏതാണ്ടൊരു ദശാബ്ദക്കാലം നിലനിന്നേക്കാം. പക്ഷേ, പതനമാണാ മാത്ര വർഷത്തിൽ അതു് ഇല്ലാതാകും. —ചാണക്യൻ

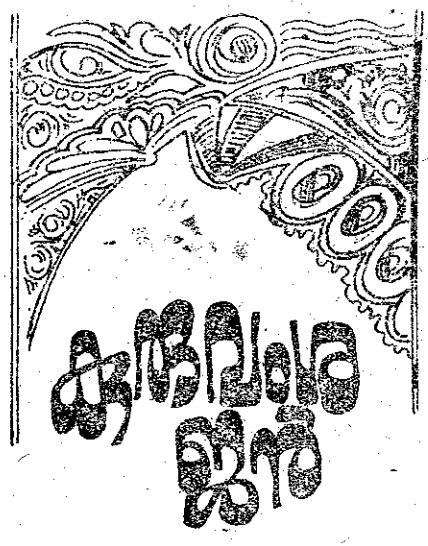

കുരുവിപ്പട്ടം

പി. ഭാസ്കരൻ

പട പാളയത്തിലായ് നടത്തും—
പരിഷയെ!
അവർ തൻ കരം—
നോക്കിയെയ്യുവാൻ, തലകൊയ്യാ,
നിവനെത്തയോവട്ടം ജപിച്ച—
ബ്രഹ്മാസ്ത്രങ്ങളേ
എയ്യാതെ തിരിച്ചിട്ടേ—
നാവനാഴിയിൽ സ്വയം;
എയ്യുവതാരെ; ഞാനും—
കരുണോദരനല്ലോ!
ഗുരുകാരണവന്മാർക്ക—
കാഴ്ചമങ്ങിയെന്നാലു—
മവർതൻ—
മഹത്വബന്ധമെഴുന്നോനല്ലോ ഞാനും.
മലർ സായകങ്ങളാൽ നിറച്ചു—
ളുണീരം ഞാൻ;
ബലഹീനതസ്സുള്ള—
ശിക്ഷയേൽക്കുവാൻ തയ്യാർ.

—o—

ശിരുവെപ്പണ്ടമെയ്യുവീഴ്ത്തിയ,—
വീരപ്പിച്ച
ശസ്ത്രങ്ങളുപേക്ഷിച്ച പട ഞാൻ—
വെടിഞ്ഞെന്നും
ആവനാഴിയിൽ ബലഹീനമാം—
കയ്യാൽക്കരു
പൂവമ്പുനിറച്ചെന്നും—
പുതുവില്ലെടുത്തെന്നും
കാറവും പുരത്തിയിക്കൂട്ടിലേ—
ക്കെന്നെക്കേറി
ഡിസ്സാരംകഴിച്ചല്ലോ;—
വിധിവായിക്കുമുമ്പേ
എന്റെ ചോരയാൽക്ഷത്തിക്കുറിച്ചു—
ഞാൻ വായിക്ക—
മെൻറെയീപ്രസ്താവന രേഖയായെടുക്കട്ടെ
ചില്ലകം ദിനംതോറുമാറുന്ന—
കണ്ണാടിയാൽ
വെള്ളെഴുത്തൊഴിവാക്കി താനെന്ന—
ഞെളിയുന്ന
ചരിത്രം, ജരാനര ദൌർബല്യം—
കലർത്തിയ
മിഴിയാലീ വാങ്മൂലം—
വായിച്ചുപഠിയ്ക്കട്ടെ:
ഡിസ്മരിച്ചിട്ടില്ല ഞാൻ—
പണ്ടത്തെപ്പടമണ്ണി—
ലസ്മദാദർശച്ചോരവിതച്ച വിത്തും—
കൊയ്ത്തും.
അരിയെ മറന്നിട്ടില്ലിപ്പൊഴു;—
മറിയുന്നേൻ
അരുണോദയത്തിനു മറയായ്—
നിൽക്കുന്നോരെ.
പെരിയ നൂറാണ്ടുകൾവന്നാലും—
മറഞ്ഞാലും
ഉരിതപ്പുറവിന്നുള്ളിൽ ദുഃഖഭാരവും—
പേറി
അരിക്കും മരത്തോർവ്വീ
മർത്ത്യകോടികൾ തന്റെ
നവജീവിതത്തിന്നു വെളിച്ചം—
സൃഷ്ടിയ്ക്കാതെ
കാലത്തിൻ ചുമരിലെ ശ്വാസനം—
സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ
കീലിനാൽത്തിരുത്തിയ—
ദീഷ്മവംശജന്മാരെ,
ഇടയും വലതുമായി രണ്ട—
ചേരിയായ്മാറി

ഒരു സുഖമുണ്ടാവുമെന്ന് ഓർത്തിട്ടാണ് ഞാൻ ഈ ജോലിക്ക് പോയിത്തുടങ്ങിയത്. പക്ഷേ, ഇന്നത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥന് ഒരു കുടുംബത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ കഴിയുന്നില്ല. അവർക്ക് വീട്ടുചെലവിനുള്ള പണമുണ്ടാക്കാനുള്ള വെപ്രാളത്തിനിടയിൽ പലപ്പോഴും പുറത്തുള്ള ചെലവുകൾക്കുവേണ്ടിവരുന്നു. വെളുക്കുമ്പോൾ പോയി കറുക്കുമ്പോൾ വരുന്ന ഇവർക്ക് ഞങ്ങളെ തൊടുമ്പോഴേക്കും മുറുമുറുപ്പ്. കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ കുട്ടിപ്പിരിശമെവിടെയെന്നു ചോദിക്കും. ഭാര്യയുടെയും കുട്ടികളുടെയും ഗോപനമായും ഗോപികമായും മർഗവതിനിമഗ്നത്തിൽ ചെന്നു. ഗൃഹസാന്നിധ്യം കർക്കശമല്ലാം കഴിഞ്ഞു. ഫുല്ലാവയവ വൃക്ഷങ്ങണങ്ങളിൽ വിശ്രമിക്കയാണ്. അപ്പോൾ വളരെക്കാലത്തെ വേർപാടിനുശേഷം നടത്താവുന്ന കുശലാന്വേഷണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. ആ പിതാവ് പുത്രനെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പായി ചോദിക്കയാണ്:

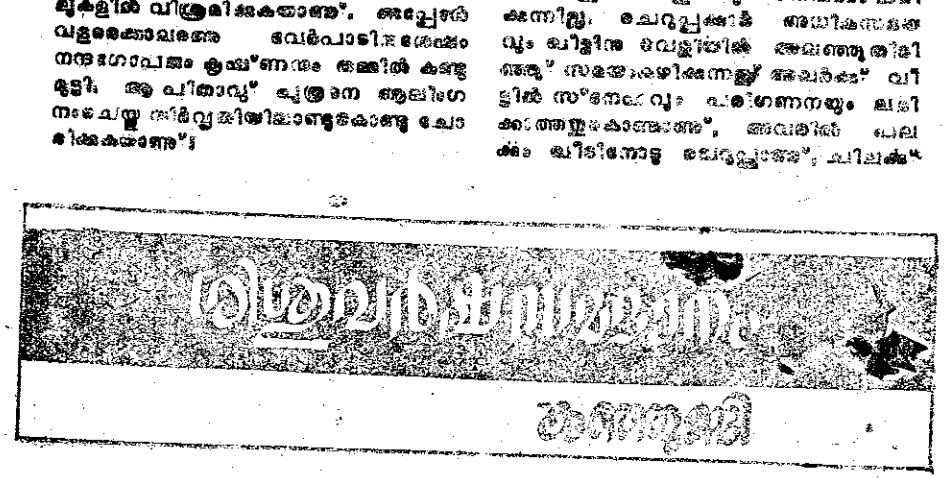

എത്രരൂപകേരിനിന്നെക്കൊണ്ടുപോരിനിന്നിയോമോ പാലുണ്ണിക്കുന്ന കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയിപ്പോഴെങ്കിലും ചോറ് കഴിക്കുന്നുവോ?

ഇന്ന് ആദ്യ പിണ്ഡമാണ് തുടങ്ങിന്ന മകളോട് ജാമാതാവ് ചോദിച്ചു. ആനന്ദകരമായ ചോദ്യമാണ്. കുഞ്ഞിക്കൈകൾക്ക് ആഹാരമുണ്ടാക്കാൻ കൈയും കാലും കഴുകി നിന്ന പുറപ്പാടിൽനിന്നുതന്നെ അവൾ ഓർത്തുകാണും. സമയവും സൗകര്യവും കിട്ടുന്ന പിതാക്കന്മാരിങ്ങനെ.

വാസ്തവത്തിൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുടെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെ കളിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു മാതാപിതാക്കളാണ്. അവരിപ്പോഴുള്ള ഭീമമായ ഫഴ്സറി-കെട്ടിടങ്ങളിലേയോ സമപ്രായക്കാരെയല്ല. പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ വിലകൂടിയതോ പുതിയതോ ആയിരിക്കണമെന്നില്ല. അവർക്ക് വീട്ടുചെലവിനുള്ള പണമുണ്ടാക്കാനുള്ള വെപ്രാളത്തിനിടയിൽ പലപ്പോഴും പുറത്തുള്ള ചെലവുകൾക്കുവേണ്ടിവരുന്നു. വെളുക്കുമ്പോൾ പോയി കറുക്കുമ്പോൾ വരുന്ന ഇവർക്ക് ഞങ്ങളെ തൊടുമ്പോഴേക്കും മുറുമുറുപ്പ്. കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ കുട്ടിപ്പിരിശമെവിടെയെന്നു ചോദിക്കും. ഭാര്യയുടെയും കുട്ടികളുടെയും ഗോപനമായും ഗോപികമായും മർഗവതിനിമഗ്നത്തിൽ ചെന്നു. ഗൃഹസാന്നിധ്യം കർക്കശമല്ലാം കഴിഞ്ഞു. ഫുല്ലാവയവ വൃക്ഷങ്ങണങ്ങളിൽ വിശ്രമിക്കയാണ്. അപ്പോൾ വളരെക്കാലത്തെ വേർപാടിനുശേഷം നടത്താവുന്ന കുശലാന്വേഷണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. ആ പിതാവ് പുത്രനെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പായി ചോദിക്കയാണ്:

എത്രരൂപകേരിനിന്നെക്കൊണ്ടുപോരിനിന്നിയോമോ പാലുണ്ണിക്കുന്ന കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയിപ്പോഴെങ്കിലും ചോറ് കഴിക്കുന്നുവോ?

ഇന്ന് ആദ്യ പിണ്ഡമാണ് തുടങ്ങിന്ന മകളോട് ജാമാതാവ് ചോദിച്ചു. ആനന്ദകരമായ ചോദ്യമാണ്. കുഞ്ഞിക്കൈകൾക്ക് ആഹാരമുണ്ടാക്കാൻ കൈയും കാലും കഴുകി നിന്ന പുറപ്പാടിൽനിന്നുതന്നെ അവൾ ഓർത്തുകാണും. സമയവും സൗകര്യവും കിട്ടുന്ന പിതാക്കന്മാരിങ്ങനെ.

വാസ്തവത്തിൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുടെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെ കളിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു മാതാപിതാക്കളാണ്. അവരിപ്പോഴുള്ള ഭീമമായ ഫഴ്സറി-കെട്ടിടങ്ങളിലേയോ സമപ്രായക്കാരെയല്ല. പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ വിലകൂടിയതോ പുതിയതോ ആയിരിക്കണമെന്നില്ല. അവർക്ക് വീട്ടുചെലവിനുള്ള പണമുണ്ടാക്കാനുള്ള വെപ്രാളത്തിനിടയിൽ പലപ്പോഴും പുറത്തുള്ള ചെലവുകൾക്കുവേണ്ടിവരുന്നു. വെളുക്കുമ്പോൾ പോയി കറുക്കുമ്പോൾ വരുന്ന ഇവർക്ക് ഞങ്ങളെ തൊടുമ്പോഴേക്കും മുറുമുറുപ്പ്. കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ കുട്ടിപ്പിരിശമെവിടെയെന്നു ചോദിക്കും. ഭാര്യയുടെയും കുട്ടികളുടെയും ഗോപനമായും ഗോപികമായും മർഗവതിനിമഗ്നത്തിൽ ചെന്നു. ഗൃഹസാന്നിധ്യം കർക്കശമല്ലാം കഴിഞ്ഞു. ഫുല്ലാവയവ വൃക്ഷങ്ങണങ്ങളിൽ വിശ്രമിക്കയാണ്. അപ്പോൾ വളരെക്കാലത്തെ വേർപാടിനുശേഷം നടത്താവുന്ന കുശലാന്വേഷണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു. ആ പിതാവ് പുത്രനെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പായി ചോദിക്കയാണ്:

പാലിക്കാനാകാത്ത വാഗ്ദാനങ്ങൾ

ഇതുപോലെയുള്ള പല ചോദ്യങ്ങളും പ്രവൃത്തികളും

സമ്പാദനങ്ങളുഴിച്ചിട്ട് എല്ലാറ്റിന്റെയും കൃത്രിമസ്ഥലങ്ങളിലേയും ഫോക്ടറികളിലേയുമെല്ലാം പ്രവൃത്തിസമയവും വിശ്രമങ്ങളിലേയും കലാലയങ്ങളിലേയും പഠനസമയവും എടുത്തൊട്ടു മനുഷ്യരെയുണ്ടാക്കുക. അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ രണ്ടുമണിക്കൂറുപോരെങ്കിലും എല്ലുവെക്കുവിദഗ്ദ്ധരുടെ പിന്നെയുള്ള സമയം വീട്ടുകാര്യങ്ങൾക്കും ഇഷ്ടവേലകൾക്കും സാമൂഹികപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും മറ്റും മറ്റും ഉപയോഗിക്കാം.

ഇന്ന് ഒരുവേലചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന പണം പോലുമില്ലാതെ വിനിയോഗിക്കാൻപോലും മിക്കവീടുകളിലും, പ്രത്യേകിച്ച് മാദ്ധ്യമർ അങ്ങനെയൊരിവയ്ക്കും ജോലിചെയ്യാതെ ചെലവിടുന്ന വീടുകളിൽ, സമയം കിട്ടുന്നില്ല. ആകപ്പാടെ ഒരു ഞായറാഴ്ചയുള്ളതുതന്നെ വിനയപോലെ. കല്യാണത്തിനു പോകണം, മരിച്ചടക്കിനു പോകണം എന്നിങ്ങനെ ഒരു നൂറുകൂട്ടം ബന്ധുമര്യാദകളും സാമൂഹ്യമര്യാദകളുമുണ്ടാകും. വിശ്രമജീവിതമാണ് നിന്നുതിരിയാൻ നേരമില്ലാത്തതെന്ന് ജോലിക്കാർ പരാതിപ്പെടുന്നതു ശരിയാണ്. "അതുപോലും ഇച്ഛിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ മക്കളെങ്കിലുമിച്ചിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ" എന്ന സമാധാനംപോലുമനുഭവിക്കാൻ മിക്കവർക്കും സാധിക്കുന്നില്ല.

ഈ സ്വാതന്ത്ര്യരാഹിത്യത്തിൽ വൃക്തികളുടെയും വീടുകളുടെയും വേണ്ടപോലെയുള്ള വളർച്ചക്ക്, പ്രത്യേകിച്ച് കുട്ടികളെ വേണ്ടപോലെ വളർത്താൻ ഉതകുമാറുള്ള അവസരം പ്രവൃത്തിസമയം. അതിനാൽ ഇന്നത്തെ സമയനിയമം മേൽപ്പറഞ്ഞപോലെയാക്കി മാറ്റണം. കുറച്ചു പരിഷ്കാരങ്ങളുടെ വേണ്ടുണ്ടു" ഞാൻ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ആണ്:

ഇന്ന് അമ്പതിലോ കുട്ടികളുള്ള നഴ്സറി ക്ലാസും ഒരുപാടും എഴുപതും കുട്ടികളുള്ള ഒന്നാംക്ലാസ്— ഒന്നാംക്ലാസും എല്ലാമുണ്ടു" നമ്മുടെ നാട്ടിൽ.

ജനസംഖ്യയുടെ കുതിച്ചുകയറ്റവും നാടിന്റെ സാമ്പത്തികദുഃസ്ഥിതിയുമാണിതിനുകാരണമെന്നു് ഞാനിതു പറയുമ്പോൾ ശരിയാണു താനും. എന്നാൽ ഇതു രണ്ടും നോക്കിയാകണമല്ലോ കുഞ്ഞുങ്ങളെ കൊള്ളാത്തവരാക്കിത്തീർക്കുന്നതു ശരിയാണോ.

ഇന്നു ചെലവാക്കുന്ന പണത്തിൽ ഒരു പങ്കുപോലും കുട്ടികൾ ചെലവാക്കാത്ത നമ്മുടെ കുട്ടികളെ ഇന്നത്തെനിലയിൽ വളരെ വളരെ മെച്ചമായതിലായി പഠിപ്പിക്കാം. അങ്ങനെയാണോ? പറയാം.

ഇന്ന് നഴ്സറി ക്ലാസിലും, നാം ക്ലാസ്സിലും പത്താം ക്ലാസ്സിലും ഡി. എ-ക്ലാസിലുമെല്ലാം പാഠ്യപുസ്തകങ്ങഞ്ചുമണിക്കൂറാണ്. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ നട്ടെല്ലിനുതന്നെ ഇങ്ങനെയൊരു നിയന്ത്രണമുണ്ടാകുമോ. ഈ സമ്പ്രദായം മാറണം.

നമ്മുടെ നാലുവരെയുള്ള ക്ലാസ്സുകളിലുള്ള കുട്ടികളെ രണ്ടായി തരംതിരിക്കുക. തൊട്ടടുത്തുള്ള കുട്ടികളെയും രണ്ടുതരമായി ക്ലാസ്സിവിഭാഗം പഠിപ്പിച്ചുവിടുക. രണ്ടും രണ്ടും ക്ലാസുകളിൽ സംസാരിക്കാനും വായിക്കാനും എഴുതാനും കണക്കുകൂട്ടാനുമാത്രം പഠിപ്പിച്ചാൽമതി. മൂന്നിലും നാലിലും ഇത്തിരി പൊതുവിജ്ഞാനവുമാകാം. അല്ലാതെ ഇന്നു ചെയ്യുന്നതുപോലെ ലോകവിജ്ഞാനങ്ങൾ മുഴുവൻ അരച്ചുകലക്കി അവരുടെ അകത്താക്കിക്കേണ്ടതില്ല. കളിപ്പോലും സ്കൂളിൽ വേണ്ട. ഭാരതമല്ലാം വീട്ടിൽവെച്ചു് നടത്താൻ ഞാൻ ആദ്യം പറഞ്ഞ പുതിയ ജോലിസമയനിയമം നടപ്പിലാക്കിയാൽ സാധിക്കും.

അനാരോഗ്യത്തെ ശിശുവർഷപ്രവാണിച്ചു് നമ്മുടെനാട്ടിലെ ശിശുക്കൾക്ക മരാറാണ്ടം ചെയ്തുകൊടുക്കാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട, അവരുടെ വീട്ടുവിദ്യാലയവും അവർക്കു കൊച്ചുകൂടിലും പാഠനിയമാക്കിത്തീർക്കാൻ ഉപകരിക്കുന്ന ഈ രണ്ടു നിയമങ്ങളെങ്കിലും നടപ്പിൽവരുത്താൻ സർക്കാരിനു സന്മനസ്സുണ്ടാകുമാറാകണം എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. സർക്കാരിനു സന്മനസ്സുണ്ടായാൽ തന്നിഷ്ടത്തിനനുസരിച്ചുജീവിക്കാൻ നമ്മുടെ യുവനിയന്ത്രകർക്കും രാഷ്ട്രീയകക്ഷികൾക്കും മതദേയാവിഷ്കർക്കും ഞായത്തിലിക്കണമേ എന്നും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

—•—

You have over 5,000 reasons to trust

SUNDARAM FINANCE

India's largest hire - Purchase company, Sundaram Finance has over 5,000 satisfied customers. Many of them have been customers of this company for more than 10 years.

Sundaram Finance inspires trust because it does more than provide finance. It continues its service throughout the period of contract.

It has simplified administrative procedures for quicker availability of finance. It offers extended repayment periods and reasonable finance charges for the benefit of customers.

These are some of the ways through which the company contributes to the growth of the road transport industry.

The people to trust in hire-purchase

Sundaram Finance Limited

180 Mount Road, Madras - 600 006

NAMBISAN'S
BUTTER & GHEE

Family favourite from 1932. Available at all sales depots in Kerala and stockists in Madras city.

‡ Prepared from fresh cream rich milk.
‡ Processed hygienically at a fully machanised plant.
‡ Quality control at every stage.

NAMBISAN'S DAIRY (P) LTD.
MADRAS - 600028

Selling Agents: Nambisan's D. V. Dairy farm, Madras-600025
Branches all over S. India.

[ശാശ്വതമുള്ളത് ഒരു പ്രാർത്ഥന.
ദേവേ പ്രവേശിക്കുന്നു.
പിന്നെന്തൊക്കെയോ ചില മുറുമുറുപ്പുകൾ കേൾപ്പിച്ചു കൊണ്ടു ദേവദാസികളെ വാത്സല്യപൂർവ്വം കടാക്ഷിച്ചു.]

ദേവി! പ്രിയമുള്ള—
മനുഷ്യരെ!

(ഗദ്ഗദത്തോടെ) എല്ലാവരെയും ഞങ്ങളെന്നു വിളിക്കാമോ എന്തോ.

(പ്രകാശം) ഞാൻ ഒരു ദേവതയാണെ. (പലതൊട്ടിച്ചന്ദ് ക്ഷണനേരത്തിൽ നോക്കിയിട്ടു തിരികെവന്നു") ശാന്തിക്കാരൻ എന്നത്തെയുംപോലെ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സൂര്യൻ പശ്ചിമാബ്ധിയിൽ മറഞ്ഞു. പക്ഷികൾ കൂജനം തുടങ്ങി. പ്രപഞ്ചത്തെ അന്ധകാരം ഗ്രസിക്കുന്നു. എനിക്ക് കലശലായി വിശക്കുന്നു.

മുടിഞ്ഞുപോയ ഒരു ക്ഷേത്രത്തിനോടാണ്. ആരാ? മാമനാരാണ്. കേട്ടിട്ടില്ലേ, എട്ടുവീട്ടിൽപ്പിള്ളമാരെപ്പറ്റി? എന്തായാലും ഞാൻ അനാഥനായി ഇവിടെയങ്ങനെ കുടിയിരിക്കുവാണ്. പഴയ ശാന്തിക്കാരൻ മാത്രം എന്നെ ഇപ്പഴും കാർക്കുന്നു.

ഇപ്പോ, ദേവസ്വങ്ങളൊക്കെയല്ലോ പരമാക്തം. അവടെ ഉത്സവങ്ങളുണ്ട്, ഭക്ഷണമുണ്ട്, ദേവദാസികളുണ്ട്. നല്ല ശേലായിട്ട് കൂടാരം. ആളുകൾ അറുകൊണ്ട് മഹാക്ഷേത്രങ്ങളിലെ പോലെ കപടഭക്തന്മാരാ. പക്ഷേ, പറഞ്ഞിട്ടെന്താ കാര്യം?

അല്ല, ആ ശാന്തിക്കാരൻ വന്നില്ലല്ലോ വഴിപാടിനുള്ള കോപ്പ് കിട്ടിയിട്ടില്ലെന്നുണ്ടോ?

എന്തായാലും, ഈ ജന്മദുഷ്ടിക്കാണ്ട് ഒന്നു പരിശോധിച്ചുകളയാം.

(കണ്ണടച്ച് ഒരു പ്രത്യേകരീതിയിൽ ധ്യാനിക്കുന്നു)

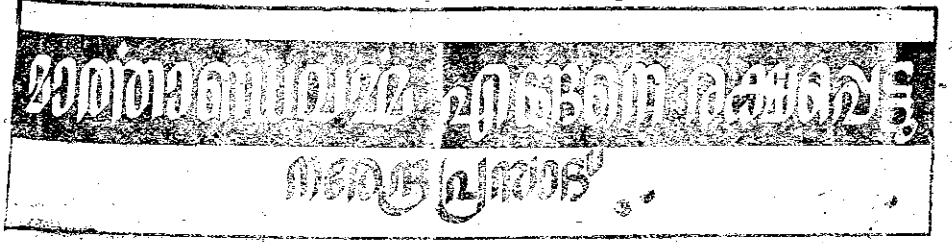

ശ്രീകോവിലാണ് ഇതു്. ശ്രീകോവിൽ എന്ന പേരേതുമില്ല. മനുഷ്യർ ആരോ എന്നെങ്കിലോ കൊണ്ടുപോയി. ചുറ്റിലും വൻമരങ്ങളും കാറ്റിലുലഞ്ഞു ഇടയ്ക്കിടെ ഉണർന്ന് ഇരുട്ടിനെ വെളിച്ചത്തിൽ പ്രവേശനം വിജനത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

ആ കാണുന്ന കാവടിപ്പുറത്തെ മുറ്റമാണ് ആശ്രമം. അതിലേയാണ് ശാന്തിക്കാരൻ വരുന്നതു്. പാവമാണ്. ദരിദ്രൻ, കേതൻ.

ഇന്നെങ്കിലുമെന്നോജ്ജങ്ങൾ
എന്നിക്കായിത്തരുന്നവൻ
തന്നെ മാന്യ ദേവതയെ
സ്തുതിപ്പാൻ, കേതിയാൻ മുന്നേ—
നേരവും വാഴ്ത്തുന്നവാൻ

കുടുംബങ്ങൾ തമ്മിൽ ദ്വേഷം വർദ്ധിപ്പുവരുന്ന കാലമാണിതു്. ഈ ക്ഷേത്രം ദിനം തോറും നശിച്ചതല്ല, നശിപ്പിച്ചതാണ്. ആരാ? മാമനാരാണ്. കേട്ടിട്ടില്ലേ, എട്ടുവീട്ടിൽപ്പിള്ളമാരെപ്പറ്റി? എന്തായാലും ഞാൻ അനാഥനായി ഇവിടെയങ്ങനെ കുടിയിരിക്കുവാണ്. പഴയ ശാന്തിക്കാരൻ മാത്രം എന്നെ ഇപ്പഴും കാർക്കുന്നു.

ഇപ്പോ, ദേവസ്വങ്ങളൊക്കെയല്ലോ പരമാക്തം. അവടെ ഉത്സവങ്ങളുണ്ട്, ഭക്ഷണമുണ്ട്, ദേവദാസികളുണ്ട്. നല്ല ശേലായിട്ട് കൂടാരം. ആളുകൾ അറുകൊണ്ട് മഹാക്ഷേത്രങ്ങളിലെ പോലെ കപടഭക്തന്മാരാ. പക്ഷേ, പറഞ്ഞിട്ടെന്താ കാര്യം?

അല്ല, ആ ശാന്തിക്കാരൻ വന്നില്ലല്ലോ വഴിപാടിനുള്ള കോപ്പ് കിട്ടിയിട്ടില്ലെന്നുണ്ടോ?

എന്തായാലും, ഈ ജന്മദുഷ്ടിക്കാണ്ട് ഒന്നു പരിശോധിച്ചുകളയാം.

(കണ്ണടച്ച് ഒരു പ്രത്യേകരീതിയിൽ ധ്യാനിക്കുന്നു)

ശ്രീകോവിലാണ് ഇതു്. ശ്രീകോവിൽ എന്ന പേരേതുമില്ല. മനുഷ്യർ ആരോ എന്നെങ്കിലോ കൊണ്ടുപോയി. ചുറ്റിലും വൻമരങ്ങളും കാറ്റിലുലഞ്ഞു ഇടയ്ക്കിടെ ഉണർന്ന് ഇരുട്ടിനെ വെളിച്ചത്തിൽ പ്രവേശനം വിജനത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

ആ കാണുന്ന കാവടിപ്പുറത്തെ മുറ്റമാണ് ആശ്രമം. അതിലേയാണ് ശാന്തിക്കാരൻ വരുന്നതു്. പാവമാണ്. ദരിദ്രൻ, കേതൻ.

ഇന്നെങ്കിലുമെന്നോജ്ജങ്ങൾ
എന്നിക്കായിത്തരുന്നവൻ
തന്നെ മാന്യ ദേവതയെ
സ്തുതിപ്പാൻ, കേതിയാൻ മുന്നേ—
നേരവും വാഴ്ത്തുന്നവാൻ

കുടുംബങ്ങൾ തമ്മിൽ ദ്വേഷം വർദ്ധിപ്പുവരുന്ന കാലമാണിതു്. ഈ ക്ഷേത്രം ദിനം തോറും നശിച്ചതല്ല, നശിപ്പിച്ചതാണ്. ആരാ? മാമനാരാണ്. കേട്ടിട്ടില്ലേ, എട്ടുവീട്ടിൽപ്പിള്ളമാരെപ്പറ്റി? എന്തായാലും ഞാൻ അനാഥനായി ഇവിടെയങ്ങനെ കുടിയിരിക്കുവാണ്. പഴയ ശാന്തിക്കാരൻ മാത്രം എന്നെ ഇപ്പഴും കാർക്കുന്നു.

ഇപ്പോ, ദേവസ്വങ്ങളൊക്കെയല്ലോ പരമാക്തം. അവടെ ഉത്സവങ്ങളുണ്ട്, ഭക്ഷണമുണ്ട്, ദേവദാസികളുണ്ട്. നല്ല ശേലായിട്ട് കൂടാരം. ആളുകൾ അറുകൊണ്ട് മഹാക്ഷേത്രങ്ങളിലെ പോലെ കപടഭക്തന്മാരാ. പക്ഷേ, പറഞ്ഞിട്ടെന്താ കാര്യം?

അല്ല, ആ ശാന്തിക്കാരൻ വന്നില്ലല്ലോ വഴിപാടിനുള്ള കോപ്പ് കിട്ടിയിട്ടില്ലെന്നുണ്ടോ?

എന്തായാലും, ഈ ജന്മദുഷ്ടിക്കാണ്ട് ഒന്നു പരിശോധിച്ചുകളയാം.

(കണ്ണടച്ച് ഒരു പ്രത്യേകരീതിയിൽ ധ്യാനിക്കുന്നു)

എന്നും പറയാം.

പ്രായമായവർ ചെറുപ്പകാലത്തു വായിച്ചിട്ടുണ്ടാവും. അന്ന്, വേറൊന്നും വായിക്കാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ചെറുപ്പകാരുടെ കാര്യം അറിയില്യ. വായിച്ചിട്ട്ണ്ടാവില്യ. ടെലഗ്രാഫിന്റെയുടെ ഭാഗം ലേശം കുറവാണല്ലോ, അതിന്.

ഈ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ വലിയ ധീരനാണ്. വേറൊന്ന് മുറി രണ്ട്. ഇപ്പോൾ ശത്രുക്കളിൽനിന്നു രക്ഷപെടാൻ ഓടുകയാണ്.

ഓജ്ജധികാരത്തിനുള്ള പരിണാമമാണ്.

അല്ലാ, ഇങ്ങോട്ടല്ല വരികയാണല്ലോ. എന്തെങ്കിലും നിവേദിക്കാനായിരിക്കുമോ? മഹാദേവനാണല്ലോ.

(പിന്നിൽ ഇളകിക്കൊണ്ട്, മാർത്താണ്ഡവർമ്മ പ്രവേശിക്കുന്നു. ദൈവത്തെ കണ്ട് ഭയന്നു. ഭയം വിട്ടുമാറി.) മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: (സി. വി. യുടെ നോവലിൽനിന്നു പഠിച്ചത് കാണാപ്പാഠം പറയുന്ന മീശയിൽ) അല്ലെ പ്രഭുത്വമേ, നിന്റെ മനസ്സുതന്നെ നിനക്ക് ആപത്തായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നല്ലോ. നിന്റെ താഴ്വരകളിലെ ചോരയ കുന്നുകൾ ഉദയരവിയുടെ കിരണങ്ങൾ തട്ടി എത്ര ആനന്ദഭൂമിയാക്കി കാണപ്പെടുന്നു! ആവിമയമായ മേഘങ്ങൾ അവയെ ബാധിക്കുന്നില്ലല്ലോ. ഒന്നു വിചാരിച്ചു നീ ആശ്വസിക്ക. നിന്നെക്കാൾ ഭൂമിക്കുമേറുന്ന ശിരികൾക്ക് ഹിമം പുന്ന ശത്രുക്കൾ ഉണ്ടല്ലോ. നിനക്ക് അതിന്റെ പീഡയില്ല. ഒട്ടു നല്ല ഭൂമിയെന്നയാണ്. പിഡകർ ഭഴിഞ്ഞു മത്സ്സമാധാനത്തോടുകൂടി ജനകഴിക്കാം. എന്നാൽ ഈ അപചയത്തെ മനഷ്യർ ഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടോ? അതില്ല."

ദൈവം: സബാഷ്, സബാഷ്.

(മാർത്താണ്ഡവർമ്മ ഞെട്ടിത്തിരിഞ്ഞു നോക്കുന്നു. ദൈവത്തെ കാണുന്നു.)

മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: (ദൈവത്തോട്) ഭക്തരാഹികളായ ദൈവങ്ങൾ എന്റെ പിന്നാലെ കൂടിയിരിക്കുന്നു, അവർ ക്ഷേത്രം വിഴുങ്ങിയിരിക്കുന്ന എന്നാണ് തോന്നുന്നു. ദൈവത്തേയും രക്ഷിക്കാനുള്ള, പുല്ലാ: അവിടെത്തെ കുപ്പ,

ദൈവം: സന്തോഷം. സന്തോഷം. (സഭാവാസികളോട്) ഇത്തരം പുഷ്പങ്ങൾ ഭരണിന്റെ ഭരണയിൽ പ്രത്യക്ഷമാകുന്നതുവരെ, വഴിതെറ്റാൻ വളരെയെളുപ്പം. എന്താണ് കരണീയമെന്നു ഗാഢമായാലോചിക്കട്ടെ.

(ചിന്തിക്കുന്നു.)

(ആരോ പ്രവേശിക്കുന്നതു കാണുന്നതായി നടിച്ച്, മാർത്താണ്ഡവർമ്മ ദൈവത്തിന്റെ പിന്നിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു. ശാന്തിക്കാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

(ശാന്തിക്കാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു. പഴയ മാല എടുത്തുമാറ്റുന്നു.)

ദൈവം: (ഉണർന്ന്, ശാന്തിക്കാരനോട്) നീ എന്താണ് ദൈവകിയത്?

ശാന്തിക്കാരൻ: എന്ത്! ജന്മനാളിഷ്ടി കൊണ്ട് അറിഞ്ഞിട്ടില്ലന്നോ?

ദൈവം: നീ അല്പക്കുടി ദൈവകിയിരുന്നെങ്കിൽ ചകിരുഗന്ധി മാറുമായിരുന്നു. (ആലോചിച്ചു ചിരിക്കുന്നു.)

ശാന്തിക്കാരൻ: പരിഹസിക്കുന്നതേ തിരുമേനി. പടച്ചോറിനുള്ള നെല്ല് എവിടെയെല്ലാം തെണ്ടിയിട്ടാണ് കിട്ടുതെന്നറിയുമോ? നെല്ലുമായി വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ ഭാര്യയും കുട്ടികളും നോക്കിയിരിക്കുയാണ്. അവർ ഇന്ന് കുന്നം ഭക്തനാക്കിയിട്ടില്ല

ദൈവം: നിങ്ങൾക്കെല്ലാം പുണ്യം ലഭിക്കട്ടെ.

ശാന്തിക്കാരൻ: അതെന്തിനാണോ. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. കുളിക്കാൻ വിട്ടു, ഉരുളിയിൽ ചോറു വെന്തപ്പോഴേക്കും അന്തർജനത്തിനു സഹിച്ചില്ല.

ദൈവം: ക്ഷമിപ്പിപ്പായു. ചോറിന്റെ മണം എന്നെപ്പോലെ അസ്വസ്ഥനാക്കുന്നു.

ശാന്തിക്കാരൻ: ഉരുളിവാങ്ങി വച്ചിട്ട്, അടുക്കളയിൽ കിടന്നു തന്നെ ഞങ്ങൾ ഇണചേർന്നു.

ദൈവം: വിശപ്പു മാറാൻ ഔഷധി മാഗ്രങ്ങളുണ്ട് എന്ന ശാസ്ത്രം.

ശാന്തിക്കാരൻ: ഓലസ്സുത്തിൽ മയങ്ങിക്കിടന്ന അവളുടെ അരികിൽ നിന്നു ഞാൻ ഉരുളുയുമായി ചെല്ലുപോട്ടെ.

ദൈവം: സമർത്ഥൻ. ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ല. ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ മേൽ എന്റെ ജന്മനാളിഷ്ടി പതിയാറില്ല.

ശാന്തിക്കാരൻ: എങ്കായാലും അങ്ങ് ഉപവിഷ്ടനാകുക. പൂജ കഴിഞ്ഞു ചെന്നിട്ടു വേണം കൊറേനേരത്തേക്കുള്ള അനേപക്ഷിക്കാൻ.

ദൈവം: ശരി. ആലോചിക്കാം.

(ശാന്തിക്കാരൻ ദൈവത്തിന്റെ വായിലേയ്ക്ക് ചോറുരുളകൾ ഒന്നൊന്നായി നിക്ഷേപിക്കുന്നു.)

(പ്രേക്ഷകർക്കിടയിൽനിന്നു ഒരു കുട്ടി എഴുന്നേറ്റ്)

കുട്ടി: ഹായ്, ശാന്തിക്കാരാ. ദൈവത്തിന്റെ പിന്നിൽ. ഒരു രാജാവിരിക്കുന്നു.

(ശാന്തിക്കാരൻ രാജാവിനെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നു.)

ശാന്തിക്കാരൻ: അപ്പോൾ അതായിരുന്നു ഇവിടെയൊരു സുഗന്ധം!

അല്പമുയർന്ന ഭാവം, ഞാനെന്തൊരു ഭാഗ്യവാൻ, ദൈവത്തിന്റെ മണമാണെന്നെ വിശ്വസിച്ചു കളഞ്ഞല്ലോ. (സഭാവാസികളോട്) ദൈവത്തിനു മണമോ രാഗമോ ഉണ്ടോ?

രാജാവ്: മദയാനയുടെ ഗന്ധമല്ലേ? അതെന്റെയല്ല തന്നെ.

ദൈവം: അല്പാലം അഭയനായ ദൈവത്തിന്റെയും മണം.

(ശാന്തിക്കാരനോട്) പടച്ചോറു തീർന്നോ?

ശാന്തിക്കാരൻ: ഇല്ല, ഇല്ല.

(ചോറു കോരുന്നു തിക്കുന്നു.)

(ഈ സമയമെല്ലാം ദൈവത്തിന്റെ മറ്റേപിന്നിലാണ് രാജാവ് നിൽക്കുന്നത്, പുറത്തു ബഹളം കേൾക്കുമ്പോൾ രാജാവ് നാലുഭാഗത്തേയ്ക്കും ചെന്നുനോക്കി സംഭ്രമിച്ച് തിരികെവന്ന് ദൈവത്തിനു മുന്നിലായി ഒരു വശത്തുനിൽക്കുന്നു.)

ശാന്തിക്കാരൻ: എന്താണ് പുറത്തൊരു കോലാഹലം?

മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: അവർ കാട്ടു വഴി ഞങ്ങിക്കയറുകയാണ്. എട്ടുവീട്ടിൽ പിള്ള മാരുടെ ഭടന്മാർ. ഞാൻ കാരപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, ദൈവം രക്ഷിക്കട്ടെ.

ദൈവം: (എഴുന്നേറ്റ്) ബഹളമോ? മനുഷ്യരുടെയല്ലേ? സാരമില്ല. എന്നെ ഒന്നും ചെയ്യുകയില്ല.

മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: അയ്യോ! വിഗ്രഹവും ശ്രീകോവിലും എല്ലാം തകർത്തു കളയുന്നവരാണവർ,

ദൈവം: അതിനവർ ഇനിയും വളർന്നിട്ടില്ല രാജാവേ, ഒരു വിഗ്രഹം തകർത്തിട്ട് മറ്റൊരാൾ സ്ഥാപിക്കും. അതുകൊണ്ടുള്ള എനിക്കൊന്നും നഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. മനസ്സിലായോ?

മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: ദൈവമേ രക്ഷിക്കണേ! രക്ഷപ്പെട്ടാൽ ഞാൻ രാജാവാകും. അധികാരം ലഭിച്ചാലുടൻ ഒരു ഉഗ്രപായസം കഴിച്ചേയ്ക്കാം.

ദൈവം: (ചിന്തിച്ച്) പ്രശ്നം പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ഉഗ്രപായസത്തിലേയ്ക്കാണെങ്കിലന്തിമമായി നോക്കുമ്പോൾ രാജപത്നിയിലേയ്ക്കാണ്.

(ഈ സമയമെല്ലാം ശാന്തിക്കാരൻ രാജാവിനെന്തെന്നോക്കിക്കൊണ്ടും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാഷണത്തോട് ആദരപൂർവ്വം പ്രതികരിച്ചുകൊണ്ടും നിൽക്കുകയാണ്.

ശാന്തിക്കാരൻ: (ആത്മഗതം) ജ്ഞാനസമ്പന്നയായ ഈ യുവാവ് മഹാധീരനായ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ യുവരാജാവു തന്നെയല്ലയോ? ആണെങ്കിൽ ഹാ! എന്റെ കണ്ണുകൾക്ക പുണ്യദർശനം ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.

(പ്രകാശം) കലിനമായ വേഷംകൊണ്ടും ദുഃഖഭാരംകൊണ്ടും.....കൊണ്ടും... അങ്ങ് ആപ്പോപ് രാജാവാനെന്നെല്ലുന്നു തോന്നുന്നു. മാർത്താണ്ഡവർമ്മ യുവരാജാവു തന്നെയല്ലയോ?

(മാർത്താണ്ഡവർമ്മ സന്തുഷ്ടനാകുന്നു. ശാന്തിക്കാരനെ നമിക്കുന്നു.)

ഈയുള്ളവന്റെ ജന്മം സഫലമായി.

(പുറത്തു ബഹളം ശ്രദ്ധമാകുന്നു. മാർത്താണ്ഡവർമ്മ അസ്വസ്ഥനാകുന്നു.)

ശാന്തിക്കാരൻ: ഈ ചരിത്രപുരുഷൻ വധിക്കപ്പെടുകയോ? ഹാ കഷ്ടം!

(പുറത്തു ബഹളം കൂടി വരുന്നു. ഭൃത്യൻ പ്രവേശിക്കുന്നു, ഭൃത്യൻ ശാന്തിക്കാരന്റെ പിന്നിൽ മാറിനിൽക്കുന്നു.)

ദൈവം: ശാന്തിക്കാരാ, വരൂ.

(ശാന്തിക്കാരൻ ദൈവത്തെ സമീപിക്കുന്നു.)

ദൈവം: ഈ രാജാവിന്റെ ജീവൻ നമ്മുടെ കയ്യിലല്ലയോ?

ശാന്തിക്കാരൻ: ഞാൻ സാധു. എന്റെ കയ്യിൽ എന്റെ ജീവൻപോലും മുഴുവനില്ല തിരുമേനി.

ദൈവം: വിഡ്ഢി, ദൈവത്തോടു മറുത്തു പറയുന്നോ?

ശാന്തിക്കാരൻ: അയ്യോ, മറ്റുള്ളവരുടെയോ? ശാന്തം പാപം.

പിന്നെ, സത്യം പറയുന്നല്ലോ ചിലപ്പോൾ...

ദൈവം: അത്തരം സത്യങ്ങൾ പറയരുതു് (അല്പനേരത്തിനുശേഷം) നമുക്കു് മാറിനിന്നു നോക്കിക്കണ്ടാ

ശാന്തിക്കാരൻ: അങ്ങു വിചാരിച്ചാൽ രക്ഷിക്കാനെന്തു പ്രയാസം.

ദൈവം: ദൈവം മനുഷ്യനിലുടയോണ് അവനെന്റെ നീരി നടത്തുന്നതെന്തു് നിനക്കറിയില്ലയോ?

ഭഗവദ്ഗീത വായിച്ചിട്ടില്ല, അല്ല വീഡിയോ?

ശാന്തിക്കാരൻ: പണ്ടു വായിച്ചിട്ടുണ്ടു് ഇപ്പോൾ ആ സമയത്തു് ഇങ്ങനൊന്നു പണി.

ദൈവം: സാരമില്ല. അതിനും പരിഹാരമുണ്ടു്"

(ദൈവം ചിന്തിക്കുന്നു. മൃദു മന്ദഹാസത്തോടെ സഞ്ചരിച്ചു് ശാന്തിക്കാരനോടു ചേർന്നു നില്ക്കുന്നു.)

നീയുമൊരു രാജാവിന്റെ വേഷം ധരിച്ചു് ഇവിടെയിരിക്കുക.

(ദൈവം പ്രത്യേകരീതിയിൽ മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ടു തുടരുന്നു.)

യുവരാജാവു് നിന്റെ വേഷത്തിൽ പുറത്തേയ്ക്കുപോയി രക്ഷപെടട്ടെ.

ശാന്തിക്കാരൻ: അപ്പോൾ എന്നെ അവർ ... (ഭയക്കുന്നു)

ദൈവം: (ശാന്തിക്കാരനെ സമീപിച്ചു) നീ കേട്ടിട്ടില്ലയോ മാന്യ ക്ഷത്രിയരെ സേവിക്കുവാൻ പ്രത്യംഗരചെയ്ത മഹാശ്ലോകമുണ്ടല്ലോ? ശ്രേഷ്ഠന്മാരായ രാജാക്കന്മാരുടെ ശരീരത്തിൽ അപ്രാപ്യമായതൊന്നുമില്ല. അവർ സേവാധർമ്മികൾ സേവാധർമ്മം രാജ്യത്തിനും രാജാവിനുമുപയുക്തമായിരിക്കുന്നു."

(ശാന്തിക്കാരനു പക്ഷി ഭയവും പക്ഷി രാജഭക്തിയും പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. രാജാവും ശാന്തിക്കാരനും വസ്ത്രം മാറുന്നു.)

ദൈവം: ഞാൻ നിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിക്കുന്നു.

ഞാൻ നിന്നെ നായാടുകയുമില്ല.

ശാന്തിക്കാരൻ: പിന്നെ ഞാനോ?

ദൈവം: നീ രാജ ഉപകരണം.

ശാന്തിക്കാരൻ: ഞാൻ ഉപകരണം. അപ്പോൾ രാജാവും എന്നെപ്പോലെ അങ്ങിനെയായിരിക്കുമോ ധരിച്ചിരിക്കുക!

രാജാവു്: (ദൈവത്തോടു്) ഞാൻ രക്ഷപെടട്ടെ.

ദൈവം: പൊയ്ക്കോളൂ.

(രാജാവു് പൂജാദിയും തുടർന്നു പോകുന്നു.)

ശാന്തിക്കാരൻ: ഈ സമയത്തുപോലും ഒരൈറ കാര്യം ആദ്യം ഓർമ്മിക്കുന്നില്ലല്ലോ.

ദൈവം: ശതശ്ലോ പഞ്ചരിതാനാം

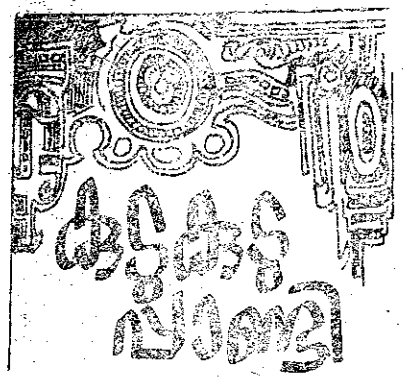

പ്രീ. ടി. നരേന്ദ്രമേനോൻ

മുളയനങ്ങും
മനമനങ്ങൻ മല-
യിലെച്ചോല-
ക്കരയിലോടകം
പൂക്കമളവിൽ
നട്ടിരിയ്ക്കും നാം;
ഒഴകിവരും-
മൊരു കാട്ടുകോഴി-
ത്തുവലിൻ തുമ്പിൽ
തിരികെയത്ര
കുനിനവിലേറി
മറഞ്ഞിരിയ്ക്കുകയായ്.

ഒടുവിൽ കാലുറ-
തന്റെ കീശയി-
ലോട്ടുമുക്കാലായ്
മരുവിതട്ടി-
ലിരുമ്പുപെട്ടിയിൽ
മാവിതന്നടിയിൽ,
പൊരുകമാണ്ടകം
യാണതിപ്പോഴം
താഴെവീഴാനായ്
പുതിയ ചെപ്പുകം
വിൽക്കുമൊരുവൻ
വന്നുകൂടുകയായ്
സകലമൊരു
പഴ്വാണിത്തിൽ
വിലയിടാം, താളി-
ന്നിടയിലിന്നലെ-
യീലമുച്ചികം
വെച്ചതും കരിയാം;
മിഴിയിലെന്നാൽ
മുന്നമേതോ നനവു-
തടവിയൊരാ-
സ്മൃതിയിലൊരു കറി
കൂടിയീ വാങ്മുഖ-
മൊളിയ്ക്കുകയായ്.

അവിടെ കരുതി-
യിലാണ സുഖമെ-
ന്നഴറിട്ടം സ്വരവും;
അടിമയാക്കം
കൊട്ടമയുടയും
പുവടിലെ ഖരവും,
ഇവിടെ മർത്ത്യൻ
നാകമാക്കം
ഘോഷവും, പൊട്ടി-
ച്ചിതറിവീഴും
വാഴ്വിടന്ന
വിസർഗ്ഗവും, സർവ്വം
കതിരുമലറും
സന്ധിയും ക-
ണ്ടൊരു വിരാമത്തിൻ
തിരിവിലിന്നു
വചസ്സൊളിച്ചു
കളിച്ചുമാറുകയായ്
വീണ്ടും
കടുകടുക്കുകയായ്.

—o—

സമരവിജയിനസ്സഗതാനാം ധരിത്രീ
രക്ഷന്തഃ കീർത്തിമന്തഃ ഖലകുലദലനപ്രന്ത മനർഘ്യൈ സുവന്തഃ
കർത്താരഃ സജ്ജനാനാം

നശ്വരിപുണ്യധിഷ്ണോ
വിശ്വമാതു: കടാക്ഷ–
ശ്രേണീഭാഗവിന്ദായിതനിജതനവ–
സ്നേവനീയം നരേന്ദ്ര:

തന്നെ ആശ്രയിച്ചു കഴിയുന്നവർക്ക് അവരാഗ്രഹിച്ചതൊക്കെ ദാനംചെയ്യുന്നവനും സമരവിജയിയും സമുദ്രംവരെയുള്ള ഭൂമി യെ രക്ഷിക്കുന്നവനും കീർത്തിമാനും ദുഷ്ട സമൂഹത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ തീരെ ദയയില്ലാത്തവനും ധാരാളം സല്ലർ മ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നവനും രാജ്യശാസ്ത്രത്തിൽ സമർത്ഥനും ഒരുപോലെ ലക്ഷ്മീദേവി യുടെ കടാക്ഷങ്ങളാകുന്ന വണ്ടുകൾക്ക് എപ്പോഴും താമരയായി ഭവിക്കുന്ന ശരീര ത്തോടുകൂടിയവനുമായ രാജാവിനെ സേവിക്കുക.

(ദേവദൂതൻ പിറകിലേയ്ക്കുപോയി പുറം തിരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു.)

ശാന്തിക്കാരൻ: ഞാനാരാണെന്ന്?

(ദൂതനെ നോക്കുന്നു. തിരിഞ്ഞുപോകുന്നു. പുറന്നിറി നടന്നുകൊണ്ട്)

ഞാൻ യുവരാജാവ്, ഞാൻ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ.

(രാജാവിനെപ്പോലെ പുറത്തിറങ്ങുന്നു.)

(മൃത്യു ദേവതയിന്റെ പിന്നിൽ കയറി നില്ക്കുന്നു.)

ദേവത: (പുറകോട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നു കൊണ്ടുതന്നെ) മരണംവരെ മരണത്തെക്കുറിച്ചോർക്കാതിരിക്കാൻ ഈ പ്രപഞ്ചവസ്തുക്കൾ നിനക്കുപകരിക്കട്ടെ.

ശാന്തിക്കാരൻ: ഞാൻ ദരിദ്രനല്ല. ഞാൻ ഞാനുകത്തനല്ല.

എനിക്കു വിശപ്പും ദാഹവുമില്ല.

(ജനക്കൂട്ടം ഒരു വലയമായി വന്നു നില്ക്കുന്നു.)

ഭടൻ I: അതിരിക്കുപോയ് ശാന്തിക്കാരൻ വഴികാട്ടിയാകുന്നു.

ശാന്തിക്കാരൻ: അതെ. രാജാവു ഞാൻ തന്നെ.

ഭടൻ II: പട്ടും വളയും കൊട്ടും കുരവയുംവച്ചു വാഴുന്ന എട്ടുവീട്ടിൽപ്പിള്ളമാരെ ശത്രുവിനെ ഭയം

എല്ലാവരും: ശത്രുവിനെ ഭയം.

(ശാന്തിക്കാരനെ കൊല്ലുന്നു. ഭയം പോകുന്നു. ദേവത തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് പിറകിലിരിക്കുന്നു.)

ജനക്കൂട്ടം (ദേവതയോടു്):

ദേവതേ നമസ്തുഭ്യം

കേൾക്കുമാറാകണം

പിന്നാലെയുള്ളവരെ കാക്കുമാറാകണം

വിഷുപ്പുന്നപുലരിയിൽ
ധനലക്ഷ്മി
നൽകും കനകോപഹാരം

സമൃദ്ധിയുടെ നാളുകൾ
ഇന്നേ കണ്ടെത്തുക,

ധനം കറ്റംബ സംവിധാനപദ്ധതി
ധനം സംയുക്ത നിക്ഷേപ പദ്ധതി
ലക്ഷ്മി ആവർത്ത നിക്ഷേപ പദ്ധതി
ലക്ഷ്മി വർഷിനി നിക്ഷേപ പദ്ധതി

ഞങ്ങളുടെ അടുത്ത ശാഖ സന്ദർശിക്കുക:–

ധനലക്ഷ്മിബാങ്ക് ലിമിറ്റഡ്

ഒരു ഷെഡ്യൂൾഡ് ബാങ്ക്

ഹെഡ് ഓഫീസ്: തൃശ്ശൂർ.

ദേവത: പരിത്രാണായസാധൂനാം
വിനാശായച ദുഷ്കൃതാം
ധർമ്മസംസ്ഥാപനാർത്ഥായ
സംഭവാമി യുഗേ യുഗേ.

(ജനക്കൂട്ടം ശാന്തിക്കാരന്റെ ശവവുമായി പോകുന്നു.)

ദേവത: (എഴുന്നേറ്റു നഗരപുരോഭാഗത്തുവന്നു് സഭാവാസികളോടു്) എന്റെ നിഴൽ ഇതാണു്. ഇതിന്റെഫലം സേവിച്ചുകഴിഞ്ഞുവെങ്കിൽ നോക്കുക. പരിവാരസമേതനായി, സർവ്വാഭരണ വിഭൂഷിതനായി, ചക്രവർത്തിയും തേരിലിരിപ്പുണ്ടു്, വേണ്ടാളുകൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ നഗരപ്രദക്ഷിണം നടത്തുകയാണു്. വഴിവക്കിലെ മാളികകളിൽനിന്നു് സുന്ദരിമാർ ആ വഴിയിൽ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്യുന്നു. എല്ലാകണ്ണുകളിൽനിന്നും രാജപ്രകീർത്തനങ്ങളുയരുന്നു. ഒരു മഹാനഗരം മുഴുവൻ ഒരേമനസ്സോടെ വാപൊത്തിനില്ക്കുന്നു. ക്ഷുഭിതമായ പശ്ചിമസാഗരത്തിലെ ഒരു വർഷകാലത്തിരപോലെ ആ ഘോഷയാത്ര ഒരു നഗരത്തെ അമർത്തിക്കൊണ്ടു പുരോഗമിക്കുന്നു.

അതാ, വിചാരണകൂടാതെ എല്ലാ രാജശത്രുക്കളെയും പള്ളിഉത്തരവിക്കയത്തിൽ മുക്കിക്കൊല്ലുന്നു. മാടമ്പിമാരുടെ ശിരസ്സുകളാണു് കോട്ടപ്പുറത്തു പുക്കളെപ്പോലെ വീതിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നതു്, കഴുകന്മാർക്കുസദ്യവരുന്നു.

അങ്ങോട്ടുനോക്കൂ! മുക്കുവർക്കു സ്ത്രീകളെ ദാനംചെയ്യുന്നകാഴ്ച തുറകളിൽനിന്നു് അലമുറയിട്ടുകരയും കലിലേലയ്ക്കോമറയും ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകളുടെ ദുഃഖസംഗീതമാണു് ആ കേൾക്കുന്നതു്,

ഏഷണിക്കാരും കപടനാട്യക്കാരും കൊട്ടാരം നിറഞ്ഞു. പട്ടാളത്തിന്റെ ശക്തിവർദ്ധിക്കുന്നു. പുതിയ പടയാളുകളെ, പുതിയ ചോരത്തിരകൾ

(മാർത്താണ്ഡവർമ്മ പ്രവേശിക്കുന്നു.) മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: ദൈവാനുഗ്രഹത്താൽ ഞാൻ രാജാവായി. ശത്രുക്കളെയെല്ലാം നിഗ്രഹിച്ചു. ഇനി രാജ്യം വിപുലമാക്കണം.

ഞാൻ അങ്ങയുടെ ദാസൻ, ഈ ഉടവാൾ അങ്ങയ്ക്കു സമർപ്പിക്കട്ടെ. ക്ഷേത്രം പുതുക്കുവാനും നിത്യപൂജ നടത്താനുമുള്ള ഭൂമിനൽകാം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ദേവത: ആ മൊഴിയിലതാണു്? മാർത്താണ്ഡവർമ്മ: വിശുദ്ധപദ, ആ ശാന്തിക്കാരന്റെ ബന്ധുക്കൾക്കു്, ദേവത: ഞാൻ ഉച്ചരിച്ചതെല്ലാം രാജാവേ. ഒരു സത്യപ്രധിജ്ഞയിലും താൻ ഉപ്പുള്ളു, പക്ഷേ എനിക്കു് തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ ചോദിയ അവസരങ്ങൾ മാത്രമേയുള്ളു. ഒരു രാജാവിനും ശാന്തിക്കാരനെ മറിയിൽനിന്നു് ഒന്നു തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ മാത്രം ദേവനാകം. ചരിത്രത്തിന്റെ ഗാഢമുഹൂർത്തങ്ങളിൽ മാത്രം, ഭിക്ഷയാചി വീണകിട്ടുന്ന ദൈവസ്പർശം.

എല്ലാം ചെയ്തതു് മനുഷ്യരാണു്. കളരാമക്കിയശേഷം മാത്രം, ഞാൻ, കാരുങ്ങൾ എനിക്കു വിട്ടുതരുന്നു. രാജാവിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിക്കുന്നതുപോലും അവർ നിഷേധിച്ചു. ശാന്തിക്കാരന്റെ സമ്മതത്തിലൂടെ അവരാണു് സമ്മതിച്ചതു്. അവർക്കു തെറ്റുന്നു.

(സഭാവാസികളോടു്) നാമെന്തെല്ലാം വിധ്വംസിതമായിത്തോന്നുന്നു. മനുഷ്യർക്കു് കുറിക്കൽക്കൂടി തെറ്റുപറ്റി, ആ തെറ്റു് ഉടലെടുത്തവനാണു് ആ ശാന്തിക്കാരൻ. ജീവിതം മുഴുവനും മരണത്തെ ആവാനാഗ്രഹിച്ചവൻ. ദാരിദ്ര്യത്തിലും ദൈവത്തിന്റെ അടുത്ത ആളായാഗ്രഹിച്ചവൻ. മണ്ണടിയിലും രാജാവാകാനാഗ്രഹിച്ചവൻ. അവസാനിച്ചതെ മരണത്തെങ്കിലുമായാനാഗ്രഹിച്ചവൻ. അവൻ ചിരിച്ചു. തുപ്പുന്നു. ഒരു കപാലത്തിനുള്ളിൽ പ്രതീക്ഷിക്കാം.

ആ സംതൃപ്തിയുണ്ടല്ലോ, മരണാനന്തരവുമനുഭവത്തിലുള്ള സംതൃപ്തി, അതാണു് സേച്ഛാധിപതിയെ സൃഷ്ടിച്ചതു്.

അതാ, പുതിയ യുദ്ധത്തിന്റെ തേരി വിദൂരതയിൽ മുഴങ്ങുന്നു. വിധ്വംസിയായ രാജാവേ നിന്റെ തൊലിക്കട്ടിയിൽ നിന്നു പോകുക. സമയം വരുമ്പോൾ അവർ നിന്നെയും തിന്നുന്നു.

ഞാൻ, അവരുടെ പടച്ചോറും പുക്കളും കൊണ്ടുജീവിക്കുന്ന ഒരു സങ്കല്പം മാത്രം. മരണത്തിനോ ഒരു പകരം വയ്പുമാത്രം, ഒരു കോമാളിയോ സാക്ഷിയോ മാത്രം. എന്നെ നിങ്ങൾ മറന്നാലും—
പ്രിയപ്പെട്ട മനുഷ്യരേ—

(വെളിച്ചം അണയുന്നു.)

With the best Compliments from:

Quilon Hardware Mart

&

R. K. Hardwares

Hardware & Paint Merchants

QUILON-691001

Phone: Office 3426, 850 Resi: 3513.

For Anything In Electricals

SBYES ELECTRICALS

MAIN ROAD :: QUILON

Telephone: 2831.

Distributors for:-

Crompton Greaves	-	Lamps & Tubes
Sylvania	-	Lamps & Tubes
Toshiba Anand and	-	Lamps & Tubes
Main Stockists	-	"Anchor" Products

നാളത്തെ നിരൂപണത്തെപ്പറ്റി പ്രവചനം നടത്തുന്നതിനുമുമ്പ് ഇങ്ങനെയൊരു വിഷയം ചർച്ചയ്ക്കെടുത്തതിന്റെ ഔചിത്യത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സാഹിത്യത്തിൽ ജ്യോത്സ്യന്നിയ്ക്കു സ്ഥാനമില്ല. അതു പ്രതിഭാശാലികളുടെ പ്രവചിക്കാനാവാത്ത സൃഷ്ടികർമ്മത്തിന്റെ ഭംഗമാകുന്നു. അവിടെ അവിചാരിതമായി ചില മഹാസൃഷ്ടികൾ പിറക്കുന്നു, അവ, മുമ്പുണ്ടായിട്ടുള്ള നിയമങ്ങൾ തകിടംമറിച്ചുകൊണ്ടും പുതിയ നിയമങ്ങളുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടും മാഞ്ഞുകാരും ഉണ്ടാകുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു മണ്ഡലത്തിൽ പ്രവചനങ്ങൾക്കു പ്രസക്തിയില്ല. അതിനു മുനിയുന്നവൻ ജ്യോത്സ്യന്മാരുടെ കുട്ടിപ്പുച്ച സ്ഥാനത്തിൽ പങ്കാളിയാവുകയേ ഉള്ളൂ. ഈ വിഷയം (നാളത്തെ സാഹിത്യം) നിർദ്ദേശിച്ച ശ്രീ. എസ്. കെ. പൊറ്റെക്കാടിനോടു് അദ്ദേഹത്തെന്താണുദ്ദേശിച്ചതെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ ഇന്നത്തെ സാഹിത്യം സർവ്വഥാ അധഃപതിച്ചിരിക്കുന്നു, മനുഷ്യരെ അധോഗതിയിലേക്കു നയിക്കുന്നില്ല, മൂല്യബോധകതകളും മൂല്യപരിവർത്തനവും മറ്റും സാർവ്വജനീനമാക്കുന്നതേ ഉള്ളൂ. നാളത്തെ സാഹിത്യമെങ്കിലും ഇങ്ങനെ ആവരുതു്, അതിനുള്ള വഴികൾ കണ്ടെത്തുക, അന്തരീക്ഷമുണ്ടാക്കുക— ഇതൊക്കെയായിരുന്നു താൻ മനസ്സിൽ കണ്ടതെന്നപറഞ്ഞു.

സാഹിത്യം സമൂഹത്തിന്റെ പ്രതിഫലനംകൂടിയാണെന്ന കാര്യം ഇവിടെ അനുസ്മരിച്ചേതീരൂ. ഇന്നത്തെ നമ്മുടെ സമൂഹത്തിന്റെ സ്ഥിതി എന്താണു്? ഓരോ ജനതയും അർഹിക്കുന്ന ഭരണംലഭിക്കുന്നു എന്നു ചൊല്ലു് സത്യമാണെങ്കിൽ നമ്മുടെ ഭരണരംഗത്തേക്കു നോക്കിയാൽ മതി സമൂഹത്തിന്റെ ജീർണ്ണാവസ്ഥ ബോദ്ധ്യമാകാൻ. കൂടുതൽ കയ്യിട്ടുവാരാൻ കഴിയുന്നവൻ ഏറ്റവും സമർത്ഥൻ എന്നതാണു് തത്വം. അഴിമതിയും കെടുകാര്യസ്ഥതയുമൊക്കെയല്ലാതെ മറ്റെന്തെങ്കിലും നമുക്കുണ്ടോ എന്നു സംശയിക്കണം. ശ്രീകൃഷ്ണ ജയന്തിമാരുടെ തേന്മൊഴിസംഭാഷണങ്ങൾകൊണ്ടു കുപ്രസിദ്ധമായ അവസ്ഥയ്ക്കു് വ്യക്തിഭേദമല്ലാതെ മറ്റു പറയത്തക്ക വ്യത്യാസമൊന്നും വന്നിട്ടില്ല. കക്കുന്നതു നേരേനിന്നു കണ്ടാൽപോലും സമ്മതിക്കയില്ല. ഇങ്ങനെ കപടനാട്യവും കള്ളക്കച്ചവടവുമാണെവിടെയും. കൊള്ളരുതാത്തതു പങ്കിടുന്നതിലെ അഭിപ്രായാന്തരങ്ങളാണു് രൂപഭേദപ്പെടുന്ന പാർട്ടിയായി ഇവിടെ പിറന്നവീഴുന്നതു്! പിച്ചച്ചട്ടിയിൽ കയ്യിട്ടുവാരുന്ന ഫിനന്മാരുടെ വിജയഭേരിയാണു് എവിടെയും മുഴങ്ങുന്നതു്. കുബേരന്മാർ വിവരിച്ചതിനേക്കാൾ ദയനീയമായ കാലം. ഈ സമൂഹത്തിന്റെ ക്രൂരവും പരിഹാസ്യവുമായ നിലവിളികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ നമ്മുടെ എഴുത്തുകാർ പരാജയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നാണെന്റെ ആക്ഷേപം. ഇവർ ചിത്രീകരിച്ചതുപോരാ, തൃപ്തികരമായില്ല, എന്നേ പറയാനാവൂ. എന്നിരിക്കെ ആദർശപാത്രങ്ങളുടെയും സ്പൃഹണീയ സങ്കല്പങ്ങളുടേയുമായ ഒരു ലോകം എഴുത്തുകാർ സൃഷ്ടിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞാൽ യോജിക്കാൻ പ്രയാസം. റൊമാൻസുകളിലും കുഞ്ഞിക്കഥകളിലും കാണുന്ന മാതിരി രാജകുമാരി-കുമാരന്മാരുടെ പ്രണയകഥ സംഭവിക്കുന്നുണ്ടാകാൻ ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാരെയും വായനക്കാരെയും കിട്ടില്ല.

നാളത്തെ നിരൂപണവും ചില കുലപ്രശ്നങ്ങളും

ജോർജ്ജ് ഉദ്ഘാടനം

അതല്ല, ശ്രീ. പൊറ്റെക്കാടും കഴി

യും ദേവുതൊക്കെ എഴുതിയിരുന്നിരിവേണം നാളത്തെ എഴുത്തുകാരും എഴുതാൻ, എന്നാണെ വാദമെങ്കിൽ അതുപോലെ എഴുതുന്നതിൽ ഭേദം അവരുടെ കൃതികൾ അടച്ചു കുറച്ചു അച്ചടിച്ചിറക്കുന്നതല്ലേ, എന്നാണെങ്കിൽ ചോദ്യം. അവരും സമൂഹത്തിലെ ജീർണ്ണതയുടെ ചിത്രങ്ങൾ ധാരാളം വരച്ചിട്ടുണ്ട്, അതു് സമൂഹത്തിലെ തിന്മയെ ചൂണ്ടി അങ്ങനെയാവരുതു്, എന്നു സൂചിപ്പിക്കാനാണെന്നു വാദിച്ചേക്കാം. തകഴിക്കു് ചെമ്മീനിലെ ചില കഥാപാത്രങ്ങളുടെ ബലത്തിൽ മലിക തീച്ചിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിലും ചോദ്യത്തിനും മറുപടി അതു സാധിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കണം.

വിഷകന്യകയിൽ മാത്തനെന്ന കഥാപാത്രം, ഇണചേരുന്നതു മുതൽ ജീവികളുടെ ചലനങ്ങൾ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു് കഥാപാത്രങ്ങളുടെ മനഃശാസ്ത്രം വ്യക്തമാക്കാനാണു്" എന്നൊരു കഥാകാരൻ ഈ ഫീനകൃത്യം ചെയ്തിട്ടുള്ളു" എങ്കിലും ഇണചേരലിനു് സമാധാനം സ്ഥാപിക്കാനായിരിക്കുമോ? വിഷകന്യകയിലെ മറ്റു ചില രംഗങ്ങൾ കൂടി നോക്കുക. 3 ഓരോ വരിയും ഓരോന്നിനെയും വർണ്ണിച്ചു ശരീരഗിക്രിയകൾ പുരോഗമിച്ചാക്കോച്ചൻ കുഞ്ഞന്റെ ഭാര്യയെ വ്യഭിചരിക്കുന്നു. ഈ സംഭവങ്ങൾക്കു് അതുമായ സന്ദർഭത്തിൽ അസാധാരണമായ പ്രാധാന്യമൊന്നുമില്ല. സാഹിത്യസൃഷ്ടിയിൽ അങ്ങനെയല്ലാ പ്രധാനം. പക്ഷേ, ഇവ, മറ്റുള്ളവർ ഇങ്ങനെ ചെയ്യരുതെന്നു കാണിക്കാൻവേണ്ടി ചിത്രീകരിച്ചതാണോ? ആ ഭാഗങ്ങൾ വായിച്ചാൽ (അത്തരം മറ്റു ചില വരണ്ടങ്ങൾ വായിച്ചാലും) മറ്റുള്ളവർ അങ്ങനെ ചെയ്യാതിരിക്കാനാണോ തോന്നുക? അതോ, ജന്മനാ ദുഷ്ടരായ മനുഷ്യനു് അത്തരം ജന്തുവാസനകളിൽ കമ്പം ഉളവാകയാണോ? ആരോടാ ഈ ചോദ്യം?

ഇനി മറ്റൊരു കാര്യം. സാഹിത്യകാരനുള്ള വലിയ സ്വാതന്ത്ര്യം വിശ്വാസത്തിലാണല്ലോ അവർ ഇന്നത്തെ അതിലംഘനം സമൂഹത്തെ ഉദ്ധരിക്കണം, നന്നാക്കണം എന്നൊക്കെ പറയുന്നു". പോർട്ടറുടെയും നൂസ്സോയുടെയും മാക് സീഗോർക്കിയുടെയും അങ്കിൾ ടോംസ് കാബിനിന്റെയും മറ്റും ഉദാഹരണങ്ങൾ നിരത്തി പലരും വിദേശേ വാദിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഫാദിയേവ്, ബീച്ചർസ്റ്റോവിന്റെ അങ്കിൾ ടോംസ് കാബിൻ ഒരു സാഹിത്യസൃഷ്ടിയല്ല, മറ ട്രാക്ട് മാത്രമാണു്. 4 മറ്റു് മുന്നേറ്റങ്ങളേയും സാഹിത്യസൃഷ്ടികൾ അതായി വിപ്ലവത്തെ രചിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു് പരിശോധിക്കണം. ഏതായാലും ടോഗോറും സുബ്രഹ്മണ്യഭാരതിയും വള്ളത്തോളും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിലും ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരം കുറച്ചുകൂടെ നടക്കുമായിരുന്നു എന്നു പക്ഷക്കാരനാണു ഞാൻ. കേരളത്തിൽ അക്കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന ഏറ്റവും വലിയ സാഹിത്യകാരനായ ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ കേരളനാശനം ബ്രഹ്മവിദ്യ" മരണം നിലനിൽക്കണമെന്ന അഭിപ്രായക്കാരനായിരുന്നു. ചട്ടമ്പിസ്വാമി (ഇന്ദുലേഖ 18-ാം അധ്യായത്തിൽ) ആ അഭിപ്രായം വ്യക്തമാക്കുന്നതു കാണുക.

"ചിന്തിക്കുന്തോറും മരിക്കാൻ തോന്നുന്നതിനുള്ള കാരണം പറയാം. ലോകത്തിലുള്ള കാര്യങ്ങളെല്ലാം കണ്ടാൽ അതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചാൽ സന്തോഷത്തിനു പകരം സങ്കടമാണു് ജനിക്കുന്നതു്. ഇതിനെല്ലാം ഒരു പരിഹാരം ഉണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇതിനെല്ലാം പരിഹാരം ഉണ്ടാകുമെന്നു തോന്നുന്നതു് അജ്ഞാനം കൊണ്ടാണു്. ഈ അജ്ഞാനം നീങ്ങുന്നതിനു മുമ്പു് മരിക്കുന്നതാണു് നല്ലതു്. 5

എന്തു ധ്വനിയുടെയും എഴുത്തിലൂടെയും ചിത്രീകരിച്ചു കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവു് ഒരു കലാകാരനുണ്ടു്. അക്കാലത്തെ മറ്റൊരു മഹാപ്രതിഭയായിരുന്ന സി. വി. രാമൻപിള്ള ഈ ജഡത്വം നിലനിൽക്കണമെന്ന ആഗ്രഹക്കാരനായിരുന്നു, പക്ഷേ, ഇവരുടെയൊന്നും അഭിപ്രായങ്ങളോ ആഗ്രഹങ്ങളോ അല്ല നിലവിൽ വന്നതെന്നു നമുക്കറിയാം. സാമ്രാജ്യത്വസമർഥകനായിരുന്ന വള്ളത്തോളിന്റെ കൃതികളേക്കാൾ സാഹിത്യമൂല്യം ഇവരുടെ കൃതികൾക്കാണെന്നും നമുക്കറിയാം. പക്ഷേ, എല്ലാ ഫലം! ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണവും രാജഭരണവും പോവുകതന്നെ ചെയ്തു!!

അതു പോലെ, നമ്മുടെ എഴുത്തുകാരായ എഴുത്തുകാരെല്ലാം പ്രേമവിവാഹത്തെ അംഗീകരിച്ചാദരിക്കയും ചിത്രീകരിക്കയും ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു കാലമെത്രയായി. പക്ഷേ, നമ്മുടെ സമൂഹത്തിൽ ഇന്നും എത്രയോ കുറച്ചുപേർ മാത്രം സ്വീകരിക്കുന്ന ഒരു വിവാഹസമ്പ്രദായമാണതു! അപ്പോൾ സാമൂഹികാചാരങ്ങളിൽ എഴുത്തുകാർക്കു് അഥവാ സാഹിത്യസൃഷ്ടികൾക്കു് വല്ല സ്വാധീനവുമുണ്ടോ? സാഹിത്യത്തിനു് എന്തെങ്കിലും ലക്ഷ്യമുണ്ടോ? അതിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടോ? ഇതൊന്നുമില്ലെന്നാണെനിക്കു തോന്നുന്നതു്. എഴുപതുകളിൽ ഉത്തരേന്ത്യൻ സൃഷ്ടിയായി കമലാദാസുർ പറയുന്ന കവിത അഥവാ സാഹിത്യം വായനക്കാരുടെ എഴുപതിന്ദ്രിയത്തെ മനസ്സിലാക്കിയുള്ള ഒരു തന്ത്രമായിരുന്നു. ചമൽക്കാരം ഉളവാക്കുകയല്ല ചെയ്യുന്നതു്? അതല്ലേ വേണ്ടതു്? അല്ലെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു വായനക്കാർ എഴുത്തുകാരെ ബഹുമാനിക്കുന്നു. അല്ല കാണുമ്പോൾ മറ്റുള്ളവരുടെ കരണകർത്തക്കൾക്കുമൊക്കെ ഇവരെ അടുക്കുപയോഗിക്കാൻ കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു കൊതിക്കുന്നതാണെന്നു. മറ്റുള്ളവരെ ഉപയോഗിച്ചു ശീലിച്ചിട്ടുള്ള മുഖ്യന്മാർ ഇവരെ ചട്ടുകമാക്കാൻ പാടുപെടുന്നു. കയ്യിൽ കിട്ടിയാൽ എങ്ങനെയെല്ലാം കൊല്ലാക്കൊല ചെയ്യുമെന്നു് ഇയ്യിടെ സച്ചിദാനന്ദനെഴുതിയ ഒരു കവിതയിൽ നിന്നു ബോധ്യമാകും. മയക്കോവ്സ്കി എങ്ങനെ ആത്മഹത്യചെയ്തു എന്നപേക്ഷിക്കുന്ന കവി റഷ്യൻ മരണാധികാരികൾ പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിപ്രഹാരങ്ങളും ടാങ്കുകളുരുട്ടിക്കയറ്റിയതുപോലെ കവിതയെഴുതാനാവശ്യപ്പെട്ടു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കയാൽ സ്വതന്ത്രവും സ്വസ്ഥതയും നശിച്ച മയക്കോവ്സ്കി സ്വയം വെടിവെച്ചു മരിച്ചതായി കണ്ടെത്തുന്നു. എല്ലാ മരണക്കാരനായിരുന്നു, പക്ഷേ, ഇവരുടെയൊന്നും അഭിപ്രായങ്ങളോ ആഗ്രഹങ്ങളോ അല്ല നിലവിൽ വന്നതെന്നു നമുക്കറിയാം. സാമ്രാജ്യത്വസമർഥകനായിരുന്ന വള്ളത്തോളിന്റെ കൃതികളേക്കാൾ സാഹിത്യമൂല്യം ഇവരുടെ കൃതികൾക്കാണെന്നും നമുക്കറിയാം. പക്ഷേ, എല്ലാ ഫലം! ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണവും രാജഭരണവും പോവുകതന്നെ ചെയ്തു!!

അതു പോലെ, നമ്മുടെ എഴുത്തുകാരായ എഴുത്തുകാരെല്ലാം പ്രേമവിവാഹത്തെ അംഗീകരിച്ചാദരിക്കയും ചിത്രീകരിക്കയും ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു കാലമെത്രയായി. പക്ഷേ, നമ്മുടെ സമൂഹത്തിൽ ഇന്നും എത്രയോ കുറച്ചുപേർ മാത്രം സ്വീകരിക്കുന്ന ഒരു വിവാഹസമ്പ്രദായമാണതു! അപ്പോൾ സാമൂഹികാചാരങ്ങളിൽ എഴുത്തുകാർക്കു് അഥവാ സാഹിത്യസൃഷ്ടികൾക്കു് വല്ല സ്വാധീനവുമുണ്ടോ? സാഹിത്യത്തിനു് എന്തെങ്കിലും ലക്ഷ്യമുണ്ടോ? അതിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടോ? ഇതൊന്നുമില്ലെന്നാണെനിക്കു തോന്നുന്നതു്. എഴുപതുകളിൽ ഉത്തരേന്ത്യൻ സൃഷ്ടിയായി കമലാദാസുർ പറയുന്ന കവിത അഥവാ സാഹിത്യം വായനക്കാരുടെ എഴുപതിന്ദ്രിയത്തെ മനസ്സിലാക്കിയുള്ള ഒരു തന്ത്രമായിരുന്നു. ചമൽക്കാരം ഉളവാക്കുകയല്ല ചെയ്യുന്നതു്? അതല്ലേ വേണ്ടതു്? അല്ലെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു വായനക്കാർ എഴുത്തുകാരെ ബഹുമാനിക്കുന്നു. അല്ല കാണുമ്പോൾ മറ്റുള്ളവരുടെ കരണകർത്തക്കൾക്കുമൊക്കെ ഇവരെ അടുക്കുപയോഗിക്കാൻ കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു കൊതിക്കുന്നതാണെന്നു. മറ്റുള്ളവരെ ഉപയോഗിച്ചു ശീലിച്ചിട്ടുള്ള മുഖ്യന്മാർ ഇവരെ ചട്ടുകമാക്കാൻ പാടുപെടുന്നു. കയ്യിൽ കിട്ടിയാൽ എങ്ങനെയെല്ലാം കൊല്ലാക്കൊല ചെയ്യുമെന്നു് ഇയ്യിടെ സച്ചിദാനന്ദനെഴുതിയ ഒരു കവിതയിൽ നിന്നു ബോധ്യമാകും. മയക്കോവ്സ്കി എങ്ങനെ ആത്മഹത്യചെയ്തു എന്നപേക്ഷിക്കുന്ന കവി റഷ്യൻ മരണാധികാരികൾ പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിപ്രഹാരങ്ങളും ടാങ്കുകളുരുട്ടിക്കയറ്റിയതുപോലെ കവിതയെഴുതാനാവശ്യപ്പെട്ടു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കയാൽ സ്വതന്ത്രവും സ്വസ്ഥതയും നശിച്ച മയക്കോവ്സ്കി സ്വയം വെടിവെച്ചു മരിച്ചതായി കണ്ടെത്തുന്നു. എല്ലാ മരണക്കാരുടെയും സ്വഭാവം ഇതാണു്. അധികാരം കിട്ടിയാൽ എല്ലാവരും ദുഷിക്കും. എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് മലിനമാകുന്നു ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിലാണു്. ജീർണ്ണതയ്ക്കെതിരെ പടവെട്ടാൻ ബാധ്യസ്ഥനായ എഴുത്തുകാരൻ എപ്പോഴും ഒരു ദരിദ്രൻ ആയിരിക്കും, അഥവാ ആകണം. നാളത്തെ സാഹിത്യം എങ്ങനെ ആയിരിക്കണം എന്നു തീരുമാനിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നവർ മയക്കോവ്സ്കിയോടു് ഇന്നത്തെ മനഃശാസ്ത്രമനുസരിച്ചൊക്കെ കവിതയെഴുതൂ, എന്നാജ്ഞാപിച്ച റഷ്യൻ ഭരണാധികാരികളുടെ സ്ഥാനത്താണു്. അവരുടെ മുമ്പിൽ എഴുത്തുകാരനെ ക്ഷയിച്ചില്ല, അയാൾക്കു് ആത്മഹത്യയേ വഴിയുള്ളൂ. സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ളിടത്തോളംകാലം അയാൾ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റിനെ വിമർശിക്കുന്നതു തുടരിക്കാരി (റിബൽ) ആയിരിക്കും, ആയിരിക്കണം എന്നമാത്രമേ പറഞ്ഞുകൂടൂ.

വിഷയത്തിലേക്കു് ഇതുവരെ കടന്നില്ല. എങ്കിലും നാളത്തെ സാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി പ്രവചനമോ നിർദ്ദേശമോ നല്കുന്നതു ബാലിശവും അനാവശ്യവുമാണെന്നു സൂചിപ്പിച്ചു. നിരൂപണഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ വിശേഷിച്ചും അതിനെ പ്രസക്തിയില്ല. സാഹിത്യസൃഷ്ടികളെന്ന അസംസ്കൃതവസ്തുവിനെ ആശ്രയിച്ചു നിരൂപണത്തിനു നിലനില്പുള്ളൂ. (സാഹിത്യത്തിനു ജീവിതമെന്നിരിക്കിലേ നിരൂപണത്തിനു സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യകൃതികൾ അസംസ്കൃതവസ്തുവാണെന്നു പറയുന്നതിൽ യാതൊരാക്ഷേപവുമില്ല — സത്യം മാത്രമേ ഉള്ളൂ.) നാ

അറിയിപ്പു്

വിജ്ഞാപനത്തിൽ ചേർക്കാൻകഴിയാതെപോയ സർവ്വശ്രീ പവനൻ, വെന്നിവാസുപിള്ള, ചെമ്മനം, പെരുമ്പടവം, വി. ബി. സി. നായർ, ഉണ്ണികൃഷ്ണൻപുത്തൂർ, എം. ഷൺമുഖദാസു്, പ്രഭാമേനോൻ, സുകുമാർ, എന്നിവരുടെ കലാസൃഷ്ടികൾ മലയാളനാടിന്റെ ഉടൻ തന്നെ ലക്കങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതാണു് —പത്രാധിപർ

1. നവകേരള കോ-ഓപ്പറേറീവ് പബ്ലിഷിംഗ് ഹൗസിന്റെ 20-ാം വാർഷികത്തോടനുബന്ധിച്ചു് 1979 ഫെബ്രുവരി 25-ന കോഴിക്കോട്ടു നടന്ന "നാളത്തെ സാഹിത്യകാരനു മുള്ള സിമ്പോസിയത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചു നിരൂപണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രബന്ധമാണിതു്—മാറങ്ങളോടെ.

2. വിഷകന്യക (1968) പുറം 81.

3. ടി. പുറം 142-5

4. "She wrote a tract..." The Literature of the United States (cunhiffe) P. 176.

5 ഈ തീരുമാനത്തിന്റെ വിചാരം, സമ്പൂർണ്ണകൃതികൾ (NBS 1973) മാഗം 1, പു 710.

6. കാവ്യകല അഥവാ എഴാമിന്ദ്രിയം സമ്പൂർണ്ണകൃതികൾ (NBS 1973) മാഗം 1, പു 692.

Compliments from:

PAHARI

SCREEN PRINTERS - DISPLAY PRODUCERS

Keerikad - 690508 - Kayamkulam - Kerala.

Phone : 288 - Kylm. Gram : PAHARI

Area Offices :

Ernakulam - Kadmen Bulldings, Cochin - 11.
Trivandrum - Ramanilayam, Palayam Jn. Phone: 61140
Quilon - Suresh Industries, Main Road. Phone: 3987

Compliments from:-

Telephone 3987.

SURESH INDUSTRIES

Block Makers, Designers
And
Printers

MAIN ROAD
(Vadayattukotta Jn.)
QUILON-1

ളുടെ സാഹിത്യസൃഷ്ടികളെ ആശ്രയിച്ചു നിൽക്കുന്ന നിരൂപണം ഉണ്ടാകും. ഇന്നത്തെയും ഇന്നലത്തെയും സാഹിത്യസൃഷ്ടികളെ ഉൾനിർത്തി കാര നിരൂപണങ്ങളുണ്ടാകും, പക്ഷേ അതും പ്രവചനാതീതമാണ്. കാരണം നിരൂപണത്തിലും സർഗ്ഗാത്മകതയുടെ അംശം ഒളിഞ്ഞിരുപ്പുണ്ട്. ഒരു സാഹിത്യസൃഷ്ടി അഥവാ ഒരു സാഹിത്യകാരനെ നിരൂപകനെ ഇളകിയാൽ — അയാളിൽ അന്തർധാരകളുണ്ടാക്കിയാൽ — മാത്രമേ നിരൂപണം ഉണ്ടാകൂ. കലാത്മകമായ കവിയെ ചലിപ്പിക്കുന്നതിനെയുള്ളുകൊണ്ടിതു.[8]

എങ്കിലും ഒരു കാര്യം പറയാൻ തോന്നുന്നു. നല്ല കൃതികളും പ്രചാരമുള്ള കൃതികളും തമ്മിൽ നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിൽ ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന ഉത്സാഹത്തിന്റെ കാര്യമാണല്ലോ. പാശ്ചാത്യലോകത്തു് ഹെൻറി ജെയിംസിന്റെ കാലം മുതൽ പ്രസിദ്ധമായിത്തീർന്ന ഈ മാസത്തും വിജയന്റെയും ആനന്ദിന്റെയും മറ്റും കൃതികൾ വന്നതോടെയാണു് നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിൽ ശക്തിയാർജ്ജിച്ചതു്. കഴിയും

---

8 യഥാർത്ഥ നിരൂപണത്തെയാണു് — പുസ്തകാഭിപ്രായത്തെയല്ല — ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു്. കാവ്യാർത്ഥം വിശദീകരിക്കുകയും അഭിരുചിയെ തിരുത്തുകയുമാണു് (elucidation and correction of taste) നിരൂപണം മുഖ്യമായും ചെയ്യുന്നതെന്നു ടി. എസ്. എലിയട്ടിന്റെ അഭിപ്രായം (Function of Criticism) എക്കാലത്തെ നിരൂപണത്തിനും ബാധകമാണെങ്കിലും അളന്നുകുറിച്ചു നാളത്തെ നിരൂപണത്തിനു മാറേണ്ടിവരില്ലെന്നും വാദിക്കുന്നവരുണ്ടു്, എങ്കിൽ ഇന്നലത്തെ നിരൂപണവും ഇന്നത്തെ നിരൂപണവും എങ്ങനെ വ്യത്യസ്തമായി? ഡോ: ജോൺസണിന്റെയും എലിയട്ടിന്റെയും നിരൂപണം, രാജരാജവർമ്മയുടെയും കുട്ടിക്കൃഷ്ണമാരാരുടെയും നിരൂപണം എത്ര വ്യത്യസ്തം! അപ്പോൾ ചെറുകഥയിൽ എക്കാലത്തും കഥയുടെ ഒരംശം കാണണമെന്നു പറയുന്നതുപോലെയുള്ള ഒരു വാദം. നല്ല നിരൂപണങ്ങളിൽ എലിയറ്റ് പറഞ്ഞ ധർമ്മങ്ങളുണ്ടാവുമെങ്കിലും അവയെക്കാൾ പ്രധാനപ്പെട്ട (ഓരോ ലിയിലും സമീപനത്തിലുമുള്ള) അംശങ്ങൾ കാണും.

ദേവും പൊരുതിക്കൊണ്ടുമാത്രം എല്ലാവരെയുമാകർഷിക്കുന്ന, എല്ലാവർക്കുവേണ്ടിയുള്ള കൃതികളുണ്ടെഴുതിയിട്ടു്. അവയെപ്പറ്റിയല്ല എഴുതുന്നവരുടെ ക്ലേശമെന്നു് ഇപ്പോഴും ഇടിപക്ഷം വായനക്കാർ. ശിക്ഷണം ലഭിച്ചുവർക്കുമാത്രം അഭിരുചിയിൽ വിജയന്റെയും മറ്റും കൃതികളെ സംവിധാനിക്കുന്നു. ജനപ്രീതിയും കലാമേന്മയും തമ്മിലുള്ള ഈ അകലം കുറച്ചുനാൾകൂടി നിരൂപകനെ വലിയ ചുമതലയുണ്ടു്. ഫോട്ടോഗ്രാഫിക് ചിത്രീകരണങ്ങൾക്കു തൊട്ടുമുമ്പുള്ള കഥയുടെ രൂപശൈഥില്യത്തിൽ ഇടുങ്ങിയ ശ്രദ്ധചെലുത്തുകയാൽ വിജയനും മറ്റും വായനക്കാരിൽനിന്നു് അകന്നുനിൽക്കുന്നു, അവരുടെ കലാസൃഷ്ടികളുടെ പ്രത്യേകതകൾ വിവരിച്ചു് വായനക്കാരെ ഉദ്ബുദ്ധരാക്കി ഈ അകലം കുറയ്ക്കാൻ നിരൂപകനു കഴിയും. അപ്പൻറെയും തോമസ്മാസ്റ്ററിന്റെയും നിലപാടുകൾ ഒച്ചുകളെ ഈ വഴിക്കാണു്. നാളത്തെ നമ്മുടെ നിരൂപണത്തിന്റെ വഴി ഇതാണെന്നവകാശപ്പെടുന്നില്ല. ഒരിക്കൽകൂടി ആവർത്തിക്കട്ടെ, നിരൂപകനും സഹൃദയനുകാരനാണു്, അയാളുടെ 'അപാരമായ സംസാരത്തിൽ' അയാൾ തന്നെയാണു് 'പ്രജാപതി.' അയാളുടെ വഴി അയാൾ തന്നെയാണു കണ്ടെത്തുക. മയക്കോവ്സ്കിയെ ആത്മഹത്യചെയ്യിച്ച റഷ്യൻ ഭരണാധികാരികളുടെ ക്രൂരത നമ്മളിലും ഒഴിവാക്കുക. ◀

(11-ൽ നിന്നും തുടർച്ച)

കണ്ടമാവും നടിക്കുന്നതെപ്പോണു?"

"ഉം? എന്തിനു" കണ്ടമാവും നടിക്കണം?" ബ്രിജിത്ത കാര്യം മനസ്സിലായില്ല. ബ്ജു ഏഴുത്തോട്ടത്തിലെ മൊത്തം വിളവു് വിറ്റുള്ള വരവു് അങ്ങിനെ കണക്കുകൾ പറയുകയാണു്, അയാൾ പറഞ്ഞവസാനിപ്പിച്ചു.

"പണം ബാങ്കിലിരിക്കയാണു്." കാര്യം ബ്രിജിത്ത കേട്ടമായി തോന്നുന്നില്ല. അവൾ പറഞ്ഞു— "എന്നാലും അപ്പനെ അഭിനന്ദിക്കയാണു്." ബ്ജു കാര്യം മുഴുപ്പിച്ചു.

"എന്നാടു് അക്കാര്യങ്ങൾ കാര്യം പറയേണ്ട."

വെള്ളം എടുത്തുകൊണ്ടു് ബ്ജു കുളിമുറിയിലേക്കു നടന്നു.

കടമ്മനിട്ടരാമകൃഷ്ണൻ

ഒരു സ്വപ്നംതേടി സുഖംതേടി
ഒരു കുമ തേടിപ്പൊരുംതേടി
എന്നെത്തേടിയെനിക്കൊരു-
നിന്നെത്തേടി
വടിയിലൊതൊരു കുരുടൻ
കതിൽ കണ്ണില്ലാതൊരു പഥികൻ
ഞാനക്കാണാക്കരയിൽ തരിമണലുഴലു.
മിന്നാമിന്നിക്കണ്ണുകംനേടി-
ക്കോമലയുടെ അടിവാരത്തുടെന്നും.
തീരാത്തിരയലുമായിത്തേട്ടിവർന്ന
രസങ്ങംരുചിച്ചും, നിരഭേങ്ങളരിഞ്ഞും.

ബന്ധംവരെ, മനുഷ്യാവബോധവും ആ വബോധത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതും തമ്മിലുള്ള ബന്ധംവരെ വികസിക്കുന്ന സത്യാന്വേഷ മാണു് അതിലൂടെ സാമൂഹ്യമായ അന്യ വല്ക്കരണത്തെ അതിജീവിക്കുവാനുള്ള ആലക്തികശക്തി ഈ കവി ദർശിപ്പിക്കുന്നു.

അഹംബോധത്തിന്റെ ഇതിഹാസമാ ണു് പുരുഷസൂക്തം. 'ഞാൻ' എന്നതു് വേലിക്കെട്ടിനുള്ളിലെ സങ്കുചിതമല്ല, ഇവിടെ. ഞാൻ എന്നതു്, എല്ലാ സീമകളെയും അതിലംഘിക്കുന്ന പുരുഷബോധമാണു്. കവിയുടെ ബോധം, അനുഭവപ്രപഞ്ചമായി വികസിക്കുകയും അനുഭവപ്രപഞ്ചം ബോധമായി സംസ്കരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന തർപ്പണമേഖലയാണു് ഈ കവിത ഇതിലെ 'ഞാൻ' ഭൂതവർത്തമാനങ്ങളെ കവി ഉൾക്കൊള്ളുർത്തിരിക്കുന്നു.

ഓർമ്മയും, പീഡയും, സുഖദുഃഖങ്ങളും പ്രണയവും, ചിന്തയുമൊക്കെ കർമ്മ കണ്ഡത്തിന്റെ ഇലകളായി ഇതിൽ വീ ണ്ടുന്നു. ശ്രമവും നഗരവും, ബാല്യവും യൗവനവും, സ്പർശവും ആഹാർത്ഥവും ഇതിൽ കഴഞ്ഞുകൂടുന്നു. ജീവിതത്തി

നിരിഷത്തിനുമപ്പുറത്തും-
നിന്നെത്തേടി
പാതയിൽനിന്നു പകയ്ക്കുന്നു
പുഴുപടങ്ങും കൊഴിഞ്ഞൊരു
പമ്പിൻപത്തി ചവിട്ടി നടക്കുന്നു.
കണ്ടുമറിഞ്ഞും കരളകലം തമ്മിൽ
കോർത്തുപുണർന്നുണർന്നും, ജീവിതമുണ്ടു്
തെന്നലിലേറിത്തേങ്ങലിലേറി
തിരകളിലാടിയൊടുക്കമൊടുക്ക-
ത്തൊരുനീർമണിയായുരുകിയയർന്നും,
കോടിനിൻതരിയായ് മലയിലുതിർന്നും,
മഴവില്ലായി വളഞ്ഞുമറഞ്ഞും,
മണ്ണിൽ വീണും മുളയായി വേരയ്
പൂണ്ടുപിളർന്നു വിളിച്ചുപെളിച്ചും
നിറപറയായ് നിറകടലായി-
നിറഞ്ഞു

തുമ്പി വെളിച്ചം,
വീണ്ടുമുടുത്തു മോന്തായമേയ് മിഴി
നൊന്തുനിറഞ്ഞ തുഴഞ്ഞപ്പോഴേ-
ക്കിഴയും നിഴലുകളിഴകീപ്പുകിയെ-
വലകളുചുറ്റി-
യിഴിക്കാൻ നോക്കെ വീണ്ടും ചുറ്റി,
ചുറ്റി, നീരും ചോരപ്പുണ്ണയുംപുറ്റി
പുറവും മിഴികംതുറന്നു തെളിഞ്ഞു.
തളർന്ന മടഞ്ഞും മുവന്തികളും
കുകിലു കുരുങ്ങിയ മലയും
അലകും വിതുമ്പും കടലുംപുറ്റി,
നിഴലിൻ പിന്നിലൊളിഞ്ഞു നടന്നൊരു
നിഴലു ചുരുട്ടിയെടുത്തു നിശ്ശബ്ദം.
കലം നീട്ടിയ കയ്യിലെഴിഞ്ഞുകൊടുത്തു
(തുടരും)

ലൂടെ ഈ ഇടുകിടപ്പിലൂടെ നിന്റെയിയിൽ ഒരു സുഖം തേടി, സപ്പുടത്തേടി, പൊരുൾതേടി, എന്നെത്തേടി, കിനക്കത്തേടി, കാലിടറി, ഇടകൾ തെ ഞ്ഞു", ഒരു യാത്രക്കാരൻ പോകുന്നു, "ഞ ഇ ഞാനാണെന്നോ?" ജീവന്റെ ആദ്യ ണ്ടും മുതൽ പുഴുവിന്റെ രീരപ്രപഞ്ചങ്ങളിലൂടെ മനസ്സിന്റെ മീമാംസകൾവരെ കയറി അ നേഷണമായി ഇതിൽ നിറയുന്നു. സപ്ര ന്നം ജീവിതം, ഇവിടെ, ചുറ്റിത്തിരിയുന്ന യും, സമൂഹബന്ധങ്ങളുടെയും അഗാധത യുമാണ് കടമ്മനിട്ടയുടെ പിൽക്കാലത്തെ പ്രസി രിക്കുന്നതു്. ഈ കവിതയിൽ ഇ ണ്ടു് നിഷ്പക്ഷമായ വായനക്കാരെ കാ ണാം. വിവിധ കവിതകളിൽ കവി ഉപ യോഗിക്കുന്ന പലതരം ശൈലീഭേദങ്ങൾ പ്രമേയത്തിന്റെ മാറ്റങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു് മാറിമാറി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതും കാണാം.

മനുഷ്യാസ്തിത്വത്തിന്റെ അശനപാ മായ പ്രശ്നങ്ങൾ, അകാല്പികമായ ആ ധുനികവബോധം. കവിയിൽ കലവറ യില്ലാതെ സ്വയം ആഴത്തിലിറങ്ങുന്ന ആ ത്മാർത്ഥത, ജീവിതത്തിന്റെ വർത്തമാ ന നിമിഷത്തേയും ഭൂത ഭവിഷ്യത്തുകളേ യും വികാരവും-തമ്മിലുള്ള ഉരുകി ച്ചേരൽ, സദാ പ്രക്ഷുബ്ധമായിരി ക്കുന്ന ഇന്ദ്രിയബോധം, സത്യത്തിന്റെ ഖരവും ദൈനംദിന യാഥാർത്ഥ്യഗന്ധിയു മായ ഭാഷത്തുള്ള കാവ്യബിംബങ്ങളാക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഐതിഹ്യമാവുള്ള സം വേദനശീലം, എന്നിങ്ങനെ കടമ്മനിട്ടയു ടെ ഏറ്റവുമുറപ്പുവരുത്തിയ പ്രത്യേകതകൾ ഈ കവിതയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.

കൂടുതൽ പറയേണ്ടതു്. ഒരു പാട്ടുകാരനായും താളക്കാരനായും ഭാഷ്യകാരനായും, 'വികാര'ക്കാരനായും, അങ്ങിനെ ഏതെങ്കിലുമൊരു 'കാര'നായി ഈ കവിതയെ തുറന്നുവയ്ക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ വ്യർത്ഥമാ കുമെന്നു് ഈ കവിത നമ്മെ ബോധ്യപ്പെ ടുത്താതിരിക്കില്ല.

— നരേന്ദ്രപ്രസാദ്.